

UCHWAŁA NR XXIX/178/17
RADY MIASTA DYNÓW
z dnia 13 czerwca 2017 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016, poz. 446 z późn. zm.) w związku z art. 19 ust. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 383 z późn. zm.) Rada Miasta Dynów uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 w brzmieniu określonym w Załącznikach do niniejszej uchwały:

- Nr 1 – Tom I: Diagnoza ilościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy,
- Nr 2 – Tom II: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy (jakościowa),
- Nr 3 – Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026,
- Nr 4 – Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Dynów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1
do UCHWAŁY NR XXIX/178/17
RADY MIASTA DYNÓW
z dnia 13 czerwca 2017 roku

TOM I: Diagnoza ilościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

**Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów
do roku 2026**

Dynów, maj 2017 roku

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Spis treści

I.	DIAGNOZA ILOŚCIOWA	3
1.	OTOCZENIE LOKALNE I REGIONALNE	3
1.1.	POŁOŻENIE GMINY MIEJSKIEJ DYNÓW	5
1.2.	MIEJSCE GMINY W SIECI OSADNICZEJ	7
2.	MIESZKAŃCY GMINY (POTENCJAŁ LUDZKI)	13
2.1.	DEMOGRAFIA	13
2.1.1.	Ludność ogółem w 2015r., miejsce w województwie, zmiany ludności w latach 2012-2015	13
2.1.2.	Struktura wieku i płci	13
2.1.3.	Ruch naturalny	15
2.1.4.	Ruch wędrowniczy	18
2.1.5.	Prognoza ludności	18
2.2.	KAPITAŁ LUDZKI	20
3.	ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW	23
3.1.	ZABEZPIECZENIE MATERIALNE	23
3.1.1.	Rynek pracy	23
3.1.2.	Bezrobocie	23
3.1.3.	Status materialny i źródła utrzymania mieszkańców	24
3.2.	SCHRONIENIE	25
3.3.	BEZPIECZEŃSTWO ŻYCIA, ZDROWIA I MIENIA	29
3.4.	OCHRONA ZDROWIA I ŻYCIA	37
3.5.	OPIEKA	39
3.5.1.	Opieka nad dziećmi (żłobek i przedszkole)	39
3.5.2.	Opieka nad osobami starszymi	39
3.5.3.	Opieka nad osobami niepełnosprawnymi	39
3.5.4.	Pomoc społeczna	40
3.6.	ROZWÓJ LUDZI	42
3.6.1.	Przedszkola (prywatne i publiczne)	42
3.6.2.	Szkoły podstawowe (prywatne i publiczne)	42
3.6.3.	Gimnazja (prywatne i publiczne)	43
3.6.4.	Kształcenie na poziomie ponadgimnazjalnym	43
3.6.5.	Kształcenie dorosłych	43
3.6.6.	Kształcenie na poziomie wyższym	44
3.6.7.	Inne placówki edukacji i wychowania specjalnego	44
3.7.	KULTURA, SPORT, REKREACJA, WYPOCZYNEK, PRZYJEMNOŚCI	44
3.8.	KONTAKTY SPOŁECZNE, WIĘŻ GRUPOWA, TOŻSAMOŚĆ Z GMINĄ	45
3.8.1.	Kapitał społeczny	45
3.9.	SWOBODA I ŁATWOŚĆ KONTAKTÓW PRZESTRZENNYCH	45
3.9.1.	Powiązania komunikacyjne i transportowe gminy	45
3.9.2.	Telekomunikacja i Internet	46
4.	ZASOBY TECHNICZNE	49
4.1.	BUDYNKI I OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	49
4.2.	ENERGETYKA	57
4.3.	INFRASTRUKTURA DROGOWA	60
4.3.1.	POWIĄZANIA TRANSPORTOWE	61
4.3.2.	IŁOŚĆ I JAKOŚĆ DRÓG W GMINIE MIEJSKIEJ DYNÓW	61
5.	POTENCJAŁ I ŁĄD PRZESTRZENNY	63
5.1.	STRUKTURA PRZESTRZENNA GMINY	63
5.2.	DOKUMENTY I DECYZJE W GOSPODARCE PRZESTRZENNEJ I PRZEWIDYWANE W NICH ZMIANY	64
6.	POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	66
6.1.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	66
6.2.	OCZYSZCZANIE GMINY I GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI	68
7.	POTENCJAŁ PRZYRODNICZY	68
7.1.	WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE	69
7.2.	STAN ŚRODOWISKA	72
8.	POTENCJAŁ KULTUROWY	74
8.1.	DZIEDZICTWO MATERIALNE	74
8.2.	DZIEDZICTWO DUCHOWE	75
8.3.	INSTYTUCJE KULTURY	77
9.	POTENCJAŁ TURYSTYCZNY	81
10.	POTENCJAŁ INSTYTUCJONALNY	83
10.1.	WŁADZE I ADMINISTRACJA I ICH ZASOBY	83
10.2.	INNE PODMIOTY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W GMINIE	85

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

10.3.	INNE DZIAŁANIA PRORZWOJOWE I ICH SKUTECZNOŚĆ	86
11.	GOSPODARKA I STRUKTURA GOSPODARKI	87
11.1.	STRUKTURA PODMIOTOWA I POTENCJAŁ GOSPODARKI	87
11.2.	STRUKTURA RODZAJOWA GOSPODARKI.....	87
11.3.	INFORMACJE O WYBRANYCH SEKCJACH I SEGMENTACH GOSPODARKI	90
11.3.1.	Działalność produkcyjna.....	90
11.3.2.	Działalność budowlana.....	90
11.3.3.	Pozostałe usługi	90
11.3.4.	Usługi otoczenia biznesu.....	91
11.3.5.	Rolnictwo.....	91
12.	POTENCJAŁ MATERIALNO-FINANSOWY GMINY	94
12.1.	MAJĄTEK KOMUNALNY	94
12.1.1.	Nieruchomości budynkowe i inne komunalne obiekty/urządzenia.....	94
12.1.2.	Grunty komunalne	95
12.2.	BUDŻET I INWESTYCJE GMINY	96
12.2.1.	Dochody budżetu gminy.....	96
12.2.2.	Wydatki budżetu gminy	96
12.2.3.	Inwestycje gminne.....	97
SPIS ILUSTRACJI.....		100

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

I. DIAGNOZA ILOŚCIOWA

Wstęp

Szanowni Państwo,

Strategia Rozwoju Gminy to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorządy gminne. Określa ona priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze ich działania.

Potrzeba aktualizacji Strategii naszej gminy oparta była na wielu istotnych przesłankach. Na pierwszy plan wysuwa się wymóg dostosowania zapisów dokumentu do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej, a także fakt, iż perspektywa czasowa wcześniejszego opracowania dobiegła końca.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 nie ogranicza się w swych zapisach wyłącznie do zadań realizowanych przez gminne władze samorządowe. Dokument ujmuje również zapisy, które mają być wyzwaniem dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na terenie Gminy. Budowanie i rozwijanie aktywnych partnerstw lokalnych prowadzić może do realizacji wielu prorozwojowych działań.

Wszyscy jednak zdajemy sobie sprawę, że takie partnerstwa nie są zjawiskiem, które mogą się łatwo rozpocząć i zafunkcjonować spontanicznie. Z drugiej jednak strony, mamy wiele przykładów lokalnych organizacji i instytucji aktywnie wpływających na nasze otoczenie. Zachęcam Państwa do współpracy. Jestem również przekonany, że dokument Strategii pozwoli na jej zainicjowanie, ukierunkowane i intensyfikowanie.

Wyrażam przekonanie, że nowa Strategia będzie odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania wszystkich mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów. Ponadto, w obecnej perspektywie funduszy europejskich, da możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych na istotne dla jej rozwoju przedsięwzięcia.

Dzięki zaangażowaniu przedstawicieli samorządu, organizacji publicznych, przedsiębiorców i lokalnych liderów życia społecznego, dokument ten stanowi syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową. Jestem bardzo wdzięczny za udział i współpracę w pracach nad aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026.

Zygmunt Frańczak
Burmistrz Miasta Dynowa

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Organizacja warsztatów diagnostyczno-projektowych wraz z opracowaniem **Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026** zostały powierzone firmie Res Management s.c. z Brzozowa. Koordynatorem prac z ramienia Urzędu Miejskiego w Dynowie była Pani Anna Baran-Michalak – główny specjalista ds. funduszy europejskich, promocji miasta i turystyki.

Strategia składa się z czterech części:

- I Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)
- II Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
- III Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
- IV Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

W pierwszej części przedstawione zostały ogólne informacje o gminie, z wykorzystaniem danych statystycznych – tzw. analiza ilościowa. W drugiej części zaprezentowano wyniki warsztatów diagnostyczno-projektowych: zidentyfikowane problemy we wszystkich sferach życia Gminy oraz analizę SWOT – tzw. analiza jakościowa. Trzecia część to również wynik warsztatów diagnostyczno-projektowych, podczas których sformułowano misję Gminy, cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania realizacyjne. W czwartej części zapisano zasady zarządzania strategią i monitorowania jej wdrażania.

1. Otoczenie lokalne i regionalne

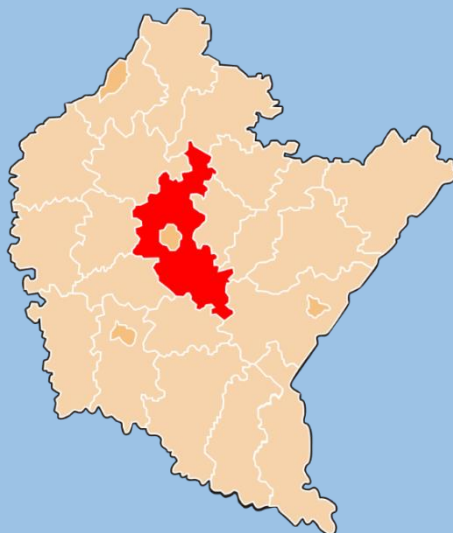
1.1. Położenie Gminy Miejskiej Dynów

Poniżej przedstawiono położenie Gminy Miejskiej Dynów w jednostkach administracyjnych wyższego rzędu – kraju, województwie oraz powiecie.

Położenie w jednostkach administracyjnych wyższego rzędu

Województwo podkarpackie zostało utworzone 1 stycznia 1999 roku z połączenia trzech województw: rzeszowskiego, przemyskiego i krośnieńskiego oraz części tarnobrzeskiego i tarnowskiego. Zajmuje powierzchnię 17 845 km². Region położony jest w południowo-wschodniej części kraju; wschodnią granicę województwa stanowi granica państwowa z Ukrainą (obwód lwowski i obwód zakarpacki), południową – granica ze Słowacją (Kraj Preszowski). Na górze Kremenaros (Krzemieniec) – 1221 m n.p.m. w Bieszczadach stykają się granice Polski, Słowacji i Ukrainy. Podkarpacie graniczy również z województwami: lubelskim, świętokrzyskim i małopolskim.

Podkarpacie jest regionem o charakterze rolniczo-przemysłowym. Liczba ludności województwa podkarpackiego wynosi przeszło 2129 tys. ludności (według danych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, grudzień 2014 r.) Największa gęstość zaludnienia występuje w miastach i całym pasie środkowym województwa, najmniejsza w części południowej i wschodniej.

Pod względem administracyjnym województwo dzieli się na 160 gmin, 21 powiatów ziemskich oraz 4 miasta na prawach powiatu (Rzeszów, Krosno, Tarnobrzeg, Przemyśl). Od 1 stycznia 2002 roku liczba powiatów powiększyła się o powiat leski z gminami: Baligród, Cisną, Lesko, Olszanica, Solina. Stolicą województwa i największym ośrodkiem miejskim jest Rzeszów liczący ok. 180 tys. ludności. Inne miasta z największą liczbą ludności to: Przemyśl (64,7 tys.), Stalowa Wola (63,3 tys.), Mielec (60,7 tys.), Tarnobrzeg (48,6 tys.) i Krosno (47,3 tys.).

Gmina Miejska Dynów administracyjnie zlokalizowana jest w powiecie rzeszowskim.

Powiat rzeszowski – jeden z 380 powiatów w Polsce (jeden z 25 powiatów w województwie podkarpackim), utworzony w 1999 r. w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Rzeszów. Powiat ten wchodzi w skład obszaru metropolitalnego miasta Rzeszowa.

W skład powiatu wchodzi:

Gmina miejska:

- Dynów.

Gminy miejsko-wiejskie:

- Błażowa,
- Boguchwała,
- Sokołów Małopolski,
- Tyczyn.

Gminy wiejskie:

- Chmielnik,
- Dynów,
- Hyżne,
- Kamień,
- Krasne,
- Lubenia,
- Świlcza,
- Trzebownisko,

Miasta:

- Dynów,
- Błażowa,
- Boguchwała,
- Głogów Małopolski,
- Sokołów Małopolski,
- Tyczyn.

Powierzchnia powiatu wynosi 1 157 km².

W dniu 1 stycznia 1999 roku wprowadzono w Polsce nowy podział administracyjny.

Obowiązujący od 1975 roku dwustopniowy podział administracyjny zastąpiono podziałem trójstopniowym, w którego skład wchodzi województwa, powiaty i gminy.

Nowy podział administracyjny, od chwili jego wprowadzenia w 1999 roku, uległ niewielkim modyfikacjom w skali kraju. W 2002 roku utworzono 7 nowych powiatów i jedną nową gminę oraz zlikwidowano 12 gmin, w 2003 roku zlikwidowano jeden powiat (przywrócony następnie w 2013 roku), w 2010 roku utworzono jedną nową gminę. Dodatkowo co roku następują niewielkie korekty granic województw, powiatów i gmin.

Obecnie (stan na 1 maja 2017 r.) Polska dzieli się na 16 województw, 380 powiatów i 2 479 gmin.

Gmina Miejska Dynów administracyjnie zlokalizowana jest w województwie podkarpackim.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

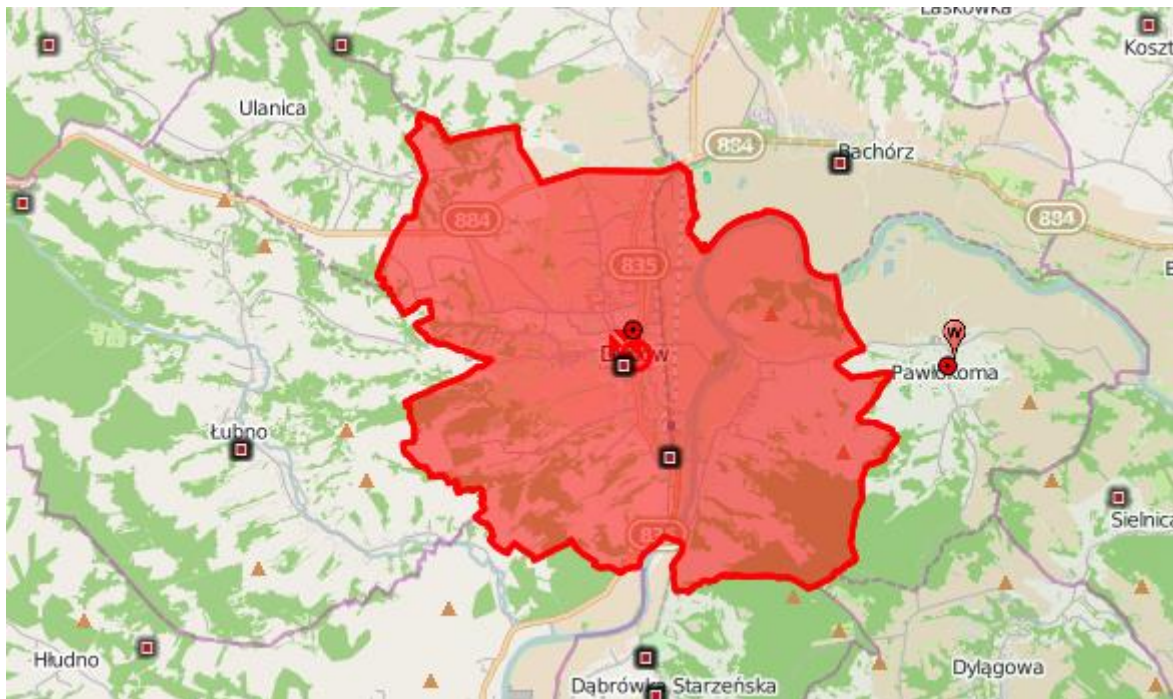
Gmina Miejska Dynów jest jednostką administracyjną o statusie gminy miejskiej, leży w województwie podkarpackim i jest jedną z 14 gmin tworzących powiat rzeszowski ziemski, i jedyną gminą miejską w granicach tego powiatu. Jako samodzielna jednostka została utworzona w 1992 roku. Gmina Miejska Dynów położona jest w centralnej części województwa podkarpackiego, na styku czterech powiatów: rzeszowskiego, przemyskiego, przeworskiego i brzozowskiego. Miasto otoczone jest sołectwami gminy wiejskiej Dynów: Ulanica, Harta i Bachórz (od strony północnej), Pawłokoma, Dylągowa i Dąbrówka Starzeńska (od strony wschodniej), Łubno i Wyręby (od strony zachodniej), a także sąsiaduje z gminą Nozdrzec, należącą administracyjnie do powiatu brzozowskiego (od strony południowej).

Całkowita powierzchnia Gminy wynosi prawie 25km² (2 455 ha). Na terenie Gminy Miejskiej Dynów wyodrębniono 4 jednostki pomocnicze:

- **Osiedle Nr 1** obejmuje następujące ulice: Fermstalowska, Grunwaldzka do nr 29 a, Handlowa, Kazimierza Wielkiego, Kościuszki, ks. Józefa Ożoga do nr 14, Krzywa, Łazienna od nr 1 do nr 16a, Mickiewicza, Podwale, Rynek, Sanowa, Strażacka, Szkolna, Jana Pawła II, Wierzbowa, Zamkowa, 1 Maja od nr 1 do nr 23 d),
- **Osiedle Nr 2** obejmuje następujące ulice: Głęboka, Gruntowa, Jakłów, Kaniowiec, Karólówka, Kolejowa, Łazienna od nr 17 do końca, Piłsudskiego, Plażowa, Rogozów, Wąska, Wuśki, Zielona, Żurawiec,
- **Osiedle Nr 3** obejmuje następujące ulice: Bławatkowa, Błonie, Dworska, Działowa, Gajowa, Generała Sikorskiego, Graniczna, Grunwaldzka od nr 30 do końca, Igioza, Jana III Sobieskiego, ks. Józefa Ożoga od nr 15 do końca, Matejki, M. Konopnickiej, Ogrodowa, Pawia, Piotra Skargi, Plebańska, Podgórska, Polna, Potok, Sienkiewicza, Stoneczna Stowackiego, Stawiska, Szeroka, Węgierska, Witosa, Zarzeki, Źródłana, 1 Maja od nr 24 do końca,
- **Osiedle Nr 4** (obejmuje następującą ulicę: Bartkówka).

Położenie geograficzne

Położenie geograficzne Gminy wyznaczają współrzędne 49°48'53" N szerokości geograficznej północnej i 22°13'54" E długości geograficznej wschodniej.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Dyn%C3%B3w>

Położenie historyczne

Najstarsza znana wzmianka źródłowa dotycząca Dynowa pochodzi z 1423 r. Wspomniano wówczas o niejakim Andrzeju Wernerze de Denow. Nie jest pewne, czy Dynów był już wówczas miastem. Dowody na to pochodzą dopiero z 1429 r. Dynów powstał na terenie starego osadnictwa ruskiego, które rozwijało

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

się dynamicznie, co najmniej od XIII w. Osada przedlokacyjna znajdowała się na obszarze intensywnego osadnictwa, które w nowszej literaturze przedmiotu nazywane jest jasielsko-sanockim ugrupowaniem plemiennym.

Od wczesnego średniowiecza procesy osadnicze na tym terenie dynamizowane były przez przebiegający doliną Sanu stary trakt komunikacyjny wiodący z Sanoka do Przemyśla. Trakt ten zapewniał dogodną komunikację z ponadlokalnymi centrami zarządu administracyjno-gospodarczymi zachodniej części Rusi Kijowskiej, a później księstwa halicko-włodzimierskiego. Cechą charakterystyczną rozwoju Dynowa na przestrzeni stuleci od średniowiecza po schyłek epoki nowożytnej były częste zmiany właścicieli i dzierżawców samego miasta i dóbr dynowskich. Byli to Piotr Kmita, wojewoda sandomierski, Tarnowscy, Wapowscy, Krasiccy, Ogińscy i inni. Dzieje Dynowa począwszy od pierwszej połowy XV wieku nie różniły się zbyt wiele od przeszłości innych miast prywatnych. Wojny, najazdy, pożary, zmieniający się właściciele, okresy rozwoju i upadku tworzyły jego bogatą historię. Latem 1506 r. miasteczko zniszczył napad Tatarów, a późniejsze wysiłki właścicieli Dynowa w kierunku poprawy bytu mieszkańców nie dały większych rezultatów. Mimo niekorzystnych układów, do czasu wojen szwedzkich, Dynów był jednym z najludniejszych miast ziemi sanockiej.

Pierwsi Żydzi pojawili się w Dynowie już w pierwszej połowie XVI w. i od tego czasu ich ilość dość szybko wzrastała. Już w połowie XVII w. na terenie miasta zamieszkiwało 435 Żydów, którzy zajmowali 53 domy. Uwagę zwraca fakt wielkiej dynamiki tej grupy ludności, do której w tym czasie należało już 34,3% domów przyrynkowych. W 1881 r. Dynów posiadał już 3700 mieszkańców w tym 1200 Żydów i 200 Rusinów (Ukraińców). Rangę i prestiż miasteczka podniosło utworzenie w 1886 r. sądu powiatowego, a w 1895 r. urzędu podatkowego. Od 1904 r. Dynów posiadał połączenie kolejowe z Przeworskiem. Inwestorem wąskotorowej linii kolejowej było Galicyjskie Towarzystwo Przemysłu Cukrowniczego w Przeworsku. Choć ta nowa linia kolejowa przyczyniła się do aktywizacji gospodarczej okolic Dynowa tylko w niewielkim stopniu, polepszyła jednak komunikację miasta z Przeworskiem, a pośrednio z innymi ośrodkami miejskimi na magistrali kolejowej Kraków-Lwów. Druga wojna światowa zadała miastu poważne straty w ludziach i zniszczyła jego zabudowę w 50%. Odbudowany i rozbudowany w ostatnich dziesięcioleciach Dynów jest ośrodkiem gospodarczym, oświatowym i kulturalnym. Do dnia dzisiejszego zachowały się zabytki takie jak: kościół i brama w stylu renesansowym, fragmenty wałów obronnych i fortyfikacji, dwór z końca XVIII w., liczne kapliczki - drogowaskazy, urokliwy Rynek z pomnikiem Władysława Jagiełły.

Dynów to miasteczko o wielokulturowej tradycji, w którym, ścierały się i wzajemnie uzupełniały cztery kultury: polska, żydowska, ormiańska i ukraińska. Dynów jest jedyną miejscowością Pogórza posiadającą obecnie prawa miejskie, uzyskane jeszcze w początku XV wieku. Prawa te zostały mu odebrane - podobnie jak wielu okolicznym miastom (Dynów, Brzozów, Błażowa, Tyczyn, Kańczuga, Dubiecko) - w roku 1934. Staraniem społeczeństwa i władz Dynów odzyskał je w roku 1947. Dziś miasto jest nieformalną stolicą Pogórza Dynowskiego, jego ośrodkiem gospodarczym, dającym pracę okolicznym mieszkańcom, kulturalnym, oświatowym, umożliwiającym naukę w szkołach średnich.¹

1.2. Miejsce Gminy w sieci osadniczej

Podstawowe jednostki osadnicze to miasto i wieś, które tworzą wzajemnie powiązane układy, tzw. sieci osadnicze. Układ osadniczy Polski tworzy 57 470 jednostek osadniczych, z czego 883 to jednostki miejskie, a 56 587 to jednostki wiejskie.

Gmina Miejska Dynów stanowi jednostkę osadniczą (miasto), która jest podzielona na 4 osiedla. Rozmieszczenie jednostek osadniczych i ludności na terenie Polski było ściśle zależne od środowiska przyrodniczego (najwięcej ludzi mieszka na terenach nizinnych i w dolinach rzek), przeszłości historycznej i zmiany granic Polski (stąd migracje ludności, zwłaszcza po okresach rozbiorów i wojen światowych) oraz migracji ludzi na tereny przemysłowe (za pracą, tam gdzie rozwijał się przemysł).

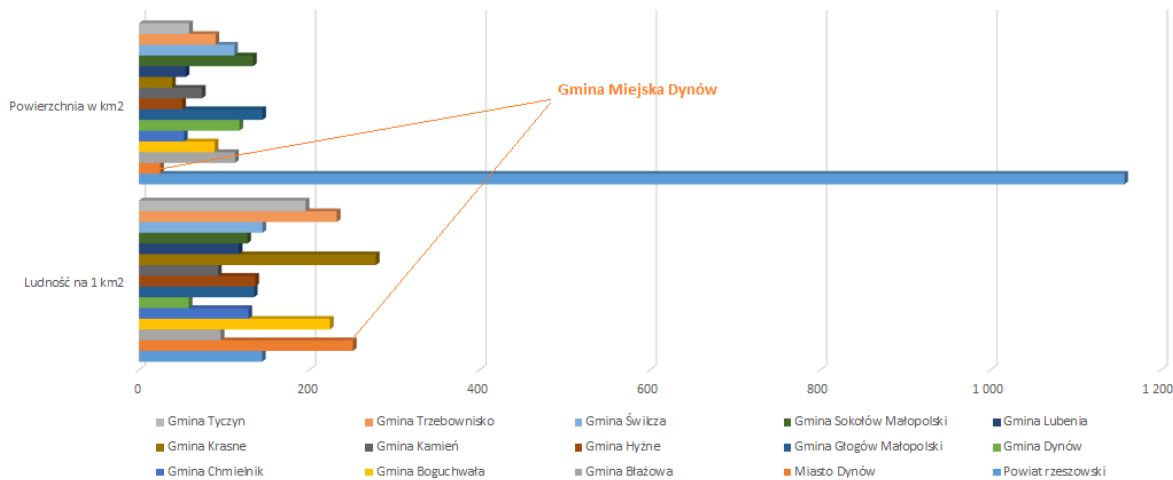
Sieć osadnicza wykazuje też silny związek z rozmieszczeniem ludności i gęstością zaludnienia (liczba osób na 1 km² powierzchni), która jest uwarunkowana czynnikami społecznymi i przyrodniczymi, co decyduje również o rozmieszczeniu wsi i miast. Gmina Miejska Dynów zlokalizowana jest na wschodzie kraju, gdzie gęstość sieci osadniczych wynosi od 10 do 15 miejscowości na 100 km², z reguły są to jednostki o liczbie mieszkańców powyżej 1000. Analizowana gmina jest co do wielkości najmniejszą gminą w powiecie rzeszowskim. Jej powierzchnia liczy 25 km² i zamieszkuje ją, według stanu na koniec grudnia 2015 roku 6168 osób, co daje gęstość zaludnienia na poziomie 251 osób/ km².

¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Kro%C5%9Bcienko_Wy%C5%BCne

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Poniżej zamieszczony wykres prezentuje porównanie wszystkich gmin tworzących powiat rzeszowski ziemski.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na obszarze znajdującym się w granicach administracyjnych Miasta Dynowa w dużym stopniu zachował się tradycyjny krajobraz kulturowy miasta z jego przedmieściami i przysiółkami. Składa się na niego zabudowa o charakterze małomiasteczkowym oraz wiejskim, zachowany historyczny układ urbanistyczny, czytelny do dzisiaj przebieg fortyfikacji miejskich, zachowany układ rozłogów pól oraz przebieg dróg.

Dynów, jako jednostka osadnicza pełni wielorakie funkcje, w tym administracyjne, usługowe, oświatowe, mieszkaniowe, turystyczne, przemysłowe i w niewielkim stopniu też rolnicze.

Rynek

Centrum miasta Dynowa stanowi Rynek z zachowanym średniowiecznym, urbanistycznym układem ulic z niego wychodzących. Rynek miasta wraz z pomnikiem Jagiełły, położony jest w obrębie pozostałości fortyfikacji miejskich i zamkowych wpisanych do rejestru zabytków.

Zasadniczy układ urbanistyczny otrzymał Dynów na początku XV w. w rezultacie lokacji na prawie magdeburskim. Miasto zostało rozplanowane i rozmierzone na obszarze nadszańskiego wzniesienia równoległego do biegu Sanu. Centrum prawie regularnego układu miejskiego stanowił prostokątny rynek. Czworobok miasta od strony północno-zachodniej zamykał kościół św. Wawrzyńca, a od północnego wschodu zamek postawiony przez Kmitów na wyniosłym cyplu w miejscu dawnego grodziska.

Liczne pożary miasta i zniszczenia spowodowane najazdami tatarskimi oraz wojnami z drugiej połowy XVIII w. spowodowały niekontrolowany handel placami, domami i gruntami, co pociągnęło za sobą zmiany w dotychczasowym podziale i wielkości placów. Po wojnach z pocz. XVIII w. w drewnianej zabudowie Dynowa pojawiają się pierwsze, parterowe jeszcze domy murowane.

Lata wojen z drugiej połowy XVII i pierwszej XVIII w. przyniosły poważne straty w zabudowie, nie ominęły miasta najazdy i przemarsze wojsk szwedzkich, siedmiogrodzkich i rosyjskich.

Centrum Dynowa w tym czasie, o wyraźnie miejskim charakterze stanowił Rynek wraz z kilkoma sąsiadującymi z nim uliczkami. Do niego przylegały małe osiedla: od północnego wschodu Zamczysko, od wschodu Podwał, od południa Zabrama, a następnie Karolówka. Rynek zajmował około 0,8 ha powierzchni. Na skraju zupełnie pustego czworoboku znajdował się jedynie pomnik W. Jagiełły. Rozległy plac otaczały z trzech stron przylegające do siebie kamienice jednopiętrowe pełne różnych sklepów. Większość z nich powstała po pożarze, który zniszczył Dynów w 1904 r. Odmienną architekturę posiadała nie zniszczona pożarem południowa strona Rynku. Architekturę tworzyły stare przysadziste domostwa ściśle przylegające do siebie.

Rynek częściowo wybrukowany, w części tylko wyźwirowany, służył jako miejsce postoju furmanek, w czwartki natomiast odbywały się tu targi. Jego skrajem podobnie jak i obecnie przebiegała główna ulica w kierunku kościoła, z południowej zaś strony wychodziły dwie ulice, z których jedna wiodła na plac przed potężną bryłę murowanej synagogi.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

W murowanej zabudowie miasta wysokością i odmienną architekturą wyróżniały się tylko trzy świątynie: rzymskokatolicka, grekokatolicka i żydowska synagoga. Wygląd zewnętrzny kościoła nie uległ do dziś istotnym zmianom, znikła natomiast górująca niegdyś nad miastem smukła sylwetka małej cerkwi, jak i masywna synagoga.

Późniejsza zabudowa nie była już stylowa i tak piękna jak dawniej. Dalszych zniszczeń dokonały pożary II wojny światowej i niemieckie bombardowania².

W lipcu 2012 r. Miasto rozpoczęło inwestycję polegającą na pracach rewitalizacyjnych mających na celu poprawę wizerunku i funkcjonalności Rynku. Inwestycja swym zakresem objęła remont płyty Rynku i przyległych ulic tj.: Rynek, Zamkowa, Handlowa, Kościuszki, Kazimierza Wielkiego. Rewitalizacja Rynku polegała na zmianie układu zagospodarowania rynku poprzez nadanie płycie rynku w pełni funkcji rekreacyjnej z nowym układem alejek i zieleńców oraz publicznej w postaci otwartego placu przy pomniku przeznaczanego do organizowania uroczystości.

Nawierzchnia płyty rynku została wymieniona z nawierzchni asfaltowej na płyty granitowe oraz kostkę granitową, co podkreśliło prestiżowy i reprezentacyjny charakter miejsc a, jakim jest centrum miasta. Rynek został wyposażony w nowe elementy małej architektury tj.: ławki i kosze na śmieci, stojaki na rowery, tablice ogłoszeniowe, maszty flagowe.

W miejsce dawnej betonowej misy fontanny wybudowana została nowoczesna podświetlana fontanna w centralnym jego punkcie. Wykonano nową nieckę w kształcie rzeki symbolizującej przepływającą przez miasto rzekę San. Okładzinę zewnętrzną wykonano z płyt granitowych. Fontanna wyposażona została w dysze tworzące kopułę wodną ponad „rzeką”, a w przeciwnych krańcach koryta „rzeki” zainstalowano po 4 dysze spieniające o łagodnym naturalnym strumieniu. Przy dyszach zamontowano reflektory, które oświetlają tryskającą wodę. Powierzchnia zrewitalizowanego placu Rynku to 3000 m².

W ramach inwestycji wybudowane zostało nowe, stylowe oświetlenie płyty Rynku i ulic: Zamkowej, Handlowej, Kazimierza Wielkiego, Kościuszki, Podwale (parking), Rynku oraz parkingu obok dworca autobusowego, a także traktu pieszego od ul. Zamkowej do ul. Podwale i traktu pieszego od dworca autobusowego przez ul. Krzywą, część Mickiewicza, od kościoła do ul. Jana Pawła II. Zamontowano również dwie oprawy oświetleniowe oświetlające pomnik Władysława Jagiełły. Liczba punktów oświetleniowych: 130 szt.

W ramach prac rewitalizacyjnych wykonano urządzenie zieleni. W zakresie nowych nasadzeń uporządkowano zieleni pod względem gatunkowym, przestrzennym, kolorystycznym. Zakres prac obejmował wycinkę i nasadzenie drzew w obrębie ulic: Zamkowej, Rynek, Kazimierza Wielkiego, płyty Rynku, parkingu obok dworca autobusowego, parkingu przy ul. Podwale.

² <http://www.archiwum.dynow.pl/lf-3,ls-11,lp-108.html>

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Posadzone zostały nowe drzewa i krzewy na potrzeby nowej kompozycji zieleni w ilości ok. 1000 szt. Założone zostały również trawniki na powierzchni ok. 1500 m². W ramach zadania zainstalowano monitoring elektroniczny ulic: Rynek, Handlowa, Kazimierza Wielkiego, Kościuszki oraz parkingu obok dworca autobusowego.

Wyremontowana została infrastruktura komunikacyjna obejmująca remont dróg, chodników i miejsc postojowych. Remont nawierzchni był konieczny ze względu na remont i budowę kanalizacji deszczowej i sieci oświetlenia ulicznego, a także na dostosowanie do obowiązujących norm i przepisów. Wyremontowano następujące ulice: Zamkowa i Rynek (północna pierzeja) – DW nr 835, Kościuszki, Handlowa, Kazimierza Wielkiego, Rynek, droga dojazdowa z ul. Zamkowej do parkingu obok dworca autobusowego, część ciągu pieszego łączącego ul. Zamkową z ul. Podwale.

Część dróg przylegających do płyty Rynku w wyniku odtworzenia ich nawierzchni, wyłożone zostały kostką w celu stworzenia spójnego wizerunku. Gmina Miejska Dynów w ramach tej inwestycji wyremontowała i wybudowała dwa parkingi znajdujące się w centrum miasta tj. parking obok dworca autobusowego i parking przy ul. Podwale. Prace związane z tym zadaniem polegały na stworzeniu dodatkowo łącznie 150 miejsc parkingowych dla samochodów osobowych i 2 dla autobusów i busów.

Elementem łączącym rewitalizowany Rynek, z parkiem przy ul. Dworskiej był remont traktu pieszego prowadzącego od dworca autobusowego poprzez ulice Krzywą i Mickiewicza, trakt od kościoła do ul. Jana Pawła II polegający na remoncie schodów wraz barierką, nawierzchni traktu, wykonaniu odwodnienia, budowie i remoncie stylowego oświetlenia wzdłuż traktu.

Inwestycja obejmowała również wymianę i budowę sieci kanalizacyjnej i budowę przyłączy kanalizacji deszczowej w ulicach: Rynek, Handlowa, Kościuszki, Kazimierza Wielkiego i Zamkowa oraz odwodnienie parkingów przy ul. Podwale i Zamkowej (obok dworca autobusowego).

Ogółem długość przebudowanej i wybudowanej infrastruktury wynosi 1923 mb.

W ramach wspomnianej już rewitalizacji parku przydworskiego w Dynowie zrealizowano zadania polegające na urządzeniu terenów zielonych, instalowaniu małej architektury (montaż ławek, koszy, tablic informacyjnych, wyposażenie placów zabaw), wykonaniu zjazdów, dróg wewnętrznych, placów, ścieżek spacerowych. Oprócz wymienionych już zadań, wybudowane zostało boisko wielofunkcyjne o nawierzchni syntetycznej z możliwością gry w koszykówkę, piłkę nożną i siatkówkę oraz kort tenisowy o nawierzchni syntetycznej wraz z trybunami. W celu zapewnienia zaplecza sanitarnego dla osób odwiedzających park wybudowano również budynek techniczno-socjalny z magazynem i toaletami. W obiekcie zapewniono właściwe warunki dla osób niepełnosprawnych. Wykonano również altanę ogrodową. Ponadto wykonano stylowe oświetlenie parku.

Na terenie parku zaprojektowano i wykonano układ ścieżek pieszych nawiązujących swym przebiegiem do historycznego układu. Alejki piesze zostały wykonane z materiałów naturalnych, a ciągi pieszo-jezdne z kostki betonowej.

W ramach projektu wykonano dwa place zabaw – jeden dla dzieci młodszych, drugi dla dzieci starszych. Bardzo istotną rolę w projekcie obejmującym rewitalizację znacznej części miasta odgrywa Partner projektu tj. Fundacja Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „WZRASTANIE”, będąca właścicielem zabytkowej oficyny dworskiej, tzw. dworu – obecnie siedziby Domu dla dzieci. Fundacja w ramach projektu przeprowadziła roboty modernizacyjno – remontowe zabytkowej oficyny dworskiej³

Poniżej zamieszczone zdjęcie i mapa prezentują układ przestrzenny Miasta Dynów.

³ <http://www.archiwum.dynow.pl/lf-95.html>

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Źródło:

https://www.google.pl/search?q=miasto+dyn%C3%B3w&biw=1731&bih=905&source=lnms&tbn=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKewjiqXXmehNAhVDGCwKHb-RAKsQ_AUIBygC&dpr=1.1#imgdi=NHppLMdJG2B6M%3A%3BNHppLMdJG2B6M%3A%3Bps4QfG3HaM6yuM%3A&imgrc=NHppLMdJG2B6M%3A

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Źródło: <http://www.dynow.pl/dla-turystow/mapy/>

2. Mieszkańcy gminy (potencjał ludzki)

2.1. Demografia

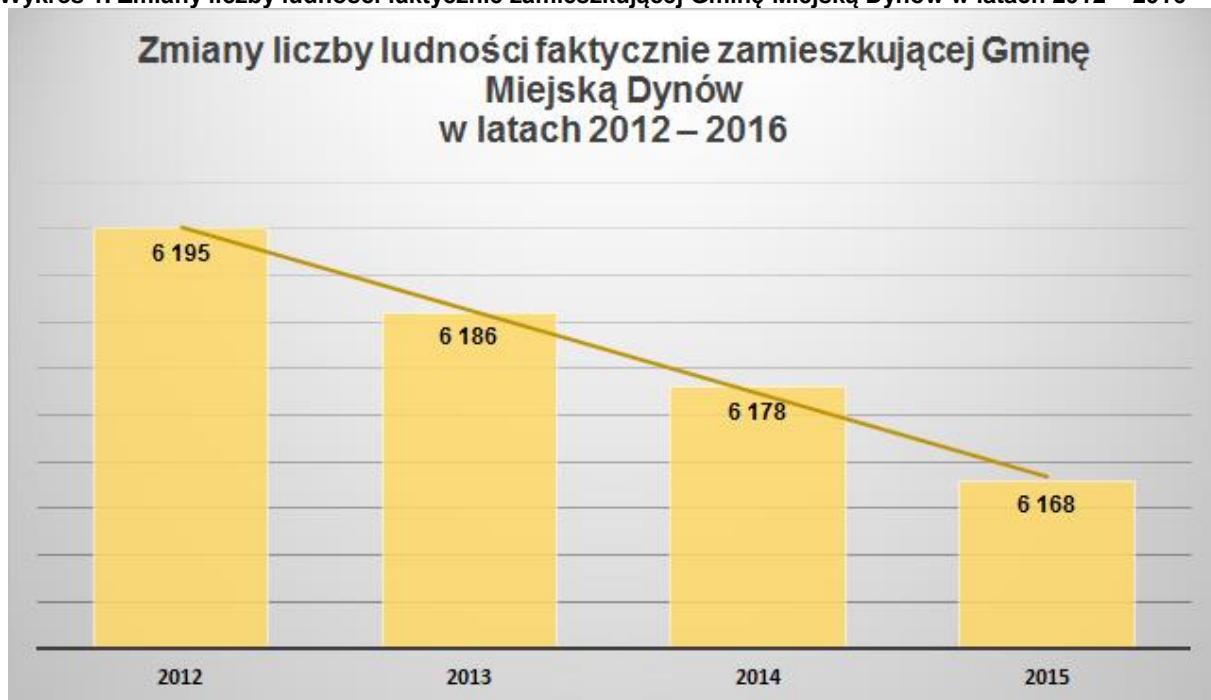
O pozycji i potencjale analizowanego obszaru w znacznym stopniu decyduje ludność i jej kondycja. To właśnie mieszkańcy wraz z dostępnymi zasobami naturalnymi tworzą podstawy do rozwoju obszaru, który zamieszkują. Z tego też względu konieczne jest prześledzenie potencjału rozwojowego Gminy Miejskiej Dynów właśnie pod kątem uwarunkowań społeczno-ekonomicznych.

2.1.1. Ludność ogółem w 2015r., miejsce w województwie, zmiany ludności w latach 2012-2015

W końcu 2015 r. liczba ludności faktycznie zamieszkującej Gminę Miejską Dynów wynosiła 6168 osób, tj. o 0,4% mniej w stosunku do 2012 roku.

Poniżej zamieszczono wykres prezentujący zmiany liczby ludności faktycznie zamieszkującej Gminę w latach 2011-2014.

Wykres 1. Zmiany liczby ludności faktycznie zamieszkującej Gminę Miejską Dynów w latach 2012 – 2016

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zmiany jakie zachodziły w liczbie ludności w Gminie w badanym okresie charakteryzuje ogólna tendencja spadkowa. W 2015 roku liczba mieszkańców Gminy stanowiła 0,3% mieszkańców województwa podkarpackiego. Gęstość zaludnienia w analizowanej jednostce w 2015 roku wyniosła 251 osób na km², przy wartości 145 osób na km² notowanej w powiecie rzeszowskim i 119 osób na km² w województwie podkarpackim.

2.1.2. Struktura wieku i płci

Struktura ludności według płci i wieku daje podstawę do określenia wielu społeczno-ekonomicznych konsekwencji tak na dziś jak i na przyszłość. Określenie zapotrzebowania na miejsca w szkole, nowe miejsca pracy czy też oszacowanie przyszłej liczby małżeństw w celu zaprognozowania potrzeb mieszkaniowych.

Relacja liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym jest pierwszym ważnym wskaźnikiem sytuacji demograficznej analizowanego obszaru. Relacje te dla Gminy Miejskiej Dynów w roku 2015 przedstawiały się następująco:

- odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (w wieku do 17 lat) – 18,5%;
- odsetek osób w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lata) – 63,5%;

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

- odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku powyżej 60 lat, mężczyźni powyżej 65 lat) – 18,0%.

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia strukturę ludności ze względu na ekonomiczne grupy wieku mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów, w odniesieniu do danych dla jednostek porównywalnych.

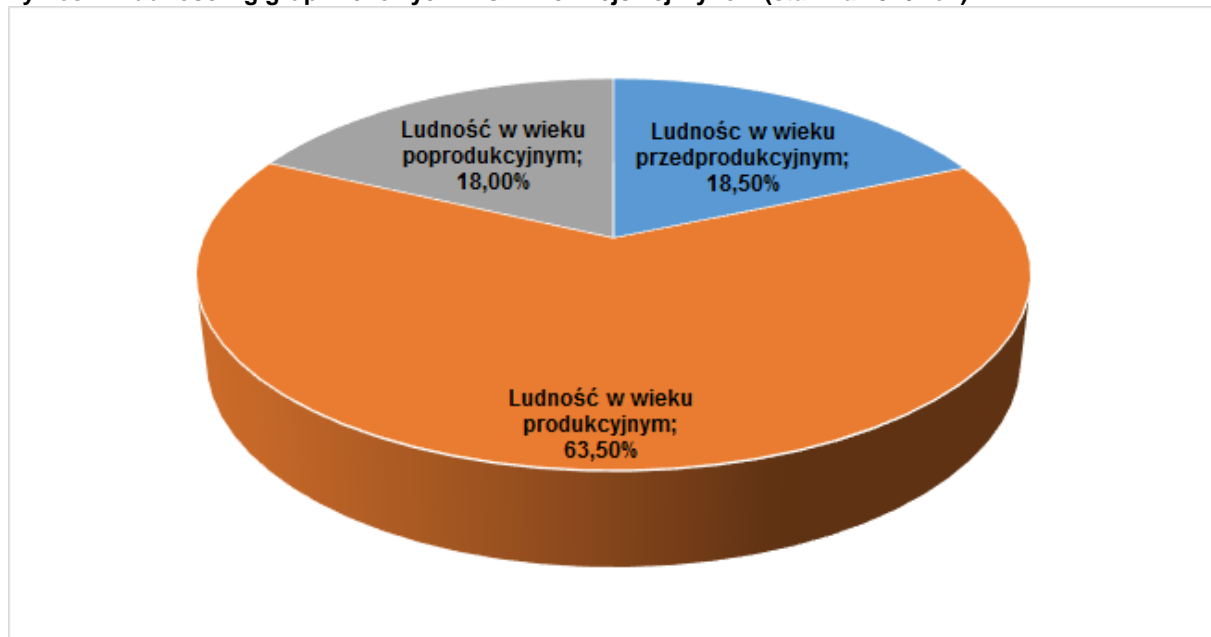
Tabela 1. Struktura wieku według grup ekonomicznych w 2015 r.

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku					
	przed-produkcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	[%]	[%]	[%]			
Gmina Miejska Dynów	18,5	63,5	18,0	57,5	97,1	28,3
Województwo podkarpackie (gminy miejskie)	16,8	62,9	20,3	59,0	121,0	32,3
POLSKA (gminy miejskie)	16,5	61,7	21,8	62,0	131,9	35,2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Z powyższego zestawienia wynika, iż blisko 2/3 mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów to ludność w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata). Od roku 2012 liczebność tej grupy utrzymuje się na podobnym poziomie. Liczebność osób w grupie poprodukcyjnej (od 59/64 lat), w analizowanym okresie obejmującym lata 2012-2016, charakteryzowała tendencja wzrostową. Z kolei w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym (do 18 lat) odnotowano spadek liczebności. Zaistniała sytuacja spowodowana jest wydłużeniem życia ludności przy równoczesnym niskim poziomie liczby urodzeń. Prognozy przewidują pogłębianie się tej tendencji.

Wykres 2. Ludność wg grup wiekowych w Gminie Miejskiej Dynów (stan na 2015 rok)

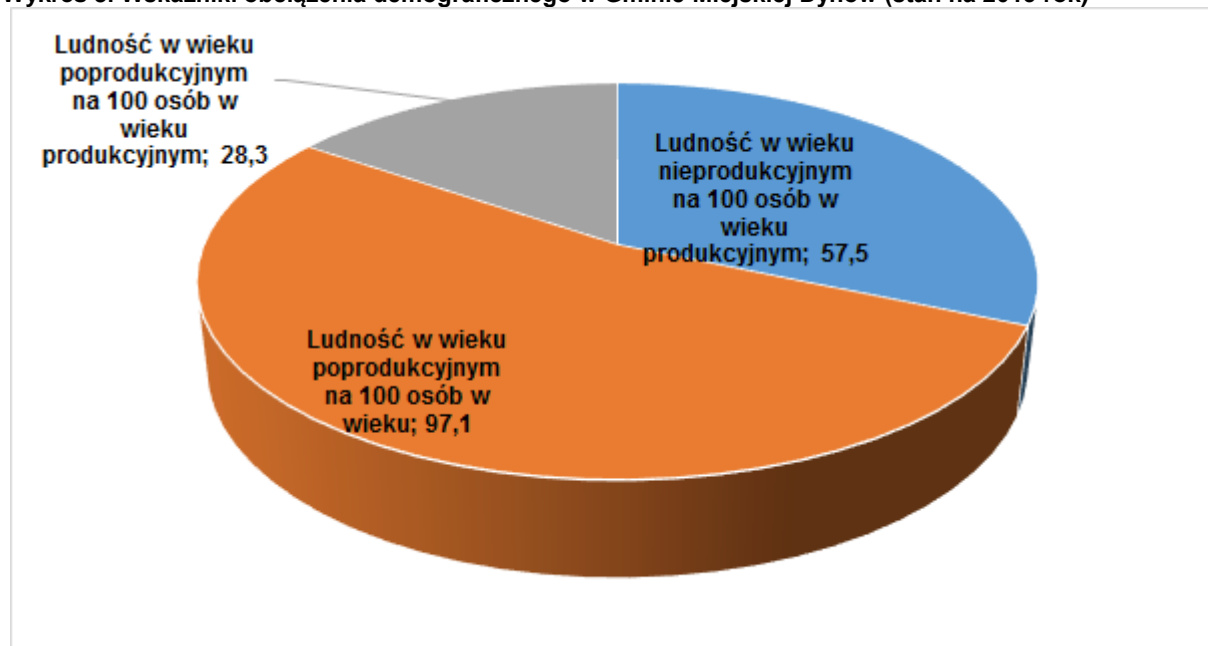

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Wskaźnik obciążenia demograficznego jest miarą pokazującą relację pomiędzy liczbą osób w wieku poprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym (*dokładnie: liczba osób w wieku emerytalnym na 100 osób pracujących*). Zbyt wysokie wartości tego wskaźnika, skądinąd korzystnie świadczące o zamożności i zdrowotności danego społeczeństwa, są jednak niekorzystne z punktu widzenia finansów publicznych (mała liczba osób płacących podatki przy dużej liczbie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, ochrony zdrowia itp.). W Polsce (w gminach miejskich) w 2015 roku na 100 osób w wieku zdolności do pracy, przypadało 62 osoby w wieku nieprodukcyjnym. W Gminie Miejskiej Dynów wartość wskaźnika jest niższa i na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada blisko 58 osób w wieku nieprodukcyjnym. Jest to wartość najniższa na tle średniej liczonej dla pozostałych jednostek porównywalnych.

Wykres 3. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Miejskiej Dynów (stan na 2015 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

W Polsce wskaźnik obciążenia demograficznego jest ciągle niewysoki na tle takich państw jak Włochy, Niemcy czy Grecja. Jesteśmy więc społeczeństwem relatywnie młodym. Jednakże przy tak niskim poziomie urodzeń i długim czasie trwania życia, sytuacja ta będzie się szybko zmieniała.

W Polsce według stanu z końca grudnia 2015 r., kobiety stanowiły blisko 52% w ogólnej liczbie ludności. Zgodnie z prognozą stanu i struktury ludności z 2010 r. nie zmieni się to w przyszłości. Przewaga liczebna kobiet narasta silnie wraz z wiekiem. W młodszych grupach wieku jest więcej mężczyzn, różnica maleje przy przechodzeniu do kolejnych grup wieku, zaś po osiągnięciu równowagi w grupie wieku 40-44 lata dla ludności Polski następne grupy wieku charakteryzują się zwiększającą się przewagą liczebną kobiet.

Tabela 2. Udział kobiet

Typy jednostek terytorialnych	W grupie wiekowej				Ogółem
	0-19	20-44	45-64	65 i więcej	
Gmina Miejska Dynów	612	1122	816	573	3123
Województwo podkarpackie (gminy miejskie)	64563	129884	102811	67 822	365080
POLSKA (gminy miejskie)	1667603	3435058	2719850	1 994 402	9816913

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na 100 mężczyzn w Gminie Miejskiej Dynów przypada 103 kobiety, nieco wyższa wartość charakteryzuje gminy miejskie w kraju i w województwie podkarpackim o odpowiednio: 112 i 110 kobiet.

2.1.3. Ruch naturalny

Zjawiska społeczno-demograficzne, takie jak zawieranie i rozwiązywanie małżeństw, urodzenia i zgonu, związane z naturalną, biologiczną reprodukcją ludności określa się mianem **ruchu naturalnego**. W analizie ruchu naturalnego podstawowe znaczenie mają charakterystyki natężenia urodzeń i zgonów, gdyż oprócz struktury według wieku czynniki te wpływają na przebieg procesu reprodukcji ludności. Zawieranie i rozwiązywanie małżeństw wpływa głównie na kształtowanie się liczby urodzeń oraz na zmianę struktury ludności według stanu cywilnego.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ruchu naturalnego Gminy na tle jednostek porównywalnych na przestrzeni lat 2012-2015.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Tabela 3. Urodzenia, zgony, przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w poszczególnych latach 2012-2015

Typy jednostek terytorialnych		Gmina Miejska Dynów	Województwo podkarpackie (gminy miejskie)	POLSKA (gminy miejskie)	POLSKA
2012	Urodzenia na 1000 mieszkańców	8,9	9,3	9,5	10,0
	Zgony na 1000 mieszkańców	10,0	7,8	10,0	10,0
	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-1,1	1,5	-0,5	0,0
2013	Urodzenia na 1000 mieszkańców	8,6	9,0	9,2	9,6
	Zgony na 1000 mieszkańców	10,2	8,1	10,3	10,1
	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-1,6	0,9	-1,1	-0,5
2014	Urodzenia na 1000 mieszkańców	11,0	8,9	9,4	9,7
	Zgony na 1000 mieszkańców	8,6	8,2	10,0	9,7
	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	2,4	0,7	-0,6	0,0
2015	Urodzenia na 1000 mieszkańców	9,2	8,8	9,4	9,6
	Zgony na 1000 mieszkańców	9,7	8,8	10,6	10,3
	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-0,5	0,0	-1,2	0,7

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Współczynnik urodzeń (rodności) – liczba urodzeń żywych na 1000 ludności w 2015 roku w Gminie Miejskiej Dynów wyniosła 9,2 wobec 8,9 w 2012 r. Przeciętnie w kraju na 1000 ludności rodziło się 9,7 dzieci. Na przestrzeni badanego okresu w Gminie Miejskiej Dynów wartość wskaźnika charakteryzowała ogólna tendencja wzrostowa, co prezentuje poniżej zamieszczony wykres. W 2015 roku współczynnik urodzeń (rodności) w Gminie osiągnął wartość wyższą niż w gminach miejskich województwa podkarpackiego i niższą od wartości charakteryzujących pozostałe jednostki porównywalne.

Wykres 4. Urodzenia na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2015 r. **surowy współczynnik zgonów (umieralność)**, czyli liczba zarejestrowanych w danym roku zgonów na 1000 ludności w Gminie kształtował się na poziomie 9,7. W porównaniu do 2012 r. natężenie zgonów (umieralność) zmniejszyło się. Współczynnik umieralności w województwie podkarpackim w 2015 r. (w gminach miejskich) wyniósł 8,8%, co oznacza, że na 1000 ludności przypadło blisko 9 zgonów (dla Polski wskaźnik ten wyniósł 10,3%). Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców na obszarach miejskich w kraju wyniosła 10,6%. Na tle jednostek porównywalnych surowy współczynnik zgonów (umieralność) w Gminie osiągnął wyższą wartość od notowanej w województwie i niższą niż w kraju.

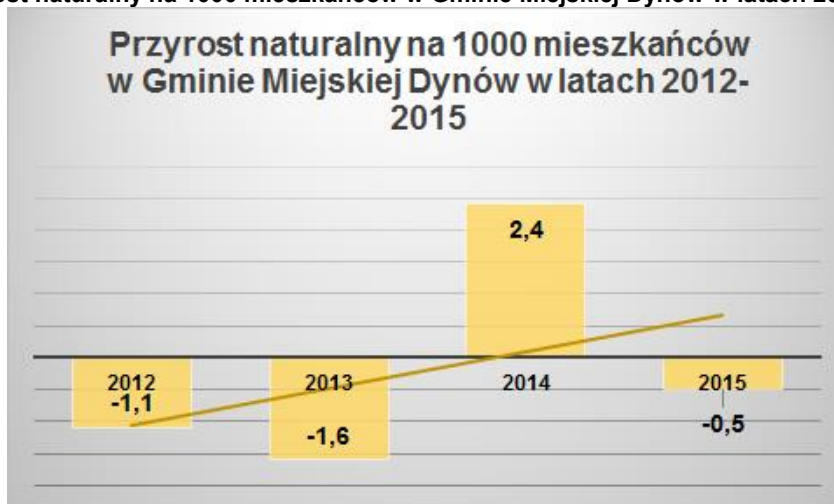
Wykres 5. Zgony na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

W przeliczeniu na 1000 ludności **przyrost naturalny** w Gminie Miejskiej Dynów kształtował się na poziomie minus 0,5 w 2015 r. (wobec minus 1,1 w 2012 r.). W Polsce współczynnik przyrostu naturalnego na koniec grudnia 2015 r. wynosił 0,7.

Wykres 6. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Natężenie zawierania związków małżeńskich ocenić można za pomocą **ogólnego współczynnika małżeństw brutto**, wyrażającego liczbę zawartych małżeństw w danym roku przypadającą na 1000 ludności.

Tabela 4. Małżeństwa zawarte na 1 000 mieszkańców w latach 2012-2015

Typy jednostek terytorialnych		Gmina Miejska Dynów	Województwo podkarpackie	POLSKA
2012	Małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców	6,8	5,6	5,3
2013		3,9	5,0	4,7
2014		6,3	5,3	4,9
2015		6,8	5,1	4,9

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2015 roku w Gminie Miejskiej Dynów współczynnik ten wynosił 6,8% i charakteryzował się taką samą wartością jak w roku 2012. W kraju i w województwie analizowany wskaźnik w badanym okresie czasu zmniejszył się o odpowiednio 0,4% i 0,5%.

Wykres 7. Małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2011-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

2.1.4. Ruch wędrowniczy

Obok przyrostu naturalnego, czynnikiem wpływającym bezpośrednio na rozwój ludności, tj. powodującym względnie trwałe zwiększenie bądź zmniejszenie liczebności populacji, a także wpływającym na jej rozmieszczenie są **migracje**, czyli przemieszczenia ludności związane ze zmianą stałego miejsca zamieszkania lub miejsca czasowego pobytu. Wielkość i kierunek migracji oraz ich natężenie zależą od wielu przyczyn, wśród których najczęściej wymienia się przyczyny o charakterze ekonomicznym (np. podjęcie pracy, poprawa sytuacji materialnej).

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ruchu wędrowniczego mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów na tle jednostek porównywalnych w latach 2012-2015.

Tabela 5. Zameldowania i wymeldowania na pobyt stały w poszczególnych latach 2012-2015

Typy jednostek terytorialnych		Gmina Miejska Dynów	Województwo podkarpackie (gminy miejskie)	POLSKA (gminy miejskie)	POLSKA
2012	zameldowania	55	5 755	170 642	409 861
	wymeldowania	70	7 755	199 949	416 478
2013	zameldowania	69	5 872	182 988	439 478
	wymeldowania	75	8 705	219 523	459 382
2014	zameldowania	40	5 855	178 132	419 934
	wymeldowania	57	8 117	205 316	435 684
2015	zameldowania	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	wymeldowania	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2.1.5. Prognoza ludności

Wyniki najnowszej długookresowej prognozy ludności dla Gminy na lata 2017-2035 wskazują, że w perspektywie najbliższych 19 lat, tzw. horyzontu prognozy, liczba ludności na analizowanym obszarze będzie systematycznie zwiększać się do roku 2035. Przewiduje się, że w 2017 roku w Gminie będzie zamieszkiwało 6227 osób, w 2020 – 6313 osób, w 2025 – 6443 osoby, w 2030 – 6546 osób, zaś w 2035 roku 6620 osób, przy założeniu scenariusza prognozy określanego jako najbardziej realistyczny.

Tabela 6. Prognoza ludności dla Gminy Miejskiej Dynów według płci na lata 2017-2035

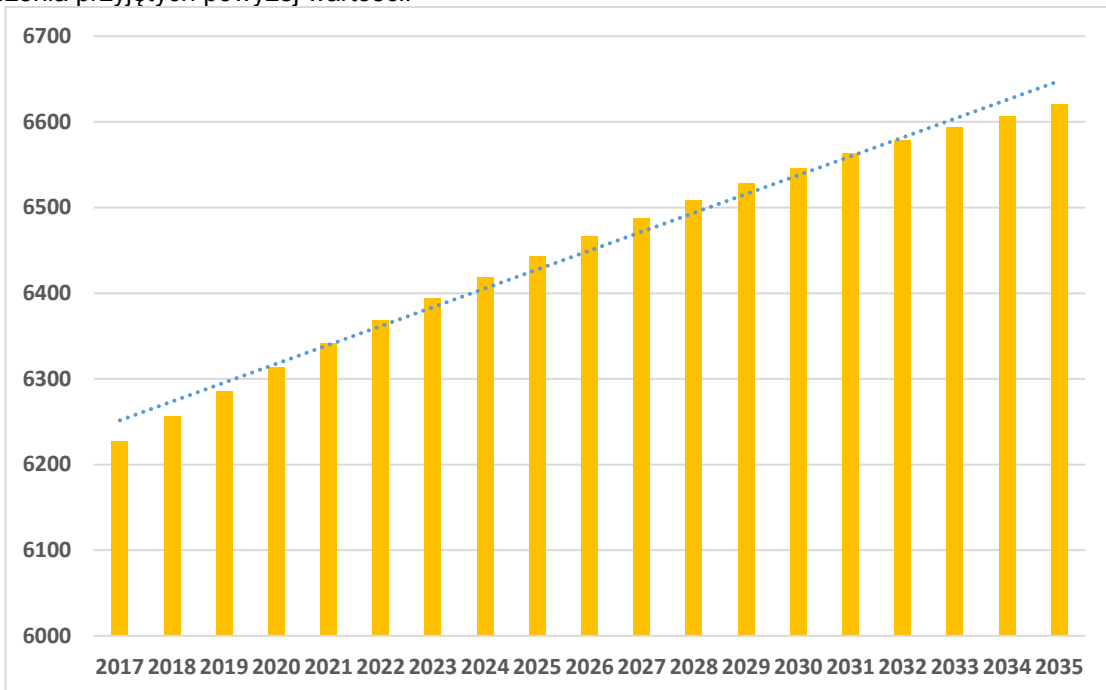
Rok	Gmina Miejska Dynów		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2017	6227	3075	3153
2018	6256	3090	3167
2019	6285	3105	3181
2020	6313	3119	3194
2021	6341	3133	3207
2022	6368	3147	3220

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

2023	6394	3161	3233
2024	6419	3173	3245
2025	6443	3186	3257
2026	6466	3197	3269
2027	6488	3208	3279
2028	6508	3218	3290
2029	6528	3228	3300
2030	6546	3237	3309
2031	6563	3245	3318
2032	6579	3252	3326
2033	6594	3259	3334
2034	6607	3266	3342
2035	6620	3271	3349

Prognoza została przyjęta na podstawie opracowania „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (<http://stat.gov.pl/obszary-ematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-dla-powiatow-i-miast-na-prawie-powiatu-oraz-podregionow-na-lata-2014-2050-opracowana-w-2014-r-5,5.html>), zawierającego prognozę dla powiatu rzeszowskiego, która stała się podstawą do wyliczenia przyjętych powyżej wartości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Poniżej zamieszczono prognozę liczby ludności dla Gminy Miejskiej Dynów według ekonomicznych grup wieku w wybranych latach 2017-2035.

Wyszczególnienie	2017	%	2020	%	2025	%	2030	%	2035	%
ogółem	6227	100	6313	100	6443	100	6546	100	6620	100
przedprodukcyjny	1226	20	1220	20	1209	19	1146	18	1103	17
produkcyjny	3996	64	4070	64	4125	64	4200	64	4233	64
poprodukcyjny	1003	16	1021	16	1108	17	1199	18	1282	19

Liczba osób w wieku produkcyjnym w całym okresie prognozy - będzie ulegać systematycznemu wzrostowi z poziomu 3996 w 2017 roku do 4233 w roku 2035, a zatem o 237 osób. Znaczące zmiany wystąpią także wewnątrz struktury wieku produkcyjnego ludności, tj. pomiędzy wiekiem mobilnym (18-44 lata) oraz niemobilnym (45-60/65 i więcej). Będzie obserwowane dynamiczne starzenie się ludności w wieku produkcyjnym. Wspomniane zmiany spowodują gwałtowne zmniejszanie się i starzenie się zasobów pracy, a w konsekwencji pogarszanie się podaży siły roboczej na lokalnym rynku pracy.

Zmiany struktury ludności w wieku produkcyjnym będą dotyczyły nie tylko rozmiarów podaży zasobów siły roboczej, ale także zmian w relacji do innych grup wieku ludności. Udział osób w wieku produkcyjnym

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

w ogólnej strukturze ludności Gminy utrzyma się na tym samym poziomie w perspektywie do 2035 roku, zaś osób w wieku produkcyjnym mobilnym zmniejszy się o blisko 9 punktów procentowych. Jednocześnie wzrośnie udział osób w wieku produkcyjnym niemobilnym z poziomu 23,5% do poziomu 32,1% w 2035 roku. Wspomniane zmiany jak również wydłużanie się dalszego trwania życia będą powodować przyspieszenie procesu starzenia się polskiego społeczeństwa.

Z kolei liczba osób w wieku przedprodukcyjnym z 1226 w 2017 roku spadnie do 1103 w roku 2035, tj. o 3 punkty procentowe, zaś w wieku poprodukcyjnym z 1003 w 2015 roku wzrośnie do 1282 w 2035 roku.

2.2. Kapitał ludzki

Na kapitał ludzki składają się: zasób wiedzy, umiejętności, zdrowie i energia vitalna, postawy, aktywność społeczna, przedsiębiorczość, mobilność i tzw. kompetencje cywilizacyjne (zdolność do współpracy, innowacji, umiejętności organizacyjne), stosunek do wartości przyrodniczych i kulturowych, zasiedziałość i poczucie tożsamości z gminą. Niektóre aspekty wiedzy i umiejętności niektórych grup ludności (absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów) oceniają wyniki sprawdzianów dla kończących te szkoły.

Za wskaźnik zasobów wiedzy można przyjąć poziom wykształcenia społeczeństwa, jednakże dane znajdujące w się w Banku Danych Lokalnych nie pozwalają na taką analizę. W niniejszym opracowaniu do określenia zasobów wiedzy zostały wykorzystane dane o wynikach z egzaminów na koniec 6 klasy szkół podstawowych, egzaminów gimnazjalnych dostępnych na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie.

Sprawdzian

Podstawą prawną przeprowadzenia sprawdzianu jest Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. nr 83, poz. 562, z późn. zm.). Celem sprawdzianu na koniec 6 klasy szkół podstawowych jest zbadanie, w jakim stopniu uczniowie kończący szóstą klasę opanowali umiejętności opisane w standardach wymagań egzaminacyjnych. Podczas sprawdzianu bada się umiejętności: czytania, pisania, rozumowania, korzystania z informacji i wykorzystywania wiedzy w praktyce.

Poniższe tabele obejmują zestawienie wyników sprawdzianu uczniów szkół podstawowych na przestrzeni lat 2012 - 2014 w Gminie Miejskiej Dynów. Prezentowane wyniki zostały obliczone z uwzględnieniem wyłącznie arkusza standardowego.

Tabela 7. Wyniki sprawdzianu uczniów i szkół podstawowych w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	Lb. uczniów	Wynik średni (max. 40 pkt.)	Czytanie	Pisanie	Rozumienie	Korzystanie z informacji	Wykorzystanie wiedzy w praktyce	Ogółem	Liczba uczniów z wynikiem			Rok
									niskim	średnim	wysokim	
Szkoła Podstawowa nr 1	55	19,4	55,1%	50,5%	42,0%	67,3%	35,0%	48,5%	38%	52%	9%	2012
	66	22,97	73%	62%	48%	58%	41%	57%	22%	64%	16%	2013
	52	24,08	71%	55%	54%	59%	60%	60%	33%	51%	16%	2014
Szkoła Podstawowa nr 2	20	21,4	55,0%	49,0%	51,3%	66,3%	52,5%	53,4%	25%	70%	5%	2012
	11	23,18	55%	62%	62%	64%	50%	58%	0%	81%	18%	2013
	13	24,54	68%	52%	56%	65%	69%	61%	24%	54%	23%	2014
Średnia wyników uczniów i szkół podstawowych Miasta Dynów w latach 2012-2014												
Średnia dla Miasta Dynów	37,5	20,4	55,05%	49,75%	46,65%	66,8%	43,75%	50,95%	31,5%	61%	7%	2012
	38,5	23,07	64%	62%	55%	61%	45,5%	57,5%	11%	72%	17%	2013
	32,5	24,31	69,5%	53,5%	55%	62%	64,5%	64,5%	28,5%	52,5%	19,5%	2014

Zródło: <http://www.oke.krakow.pl/inf/>

W Mieście Dynów do sprawdzianu w 2014 roku przystąpiło 65 uczniów klas szóstych. Statystyczny uczeń rozwiązujący arkusz standardowy w gminie uzyskał na sprawdzianie 24,31 punkty, podczas gdy średnia w województwie podkarpackim wyniosła 26,33 punktów. Według danych za 2014 rok najlepiej została opanowana przez uczniów szkół podstawowych zlokalizowanych w Mieście Dynów umiejętność czytania. Za zadania sprawdzające tę umiejętność uczniowie otrzymali średnio 69,5% punktów możliwych do uzyskania (średnia dla województwa podkarpackiego - 78% punktów). Nieco słabsze wyniki osiągnęli z wykorzystania wiedzy w praktyce - 64,5% (średnia dla województwa podkarpackiego - 73% punktów) i

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

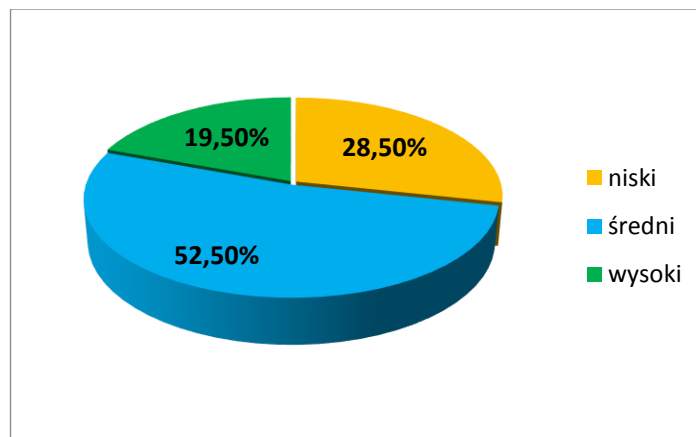
korzystania z informacji – 62% (średnia dla województwa podkarpackiego – 58% punktów). Najslabiej uczniowie opanowali umiejętność rozumowania uzyskując średnio 55% możliwych do zdobycia punktów (średnia dla województwa podkarpackiego - 71% punktów). Za pisanie uczniowie otrzymali średnio 53,5% punktów możliwych do uzyskania (średnia dla województwa podkarpackiego - 60% punktów)⁴.

Odsetek uczniów z wynikiem niskim w okresie 2012-2014 charakteryzuje ogólna tendencja spadkowa. W 2014 roku uczniów z wynikiem niskim było o 3% mniej niż w roku 2012.

Liczba uczniów z wynikiem średnim (największy udział w strukturze wyników), którzy w skali staninowej uzyskali od 4 do 6 punktów utrzymuje się na zróżnicowanym poziomie (średnio 52,5%).

Z kolei odsetek uczniów z wynikiem wysokim (od 7 do 9 punktów w skali staninowej) w 2014 roku, w porównaniu do 2012 roku zwiększył się o 12,5%.

Wykres 8. Procent uczniów, którzy uzyskali na sprawdzianie w 2014 roku uzyskali wyniki niskie, średnie i wysoki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Egzamin gimnazjalny

Egzamin gimnazjalny przeprowadza się w ostatnim roku nauki w gimnazjum na mocy art. 9 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Obejmuje on wiadomości i umiejętności zawarte w wymaganiach określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w odniesieniu do wybranych przedmiotów nauczanych w trzecim i wcześniejszych etapach edukacyjnych. Egzamin ma formę pisemną. Przystąpienie do egzaminu jest warunkiem ukończenia gimnazjum, ale nie określa się minimalnego wyniku, jaki zdający powinien uzyskać, toteż egzaminu nie można nie zdać. Egzamin gimnazjalny składa się z trzech części: humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i części dotyczącej języka obcego nowożytnego. Prace egzaminacyjne sprawdzają wykwalifikowani egzaminatorzy według jednolitych kryteriów.

Wynik procentowy to odsetek punktów (zaokrąglony do liczby całkowitej), które zdający zdobył za zadania mierzące wiadomości i umiejętności z danego zakresu.

⁴ Osiągnięcia uczniów kończących szkołę podstawową w roku 2014, opracowanie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Poniższa tabela obejmuje zestawienie wyników egzaminów gimnazjalnych na przestrzeni lat 2012-2014 przeprowadzonych w Mieście Dynów.

Tabela 8. Średnie wyniki uczniów i szkół w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2014

NAZWA SZKOŁY	LICZBA UCZNIÓW*	% UCZNIÓW Z DYSLEKSJA	CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA zakresy:				CZĘŚĆ MATEMATYCZNO- PRZYRODNICZA zakresy:				JĘZYK ANGIELSKI					JĘZYK NIEMIECKI					JĘZYK ROSYJSKI			ROK	
			J. POLSKI (%)	J. POLSKI (STANIN)	HISTORIA WOS - (%)	HISTORIA WOS - (STANIN)	MATEMATYKA (%)	MATEMATYKA (STANIN)	RZEMIOTY PRZYRODNICZE (%)	PRZYRODA (STANIN)	L. UCZ. POZIOM PODSTAWOWY	WYNIK P. PODSTAWOWY (%)	STANIN	L. UCZ. POZIOM ROZSZERZONY	WYNIK P. ROZSZERZONY (%)	L. UCZ. POZIOM PODSTAWOWY	WYNIK P. PODSTAWOWY (%)	STANIN	L. UCZ. POZIOM ROZSZERZONY	WYNIK P. ROZSZERZONY (%)	L. UCZ. POZIOM PODSTAWOWY	WYNIK P. PODSTAWOWY (%)	L. UCZ. POZIOM ROZSZERZONY		WYNIK P. ROZSZERZONY (%)
Gimnazjum w	94	5	64,3	5	62,0	6	47,1	5	51,2	6	43	61,9	5	37	46,9	51	60	6	51	36,6	0	0	0	0	2012
Zespole	84	11	64,2	6	60,4	6	46,7	5	66,0	7	52	58,1	5	40	46,4	32	70,1	7	25	51,3	0	0	0	0	2013
Szkół	86	4,7	72,1	7	59,8	6	48,4	6	56,6	7	35	73,4	6	28	62,9	51	57,8	6	43	42	0	0	0	0	2014

Źródło: <http://www.oke.krakow.pl/inf/>

W Gminie Miejskiej Dynów do egzaminu w 2014 roku przystąpiło 86 uczniów z tutejszego Gimnazjum. Statystyczny uczeń rozwiązujący arkusz standardowy uzyskał na egzaminie z części humanistycznej 65,95% punktów (średnia dla województwa podkarpackiego – 64,9% punktów), z części matematyczno-przyrodniczej 56,35% punktów (średnia dla województwa podkarpackiego – 51% punktów). Najwięcej uczniów przystąpiło do egzaminu z języka angielskiego (głównie na poziomie rozszerzonym) uzyskując średnio 46,4% (średnia dla województwa podkarpackiego - 42% punktów).

3. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców

3.1. Zabezpieczenie materialne

3.1.1. Rynek pracy

Poniżej zamieszczona tabela prezentuje wskaźniki charakteryzujące rynek pracy w gminie.

Tabela 9. Wskaźniki charakteryzujące rynek pracy w Gminie Miejskiej Dynów

Rok	Liczba mieszkańców gminy w wieku aktywności zawodowej		Liczba pracujących mieszkańców gminy		
	ogółem		ogółem	mężczyźni	kobiety
2014	4 146		1 146	473	673
2015	4 120		-	-	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Powyższe dane pokazują, że w grupie wiekowej 16-74 lat w 2014 roku, w wieku aktywności zawodowej, było 4 146 osób zamieszkałych w Gminie Miejskiej Dynów. W tej grupie pracowało 27,64% osób z ogółu ludności w wieku aktywności zawodowej. Pozostałe osoby pozostawały w takich grupach, jak: bezrobotni, bierni zawodowo, bądź o nieustalonym statusie na rynku pracy. Brak aktywności zawodowej skorelowany jest także z wiekiem - biernie są głównie osoby dojrzałe (po 45. roku życia). Pozostawanie nieaktywnym zawodowo ma ścisły związek m.in. z nabywaniem praw emerytalnych.

Miejsce zamieszkania (miasto/wieś) jest także skorelowane ze statusem poszczególnych osób na rynku pracy. Niższy współczynnik aktywności zawodowej oraz niższe zatrudnienie jest na obszarach wiejskich. Oczywiście nie bez znaczenia jest też wykształcenie. Bierni zawodowo to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym.

3.1.2. Bezrobocie

Kolejnym elementem charakteryzującym rynek pracy jest **poziom bezrobocie** na danym obszarze. W okresie obejmującym lata 2010-2015, największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych wystąpiła w grudniu 2012 roku i wyniosła wówczas 540 osób. Najmniejsze wartości dotyczące liczby zarejestrowanych bezrobotnych ogółem oraz udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, wystąpiły w 2010 roku, wynosząc odpowiednio 110,93 osób oraz 11,7%.

Tabela 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Miejskiej Dynów

Rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	W tym kobiety	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
2010	470	246	110,93	11,7
2011	502	272	118,48	12,5
2012	540	284	129,19	13,6
2013	515	250	123,86	13,0
2014	495	250	119,39	12,5
2015	483	243	117,23	12,3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wskaźnik procentowego udziału kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w gminie w analizowanym okresie charakteryzowała ogólna tendencja wzrostowa, aczkolwiek o niewielkiej dynamice. W 2015 roku procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 50,31% i spadł o 2,03 od 2010 roku.

Tabela 11. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Gminie Miejskiej Dynów i w jednostkach porównywalnych w grudniu 2015 roku

Bezrobotni zarejestrowani wg płci	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Gmina Miejska Dynów	483	240	243
Województwo podkarpackie (gminy miejskie)	35 199	17 060	18 139
Polska (gminy miejskie)	663 625	320 880	342 745

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W stosunku do roku 2011 liczba ofert pracy na rynku pracy w powiecie rzeszowskim w grudniu 2015 roku spadła o 127 ofert.

Tabela 12. Liczba ofert pracy w powiecie rzeszowskim

Rok	Liczba ofert pracy
-----	--------------------

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

2011	1 914
2012	968
2013	1 101
2014	1 571
2015	1 787

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

3.1.3. Status materialny i źródła utrzymania mieszkańców

Zgodnie z przeprowadzonym w 2013 roku przez Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS) sondażem zdecydowana większość badanych Polaków uważa się za osoby średnio zamożne i co za tym idzie, zalicza siebie do warstwy średniej i osób cieszących się średnim szacunkiem społecznym. To przede wszystkim status materialny decyduje o przypisywaniu sobie określonej pozycji w strukturze społecznej.

Jak zauważono, w Polsce niezmiennie dominuje niska lub co najwyżej przeciętna ocena własnej pozycji społecznej. W skali od 1 do 9 - gdzie 1 oznacza klasę niską, a 9 wysoką - 44,7% badanych umiejscowiło się poniżej środka. Dokładnie w centrum podziałki umieściło się 40,5% respondentów, zaś 12,4% lokowało się wyżej. Średnia arytmetyczna wskazań wyniosła 4,21.

Przyjmując, że w/w skali wartości od 1 do 3 oznaczają warstwę niską, od 4 do 6 - średnią, a od 7 do 9 - wyższą, CBOS zauważa, że 67,9% uczestników sondażu zaliczyło się do klasy średniej. Za reprezentantów warstwy niższej uważa się 27,3%, zaś klasy wyższej - 2,4%. Na pytanie, w którym miejscu skali respondenci byli 10 lat temu, połowa badanych (50,5%) odpowiedziała, że w tym samym punkcie, co teraz. Niemal jedna trzecia (29,5%) uważała, że ich pozycja uległa pogorszeniu, zaś jedna piąta (20%) wskazała na poprawę.

Badani najczęściej oceniali, że ich pozycja wzrosła na tle statusu ich dziadków i rodziców. 57% ankietowanych uważało, że zajmuje wyższą pozycję niż ich dziadkowie. 18% badanych określa swoją pozycję jako taką samą jak pozycja dziadków, a 11% - jako niższą. Poczucie awansu w porównaniu z rodzicami ma 42% uczestników sondażu. Niemal tyle samo (40%) uważa, że ich status jest taki sam, a 16% - że gorszy niż ojca i matki.

Jak wskazuje CBOS, niezmiennie przeważa poczucie awansu w stosunku do poprzednich pokoleń, przy czym o ile w odniesieniu do dziadków oceny w tym względzie są dość stabilne, to w porównaniu z rodzicami przekonanie to jest wyrażane coraz rzadziej.

Polacy niezmiennie - jak zauważa CBOS - w większości uważają się za średnio zamożnych (tak zadeklarowało 69% badanych). 28% uważa się za biednych, a jeden procent - za bogatych. Jak napisano w raporcie, w ciągu ostatniej dekady wyraźnie ubyło osób zaliczających się do biednych (o 12 pkt. proc.), przybyło zaś uważających się za średnio zamożnych (o 10 pkt. proc.)⁵.

Źródła utrzymania mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów

Źródła utrzymania gospodarstwa domowego (główne i dodatkowe) wynikają z indywidualnych źródeł dochodów uzyskiwanych przez poszczególnych członków gospodarstwa domowego.

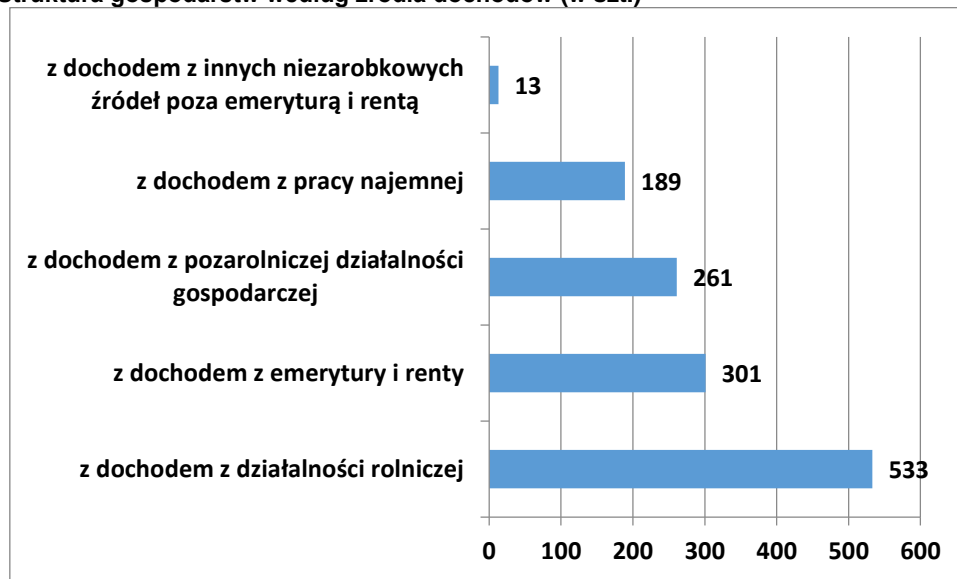
Decydujące znaczenie dla określenia źródeł utrzymania gospodarstwa domowego ma rodzaj przeważającego dochodu osiąganego łącznie przez członków danego gospodarstwa, które ustala się poprzez łączenie indywidualnych dochodów poszczególnych osób, pochodzących z tego samego źródła. Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego jest to źródło, z którego pochodzi przeważająca część środków w budżecie domowym, przeznaczona na potrzeby wszystkich członków gospodarstwa.

Dostępne dane dotyczące źródeł utrzymania mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów pochodzą z Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 roku.

⁵CBOS przygotował opracowanie w oparciu o wyniki dwóch badań przeprowadzonych w dniach 5-12 września i 3-9 października metodą wywiadów bezpośrednich na reprezentatywnych losowych próbach dorosłych mieszkańców Polski liczących odpowiednio 911 i 1066 osób.

Wykres 9. Struktura gospodarstw według źródła dochodów (w szt.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku

Z powyżej zamieszczonego wykresu wynika, że najczęściej gospodarstw domowych w gminie utrzymuje się z działalności rolniczej (533 gospodarstwa), następnie z emerytury i renty (301) oraz z dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (261), z kolei najmniej gospodarstw utrzymuje się z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą (13 gospodarstw), a 189 gospodarstw z dochodów z pracy najemnej.

Z przedstawionych powyżej informacji wynika, że rolnictwo ma duże znaczenie w gospodarce gminy. Dopłaty bezpośrednie do gospodarstw rolnych po akcesji do Unii Europejskiej (w zależności od powierzchni i rodzajów zasiewów) stanowią ok. 50% dochodów rolników. Wyniki badań budżetów gospodarstw domowych wskazują jednak, że dochody gospodarstw rolników są niższe niż innych grup (z wyjątkiem gospodarstw domowych robotników i rencistów). **Średnie wynagrodzenie w gospodarstwach domowych w powiecie rzeszowskim**, stanowią **blisko 79,9%** wynagrodzenia w kraju oraz **wysoka stopa bezrobocia**, która na koniec grudnia 2014 roku wyniosła na analizowanym obszarze 13,9% przy wartości 13,4% notowanej wówczas w kraju i 16,3% w województwie podkarpackim **spowodowały, że Gmina Miejska Dynów znajduje się na obszarze o najwyższym w Polsce zagrożeniu ubóstwem, a co za tym idzie najniższym wskaźnikiem dochodu do dyspozycji.**

3.2. Schronienie

Zgodnie z normatywną definicją zamieszczoną w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002 r. Nr 75 poz. 690 ze zm.) – mieszkaniem jest zespół pomieszczeń mieszkalnych i pomocniczych, mający odrębne wejście, wydzielony stałymi przegrodami budowlanymi, umożliwiający stały pobyt ludzi i prowadzenie samodzielnego gospodarstwa domowego.

Wśród form budownictwa mieszkaniowego wyróżnia się mieszkania:

- spółdzielcze (oddane do użytku przez spółdzielnię mieszkaniową dla członków tej spółdzielni),
- komunalne (budowane za pieniądze z budżetu gminy, są to mieszkania socjalne i interwencyjne),
- przeznaczone na sprzedaż i wynajem,
- społeczno-czynszowe (realizowane przez Towarzystwo Budownictwa Społecznego za pieniądze Krajowego Funduszu Mieszkaniowego),
- indywidualne,
- zakładowe.

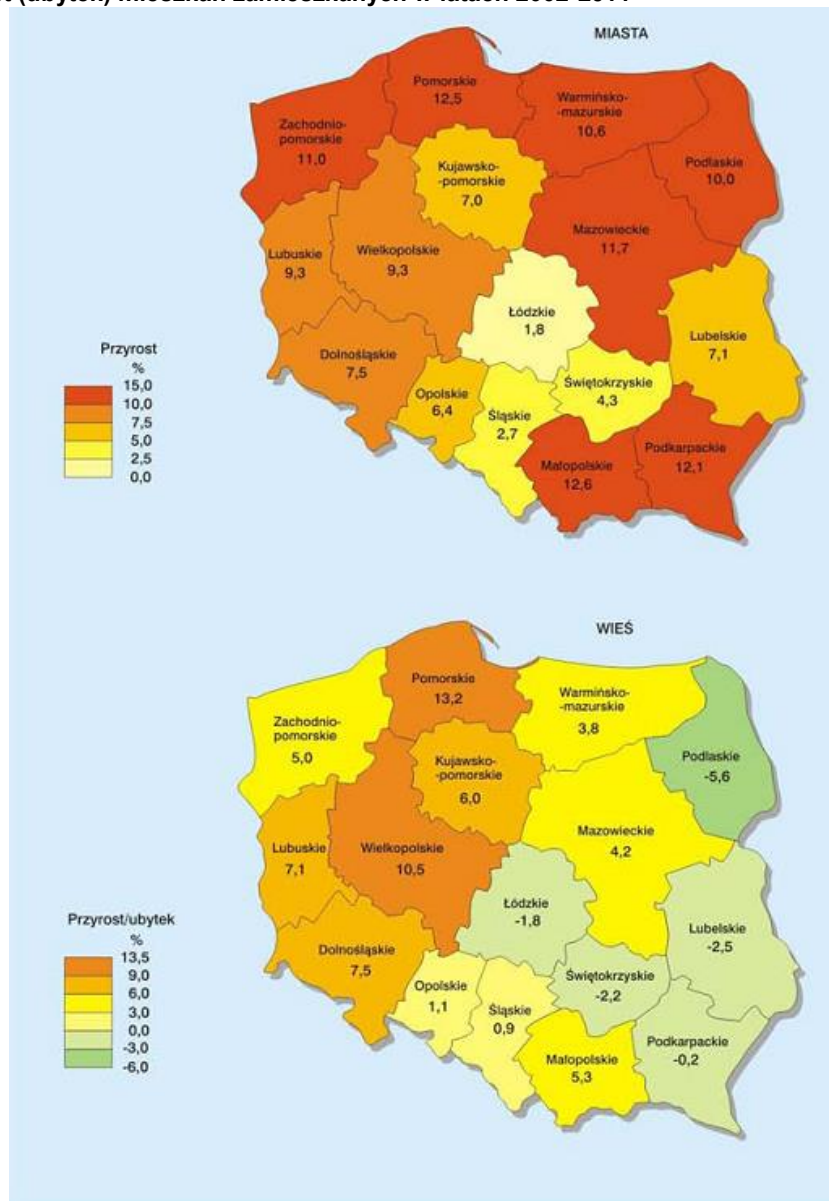

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Na zasoby mieszkaniowe Gminy Miejskiej Dynów składa się 1367 budynków mieszkalnych, mieszczących 1894 mieszkań.

Według dostępnych danych statystycznych jak już wyżej wspomniano zasoby mieszkaniowe gminy stanowiło 1 894 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 149456 m², w których znajdowało się 7673 izby. W porównaniu z 2000 r. zasoby mieszkaniowe gminy powiększyły się o 510 mieszkań. Gmina Miejska Dynów administracyjnie zlokalizowana jest w województwie podkarpackim, w którym w latach 2002-2011 wystąpił przeszło 12 procentowy przyrost mieszkań, co dało województwu trzecie pod względem najwyższej wartości przedmiotowego wskaźnika miejsce w kraju. Poniżej zamieszczona mapa obrazuje przyrost (ubyttek) mieszkań zamieszkałych w latach 2002-2011 w Polsce.

Mapa 1. Przyrost (ubyttek) mieszkań zamieszkałych w latach 2002-2011

Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/qus/pbs_NSP2011_mieszkania.pdf

Wskaźniki warunków mieszkaniowych: m² na osobę, osób na izbę w roku 2008, 2010 i 2012 w Gminie Miejskiej Dynów i jednostkach porównywanych przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Tabela 13. Wskaźniki warunków mieszkaniowych

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytkowa w m ²						Liczba osób						Przeciętna liczba izb w mieszkaniu		
	1 mieszkania			na 1 osobę			na 1 mieszkanie			na 1 izbę			w mieszkaniu		
	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014
Gmina Miejska Dynów	76,8	78,0	78,6	22,5	23,4	23,9	3,41	3,33	3,28	0,85	0,83	0,81	3,99	4,02	4,04
Woj. Podkarpackie (gminy miejskie)	66,2	66,6	67,0	22,8	23,4	24,0	2,91	2,85	2,79	0,77	0,76	0,74	3,76	3,77	3,77
POLSKA (gminy miejskie)	62,1	62,4	62,6	24,8	25,5	26,2	2,50	2,45	2,39	0,71	0,70	0,68	3,52	3,52	3,51

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne

Zgodnie z zamieszczoną powyżej tabelą, dane charakteryzujące Gminę Miejską Dynów nie odbiegają znacząco od danych charakteryzujących porównywane jednostki (województwo i kraj), aczkolwiek wartości analizowanych wskaźników dotyczących powierzchni użytkowej odpowiednio 1 mieszkania są wyższe w Gminie Miejskiej Dynów w porównaniu z krajem i województwem podkarpackim. Liczba osób przypadających na 1 mieszkanie była wyższa w Gminie Miejskiej Dynów od analizowanego wskaźnika w województwie i kraju, co świadczy o niższym standardzie zamieszkania. Liczba osób przypadających na 1 izbę charakteryzowała wartość przybliżoną jak w kraju i w województwie podkarpackim. Przepiętna liczba izb w mieszkaniach zlokalizowanych w Gminie Miejskiej Dynów była wyższa niż w województwie i kraju. Wraz z pogarszającą się sytuacją makroekonomiczną oferta deweloperów w województwie jest dostosowywana do zmieniających się warunków rynkowych tj. skupienie się na inwestycjach z lokalami 2-3 pokojowymi i rezygnacja z wielkopowierzchniowych mieszkań. Prowadzi to do dalszego wyhamowania części opisanych wyżej wskaźników.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Analizując wskaźniki warunków mieszkaniowych dla Gminy Miejskiej Dynów, stwierdza się że w 2014 r. przeciętne mieszkanie składało się z 4,04 izb, a jego powierzchnia użytkowa wynosiła 78,4 m². W porównaniu z 2010 r. wielkość przeciętnego mieszkania wzrosła o 1,8 m².

Poniżej zamieszczono zestawienie danych charakteryzujących mieszkania oddane do użytku na terenie Gminy w latach 2005-2015.

Tabela 14. Charakterystyka mieszkań oddanych do użytku

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań oddanych do użytku		Powierzchnia użytkowa mieszkań oddana do użytku		Liczba mieszkań oddanych do użytku			
					na 1000 ludności		1000 zawartych małżeństw	
	2005	2015	2005	2015	2005	2015	2005	2015
Gmina Miejska Dynów	19	15	2 516	1 947	3,13	2,43	5,59	2,21
Woj. Podkarpackie (gm. Miejskie)	1 500	3 549	161 012	278 405	2,18	5,09	267,86	709,80
POLSKA (gminy miejskie)	66 694	78 656	5 751 496	5 834 144	3,52	4,23	12583,77	16735,32

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z obowiązującym dla Gminy Miejskiej Dynów Programem czynszowym poniżej zaprezentowano stawki czynszów komunalnych (bez opłat za świadczenia) najniższe, najwyższe, średnie.

Tabela 15. Obowiązujące stawki czynszu w zasobach komunalnych w Gminie Miejskiej Dynów w 2016 roku (w zł na 1m² p.u. miesięcznie)

Rok	Wyszczególnienie	Stawki czynszu w zł miesięcznie na 1m ² p.u.		
		najniższa	średnia	najwyższa
2016	Gmina Miejska Dynów	1,40 zł/m ²	2,35 zł/m ²	3,30 zł/m ²

Źródło: dane Urzędu Miejski Dynów

Poniżej zamieszczona tabela przedstawia liczbę i kwotę dodatków mieszkaniowych wypłacanych w kolejnych latach: 2012, 2013, 2014, 2015.

Dodatek mieszkaniowy jest powszechnym i okresowym świadczeniem pieniężnym, wynikającym z przepisów Ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 1998r. Nr 120, poz. 787 z późniejszymi zmianami). Dodatek mieszkaniowy stanowi różnicę pomiędzy wydatkami mieszkaniowymi przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego, a częścią wydatków ponoszonych przez osobę, której przyznany jest dodatek. Przy obliczaniu wysokości dodatku brane są pod uwagę wydatki (ponoszone przez gospodarstwo domowe) związane z czynszem, kosztami eksploatacji, jak również opłatami za energię cieplną, wodę i odbiór nieczystości ciekłych.

Od 2004 r. wypłata dodatków mieszkaniowych stanowi – zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734, ze zm.) – zadanie własne gminy.

Tabela 16. Liczba i kwota dodatków mieszkaniowych wypłacanych w roku: 2012, 2013, 2014, 2015

Wyszczególnienie	Dodatki mieszkaniowe							
	liczba [szt.]				Kwota [zł]			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Gmina Miejska Dynów	443	453	349	331	70 009	71 811	54 642	53 640
Woj. podkarpackie (gminy miejskie)	162 612	144 621	139 010	127 420	26 014 204	27 366 878	27 407 185	25 095 431
POLSKA (gm. miejskie)	3 493 257	3 513 661	3 425 864	3 196 114	692 347 437	736 159 820	730 682 966	676 594 160

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Poniżej zamieszczona tabela przedstawia wyposażenie mieszkań w instalacje – udział % w Gminie Miejskiej Dynów i jednostkach porównywanych.

Tabela 17. Wyposażenie mieszkań w instalacje

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

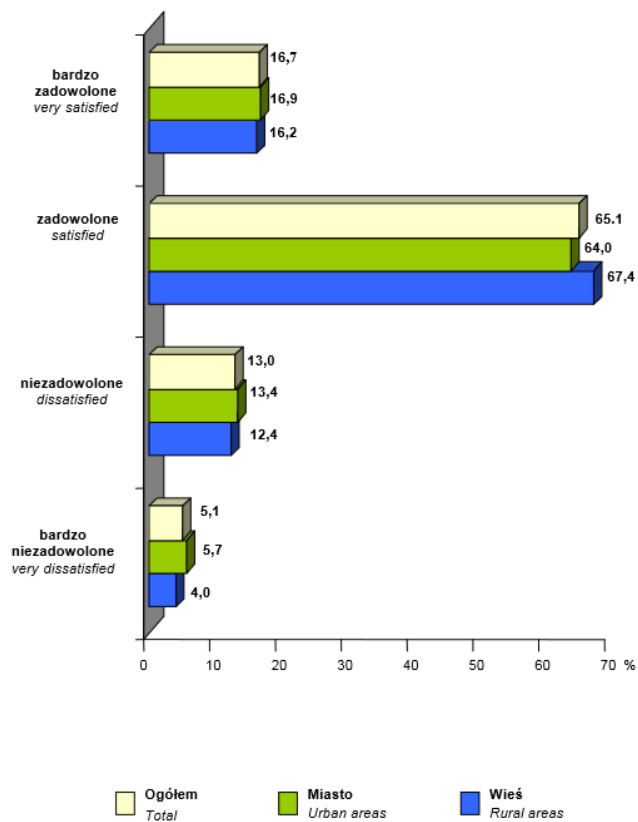
Wyszczególnienie	Wodociąg [%]	Kanalizacja [%]	Gaz [%]	Łazienka [%]	Centralne ogrzewanie [%]
Gmina Miejska Dynów	91,8	66,7	58,8	83,4	69,3
Woj. podkarpackie (gminy miejskie)	98,9	90,6	91,9	97,3	90,9
POLSKA (gm. miejskie)	99,2	90,6	74,8	95,7	87,7

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na tle jednostek porównywanych Gmina Miejska Dynów posiada najniższe wyniki w zakresie wyposażenia mieszkań w instalację kanalizacji sanitarnej i gazową.

Według opracowania GUS: *Dochody i warunki życia ludności Polski (raport z badania EU-SILC 2012)*, najwyższy stopień zadowolenia gospodarstw domowych z użytkowanego mieszkania wystąpił wśród mieszkańców obszarów wiejskich i wyniósł 67,4%.

Wykres 10. Stopień zadowolenia gospodarstw domowych z użytkowanego mieszkania według miejsca zamieszkania

Źródło: opracowanie GUS: *Dochody i warunki życia ludności Polski (raport z badania EU-SILC 2012)*, Warszawa 2014

3.3. Bezpieczeństwo życia, zdrowia i mienia

Ochrona bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego

Komisariat Policji w Dynowie funkcjonuje jako jednostka organizacyjna podporządkowana Komendzie Miejskiej Policji w Rzeszowie. Komisariat powstał w dniu 01.10.2012 r. z połączenia Posterunku Policji w Dynowie i Posterunku Policji w Błażowej, swoim działaniem obejmuje trzy gminy tj. Gminę Miejską Dynów, Gminę Wiejską Dynów i Gminę Błażowa.

Stan etatowy Komisariatu składa się z 16 policjantów i 1 pracownika cywilnego, jego struktura przedstawia się następująco:

- ✓ Kierownictwo (1 komendant i 1 kierownik Rewiru Dzielnicowych);
- ✓ Zespół kryminalny (4 detektywów);

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

- ✓ Rewir Dzielnicowych (7 dzielnicowych);
- ✓ Zespół Patrolowo-Interwencyjny (3 policjantów);
- ✓ Jednoosobowe Stanowisko do Spraw Wykroczeń (1 asystent);
- ✓ Jednoosobowe Stanowisko ds. Prezydialnych (1 pracownik cywilny).

Komisariat nie funkcjonuje w systemie całodobowym z uwagi na małą liczbę etatów. Praca jednostki ukierunkowana jest głównie na ujawnianie i ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń jak również prowadzenie w tych sprawach postępowań.

Ponadto prowadzona jest praca prewencyjno-zapobiegawcza polegająca głównie na kontrolowaniu miejsc grupowania się elementu przestępczego, niedopuszczanie do naruszeń porządku prawnego, prowadzenie rozmów profilaktyczno - ostrzegawczych, utrzymywanie kontaktów ze społeczeństwem oraz organizacjami samorządowymi. Przepisy obligują Policję również do wykonywania czynności na polecenie sądów, prokuratur, innych jednostek Policji i innych organów. W strukturze Komisariatu wchodzi także Punkt Przyjęć Interesantów w Błazowej obejmujący swoim działaniem Gminę Błazowa, gdzie pełni służbę 3 dzielnicowych i 1 detektyw Zespołu Kryminalnego. Komisariat podzielony jest na 7 rejonów służbowych obsługiwanych przez 7 dzielnicowych i przedstawia się następująco:

Gmina Miejska Dynów - 2 rejonu służbowe, obsługiwane przez 2 dzielnicowych.

Rejon nr 4

Miasto Dynów, ulice: Bartkówka, Głęboka, Gruntowa, Handlowa, Jakłów, Jana III Sobieskiego, Kaniowiec, Karólówka, Kazimierza Wielkiego, Kolejowa, Konopnickiej, Kościuszki, Ks. Józefa Ożoga, Łazienna, Matejki, Mickiewicza, Piłsudskiego, Piotra Skargi, Plażowa, Plebańska, Podwale, Rogoźów, Rynek, Sanowa, Sienkiewicza, Strażacka, Szkolna, Wąska, Witosza, Wuśki, Zamkowa, Zielona, Żurawiec.

Rejon nr 5

Miasto Dynów, ulice: Bławatkowa, Błonie, Dworska, Działowa, Gajowa, Generała Sikorskiego, Graniczna, Grunwaldzka, Igioza, Jana Pawła II, Krzywa, Ogrodowa, Pawia, Podgórska, Polna, Potok, Stawiska, Węgierska, Wierzbowa, Zarzeki, Źródłana, 1-go Maja.

Na terenie działania KP Dynów w analizowanym okresie (2015 roku) stwierdzono ogółem 119 przestępstw z czego na terenie Gminy Miejskiej Dynów - 42, które przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Gmina Miejska Dynów
Przeciwko życiu i zdrowiu	1
Bójka, pobicie i uszczerbek na zdrowiu	1
Przeciwko mieniu	16
Kradzieże z włamaniem	4
Kradzież cudzej rzeczy	5
Uszkodzenie mienia	0
Przestępstwa drogowe	12
Kierowanie w stanie nietrzeźwości	10
Przeciwko rodzinie i opiece	7
Przeciwko f-szowi publicznemu	2
Przestępstwa gospodarcze	3
Narkomania	0

W okresie tym wszczęto i przeprowadzono 169 (211 w 2014r.) postępowań o przestępstwa oraz 131 (94 w 2014r.) postępowań sprawdzających. Wykrywalność ogólna przestępstw wyniosła 80% (81% w 2014r.), w przestępstwach o charakterze kryminalnym 71% (70% w 2014r.).

W okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. przeprowadzono 284 (230 w 2014r.) postępowania w sprawie o wykroczenia, zaistniałe na terenie:

- Gminy miejskiej Dynów - 112
- Gminy wiejskiej Dynów - 70
- Gminy Błazowa - 102,

które zostały zakończone:

- skierowaniem do sądu wniosków o ukaranie ogółem 153 (109 w 2014r.),

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

- odstąpiono od skierowania wniosków - 131 (121 w 2014r.) z czego: z powodu ukarania mandatem karnym – 51 (30 w 2014r.),
- z powodu niewykrycia sprawcy – 43 (56 w 2014r.),
- z powodu zastosowania pouczenia - 1 (5 w 2014r.),
- z powodu stwierdzenia przestępstwa – 4 (4 w 2014r.),
- z powodu braku znamion wykroczenia - 30 (30 w 2014r.),
- z powodu przedawnienia – 2 (2 w 2014r.).

Postępowania te dotyczyły głównie wykroczeń drogowych, porządkowych, przeciwko mieniu i innym przepisom. Policjanci KP Dynów w analizowanym okresie ujawnili 1470 (1638 w 2014r.) wykroczeń za które nałożyli 705 (533 w 2014r.) mandatów karnych, pouczyli 658 (996 w 2014r.) sprawców, sporządzili 107 (109 w 2014r.) wniosków o ukaranie.

Policjanci zatrzymali 30 praw jazdy (28 w 2014r.) z czego w Dynowie 10 w gm. Dynów 9 i w Błazowej 11 oraz 141 (113 w 2014r) dowodów rejestracyjnych, podjęli 1476 (1447 w 2014r.) z czego 606 w Dynowie, 630 w gm. Błazowa i 240 w gm. Dynów interwencji z czego 664 (598 w 2014r.) publicznych, 228 (231 w 2014r.) domowych i 584 (618 w 2014r.) innych. Zatrzymali 23 (29 w 2014r.) sprawców przestępstw na gorącym uczynku, wykonali 1141 (1040 w 2014r.) wywiadów, opinii, ustaleń i pomocy prawnych dla Sądów, Prokuratur, Komorników, innych jednostek policji i innych organów, udzielili 27 (27 w 2014r.) asyst i pomocy, doprowadzili w celu wytrzeźwienia 93 (111 w 2014r.) osób z czego 54 (70 w 2014r.) do IW i PDOZ (Gmina Miejska Dynów - 20, Gmina Wiejska Dynów - 14 i Gmina Błazowa – 20 (32 w 2014r.)) i do miejsca zamieszkania 37 (39 w 2014r.) i 2 (0 w 2014r.) do placówek zdrowia. Wykonali 39 (45 w 2014r.) doprowadzeń do ZK, Sądów, Prokuratur i PDOZ. Wylegitymowali 1732 (2396 w 2014r.) osób, odbyli 222 (161 w 2014r.) spotkania ze społeczeństwem (szkoły, instytucje, organizacje, samorząd). Sporządzili 8 (7 w 2014r.) wniosków w przedmiocie uzależnienia alkoholowego do KRPA (Gmina Miejska Dynów - 5, Gmina Wiejska Dynów - 2, Gmina Błazowa - 1(2)). W KP wszczęto 35 (27 w 2014r.) procedur dotyczących przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty” (na terenie Gminy Miejskiej Dynów 6 (4 w 2014r.).

Prowadzono 19 (19 w 2014r.) spraw poszukiwawczych z czego 8 (5 w 2014r.) z terenu Gminy Miejskiej Dynów, 6 (6 w 2014r.) gminy wiejskiej Dynów i 5 (8 w 2014r.) gminy Błazowa.

Policjanci Komisariatu Policji w Dynowie mają do dyspozycji 4 radiowozy (3 oznakowane i 1 nie oznakowany), 2 urządzenia do sprawdzania stanu trzeźwości (alkotesty). Poza terenem działania KP Dynów policjanci pełnili służbę na rzecz KMP Rzeszów (98 służb przeważnie po 12 godzin) były to zabezpieczenia różnego rodzaju imprez masowych (głównie meczów piłkarskich, meczów piłki siatkowej i meczów żużlowych, jak też inne).

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu

Ochotnicza Straż Pożarna w Dynowie Przedmieściu stanowi jednostkę Państwowej Straży Pożarnej. Oddział gwarantuje wszechstronne wsparcie w sytuacji pożaru, a także wspiera w innych zgodnych z zakresem działalności sytuacjach. Oddział posiada nowoczesne urządzenia i zatrudnia doświadczonych strażaków, co zapewnia dobry poziom udzielanego wsparcia we wszystkich przypadkach. Numer KRS firmy to 0000022718. Siedziba firmy jest umiejscowiona pod adresem: Sikorskiego 36, 36-065 Dynów. Nie prowadzi działalności gospodarczej, nie jest w ewidencji działalności gospodarczej, może prowadzić taką działalność, wystarczy do tego zapis w statucie.

Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie ul. Szkolna

Ochotnicza Straż Pożarna w Dynowie przy ul. Szkolnej stanowi jednostkę Państwowej Straży Pożarnej. Jest to dyspozycji w szerokim zakresie. Oddział gwarantuje wszechstronne wsparcie w sytuacji pożaru, a także wspiera w innych zgodnych z zakresem działalności sytuacjach. Oddział posiada nowoczesne urządzenia i zatrudnia doświadczonych strażaków, co zapewnia dobry poziom udzielanego wsparcia we wszystkich przypadkach. Numer KRS firmy to 0000178362. Siedziba firmy jest umiejscowiona pod adresem: Szkolna 7, 36-065 Dynów. Nie prowadzi działalności gospodarczej, nie jest w ewidencji działalności gospodarczej, może prowadzić taką działalność, wystarczy do tego zapis w statucie.

Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie ul. Bartkówka

Ochotnicza Straż Pożarna w Dynowie przy ul. Bartkówka stanowi jednostkę Państwowej Straży Pożarnej. Jest to dyspozycji w szerokim zakresie. Oddział gwarantuje wszechstronne wsparcie w sytuacji pożaru, a także wspiera w innych zgodnych z zakresem działalności sytuacjach. Oddział posiada nowoczesne urządzenia i zatrudnia doświadczonych strażaków, co zapewnia dobry poziom udzielanego wsparcia we wszystkich przypadkach. Numer KRS firmy to 0000067627. Siedziba firmy jest umiejscowiona pod adresem: Bartkówka 136c, 36-065 Dynów. Nie prowadzi działalności gospodarczej, nie jest w ewidencji działalności gospodarczej, może prowadzić taką działalność, wystarczy do tego zapis w statucie.

Wyszczególnienie	Przynależność do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	Zasoby sprzętowe jednostki	Zasoby ludzkie jednostki	Zakres prowadzonych przez jednostkę działań
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu	tak	<ul style="list-style-type: none">- wozy bojowe - 2 sztuki (Mercedes Atego r.pr. 2010, Żuk GLM r.pr.1974r.),- motopompa P05 - 3 sztuki,- pompa szlamowa WT 30X - 1 szt.,- pompa szlamowa Honda WT 40X - 1 szt.,- agregat prądowłórczy 2,5 kW 230 V Geko - 1 szt.,- agregat prądowłórczy Honda 3kW 230 V - 1 szt.,- aparaty powietrzne Air Go Auer - 2 szt. + butle,- zestaw rat. LUKAS - 1 szt.,- radiostacje samochodowe - 2 szt.,- radiotelefon nasobny - 6 szt.,	85 druhien i druhów	ratowniczo-gaśnicze

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

		<ul style="list-style-type: none">- kominiarki 8 szt.,- buty STRAŻAK 6 par,- hełmy CALISIA 5 szt.,- czujniki bezruchu 4 szt.,- rękawice ochronne 10 par,- linka ratownicza 2 szt.		
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Szkolna)	tak	<ul style="list-style-type: none">- wozy bojowe 2 sztuki / Mercedes Atego r. pr. 2010 i Żuk GLM r.pr.1978 /- radiostacje samochodowe - 2- radiotelefon nasobny - 3- torba RI + deska+ szyny - 1 kpl.,- najaśnice - 2 szt.- motopompa pływająca NI AG ARA - 1- piła do drewna - 1- piła do betonu - 1- agregat prądotwórczy GEKO - 1- agregat prądotwórczy Honda - 1- sprzęt do ratownictwa drogowego LUKAS- aparaty powietrzne + butle - 2- hełmy bojowe - 15) 5 z atestem)- czujnik bezruchu - 2 szt.- sprzęt pozyskany w roku 2015 z udziałem środków WFOSiGW w Rzeszowie: hełmy CALISIA 6 kpl., buty gumowe STRAŻAK 6 par, buty strażackie PROTEKTOR 6 par, rękawice ochronne FIRE Max 6 par, szelki ratownicze 2 kpl, butle kompozytowe na powietrze FENZY 2 kpl, nakładki z kolcami na buty 4 kpl, spodniobuty MAX S5 2 kpl. - na kwotę 13085,11 złotych z tego udział WFOSiGW 9027,28 zł, udział Gminy 2257,82 zł oraz dotacja MSW w kwocie 1800,00 zł.	80 druhen i druhów	Ratowniczo-gaśnicze
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Bartkówka)	nie	<ul style="list-style-type: none">- wozy bojowe 2 sztuki / Star 244 r.pr.1979 i Żuk GLM r. pr. 1990 /- sprzęt łączności radiotelefony nasobne - 4 szt.,- radiostacja samochodowa - 1 szt.,- motopompa M8/8 - 1 sztuka,	57 druhen i druhów	Ratowniczo-gaśnicze

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

		<ul style="list-style-type: none"> - pompa szlamowa HONDA WT 30 X 1 sztuka, - ubranie spec. UPS - 7 szt., ubrania specjalne GARDA 6 kpi - kombinezony specjalne do usuwania niebezpiecznych owadów - 2 kpl. - hełm ochronny 7 sztuk, hełmy CALISIA 6 szt., - buty specjalne gumowe - 12 par, - ubranie koszarowe - 20 szt., - wodery - 2 pary, - szelki do prac na wysokości 1 szt., - rękawice ochronne 6 par. 		
--	--	--	--	--

Zródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Tabela 18. Udział w działaniach ratowniczych jednostek Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu w latach 2011-2015

Jednostka OSP	Liczba zagrożeń						Ogółem	
	Pożary		Miejscowe zagrożenia		Alarmy fałszywe		Na terenie własnego działania	Poza terenem własnego działania
	Na terenie własnego działania	Poza terenem własnego działania	Na terenie własnego działania	Poza terenem własnego działania	Na terenie własnego działania	Poza terenem własnego działania		
Rok 2011								
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu	3	2	11	0	0	0	14	2
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Szkolna)	3	2	6	1	1	0	0	0
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Bartkówka)	2	0	13	0	0	0	15	0
Rok 2012								
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu	6	4	4	0	0	0	10	4
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Szkolna)	7	7	5	0	0	0	12	7

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Bartkówka)	1	0	5	0	0	0	6	0
Rok 2013								
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu	5	2	2	0	0	0	7	2
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Szkolna)	7	5	3	1	0	0	10	6
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Bartkówka)	3	5	20	0	0	0	23	5
Rok 2014								
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu	1	1	0	2	0	0	1	3
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Szkolna)	4	0	1	3	2	0	7	3
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Bartkówka)	0	0	28	0	0	0	28	0
Rok 2015								
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu	3	0	1	1	0	0	4	1
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Szkolna)	11	3	9	3	1	0	21	6
Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie (ul. Bartkówka)	4	0	22	1	0	1	26	2

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Wyjazdy jednostek OSP w latach 2011 do 2015 do pożarów jak i miejscowych zagrożeń charakteryzowała tendencja rosnąca. W latach 2011-2015 jednostki OSP z Gminy Miejskiej Dynów uczestniczyły w usuwaniu skutków 184 zdarzeń.

3.4. Ochrona zdrowia i życia

Opieka zdrowotna to ogół środków mających na celu zapobieganie i leczenie chorób ludzi. Realizowana jest za pomocą systemu opieki zdrowotnej. System opieki zdrowotnej na analizowanym obszarze świadczy usługi z zakresu ambulatoryjnej i stacjonarnej opieki zdrowotnej.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna

Poniżej zamieszczona tabela prezentuje ambulatoryjną opiekę zdrowotną i apteki w gminie według stanu na koniec 2015 roku.

Tabela 19. Ambulatoryjna opieka zdrowotna i apteki w Gminie Miejskiej Dynów wg. stanu na koniec 2015 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ambulatoryjna opieka zdrowotna		Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną
	zakłady opieki zdrowotnej	praktyki lekarskie		
Województwo podkarpackie (gminy miejskie)	520	272	373	1 875
Gmina Miejska Dynów	5	2	3	2 056

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Stacjonarna opieka zdrowotna

Stan usług medycznych jest wystarczający na miejscowe potrzeby. Dynów jest ośrodkiem świadczącym usługi medyczne sąsiednim gminom. W mieście funkcjonuje Przychodnia Rejonowa w ramach ZOZ w Rzeszowie, w której zatrudnionych jest 16 lekarzy o następujących specjalnościach: lekarz chorób wewnętrznych, lekarz medycyny pracy, chirurg, pediatra, ginekolog, neurolog, ortopeda, i traumatolog, fizjoterapeuta, reumatolog. W mieście funkcjonuje również od 11 stycznia 2008 r. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dynmed”. Jest on pierwszą prywatną Przychodnią Lekarzy Rodzinnych i Specjalistów w Dynowie. Obecne porady medyczne świadczone przez lekarzy specjalistów: chorób wewnętrznych, kardiologów, ortopedów, ginekologów, położników, neurologów, okulistów, rehabilitantów oraz poradnie lekarzy rodzinnych. Przychodnia posiada również umowę podpisaną z Narodowym Funduszem Zdrowia⁶.

Na terenie miasta Dynowa stacjonuje Specjalistyczny Zespół Ratownictwa Medycznego w składzie: lekarz, ratownik medyczny oraz ratownik medyczny - kierowca ambulansu.

Zadaniem Zespołu Ratownictwa Medycznego (ZRM), zgodnie z definicją ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym, jest udzielanie medycznych czynności ratunkowych w stanie nagłego zagrożenia zdrowia i życia w warunkach przedszpitalnych.

Stacjonujący w Dynowie ZRM udziela medycznych czynności ratunkowych całodobowo przez siedem dni w tygodniu. Aby zapewnić ciągłość udzielanych świadczeń zdrowotnych Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego zatrudnia:

- 5 lekarzy - umowa zlecenie (5 etatów przeliczeniowych);
- 10 ratowników medycznych - umowa o pracę. Dodatkowo w stacji zatrudniona jest osoba sprząająca – ¼ etatu.

Teren działania ZRM stacjonującego w Dynowie to miasto Dynów oraz gmina Dynów. Udzielone w 2015 roku czynności ratunkowe objęły:

- ilość zrealizowanych zleceń wyjazdu: 1185,
- ilość zabezpieczonych i przewiezionych pacjentów do szpitali: 547,
- średni czas trwania wyjazdu od momentu przekazania zgłoszenia do momentu zamknięcia zlecenia: 1 godz. 32 min.
- średni czas trwania wyjazdu od momentu przekazania do dotarcia na miejsce zdarzenia: 13 min.
- ilość wyjazdów z czasem dojazdu do miejsca zdarzenia większym niż 20 min.: 101.

W sytuacji, gdy w chwili zaistniałego nagłego zdarzenia medycznego w podstacji Dynów brak wolnego ZRM „S” dyspozytor medyczny dysponuje wolny ZRM „P” stacjonujący w Błazowej (15km od Dynowa) lub współpracuje z ościennymi dyspozytoriami medycznymi, które mogą wysłać wolne ZRM „P” stacjonujące w Dubiecku (5 km od Dynowa) lub w ZRM „P” w Nozdrzcu (5 km od Dynowa).

⁶ Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008-2015

Dodatkowo do dyspozycji dyspozytora medycznego należy Lotnicze Pogotowie Ratunkowe stacjonujące w Sanoku, które również może zostać zadysponowane na teren miasta i gminy Dynów.

Stacjonujący ZRM „S” w Dynowie wyposażony jest w sprzęt i aparaturę medyczną spełniającą standardy obowiązujące w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego jak również wymogi stawiane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

W celu podnoszenia jakości udzielanych usług medycznych w ambulansie cyklicznie wymieniany jest używany sprzęt i aparatura medyczna na sprzęt nowoczesny o lepszej jakości.

Podnosząc jakość udzielanych świadczeń WSPR systematycznie prowadzi wewnątrzzakładowe szkolenia ratowników medycznych celem podnoszenia ich kwalifikacji zawodowych.

Zakłady opieki długoterminowej

Mieszkańcy Gminy Miejskiej Dynów wymagający opieki długoterminowej są kierowani do najbliższych placówek świadczących takie usługi, tj.:

- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Koło w Dynowie.

Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Dynowskie prowadzi dwie placówki: Dom Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta od 01.05.1992 r. i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej św. Brata Alberta od 01.02.2009 r.

NZOZ św. Brata Alberta mieści się w budynku Domu Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta i został utworzony, aby zabezpieczyć opiekę pielęgniarską mieszkańcom Domu. Świadczenia pielęgniarskie na rzecz mieszkańców realizowane są przez całą dobę, w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Dodatkowo oprócz pielęgniarstwa długoterminowego zapewnionego przez NZOZ św. Brata Alberta, mieszkańcy zapisani są do pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Mieszkańcy Domu są zapisani do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, z którym mają stały kontakt; przyjeżdża codziennie od poniedziałku do piątku, a w razie konieczności dodatkowo wzywany jest telefonicznie przez dyżurujące pielęgniarki.

Dom Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta w Dynowie w celu zapewnienia odpowiedniej opieki medycznej dodatkowo zatrudnia ratownika medycznego.

Informacje ogólne dotyczące funkcjonowania Domu Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta w Dynowie

Dom Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta w Dynowie prowadzony jest od 1992 roku przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Dynowskie.

W Domu zapewniony jest całodobowy pobyt dla 71 osób, w tym 50 miejsc dla osób w podeszłym wieku i 21 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych. Dom jest bez barier architektonicznych, z windą i podjazdem dla niepełnosprawnych. Opieka mieszkańcom zabezpieczona jest przez pracowników w zespołach: opiekuńczo-terapeutycznym, medyczno-rehabilitacyjnym, administracyjnym, gospodarczym i obsługi.

Zakres rzeczowy świadczonych usług to:

- Usługi bytowe: nocleg, wyżywienie, pranie, sprzątanie, posiłki, dania dietetyczne według wskazań lekarza.
- Usługi medyczno-pielęgnacyjne: opiekę medyczną sprawuje lekarz rodzinny, zaś z badań laboratoryjnych i z porad niektórych lekarzy specjalistów korzystamy w przychodniach w Dynowie, a w wielu przypadkach korzysta się z poradni specjalistycznych w Rzeszowie. Najczęściej z leczenia szpitalnego korzysta się w Rzeszowie, Przemyślu i Brzozowie. Całodobową opiekę pielęgniarską sprawuje zespół pielęgniarek.
- Usługi rehabilitacyjne: Dom Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta w Dynowie zatrudnia czterech pracowników w rehabilitacji, którzy wykonują pracę na rzecz mieszkańców Domu, ponadto pracownicy rehabilitacji wykonują profilaktycznie zabiegi usprawniające podstawowe czynności życiowe. Dzięki rehabilitacji podtrzymuje się sprawność fizyczną mieszkańców, a zabiegi dostosowane są do schorzeń, możliwości fizycznych poszczególnych osób i wykonywane są na podstawie zleceń lekarskich. Zabiegi rehabilitacyjne pomagają mieszkańcom przezwyciężać ból i pozwalają utrzymać jak najdłużej taki stan zdrowia, aby osoby mogły samodzielnie wykonywać podstawowe czynności.

Zakłady lecznictwa uzdrowiskowego

W gminie nie występują miejscowości posiadające statusu uzdrowiska. Najbliższe ośrodki profilaktyczne i lecznicze - zlokalizowane w województwie podkarpackim - znajdują się w:

- Rymanowie Zdroju, w odległości 58,5km od miejscowości Dynów;

- Iwoniczu-Zdroju, w odległości 58,5km od miejscowości Dynów;
- Polańczyku, w odległości 76,5km od miejscowości Dynów;
- Horyńcu Zdroju, w odległości 115,5km od miejscowości Dynów.

W zależności od rodzaju schorzenia mieszkańcy Gminy Miejskiej Dynów korzystają z ofert wszystkich sanatoriów krajowych.

3.5. Opieka

3.5.1. Opieka nad dziećmi (żłobek i przedszkole)

Na terenie Gminy Miejskiej Dynów nie funkcjonują żłobki. Opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym świadczona jest przez 7 oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy placówkach oświatowych w gminie.

3.5.2. Opieka nad osobami starszymi

W Dynowie istnieje Dom Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta. Dom ten świadczy usługi dla mieszkańców Dynowa oraz mieszkańców całego powiatu rzeszowskiego. Z pomocy medyczno–pielęgniarskiej korzysta około 80 pensjonariuszy. Na stałe zatrudnieni są:

- 1 lekarz,
- 1 rehabilitant,
- 10 pielęgniarek.

Od 17 lipca 2005 r. funkcjonuje w Dynowie Środowiskowy Dom Samopomocy. Instytucja ta zatrudnia 8 osób i ma na celu niesienie pomocy i tworzenie oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Oparcie mogą znaleźć osoby z terenu miasta i gminy Dynów oraz z gmin ościennych. Liczba miejsc – 30. Zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest przede wszystkim rozwijanie i podtrzymywanie u osób tam przebywających umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego funkcjonowania w środowisku. Uczestnicy korzystają z pracowni stolarskiej, krawieckiej, plastycznej, fotograficznej, kulinarnej, komputerowej w ramach terapii zajęciowej oraz sali doświadczania świata oraz biblioteki. Dla właściwego funkcjonowania placówki oraz zwiększenia liczby miejsc dla korzystających, konieczne są prace remontowe i dostosowawcze, w tym likwidacja barier architektonicznych i funkcjonalnych. Ponadto w budynku dawnej oficyny dworskiej Trzecieckich funkcjonuje Fundacja „Wzrastanie” prowadząca całoroczny ośrodek wychowawczy dla dzieci⁷.

3.5.3. Opieka nad osobami niepełnosprawnymi

Niepełnosprawność to jeden z głównych problemów społecznych, który utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludzi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w Dynowie sprawuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie (MOPS). Z rozeznania pracowników MOPS wynika, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna, problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie ze znalezieniem zatrudnienia, zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, trudno dostępną rehabilitacją. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, jak również w budynkach użyteczności publicznej, które nie tylko utrudniają, ale i wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w publicznym życiu. Nie bez znaczenia jest także problem edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych możliwości i predyspozycji, duże oddalenie od specjalistycznych poradni – szczególnie poradni psychiatrycznej i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych. Wszystko to sprawia, że osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących im praw, co w efekcie prowadzi do ich społecznego wykluczenia. Długotrwała choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia się kondycji finansowej każdej rodziny bez względu na jej miejsce zamieszkania oraz przynależność społeczno-zawodową. Sytuacja ta to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego rodzaju świadczenia, a z drugiej strony to przyczyna ograniczenia dochodów tych osób, ograniczenia aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych. Dotknięcie jednego

⁷ Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008-2015

z członków rodziny długotrwałą chorobą oraz niepełnosprawnością stanowi dla rodziny sytuację kryzysową, która wymaga doboru odpowiedniego systemu interwencji kryzysowej, stwarzającego dla tych osób i ich rodzin możliwość skorzystania ze wsparcia, stanowiącego warunek prewencji podstawowej oraz wypracowania warunków sprzyjających aktywizacji zarówno osoby niepełnosprawnej jak i jej rodziny. W powiecie rzeszowskim problem ten dotyczy około 7,5 tysiąca mieszkańców. W MOPS Dynów z pomocy społecznej w 2015 roku z powodu niepełnosprawności korzystało 67 rodzin.

3.5.4. Pomoc społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie jest samodzielną jednostką organizacyjną, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa miasta Dynów. Podlega bezpośrednio Radzie Miasta, jest podstawową jednostką organizacyjną systemu pomocy społecznej w mieście Dynów. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie powołany jest na podstawie art. 46 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, art. 9 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym oraz uchwały Nr II/16/92 Rady Miasta w Dynowie z dnia 28 stycznia 1992 roku w sprawie powołania MOPS. Do głównych zadań realizowanych przez ośrodek pomocy społecznej należy:

- przyznawanie i wypłata zasiłków stałych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym;
- przyznawanie i wypłata zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego oraz wykonywanie innych zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin;
- przyznawanie i wypłata zasiłków celowych i specjalnych celowych;
- przyznawanie pomocy rzeczowej w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie się oraz przyznawanie i wypłata zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się;
- wykonywanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy;
- występowanie do gminy o udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osób bezdomnych i innych nie mających dochodu i możliwości ubezpieczenia się na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym;
- udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego; praca socjalna;
- sprawianie pogrzebów;
- wypłatą świadczeń wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- wypłatą świadczeń wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- działaniami podejmowanymi wobec dłużników alimentacyjnych;
- przyznawanie i wypłata świadczenia wychowawczego.

W 2015 roku najwięcej wniosków o pomoc napłynęło z powodu ubóstwa. Skutkowało to przyznaniem różnych form pomocy - 108 rodzin liczącym łącznie 371 osób. Ubóstwu z reguły towarzyszy bezrobocie, będące przeważnie jego główną przyczyną. Pomoc w postaci zasiłku okresowego, po złożeniu wniosku o pomoc z powodu bezrobocia, uzyskało 100 rodzin liczących 362 osoby, co stanowiło drugą co do wielkości grupę osób, której przyznano pomoc. Najmniej wniosków zostało złożonych z powodu bezdomności i zdarzeń losowych. W latach 2012-2015 nie wnioskowano o udzielenie pomocy z powodu narkomani i sieroctwa.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Tabela 20. Pomoc społeczna wg powodów udzielenia w latach 2012-2015

Wyszczególnienie	2012 rok		2013 rok		2014 rok		2015 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	115	453	111	419	104	371	108	371
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	2	2	1	1	0	0	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	179	13	80	17	99	34	175
Bezrobocie	16	351	109	422	98	367	100	362
Niepełnosprawność	64	217	73	250	72	245	67	221
Długotrwała lub ciężka choroba	57	173	73	225	75	219	73	206
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	41	276	39	167	38	158	2	10
Alkoholizm	31	119	32	112	32	114	31	92
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	10	3	10	1	4	2	3
Zdarzenie losowe	0	0	0	0	0	0	1	2

Źródło: MOPS w Dynowie

Tabela 21. Wydatki na pomoc społeczną, w tym w ramach zadań własnych oraz w ramach zadań zleconych w latach 2012-2015 w PLN

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki w ramach zadań własnych	Wydatki w ramach zadań zleconych
2012	2776391,96	1036679,75	1739712,21
2013	2921544,97	1125893,02	1795651,95
2014	2934155,36	1129852,31	1804303,05
2015	3006004,37	1147532,26	1858472,11

Źródło: MOPS w Dynowie

Tabela 22. Pomoc społeczna wg rodzajów świadczeń w latach 2014-2015

Jednostka	Świadczenia pieniężne				Świadczenia niepieniężne	Liczba osób objętych pomocą społeczną
	Ogółem	w tym zasiłek				
		stały	okresowy	celowy		
2014	328	14	56	90	216	572
2015	311	13	67	63	207	548

Źródło: MOPS w Dynowie

Tabela 23. Pomoc społeczna wg rodzajów świadczeń w latach 2014-2015 w PLN

Jednostka	Świadczenia pieniężne w PLN				Świadczenia niepieniężne
	Ogółem	w tym zasiłek			
		stały	okresowy	celowy	
2014	670073	64976	82476	55735	298311
2015	678621	73407	89962	39755	296110

Źródło: MOPS w Dynowie

W 2015 roku na świadczenia pieniężne przeznaczono 678621 zł, w tym na zasiłek okresowy przeznaczono 89962 zł, co stanowiło 13% całej sumy przeznaczonej na świadczenia. W 2015 r. pomocą społeczną objętych zostało 548 osób.

Tabela 24. Pomoc społeczna w latach 2012-2015

Rok	Korzystający z pomocy społecznej	
	Osoby	rodziny
2012	382	176
2013	381	183
2014	350	176
2015	331	172

Źródło: MOPS w Dynowie

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

W okresie obejmującym lata 2012-2015 najwięcej osób skorzystało z pomocy społecznej w 2013 roku, a najmniej 2015 roku. Udział procentowy osób korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby osób ukazuje tendencję spadkową – 0,53% ludności Gminy Miejskiej Dynów pozostaje trwale w złej sytuacji materialnej.

MOPS w Dynowie zatrudnia 13 osób (stan na 01.08.2016 r.) zatrudnionych w wymiarze pełnego etatu, w tym:

- kierownik;
- 4 pracowników socjalnych;
- 5 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze;
- pozostali pracownicy⁸.

3.6. Rozwój ludzi

3.6.1. Przedszkola (prywatne i publiczne)

Na terenie Gminy Miejskiej Dynów w 2015 roku funkcjonowało 2 przedszkola publiczne w których zorganizowano 8 oddziałów. Na rok szkolny 2013/2015 zorganizowano ogółem 9 oddziałów przedszkolnych we wszystkich placówkach przedszkolnych prowadzących działalność na terenie gminy i przyjęto 203 dzieci. Poniżej zamieszczona tabela prezentuje charakterystykę przedszkola i oddziałów przedszkolnych funkcjonujących w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2013-2015, według danych GUS, Bank Danych Lokalnych.

Tabela 25. Charakterystyka przedszkoli w gminie w latach 2013-2015

Jednostka		Ogółem			Oddziały			Miejsca			Dzieci		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Gmina Miejska Dynów	Przedszkola	3	2	2	9,00	8,00	8,00	222	201	185	241	195	194
	Oddziały przedszkolne	1	0	1	1	0	1	-	-	-	22	0	9

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

3.6.2. Szkoły podstawowe (prywatne i publiczne)

W roku szkolnym 2014/15 Gmina Miejska Dynów prowadziła Zespół Szkół, w skład którego wchodziły Szkoła Podstawowej nr 1 i Gimnazjum oraz Szkoła Podstawowa nr 2. Ogółem w 22 oddziałach przebywało 433 uczniów, spośród których na 1 oddział przypadało średnio ok 19,68 uczniów. Kształcenie w zakresie szkoły podstawowej w gminie w roku szkolnym 2014/15 prowadziło 45 nauczycieli.

Tabela 26. Szkoły podstawowe w Gminie Miejskiej Dynów w roku szkolnym 2014/2015

Nazwa szkoły	Liczba					Liczba nauczycieli		
	uczniów	oddziałów	uczniów na 1 oddział	pomieszczeń do nauczania	uczniów na 1 pomieszczenie do nauczania	Osób	Etatów	Etatów /ucznia
Szkoła Podstawowa Nr 2 w Dynowie	433	22	19,68	28	15,5	45	29,88	0,069
Szkoła Podstawowa nr 1 w Zespole Szkół w Dynowie								

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Szkoły podstawowe w Gminie Miejskiej Dynów w 2012 roku były w 100% wyposażone w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu. Na 1 komputer z dostępem do Internetu w 2012 roku przypadało w gminie 12,64 uczniów, podczas gdy na obszarach miejskich województwa podkarpackiego 12,35, a w kraju 13,92. Liczba komputerów z dostępem do Internetu przeznaczonych do użytku uczniów przypadająca na 1000 uczniów w gminie w analizowanym 2012 roku wyniosła 246 i osiągnęła wartość wyższą niż na obszarach wiejskich województwa i kraju. Liczba pracowni komputerowych na 1000 uczniów na koniec 2012 roku w gminie wyniosła 15 i była także wyższa od wartości notowanej w jednostkach porównywalnych.

⁸ <http://www.mopsdynow.com.pl/kadra/>

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Tabela 27. Komputeryzacja szkół podstawowych w gminie i jednostkach porównywalnych

Jednostka terytorialna	udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu		uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu		liczba komputerów z dostępem do Internetu na 1000 uczniów	liczba pracowni komputerowych na 1000 uczniów
	szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych					
	2011	2012	2011	2012	2012	2012
Gmina Miejska Dynów	100	100	13,36	12,64	41	3
Polska-gminy miejskie	95,86	95,49	14,96	13,92	101 148	3 872
Podkarpackie - gminy miejskie	96,06	96,03	13,47	12,35	4 432	182

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

3.6.3. Gimnazja (prywatne i publiczne)

W roku szkolnym 2014/15 do 1 gimnazjum uczęszczało 235 uczniów w 9 oddziałach. Średnio na jeden oddział przypadało ok. 26 uczniów.

Tabela 28. Szkoły gimnazjalne w Gminie Miejskiej Dynów

Nazwa szkoły	Liczba				Liczba nauczycieli			
	uczniów	oddziałów	uczniów na 1 oddział	pomieszczeń do nauczania	uczniów na 1 pomieszczenie do nauczania	Osób	Etatów	Etatów /ucznia
Gimnazjum	235	9	26,11	14	17,3	21	15,19	0,063

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Stopień skomputeryzowania szkół gimnazjalnych zlokalizowanych w Gminie Miejskiej Dynów jest wyższy w porównaniu do obszarów miejskich kraju i województwa podkarpackiego. Udział procentowy szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu w gminie, w roku 2012 wynosił 100% i w ciągu roku nie uległ zmianie. Na 1 komputer z dostępem do Internetu w 2012 roku przypadało prawie 10,79 uczniów. Liczba komputerów z dostępem do Internetu przeznaczonych do użytku uczniów przypadająca na 1000 uczniów w gminie wyniosła wówczas 27.

Tabela 29. Komputeryzacja szkół gimnazjalnych w Gminie i jednostkach porównywalnych

Jednostka terytorialna	udział % gimnazjów wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu		uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu		liczba komputerów z dostępem do Internetu na 1000 uczniów	liczba pracowni komputerowych na 1000 uczniów
	szkoły gimnazjalne dla dzieci i młodzieży bez specjalnych					
	2011	2012	2011	2012	2012	2012
Gmina Miejska Dynów	100	100	13,50	10,79	27	2
Polska - gminy miejskie	82,68	81,90	12,33	11,64	64 379	2 518
Podkarpackie - gminy miejskie	88,89	89,29	12,42	11,46	2 684	121

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

3.6.4. Kształcenie na poziomie ponadgimnazjalnym

W Gminie Miejskiej Dynów na poziomie ponadgimnazjalnym młodzież korzysta głównie z placówek:

- ✓ Liceum Ogólnokształcące w Dynowie;
- ✓ Zespół Szkół Zawodowych w Dynowie.

3.6.5. Kształcenie dorosłych

Placówki realizujące edukację dorosłych, w tym kształcenie ustawiczne prowadzone są przez Miasto Rzeszów i Województwo Podkarpackie jako organy prowadzące m.in.:

- ✓ Podkarpackie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Krośnie - Oddział Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie,
- ✓ Zakład Doskonalenia Zawodowego w Rzeszowie,
- ✓ Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego w Rzeszowie.

3.6.6. Kształcenie na poziomie wyższym

Kształcenie na poziomie wyższym dla mieszkańców gminy zapewniają uczelnie wyższe zlokalizowane w regionie (Rzeszów, Krosno, Jasło, Sanok, Jarosław, Przemyśl, Stalowa Wola) i ponadregionalne uczelnie wyższe.

3.6.7. Inne placówki edukacji i wychowania specjalnego

W gminie nie ma zlokalizowanych placówek wychowania specjalnego. Mieszkańcy gminy korzystają z placówek zlokalizowanych w Rzeszowie.

3.7. Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek, przyjemności

Na terenie gminy działają następujące zespoły artystyczne:

Zespół	Opis działalności
Zespół tańca „FIX”	Zespół powstał w 2011 roku. Zajęcia prowadziła pani Renata Baran w dwóch grupach wiekowych: szkoła podstawowa i gimnazjum. We wrześniu 2012 r. zespół FIX działający przy Miejskim Ośrodku Kultury rozszerzył swoją działalność. Zajęcia prowadzone były w Szkole Podstawowej nr 1 w Dynowie, w 4 grupach tańca, łącznie grupa liczyła 70 osób.
Orkiestra Dęta	Orkiestra Dęta jest orkiestrą amatorską zrzeszająca w swych szeregach młodzież jak i dorosłych. Swoją pracą i artystycznymi występami oddziałuje wychowawczo na społeczeństwo, podnosi rangę uroczystości dostarcza godziwej rozrywki, przyczynia się do upowszechniania muzyki poważnej i rozrywkowej. Jej członkowie poprzez działalność społeczną manifestują swoją postawę obywatelską. Ich entuzjazm i zaangażowanie są godne podziwu i naśladowania, tym bardziej że nie otrzymują z tego tytułu żadnego wynagrodzenia.
Kapela Ludowa „Dynowianie”	Kapela powstała przy Miejskim Ośrodku Kultury i Rekreacji w Dynowie w styczniu 2000 roku. Kapela ludowa „Dynowianie” ma na swym koncie już wiele znaczących koncertów, nie tylko na imprezach organizowanych na terenie Pogórza Dynowskiego ale także poza granicami woj. podkarpackiego.
Kapela „Tońko”	Kapela Tońko powstała w 2004 roku w Dynowie. Założycielem i kierownikiem zespołu jest Antoni Dżuła. Zespół w swoim repertuarze posiada utwory Starej Warszawy, Lwowa, Wilna, piosenki biesiadne, ludowe, kolędy oraz utwory własne. Każdego roku z powodzeniem występuje na Ogólnopolskich Festiwalach Folkloru Miejskiego i Przeglądach Kapel Podwórkowych (Przemyśl, Piotrków Trybunalski, Łęczna, Grajewo, Parczew, Wysoka, Szadek, Łaziska Górne), zdobywając nagrody i wyróżnienia. Ponadto kapela koncertowała także m.in. w Zamościu, Oławie, Zgorzelcu, Görlitz, Toruniu, a także w wielu miejscowościach na terenie Podkarpacia.
Zespół „Bocca Della Verita”	„Bocca Della Verita” z włoskiego „Usta Prawdy” - zespół grający poezję śpiewaną w specyficznym wydaniu. Zespół, który wykorzystuje elementy rocka, jazzu, swingu, muzyki rosyjskiej, folklor. Zespół interpretujący teksty Leśmiana, Tetmajera, Kofty, Twardowskiego, Miłosza i innych znanych poetów.
Młodzieżowa Kapela Ludowa „Pogórzanie”	Młodzieżowa kapela ludowa „Pogórzanie” została założona w kwietniu 2014r przez p. Andrzeja Sowę i od tej chwili działa przy MOK w Dynowie. Głównym celem powołania do życia kapeli było i jest ocalenie od zapomnienia muzyki Pogórza Dynowskiego, a w szczególności repertuaru słynnej Kapeli Sowów z Piątkowej, z którego wiele utworów pochwalić się może 150-200 - letnim rodowodem.
Chór „Akord”	Zespół chórny „AKORD” powstał w roku 1981 na fali bardzo aktywnego w tym czasie ruchu solidarnościowego, złożonego między innymi, z zasłużonych dla terenu Dynowa działaczy kulturalno-oświatowych. Chór uczestniczył we wszystkich imprezach kościelnych i świeckich a to między innymi w: obchodach świąt narodowych tj. Rocznicy Ustanowienia Konstytucji 3-Maja, Odzyskania Niepodległości 11 listopada i to od połowy lat 80-tych, w otwarciu wszystkich ważniejszych dla Dynowa i okolic instytucji, zakładów, w poświęcaniu sztandarów, w obchodach Złotych Godów, w Dniach Dynowa. Chór organizuje wieczory kolęd, pieśni popularnych, towarzyskie biesiady, spotkania z piosenką.
Kabaret „NASZ”	Kabaret „NASZ” działa od 1997 roku. Co roku przygotowuje nowy repertuar. Autorem tekstów jest Maciej Jurasiński, muzyka jest tworzona przez samych artystów.

Źródło: http://mok.dynow.pl/osrodek_kultury_dynow/zespoły_oraz_html; <http://www.dynow.pl/dla-mieszkanow/kultura/instytucje-kultury-i-stowarzyszenia/>

Imprezy cykliczne organizowane w gminie:

Do najważniejszych tradycyjnych imprez organizowanych w Gminie Miejskiej Dynów należą m.in.:

- ✓ Dni Pogorza Dynowskiego,
- ✓ Szkolne Prezentacje Artystyczne SZPAK,
- ✓ Sobótki,
- ✓ Dynowska Jesień Teatralna,
- ✓ Podziel się talentem,
- ✓ Pogórzańska Nuta,
- ✓ Konkurs Kolęd i Pastorałek,
- ✓ Ludzie i Miejsca Pogorza Dynowskiego,
- ✓ Dynowski Konkurs Poezji.

Inicjatywy w gminie:

- ✓ Miesięcznik „Dynowinka”

Sport i rekreacja:

Kluby sportowe działające na terenie Gminy Miejskiej Dynów

- ✓ Towarzystwo Sportowe „Dynovia” Dynów,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „Pogórze”,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „Bartkowiak”.

3.8. Kontakty społeczne, więź grupowa, tożsamość z Gminą

3.8.1. Kapitał społeczny

Kapitał społeczny obejmuje umiejętność współpracy, zaufanie, normy i powiązania. Jego produktywność objawia się w gospodarce (koordynacja działań, zwiększenie zdolności adaptacji do zmieniających się warunków), w sferze publicznej (wzorce, siła napędowa społeczeństwa obywatelskiego) i w rozwiązywaniu problemów społecznych (*możliwość uzupełniania niedoborów innych kapitałów i konwersji na kapitał ludzki – wiedzę i umiejętności*). Podobnie jak dla kapitału ludzkiego, są to cechy jakościowe. Jako miernik ilustrujący pewien aspekt kapitału społecznego można zastosować wskaźniki liczb stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz fundacji na 10000 ludności.

Tabela 30. Stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz fundacje w 2015 r.

Wyniki 2014	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	Fundacje	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców
Gmina Miejska Dynów	18	1	31
Woj. podkarpackie	6 846	460	34
POLSKA	112 501	22 356	35

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W gminie liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10000 ludności jest niższa od notowanej w województwie podkarpackim i w kraju. Na terenie gminy na dzień 31.12.2015r. zarejestrowanych było 19 organizacji pozarządowych.

3.9. Swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych

3.9.1. Powiązania komunikacyjne i transportowe gminy

Lokalizacja gminy w regionie sprzyja jej dostępności komunikacyjnej. Sieć transportową gminy tworzy system transportu drogowego, który jest powiązany z układem krajowym i międzynarodowym, co stwarza dogodne warunki do rozwoju powiązań komunikacyjnych z całym województwem podkarpackim i Polską. Dostępność komunikacyjna realizowana jest przez transport drogowy.

Dynów zlokalizowany jest w odległości:

- ✓ 339 km do Warszawy,
- ✓ 209 km do Krakowa,
- ✓ 46 km do Przemyśla,
- ✓ 39 km do Rzeszowa,
- ✓ 55 km do Krosna,
- ✓ 48 km do Sanoka.

Połączenia komunikacji autobusowej w gminie zapewnia przede wszystkim Przedsiębiorstwo Arriva Bus Transport Polska Sp. z o.o., które zabezpiecza połączenia komunikacji autobusowej w granicach gminy oraz z ościennymi gminami. Usługi transportu dla mieszkańców gminy świadczą prywatni przewoźnicy. Realizują one przewozy w ruchu międzymiastowym, a częściowo także w komunikacji lokalnej.

Komunikacja kolejowa

Przez gminę przebiega wąskotorowa linia kolejowa. Z tej linii korzysta Samorządowa Przeworska Kolejka Dojazdowa Przeworsk-Dynów (pierwotnie "Wąskotorowa Kolej Lokalna Przeworsk-Dynów", niem. Schmalspurige Localbahn Przeworsk-Dynów, SLPD, znana też jako Przeworsko-Dynowska kolejka wąskotorowa, Dynówka) - wąskotorowa linia kolejowa łącząca Przeworsk i Dynów, biegnąca doliną rzeki Mleczi⁹. Ma ona charakter turystyczny.

Komunikacja lotnicza

Na terenie województwa podkarpackiego zlokalizowane są trzy lotniska, wśród których najważniejszą rolę odgrywa międzynarodowy Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka, będący jednym z trzech portów lotniczych w Polsce (po Warszawie i Krakowie) obsługujący połączenia transatlantyckie. Dysponuje on drugim co do długości pasem startowym w Polsce, dzięki czemu mogą tu lądować nawet największe jednostki transportowe. Dynów oddalony jest od tego lotniska o 50 km.

3.9.2. Telekomunikacja i Internet

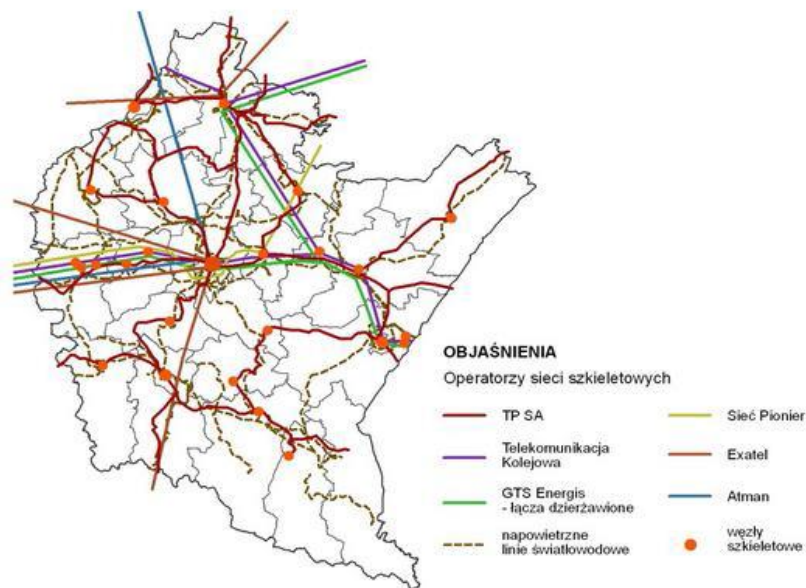
Województwo podkarpackie należy do obszarów Polski, gdzie infrastruktura przewodowa nie jest rozbudowana w sposób wystarczający. Nasycenie usługami telefonii stacjonarnej jest znacznie mniejsze w porównaniu ze średnim dla Polski, a nawet w stosunku do województw sąsiednich. Na 100 mieszkańców województwa podkarpackiego przypada jedynie około 21 abonentów telefonii stacjonarnej, podczas gdy średnio w Polsce 31. Dostępność usług telekomunikacyjnych na terenie województwa jest zróżnicowana. Większa liczba linii telefonicznych przypada na obszary o charakterze miejskim, co oznacza, że na terenach wiejskich dostęp do usług telefonii stacjonarnej jest dużo niższy niż średnia dla województwa – 21 linii na 100 mieszkańców¹⁰.

Województwo podkarpackie charakteryzuje się średnim zagęszczeniem sieci telekomunikacyjnych. Liczba telefonicznych łączy głównych sieci publicznych wynosiła 360,5 tys., co stanowiło 4% wszystkich łączy głównych w Polsce (8,2 mln). Pomimo stałego wzrostu sieci stacji bazowych telefonii i nadajników radiowych w województwie występują obszary o ograniczonej dostępności sieci operatorów sieci mobilnych. Mieszkańcy niektórych południowych rejonów województwa są zagrożeni wykluczeniem cyfrowym.

Rysunek 1. Stan szkieletowych sieci informatycznych w województwie podkarpackim (stan na 2011 r.)

⁹ <http://pogorzanin.powiatprzeworsk.pl/index.php/oferta/rozklad-jazdy>

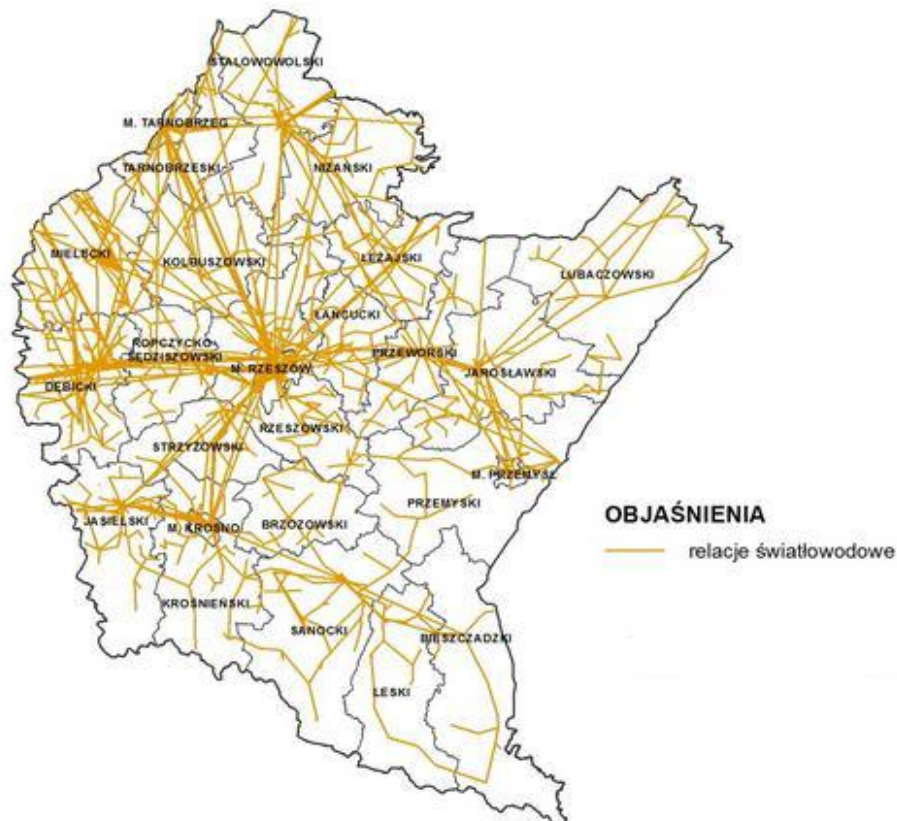
¹⁰ http://www.mielec.pl/data/documents/str_strategia_woj_podkarpackie.pdf z dnia 18.02.2015

Źródło: Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie

Na terenach wiejskich województwa występuje zdecydowanie gorsza dostępność do usług szerokopasmowych w porównaniu z dostępnością do takich usług na terenach miejskich.

Rysunek 2. Stan światłowodowych linii informatycznych podwieszanych na liniach NN i SN w województwie podkarpackim

Źródło: Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie

Przepustowość sieci bezprzewodowych kształtuje się średni o w zakresie od 256 kbps do 2048 kbps. Niskie przepustowości sieci bezprzewodowych oferowane przez operatorów lokalnych wynikają z braku dostępności do szybkich łączy dostawców usług internetowych. Jest to prędkość mniejsza, niż uważana za standardową na większości obszaru kraju. Pozwala ona głównie na przeglądanie stron internetowych.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Pobieranie danych czy korzystanie z multimediiów on-line sprawia już większe problemy. Wymaga to o wiele dłuższego czasu oczekiwania na buforowanie danych. W przypadku operatorów kablowych przepustowości są znacznie większe, jednak operatorzy ci nie są dostępni we wszystkich miejscowościach badanej gminy.

4. Zasoby techniczne

4.1. Budynek i obiekty użyteczności publicznej

Infrastruktura kulturalna

Poniżej zamieszczona tabela przedstawia stan techniczny infrastruktury kulturalnej zlokalizowanej w Gminie i zakres bieżących potrzeb inwestycyjnych.

Obiekt/rok oddania do użytku	Powierzchnia użytkowa obiektu/układ funkcjonalny	Rodzaj wyposażenia	Stan techniczny	Wykonane dotychczas prace remontowe i modernizacyjne w obiekcie	Zakres potrzeb inwestycyjnych na najbliższe lata
Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie Ośrodek użytkuje budynek od 2008 r.	Budynek, w którym mieści się Miejski Ośrodek Kultury układem funkcjonalnym obejmuje następujące pomieszczenia: <ul style="list-style-type: none">– główna sala prób dla zespołów i spotkań, I piętro,– dwa biura, I piętro,– pomieszczenie socjalne z toaletą dla pracowników,– Toalety, 3 szt.,– strych: dwa pomieszczenia - pracownię edukacji kulturalnej utworzone w 2012 r.,– kotłownia/ pomieszczenie na piec gazowy i małe pomieszczenie magazynowe (pomieszczenia te dzielone są z pogotowiem ratunkowym),– parter: magazyn na sprzęt nagłośnieniowy.	Obiekt jest wyposażony w: <ul style="list-style-type: none">– instalację elektryczną,– instalację gazową,– instalacje wod-kan,– instalację c.o. Ośrodek posiada w swoich zasobach scenę widowiskową, sprzęt nagłośnieniowy, oświetleniowy, projektor z ekranem, sprzęt biurowy (w tym 3 komputery i 2 laptopy), 2 aparaty fotograficzne, Kamerę GoPro, komplet sprzętu do fotografii bezcieniowej, instrumenty muzyczne, sztalugi.	Stan techniczny budynku, który użytkuje MOK wraz z Pogotowiem Ratunkowym jest dobry, ale zasób lokalowy nie jest wystarczający dla działalności Ośrodka.	<ul style="list-style-type: none">– Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w budynku stanowiącym własność Gminy Miejskiej Dynów, położonym w Dynowie przy ul. Ks. Ożoga 9/ termin: grudzień 2010/styczeń 2011 r.– Remont elewacji oraz remont nawierzchni chodnikowej/ maj – lipiec 2011 r.– Remont klatki schodowej, ścianki działowe lekkie na poddaszu, ocieplenie, przebudowa konstrukcji drewnianej dachu, montaż okien, stolarka drzwiowa, malowanie ścian, posadzki (wylewki, panele), wymiana kotła gazowego, pompy obiegowej, wymiana instalacji co poddasza, instalacji elektrycznej/ termin październik/listopad 2012 r. (projekt dofinansowano z MKiDN z programu „Infrastruktura domów kultury” – „Adaptacja strychu MOK na pracownię edukacji kulturalnej”)	Miejski Ośrodek Kultury potrzebuje: <ul style="list-style-type: none">– sali widowiskowej z wyposażeniem z przeznaczeniem na koncerty, widowiska teatralne, spotkania mieszkańców, konferencje, wystawy,– sali prób dla zespołów tańca,– sali na spotkania i małe inicjatywy do 70 osób. Obecny budynek, który MOK dzieli z Pogotowiem ratunkowym uniemożliwia zapewnienia potrzeb Ośrodka. Istnieje konieczność budowy nowego budynku, który pozwoli na realizację potrzeb inwestycyjnych Ośrodka.
Miejska Biblioteka Publiczna w Dynowie (MBP) Biblioteka użytkuje budynek od 2000 r.	Powierzchnia użytkowa obiektu: 153 m ² . Budynek, w którym mieści się Miejska Biblioteka Publiczna układem funkcjonalnym obejmuje następujące pomieszczenia: <ul style="list-style-type: none">– wypożyczalnia z antresolą,– mała kawiarenka internetowa,– pomieszczenie socjalne,– toaleta.	Obiekt jest wyposażony w: <ul style="list-style-type: none">– instalację elektryczną,– instalację c. o. gazową. Księgozbiór biblioteki liczy ponad 20000 woluminów. Biblioteka dysponuje programem komputerowym z modułami, który tworzy katalog komputerowy książek. Biblioteka posiada nowoczesne wyposażenie: 6 komputerów (2 dla pracowników i 4 dla użytkowników), 4 laptopy, 2 urządzenia wielofunkcyjne.	Lokal zajmowany przez MBP wymaga remontu.	Dotychczas tylko odmalowano lokal.	Lokal wymaga: <ul style="list-style-type: none">– wymiany stolarki okiennej i drzwiowej,– wymiany instalacji elektrycznej,– remontu sufitu i pomieszczenia socjalnego,– wymiany regałów na książki,– wymiany w niedalekiej przyszłości sprzętu komputerowego, który jest cały czas użytkowany,– doposażenia m.in. w nagłośnienie.

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Infrastruktura oświatowa

Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy posiadają dość dobrą bazę lokalową, która nie wymaga remontów kapitalnych. Prowadzone w latach 2010-2015 remonty bieżące i prace adaptacyjne utrzymywały bazę w dotychczasowym standardzie, podnosząc jej estetykę i funkcjonalność.

Poniżej zamieszczona tabela przedstawia stan techniczny szkół funkcjonujących w Gminie Miejskiej Dynów i zakres bieżących potrzeb inwestycyjnych.

Tabela 31. Stan techniczny szkół funkcjonujących w Gminie Miejskiej Dynów i zakres bieżących potrzeb inwestycyjnych

Szkoła/ rok oddania do użytku	Powierzchnia użytkowa i charakterystyka obiektu	Stan techniczny	Wykonane dotychczas prace remontowe i modernizacyjne w obiekcie	Zakres potrzeb inwestycyjnych na najbliższe lata
<p>Przedszkole Miejskie w Dynowie ul. Jana Pawła II, 36-065 Dynów</p> <p>Rok oddania do użytku: 1981r.</p>	 <p>Źródło: http://supernowosci24.pl/inwestuja-w-oswiata-turystyke-i-ochrone-srodowiska/</p> <p>Powierzchnia zabudowy: 473,63 m² Powierzchnia użytkowa: 907,64 m² Kubatura: 5 294,69 m³</p> <p>Budynek dwukondygnacyjny z częściowym podpiwniczeniem w części zachodniej, zbudowany w technologii prefabrykowanej W-70, wielopłytowej z elementów wielokanałowych gr. 24cm ocieplonych gazobetonem odmiany 500, grubości 12cm i stopami z płyt żelbetowych prefabrykowanych kanałowych „żerańskich”. Ściany piwnic wylewane żelbetowe o grubości 38cm. Dach przebudowany. Konstrukcja stropodachu wentylowanego stanowi układ prefabrykowanych płyt opartych na ażurowych ściankach z cegły dziurawki, ustawionych na stropie nad najwyższą kondygnacją. Okna w całym budynku są drewniane 2-szybowe ramowe, w złym stanie technicznym. Wartość współczynnika przenikania okien U=2,5 W/(m²K). Drzwi wejściowe drewniane U = 3,50 W/(m²K). Podłogę na gruncie stanowi wykładzina PCV gr. 3mm, posadzka cementowa gr. 40mm, 2xpapa na lepiku, chudy beton gr. 15mm, posadzka piaskowa gr. 15mm. W piwnicach umiejscowiona jest kotłownia oraz pomieszczenia magazynowe.</p> <p>Na parterze znajduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hol służący do eksponowania prac plastycznych wychowanków, oraz organizacji wystaw okolicznościowych, – trzy sale zabaw dla dzieci młodszych z przyległymi łazienkami, – duża szatnia dla wszystkich dzieci, – pomieszczenie administracyjne dla intendenci, – gabinet dyrektora, – pomieszczenie do wydawania posiłków oraz myjnia samochodowa. <p>Na piętrze mieszczą się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – trzy sale zabaw z przyległymi łazienkami, – kuchnia wraz pomieszczeniami gospodarczymi i sanitarnymi, – magazyn żywnościowy. <p>Sale zabaw dla dzieci wyposażone są w sprzęt, środki dydaktyczne, kąciki tematyczne, zabawki, gry dostosowane do wieku dzieci. Dzieci korzystają z dwóch komputerów otrzymanych przez przedszkole z programu „KidSmart”. Zestawy te zostały zaprojektowane specjalnie dla dzieci w wieku od 3 do 7 lat wraz z oprogramowaniem edukacyjnym z zakresu matematyki, przyrody, logicznego myślenia oraz muzyki. Placówka jest wyposażona w: 3 komputery stacjonarne, 2 komputery stacjonarne na salach dzieci, 2 kserokopiarki, 1 laptop, 1 ruter sieciowy, 1 telefon stacjonarny, 1 fax i 1 drukarkę.</p>	<p>Stan techniczny bardzo dobry.</p> <p>Budynek posiada instalacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elektryczną, – gazową, – wodno-kanalizacyjną, – centralnego ogrzewania, – wentylacyjną i piorunochronną. <p>Centralne ogrzewanie zasilane jest z lokalnej kotłowni gazowej budynku.</p>	<p>W ostatnich latach przeprowadzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> – remont instalacji centralnego ogrzewania w budynku, – remont kotłowni gazowej w budynku, – wymianę okien i drzwi zewnętrznych w budynku, – docieplenie stropu na budynku, – docieplenie i wykonanie elewacji budynku, – zamontowano kolektorów słonecznych na budynku. 	<p>Konieczna jest poprawa stanu dydaktycznej infrastruktury przedszkolnej w Przedszkolu Miejskim w Dynowie poprzez rozbudowę o segment kubaturowy przeznaczony na cele dydaktyczne i przebudowę istniejącego obiektu na potrzeby realizacji wychowania przedszkolnego wynikające z podstawy programowej dla przedszkoli.</p>

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Poniżej zamieszczona tabela prezentuje charakterystykę wszystkich obiektów sportowych i rekreacyjnych zlokalizowanych w Gminie Miejskiej Dynów.

Tabela 32. Wykaz i specyfikacja obiektów o charakterze sportowym i rekreacyjnym zlokalizowanych w Gminie Miejskiej Dynów

	Obiekt	Powierzchnia obiektu	Rodzaj nawierzchni/ Technologia wykonania budynku
Rok oddania do użytku: 2012 r.	<p style="text-align: center;">Źródło:</p> <p style="text-align: center;">Źródło: http://www.dynow.pl/dla-mieszkanow/sport-i-rekreacja/obiekty-sportowe/</p> <p style="text-align: center;">Kompleks boisk wielofunkcyjnych ORLIK w Dynowie</p> <p style="text-align: center;">Kort Tenisowy z nawierzchnią sztuczną</p> <p style="text-align: center;">Adres: ul. Ks. Józefa Ozoga</p>	<ul style="list-style-type: none">- boisko piłkarskie o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 30 m x 62 m,- boisko wielofunkcyjne do koszykówki i piłki siatkowej / kort tenisowy o wym. 19,1m x 32,1m.	<ul style="list-style-type: none">- Boisko piłkarskie o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 30m x 62m (pole do gry 26m x 56m) – ogrodzone po obwodzie ogrodzeniem o wys. min. 4m, wyposażone w piłkochwyty o wys. min. 6m, wyposażenie sportowe trwale montowane do podłoża (dwie bramki do gry w piłkę nożną);- Boisko wielofunkcyjne do koszykówki i piłki siatkowej / kort tenisowy o nawierzchni poliuretanowej o wym. 19,1m x 32,1m – ogrodzone po obwodzie ogrodzeniem o wys. min. 4m, wyposażenie sportowe montowane w sposób trwały z podłożem (kosze do koszykówki i komplet wyposażenia do gry w piłkę siatkową);- Budynek sanitarno-szatniowy o powierzchni użytkowej ok. 60m² lub większej, zaprojektowany jako budynek systemowo-modułowy, spełniający wymogi funkcjonalne: magazynu sprzętu gospodarczo-sportowego, szatnie oddzielne dla każdej płci lub drużyny, zespół higieniczno-sanitarny, pomieszczenie gospodarza obiektu i trenera środowiskowego;- Oświetlenie kompleksu 8 słupów oświetleniowych: boiska piłkarskiego i boiska wielofunkcyjnego.
Rok oddania do użytku: 2015 r.	 <p style="text-align: center;">Źródło: http://www.dynow.pl/dla-mieszkanow/sport-i-rekreacja/obiekty-sportowe/</p> <p style="text-align: center;">Boisko wielofunkcyjne przy Parku Miejskim w Dynowie</p> <p style="text-align: center;">Adres: ul. Dworska</p>	Powierzchnia boiska wielofunkcyjnego – 1 144,00m ² .	Boisko wielofunkcyjne o wymiarach 26x44m ze sztuczną nawierzchnią poliuretanową. W ramach boiska wielofunkcyjnego funkcjonuje: boisko do piłki nożnej, dwa boiska do koszykówki, boisko do siatkówki i badmintonu. Boisko wyposażone jest w piłko-chwyty systemowe z bramkami wejściowymi wokół boiska i trybunę ziemną.
b.d	<p style="text-align: center;">Stadion Miejski w Dynowie</p> <p style="text-align: center;">ul. Ks. J. Ozoga</p>	b.d	Boisko z nawierzchnią trawiastą naturalną z budynkiem sanitarno-szatniowym, trybuną, dwoma bramkami. Obiekt posiada oświetlenie, jest ogrodzony.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Rok oddania do użytku: 2015 r.	Kort tenisowy z nawierzchnią sztuczną przy Parku Miejskim w Dynowie Adres: ul. Dworska	Powierzchnia kortu tenisowego – 668,14m ² .	Kort tenisowy o wymiarach 23,77x10,97m z nawierzchnią sztuczną poliuretanową wraz z piłkochwyłami systemowymi z bramkami wejściowymi wokół kortu, wyposażeniem kortu tenisowego i dwoma trybunami ziemnymi przy korcie.
Rok oddania do użytku: 2015 r.	 <p>Źródło: http://www.dynow.pl/dla-mieszkanow/sport-i-rekreacja/obiekty-sportowe/</p> Plac zabaw na terenie Parku Miejskiego w Dynowie Adres: ul. Dworska	b.d	Na terenie parku znajdują się dwa place zabaw. Pierwszy dla dzieci małych w wieku od 0 do 3 lat i drugi dla dzieci starszych w wieku od 4 do 14 lat. W skład placu zabaw dla dzieci młodszych wchodzi następujące urządzenia zabawowe: <ul style="list-style-type: none">– huśtawka podwójna,– karuzela,– huśtawka sprężynowa,– piaskownica. W skład placu zabaw dla dzieci starszych wchodzi rozbudowany zestaw zabawowy oraz ławki do siedzenia.
Rok oddania do użytku: 2015 r.	Park miejski im. Trzeciejskich Adres: ul. Dworska	ok. 2,20 ha	Park przy ul. Dworskiej jest założeniem historycznym, który powstał za czasów Tytusa Trzeciejskiego. Park założono wokół domu jako park krajobrazowy z tzw. angielską rzeką, czyli wydłużonymi stawami, powstałymi w wyniku sztucznego spiętrzenia wody na przepływającym nieopodal potoczku. W parku zasadzono egzotyczne gatunki drzew (platany, tulipanowce) i włączono do parku starą aleję grabową. Do dzisiejszego dnia na terenie założenia pozostało wiele cennych egzemplarzy drzew, w tym dąb szypułkowy o obwodzie pnia 523cm oraz kilka lip drobnolistnych, których obwody pni wynoszą powyżej 250cm. Nie zachowały się tulipanowce i platany, a większość lip z alei zostało zniszczonych przez wybuch składu amunicji w lipcu 1944r. W ramach przeprowadzonych prac zinventaryzowano łącznie 219 drzew. Skład gatunkowy zieleni na terenie parku oparty jest na rodzimych gatunkach liściastych. Wśród drzewostanu gatunkiem dominującym jest lipa drobnolistna oraz robinia akacjowa. Na terenie założenia występuje również kilka gatunków klonu, graby, dęby i kasztanowce. W celu przywrócenia dawnej funkcji zniszczonemu parkowi Gmina pozyskała dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na realizację projektu rewitalizacyjnego. Zakres prac obejmował: urządzenie terenów zielonych, instalowanie małej architektury (montaż ławek, koszy, tablic informacyjnych, wyposażenie placów zabaw), wykonanie zjazdów, dróg wewnętrznych, placów, ścieżek spacerowych. Oprócz wymienionych już zadań, wybudowane zostało boisko wielofunkcyjne nawierzchni syntetycznej z możliwością gry w koszykówkę, piłkę nożną i siatkówkę oraz kort tenisowy o nawierzchni syntetycznej wraz z trybunami. Wybudowano również budynek techniczny – socjalny z magazynem i toaletami. W obiekcie zapewniono właściwe warunki dla osób niepełnosprawnych. Wykonano również altanę ogrodową i stylowe oświetlenie parku. Na terenie parku zaprojektowano i wykonano układ ścieżek pieszych nawiązujących swym przebiegiem do historycznego układu. Alejki piesze zostały wykonane z materiałów naturalnych, a ciągi pieszko-jezdne z kostki betonowej. W ramach projektu wykonano dwa place zabaw – jeden dla dzieci młodszych, drugi dla dzieci starszych. Park został podzielony na dwie części: pierwsza z nich zachowuje charakter parkowo-spacerowy. Druga część obejmuje zespół rekreacyjny z placem zabaw dla dzieci, boiskiem wielofunkcyjnym oraz kortem tenisowym. Wejście na teren parku z trzech stron: od ul. Dworskiej, od ul. 1-go Maja, i od ul. Jana Pawła. Na terenie parku znajduje się odnowiona zabytkowa studnia oraz zakonserwowane ruiny schodów zewnętrznych po byłym budynku dworu.
Rok oddania do użytku: 2008	Ośrodek turystyczny z zapleczem „Błękitny San” Adres: ul. Plażowa	ok. 1,70 ha	Ośrodek turystyczny z zapleczem „Błękitny San” w Dynowie przy ul. Plażowej składa się z: <ul style="list-style-type: none">– pola biwakowego wraz sanitariatami,– boiska do piłki plażowej,– miejsca grillowego,

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

			<ul style="list-style-type: none"> - małych obiektów handlowych /kioski/ - wiaty, - wielofunkcyjnego budynku w pobliżu bocznic kolejki wąskotorowej, - pawilonu sanitarnego, - składanej estrady, - parkingu. <p>Na terenie ośrodka znajduje się wyremontowana bocznic kolejki wąskotorowej umożliwiająca wjazd kolejki na teren ośrodka.</p>
--	--	--	---

Zródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Pozostałe budynki użyteczności publicznej

Poniżej zamieszczona tabela prezentuje charakterystykę pozostałych budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych w Gminie Miejskiej Dynów.

Budynek/rok oddania do użytku	Powierzchnia użytkowa obiektu/ Układ funkcjonalny obiektu	Rodzaj wyposażenia	Stan techniczny	Wykonane dotychczas prace remontowe i modernizacyjne w obiekcie	Zakres potrzeb inwestycyjnych na najbliższe lata																								
Urząd Miejski w Dynowie Obiekt oddano do użytku w latach 70-tych	<p style="text-align: center;">Powierzchnia użytkowa obiektu: 907,02 m²</p> <p>Budynek, w którym mieści się Urząd Miejski Dynów układem funkcjonalnym obejmuje:</p> <p>Budynek Urzędu Miejskiego położony jest na działkach nr 5103, 5096/1 wybudowany został ok. 1970 roku, posiada cztery kondygnacje nadziemne i jedną podziemną. Przykryty jest dachem dwuspadowym. Od zachodu graniczy z budynkiem dwu kondygnacyjnym mieszkalno-usługowym, natomiast od strony wschodniej z obiektem trzy kondygnacyjnym usługowym. Wejście główne do budynku znajduje się od strony ulicy Rynek, drugie wejście od strony ulicy Krzywej.</p> <p>Budynek Urzędu Miejskiego znajduje się w Dynowie przy ulicy Rynek 2 w północnej części pierzei. Teren działki nr 5103 jest częściowo utwardzony płytkami chodnikowymi, niewielka część porośnięta jest trawą, w północnej części zlokalizowany jest wolnostojący garaż blaszany o wymiarach 6m x 4m. Teren ten jest ogrodzony na granicy z działką 5096/2 siatką metalową, na pozostałych granicach – nieogrodzony. Użytkowany jest jako parking dla pracowników Urzędu Miasta. Roślinność wysoka, niska – nie występuje.</p> <p>Budynek Urzędu Miejskiego Dynów jest obiektem użyteczności publicznej przeznaczony na potrzeby administracji publicznej. W budynku mieści się Urząd Miejski w Dynowie, Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie (dwa pomieszczenia), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie (4 pomieszczenia), Starostwo Powiatowe w Rzeszowie – Wydział Komunikacji (jedno pomieszczenie), Związek Gmin Turystycznych Pogórza Dynowskiego (3 pomieszczenia).</p>	<p>Obiekt jest wyposażony w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalację elektryczną, - instalację c.o, - instalację wod-kan, - instalację gazową, - sieć telekomunikacyjną, - urządzenia biurowe. 	dobry	<p>W budynku Urzędu Miejskiego w roku 2014, po gruntownej przebudowie (m.in. zmiana konstrukcji dachu) wykonano docieplenia ścian przyziemia i podziemia oraz ocieplono ściany i wykonano wyprawę elewacyjną.</p>	<p>Budynek UM wymaga:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiany stolarki okiennej i stolarki drzwiowej, - modernizacji instalacji grzewczej, - modernizacji oświetlenia, - montażu zestawu mikroźródeł OZE – instalacji fotowoltaicznej. 																								
OSP (ul. Bartkówka) Obiekt oddano do użytku w 1999 r.	<p style="text-align: center;">Powierzchnia użytkowa obiektu: 103,94 m²</p> <p>Budynek OSP (ul. Bartkówka) zlokalizowany jest na działce nr 925 przy ulicy Bartkówka w Dynowie. Budynek posiada jedną kondygnację nadziemną. Przykryty jest dachem dwuspadowym. Wejście do budynku znajduje się od strony ulicy Bartkówka, wjazd do garażu od strony południowo-zachodniej.</p> <p><i>Parametry techniczne budynku:</i></p> <p>Powierzchnia zabudowy: 126,44m² Powierzchnia użytkowa: 103,94m²</p> <p>Zestawienie powierzchni użytkowej poszczególnych pomieszczeń budynku.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>Nazwa pomieszczenia</th> <th>Powierzchnia m²</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Garaż</td> <td>56,45</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Biuro</td> <td>29,04</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Magazynek</td> <td>4,68</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Wieża</td> <td>1,39</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Węzeł sanitarny</td> <td>7,96</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Komunikacja</td> <td>4,42</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Razem:</td> <td style="text-align: center;">103,94</td> </tr> </tbody> </table>	Lp.	Nazwa pomieszczenia	Powierzchnia m ²	1.	Garaż	56,45	2.	Biuro	29,04	3.	Magazynek	4,68	4.	Wieża	1,39	5.	Węzeł sanitarny	7,96	6.	Komunikacja	4,42	Razem:		103,94	<p>Obiekt jest wyposażony w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalację elektryczną, - instalację c.o, - instalację wod-kan, 	<p>Budynek wymaga remontu. Aktualny – niezadawalający stan techniczny budynku przyczynił się do spadku jego atrakcyjności oraz pogorszenia warunków ich użytkowania. Ponadto negatywnie wpływa na jakość świadczonych usług, estetykę budynku.</p>	<p>W roku 2016 rozbudowano budynek.</p>	<p>Budynek OSP przy ul. Bartkówka wymaga::</p> <ul style="list-style-type: none"> - demontażu i montażu parapetów, urządzeń zewnętrznych, renowacja zadaszeń nad wejściem, - wymiany obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych, - demontażu i wymiany układu instalacji odgromowej, - wykonania izolacji termicznej stropu ostatniej kondygnacji - wykonania izolacji termicznej ściany zewnętrznej, - wykonania izolacji termicznej ściany fundamentowej, - wykonania elewacji,
Lp.	Nazwa pomieszczenia	Powierzchnia m ²																											
1.	Garaż	56,45																											
2.	Biuro	29,04																											
3.	Magazynek	4,68																											
4.	Wieża	1,39																											
5.	Węzeł sanitarny	7,96																											
6.	Komunikacja	4,42																											
Razem:		103,94																											

					<ul style="list-style-type: none">- wymiany stolarki okiennej i stolarki drzwiowej oraz bramy garażowej,- modernizacji instalacji CO,- modernizacji instalacji CWU,- modernizacji oświetlenia,- montażu zestawu mikroźródła OZE – instalacja fotowoltaiczna,- demontaż i montaż płytki odbojowej.															
<p>OSP (ul. Szkolna) Obiekt oddano do użytku w 1957 r.</p>	<p>Powierzchnia użytkowa obiektu: 769,93 m²</p> <p>Budynek OSP położony jest na działce nr 5043/1, zagospodarowanej, położonej przy ulicy Szkolnej w Dynowie. Teren działki posiada uzbrojenie w infrastrukturę techniczną. Zaopatrzenie w energię elektryczną, wodę i gaz odbywa się z istniejących sieci. Odprowadzenie ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej, ogrzewanie budynku indywidualne, gazowe. Odprowadzenie wód opadowych istniejące - do kanalizacji deszczowej. Przedmiotowy budynek posiada trzy użytkowe kondygnacje nadziemne, z dobudowaną wieżą wysokości około 24m, pokrytą dachem czterospadowym. Wieża w części górnej dostępna jest z poziomu drugiego piętra schodami stalowymi w układzie zabiegowym. Wieża w części dolnej ma schody żelbetonowe z parteru do poziomu I-go piętra. Pomiędzy pierwszym a drugim piętrzem w wieży przerwa w komunikacji pionowej. Bryła budynku podstawowego przykryta jest również dachem czterospadowym z wykuszem nad wejściem i w kierunku wieży. Wejścia główne do budynku znajdują się od strony zachodniej. Wejście ewakuacyjne do sali widowiskowej / na piętro budynku / od strony wschodniej. Budynek zagospodarowany przez Ochotniczą Straż Pożarną. W budynku mieści się też Posterunek stały Państwowej Straży Pożarnej.</p> <p><i>Parametry techniczne budynku:</i></p> <p>Powierzchnia zabudowy: 390,95 m² Powierzchnia użytkowa: 769,93 m²</p> <p>Zestawienie powierzchni użytkowej poszczególnych kondygnacji budynku.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Lp.</th><th>Kondygnacja</th><th>Powierzchnia m²</th></tr></thead><tbody><tr><td>1.</td><td>Parter</td><td>298,25</td></tr><tr><td>2.</td><td>I Piętro</td><td>294,64</td></tr><tr><td>3.</td><td>II Piętro</td><td>177,04</td></tr><tr><td></td><td>Razem</td><td>769,93</td></tr></tbody></table>	Lp.	Kondygnacja	Powierzchnia m ²	1.	Parter	298,25	2.	I Piętro	294,64	3.	II Piętro	177,04		Razem	769,93	<p>Obiekt jest wyposażony w:</p> <ul style="list-style-type: none">- instalację elektryczną,- instalację c.o,- instalację wod-kan,- instalację gazową,- sieć telekomunikacyjną,- urządzenia biurowe.	<p>Budynek wymaga gruntownego remontu.</p>	<p>W ostatnich latach nie przeprowadzano w budynku remontu.</p>	<p>Budynek OSP ul. Szkolna wymaga:</p> <ul style="list-style-type: none">- demontażu i montażu parapetów, urządzeń zewnętrznych, renowacji zadaszków nad wejściami,- wymiany obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych,- demontażu i wymiany układu instalacji odgromowej,- wykonania izolacji termicznej stropu II piętra- wykonania izolacji termicznej ściany zewnętrznej budynku głównego,- wykonania izolacji termicznej ściany zewnętrznej wieży,- wykonania izolacji termicznej ściany fundamentowej,- wykonania elewacji- wymiany stolarki okiennej i stolarki drzwiowej,- wymiany żaluzji na wieży,- modernizacji instalacji gazowej,- modernizacji instalacji CO,- modernizacji instalacji CWU,- modernizacji oświetlenia,- montażu zestawu mikroźródła OZE – instalacji fotowoltaicznej- wykonania remontu schodów zewnętrznych wieży- demontażu i montażu płytki odbojowej, wykonania odwodnienia opaskowego.
Lp.	Kondygnacja	Powierzchnia m ²																		
1.	Parter	298,25																		
2.	I Piętro	294,64																		
3.	II Piętro	177,04																		
	Razem	769,93																		

<p>OSP w Dynowie - Przedmieście Obiekt oddano do użytku w 1964 r.</p>	<p>Powierzchnia użytkowa obiektu: 942,12 m²</p> <p>Budynek, w którym mieści się OSP w Dynowie – Przedmieście jest budynkiem murowanym, dwukondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym, krytym blachą. Układ funkcjonalny budynku obejmuje:</p> <p>- parter z następującymi pomieszczeniami:</p> <ul style="list-style-type: none">- wiatrołap,- hol główny,- szatnia,- magazyn,- sala,- korytarz,- hol boczny,- garaże (2 szt.),- chłodnia,- pomieszczenie socjalne,- pomieszczenia WC,- pomieszczenie porządkowe,- przygotowalnia, kotłownia,- kuchnia,- zmywalnia. <p>- poddasze z następującymi pomieszczeniami:</p> <ul style="list-style-type: none">- hol główny,- pokój komendanta,- magazyn,- strych,- poddasze nad salą. <p>Do budowy w/w budynku przystąpiono w 1963 roku na mocy otrzymanego pozwolenia na budowę z dnia 21 listopada 1962 roku. W chwili obecnej działki i budynek OSP w Dynowie Przedmieściu stanowią własność Gminy Miejskiej Dynów. Na podstawie umowy użyczenia zawartej z Gminą Miejską Dynów budynek i działki o łącznej pow. 0,2243 ha użytkuje jednostka OSP w Dynowie - Przedmieście.</p>	<p>Obiekt jest wyposażony w:</p> <ul style="list-style-type: none">- instalację elektryczną,- instalację c.o.,- instalację wod-kan,- instalacje gazową,- sieć telekomunikacyjną,- urządzenia.	<p>Bardzo dobry</p>	<p>W latach 2011-2012 rozbudowano, przebudowano i nadbudowano budynek OSP w Dynowie Przedmieściu. Wyremontowano salę i pomieszczenia stanowiące zaplecze dla straży pożarnej oraz wybudowano garaże. Wyremontowano pomieszczenia na poddaszu. Zakupiono wyposażenie dla jednostki OSP: samochód ratowniczo-gaśniczy marki Mercedes Benz Atego 1329AF wraz z wyposażeniem.</p>	<p>-</p>
--	--	--	---------------------	---	----------

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

4.2. Energetyka

Energia elektryczna

Sieć elektroenergetyczna Gminy Miejskiej Dynów jest dobrze rozwinięta. Miasto obsługiwane jest przez jeden Główny Punkt Zasilania Energetycznego zasilany liniami 110 kV. Teren miasta znajduje się w strefie oddziaływania sieci z dwóch terenów:

- południowego - Elektrownia „Solina”,
- północnego - Rozdzielnia „Widelka”.

Istniejący stan systemu energetycznego w Dynowie pokrywa aktualne potrzeby w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną. Wymaga ona jednak ciągłej rozbudowy i modernizacji. Dla poprawienia bezpieczeństwa w mieście Gmina rozbudowuje oświetlenie uliczne.

Rozbudowa sieci elektrycznej jest kontynuowana w oparciu o prywatnych inwestorów.

Aktualnie długość sieci elektrycznej w Mieście Dynów wnosi 63,4 km w tym:

- linia kablowa średniego napięcia - 6,16 km,
- linia napowietrzna średniego napięcia - 8,06 km,
- linia kablowa niskiego napięcia - 13,4 km,
- linia napowietrzna niskiego napięcia - 35,78 km¹¹.

Gazownictwo i zaopatrzenie w energię ciepłą

Za dostawę i przesył gazu do Dynowa odpowiedzialna jest Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Tarnowie - Oddział Zakład Gazowniczy w Jarosławiu. Do Dynowa gaz dostarczany jest gazociągami wysokoprężnymi relacji Jarosław-Sędziszów.

Długość gazowej sieci rozdzielczej w Dynowie liczy 53,64km, natomiast liczba przyłączy do budynków mieszkalnych wynosi 874. Z sieci gazowej korzysta 1 100 gospodarstw domowych przy średnim zużyciu 679,1 tys. m³. Zużycie gazu na 1 odbiorcę w gospodarstwach domowych w Dynowie wzrosło o ponad 150% w porównaniu z rokiem 2000.

Podstawowe dane charakteryzujące sieć gazową w Gminie Miejskiej Dynów na koniec 2014 roku i jej odbiorców przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Tabela 33. Podstawowe dane charakteryzujące sieć gazową w Gminie Miejskiej Dynów na koniec 2014 roku i jej odbiorców

Wyszczególnienie	Długość czynnej sieci ogółem w m	Długość czynnej sieci przesyłowej w m	Długość czynnej sieci rozdzielczej w m	Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych w szt.	Odbiorcy gazu [gospodarstwa]	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gospodarstwa]	Zużycie gazu w tys. m ³	Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	Ludność korzystająca z sieci gazowej
Gmina Miejska Dynów	53 640	0,00	53 640	923	874	1 100	427	679,1	522,6	3 608

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W ostatnich latach systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na gaz do celów grzewczych. Spowodowane jest to budową nowych kotłowni gazowych oraz przebudową istniejących kotłowni węglowych w celu dostosowania na paliwo gazowe.

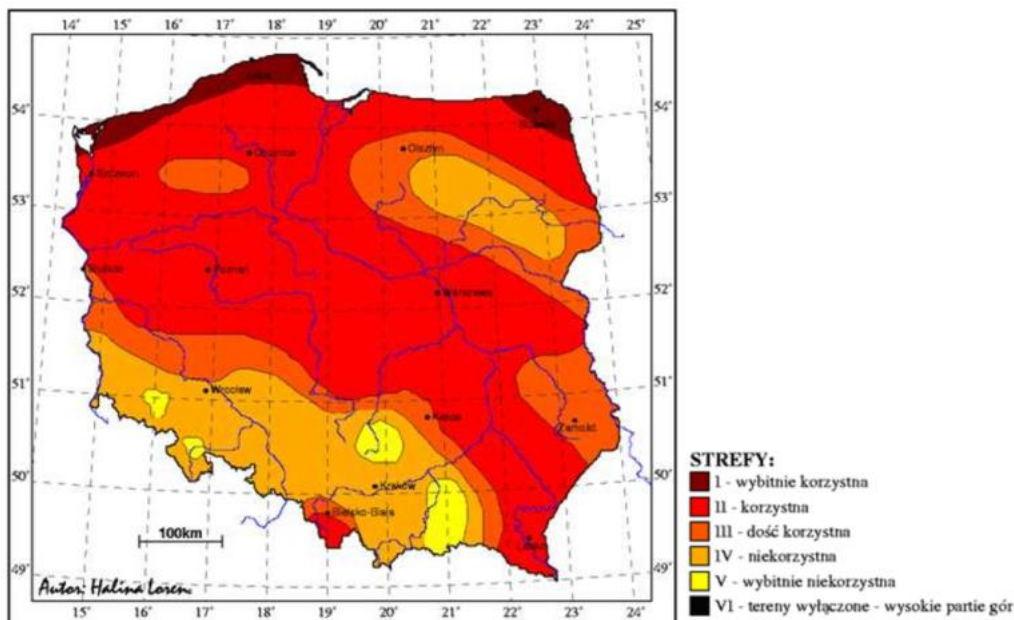
¹¹ Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Dynów, str. 17.

Odnawialne zasoby energetyczne

Zgodnie z prawem energetycznym, odnawialnym źródłem energii nazywa się źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Energia wiatru

Strefy energetyczne wiatru w Polsce. Mapa opracowana przez prof. H. Loren na podstawie danych pomiarowych z lat 1971-2000.

Źródło: Pilotowy program wykonawczy do strategii rozwoju energetyki odnawialnej w zakresie wzrostu produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych ze szczególnym uwzględnieniem energetyki wiatrowej na lata 2003-2005

Na podstawie mapy wiatrów w Polsce zamieszczonej powyżej, można stwierdzić, że teren powiatu rzeszowskiego, w którego granicach administracyjnych leży Gmina Miejska Dynów posiada korzystne warunki do rozwoju elektrowni wiatrowych.

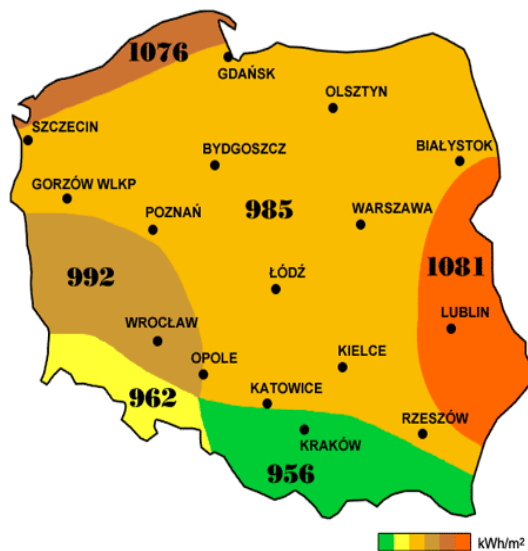
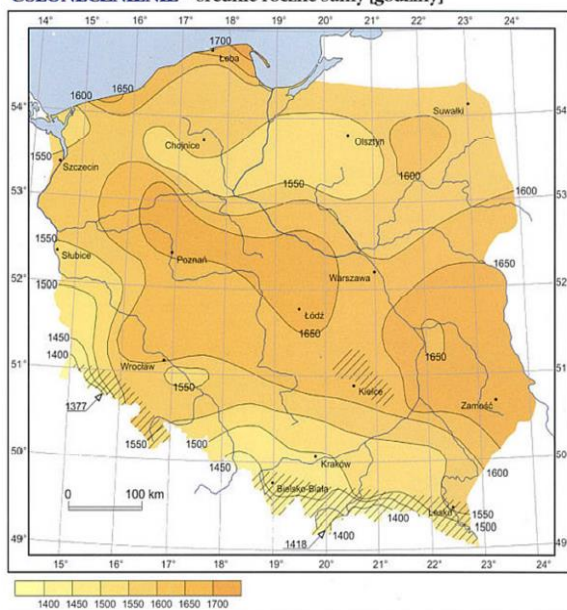
Energia słoneczna

Usłonecznienie jest definiowane jest jako średnia liczba godzin słonecznych w ciągu roku. Około 80% całkowitej rocznej sumy usłonecznienia przypada na sześć miesięcy sezonu wiosenno-letniego, od początku kwietnia do końca września. Czas operacji słonecznej w lecie wydłuża się do 16 godz./dzień, natomiast w zimie skraca się do 8 godzin dziennie. W Polsce usłonecznienie wynosi od 1400 do 1700 godzin rocznie. Zgodnie z przedstawionymi poniżej mapami w Gminie Miejskiej Dynów usłonecznienie wynosi od 1500 do 1550 godzin, co pozwala na uzyskanie całkowitej energii cieplnej ze słońca na poziomie 956kWh/m² w ciągu roku. W Polsce w ciągu roku można liczyć na całkowitą energię ciepłą uzyskaną ze słońca w przedziale od 900 kWh/m² do 1 200 kWh/m².

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

USŁONECZNIE – średnie roczne sumy [godziny]

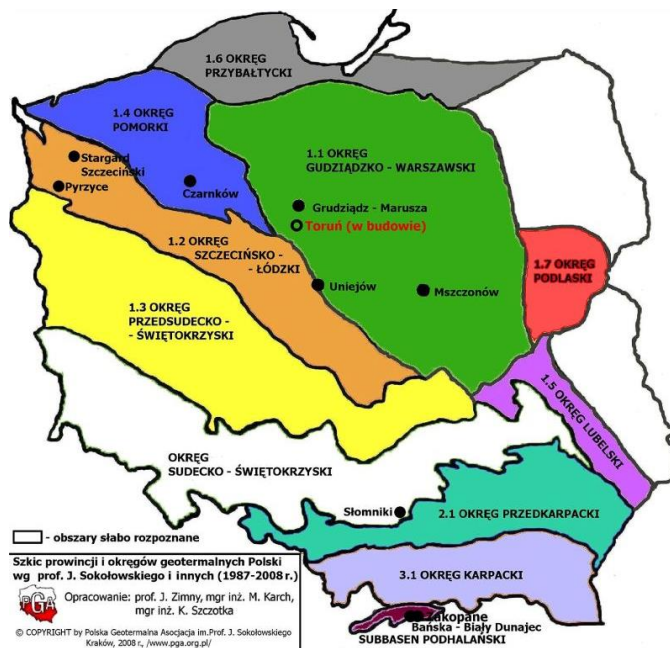

Źródło: <http://ogrzewanieelektryczne.blogspot.com/2012/04/nasonecznienie-usonecznienie-staa.html>
<http://www.mae.com.pl/odnawialne-zrodla-energii-energia-sloneczna.html>

Energia geotermalna

Polska ma bardzo dobre warunki geotermalne, gdyż 80% powierzchni kraju jest pokryte przez 3 prowincje geotermalne: centralno-europejską, przedkarpacką i karpacką. Temperatura wody dla tych obszarów wynosi od 30-130°C (a lokalnie nawet 200°C), a głębokość występowania w skałach osadowych od 1 do 10 km.

Gmina może posiadać dobre warunki do pozyskania energii geotermalnej z uwagi na położenie w jednej z trzech wymienionych powyżej prowincji geotermalnych (prowincji przedkarpackiej). Wymaga to jednak udokumentowania.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Lp.		Powierzchnia złóż [km ²]	Formacja geologiczna	Zasoby wód geotermalnych [km ³]	Zasoby wód geotermalnych [mln t.p.u.]	Objętość wód geotermalnych [m ³ /km ²]	Energia cieplna [t.p.u./km ²]
1	PROWINCJA ŚRODKOWOEUROPEJSKA	222 000		6 215	32 436	99 401 000	501 000
1.1	Okręg grudziądzko - warszawski	70 000	Kreda/Jura Trias	2 766 334	9 853 2 107	44 134 400	168 000
1.2	Okręg szczeciński - łódzki	67 000	Kreda/Jura Trias	2 580 274	16 627 2 185	42 266 600	246 000
1.3	Okręg sudecko - świętokrzyski	39 000	Perm/Trias	155	955	3 900 000	26 000
1.4	Okręg pomorski	12 000	Perm/Karbon Dewon/Lias/Trias	21	162	1 600 000	13 000
1.5	Okręg lubelski	12 000	Karbon/Dewon	30	193	2 500 000	16 000
1.6	Okręg przybaltycki	15 000	Kambr/Perm/Mezozoik	38	241	2 500 000	16 000
1.7	Okręg podlaski	7 000	Kambr/Perm/Mezozoik	17	113	2 500 000	16 000
2	PROWINCJA PRZEDKARPACKA	16 000		362	1555	22 600 000	97 000
2.1	Okręg przedkarpacki	16 000	Trias/Jura/Kreda/ Trzeciorzęd	362	1555	22 600 000	97 000
3	PROWINCJA KARPACKA	13 000		100	714	7 700 000	55 000
3.1	Okręg karpacki	13 000	Trias/Jura/Kreda/ Trzeciorzęd	100	714	7 700 000	55 000
		251 000		6 677	34 705	99 401 000	653 000

Prowincje i okręgi geotermalne Polski oraz potencjalne zasoby wód i energii w nich zawarte wg prof. J. Sokołowskiego i innych (1987-2008 r.)

 Opracowanie: prof. J. Zimny, mgr inż. M. Karch, mgr inż. K. Szczotka

© COPYRIGHT by Polska Geotermalna Asocjacja
im. Prof. J. Sokołowskiego, Kraków, 2008 r./www.pga.org.pl

Energia fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek

Lokalizacja Gminy Miejskiej Dynów uniemożliwia pozyskanie tego rodzaju energii.

Energia pozyskiwana z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych

Z uwagi na to, że Gmina Miejska Dynów ma też charakter rolniczy może pozyskiwać energię z biomasy.

Gmina Miejska Dynów posiada międzygminne składowisko odpadów, obecnie zamknięte, wymagające rekultywacji, działa na tym terenie PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. W Dynowie nie ma zakładu utylizacji zwierząt stąd nie można pozyskiwać biogazu powstałego w procesach rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

W Gminie Miejskiej Dynów można też pozyskiwać biogaz powstały w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków. W Dynowie funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Obiekt położony jest w północnej części miasta, na ogrodzonej działce o powierzchni 1,67 ha, zlokalizowanej na lewym brzegu rzeki San w km 232. Oczyszczalnia przeznaczona jest do oczyszczania ścieków miejskich – komunalnych, przemysłowych oraz częściowo opadowych. Przepustowość nominalna oczyszczalni wynosi 2200 m³/d. Aktualnie, z uwagi na ilość ścieków doprowadzanych do oczyszczalni, eksploatowany jest jeden ciąg o przepustowości nominalnej 1200 m³/d. Ciągi pracują naprzemiennie, w cyklach dwuletnich.

4.3. Infrastruktura drogowa

Dostępność komunikacyjna stanowi jeden z podstawowych warunków skutecznego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Miasto Dynów jest gminą o dobrze rozwiniętej sieci komunikacyjnej.

W mieście krzyżują się dwie drogi wojewódzkie z północy na południe (droga nr 835 łącząca Przeworsk z Grabownicą Starzeńską, dalej droga nr 886 do Sanoka) oraz droga ze wschodu na zachód (nr 884 łącząca Przemyśl z Domaradzem i dalej droga krajowa nr 9 w kierunku Miejsce Piastowe – do granicy ze Słowacją). Na terenie Miasta Dynowa istnieją trzy kategorie dróg:

- drogi wojewódzkie o łącznej długości 8 km,
- drogi powiatowe o łącznej długości 16,2 km,
- drogi miejskie o łącznej długości 24,04 km.

4.3.1. Powiązania transportowe

Lokalizacja Gminy Miejskiej Dynów w regionie (w zasięgu oddziaływania miasta Rzeszów) sprzyja jej dostępności komunikacyjnej. Sieć transportową gminy tworzy system transportu drogowego, który w sposób pośredni (dzięki dobremu połączeniu drogowemu z Rzeszowem) jest w pełni powiązany z układem krajowym i międzynarodowym, co stwarza dogodne warunki do rozwoju powiązań komunikacyjnych z całym województwem podkarpackim i Polską. Dostępność komunikacyjna realizowana jest przede wszystkim przez transport drogowy.

Dynów (siedziba Gminy Miejskiej Dynów) zlokalizowana jest w odległości:

- **39,05 km - (około 44 minuty trasą: DW991 i DK19/E371) od autostrady A4 (Rzeszów):**

A4 jest częścią biegnącej z Europy Zachodniej na Ukrainę trasy, leżącej w Trzecim Transeuropejskim Korytarzu Transportowym. Przecina on Polskę od zachodniej granicy z Niemcami w Jędrzychowicach k. Zgorzelca przez m.in. Wrocław, Opole, Katowice, Kraków, Tarnów, Rzeszów do przejścia granicznego z Ukrainą w Korczowej.

Poniżej zamieszczona mapa przedstawia wykaz dróg krajowych (w tym autostrad i szybkiego ruchu) zlokalizowanych w województwie podkarpackim.

Rysunek 3. Wykaz dróg krajowych (w tym autostrad i szybkiego ruchu) zlokalizowanych w województwie podkarpackim

Źródło: <http://www.gddkia.gov.pl/a/7462/mapa-drog-województwa-podkarpackiego>

4.3.2. Ilość i jakość dróg w Gminie Miejskiej Dynów

Jak już wcześniej wspomniano sieć drogową na terenie Gminy Miejskiej Dynów tworzą drogi publiczne, które ze względu na funkcję, jaką pełnią dzieli się na następujące kategorie: drogi wojewódzkie, powiatowe i drogi gminne.

Siecią drogową zarządzają następujące organy administracyjne:

- drogi wojewódzkie zarządzane przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie,
- drogi powiatowe zarządzane przez Powiatowy Zarząd Dróg w Rzeszowie,
- drogi gminne należą do samorządu gminnego.

Poniżej zamieszczona tabela prezentuje ilość i jakość dróg w Gminie Miejskiej Dynów.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Tabela 34. Drogi i ich stan

Drogi	Długość km	W tym o nawierzchni twardej				
		km	%	w tym w stanie technicznym		
				dobrym	przeciętnym	złym
wojewódzkie	8,0	8,0	100	4,7	0	3,3
powiatowe	16,2	16,2	100	14,5	1,0	0,7
gminne	24,04	15,85	65,92	11,85	4,0	0
Razem	48,24	40,05	88,64	31,05	5,0	4,0
Udział %	100	83,02		64,37	10,36	8,29

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Długość dróg publicznych ogółem w gminie wynosi 48,24 km, w tym gminnych na 1 mieszkańca wynosi 0,008 km.

Drogi wojewódzkie i powiatowe posiadają w całości nawierzchnię bitumiczną. Łącznie długość dróg miejskich o nawierzchni bitumicznej wynosi 14,905 km. Pozostałe drogi miejskie wewnętrzne posiadają nawierzchnię utwardzoną najczęściej żwirem rzeczny.

Przez miasto przebiegają dwa odcinki dróg wojewódzkich tj. droga Przemysł-Domaradz i Przeworsk-Grabownica Starzeńska. Pierwsza z nich biegnąca ze wschodu na zachód: Przemysł-Domaradz posiada duże znaczenie, gdyż łączy dwa przejścia graniczne, w Medyce oraz w Barwinku. Jest to droga o dużym natężeniu ruchu. Druga droga wojewódzka z północy na południe relacji Dynów-Grabownica Starzeńska również ma duże znaczenie, przechodzi przez centrum miasta.

Położone na terenie miasta drogi powiatowe o łącznej długości 16,2km są na ogół drogami wewnątrzmijskimi. Większe znaczenie ma most na rzece San oraz ulica Bartkówka, która łączy Dynów z miejscowościami położonymi po prawej stronie rzeki San. Drogi miejskie wewnętrzne są ulicami dojazdowymi do budynków mieszkalnych oraz pól uprawnych. Drogi gminne w Dynowie mają łącznie długość 24,04 km.

Poniżej zamieszczona tabela prezentuje wartość nakładów na utrzymanie, w tym remonty dróg gminnych i obiektów mostowych w porównaniu z potrzebami.

Tabela 35. Wartość nakładów na utrzymanie, w tym remonty dróg gminnych i obiektów mostowych w porównaniu z potrzebami 2015 r.

Nakłady na utrzymanie:			Potrzeby związane z utrzymaniem:		
wartość ogółem [PLN]	w tym na remonty dróg gminnych [PLN]	w tym na remonty obiektów mostowych [PLN]	wartość ogółem [PLN]	w tym na remonty dróg gminnych [PLN]	w tym na remonty obiektów mostowych [PLN]
592935,00	592935,00	0,00	1800000,00	1600000,00	200000,00

źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Kolej wąskotorowa

Miasto Dynów połączone jest z oddalonym o 40 km Przeworskiem linią kolejki wąskotorowej. W okresie letnim stanowi to dużą atrakcję turystyczną z uwagi na wycieczki organizowane przez zarządcę kolei.

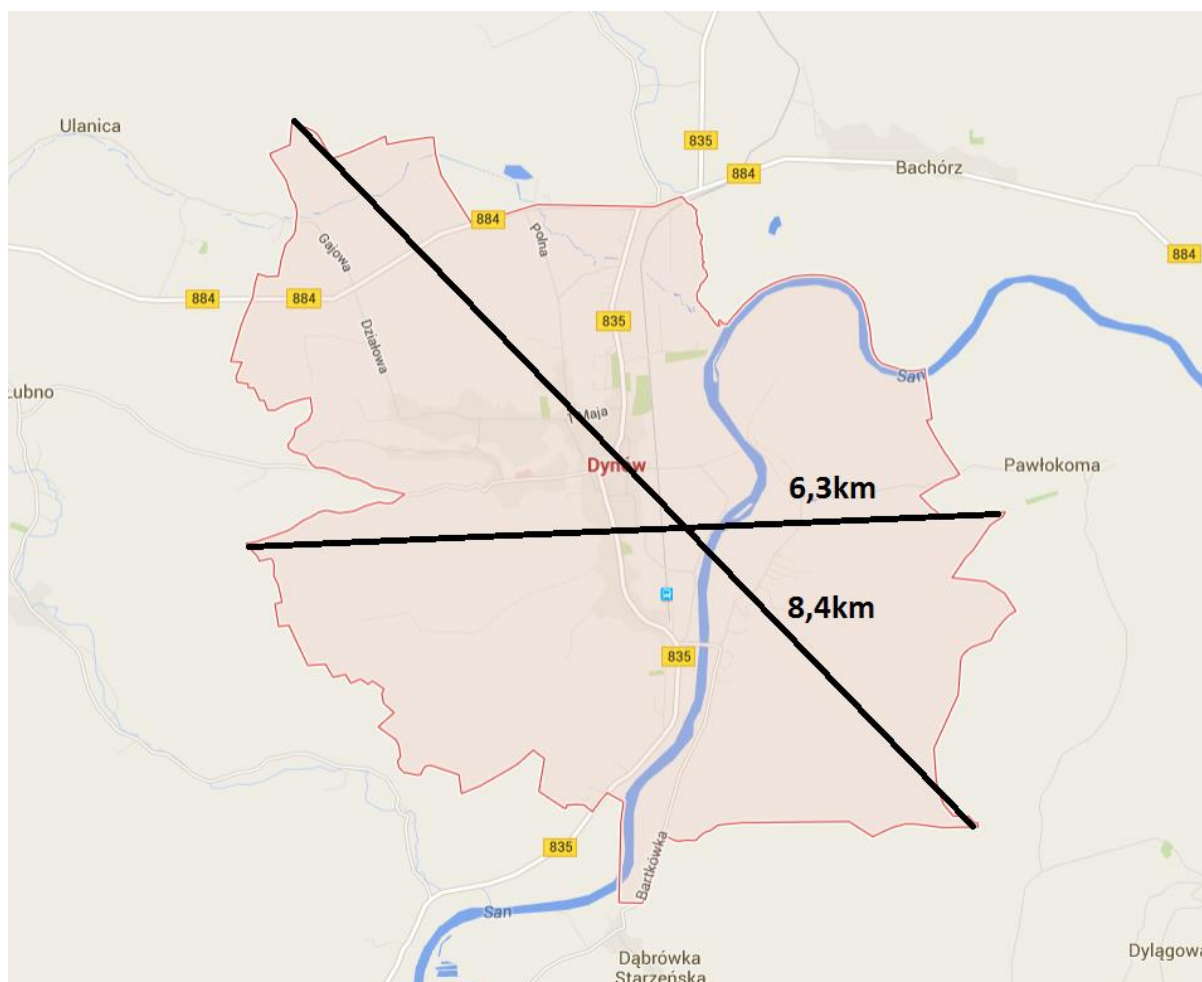

5. Potencjał i ład przestrzenny

5.1. Struktura przestrzenna gminy

Dynów jest jednostką administracyjną o statusie gminy miejskiej. Wchodzi w skład powiatu rzeszowskiego położonego w centralnej części województwa podkarpackiego. Zajmuje południowo-wschodni obszar powiatu, w obrębie którego sąsiaduje z gminą wiejską Dynów. Ponadto sąsiaduje z gminą Nozdrzec, leżącą w granicach powiatu brzozowskiego.

Główne wymiary gminy w granicach administracyjnych (odległości od najbardziej wysuniętych części gminy) prezentuje poniżej zamieszczona mapa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zasobów internetowych

Wyodrębniające się części gminy

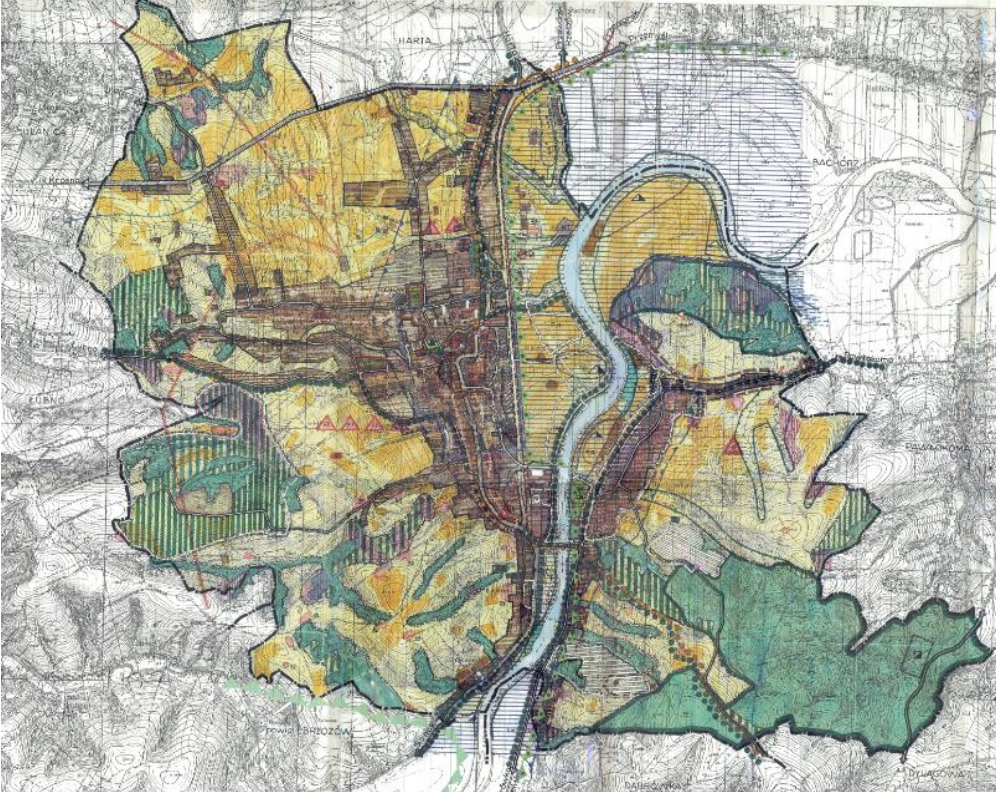
Obszar miasta częściowo położony jest w Parku Krajobrazowym Pogórza Przemyskiego, który pokrywa się z obszarem Natura 2000 - część wschodnia miasta na prawym brzegu Sanu i częściowo (do torów kolejki wąskotorowej) po lewej stronie Sanu. Granicę Parku i obszaru Natura 2000 stanowią tory kolejki wąskotorowej. Rygory realizacji inwestycji na terenie Parku Krajobrazowego są większe z uwagi na wymogi stawiane terenom chronionym (obowiązuje każdorazowe opiniowanie realizacji z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska i Wojewódzkim Zarządem Parków Krajobrazowych) i idącymi za tym obostrzeniami.

Teren miasta Dynowa, poza obszarem znajdującym się w granicach Parku Krajobrazowego i Natura 2000, został wyłączony z obszaru chronionego krajobrazu, na mocy rozporządzenia nr 14 Wojewody Przemyskiego z dnia 4 kwietnia 1995 r.

Z uwagi na lepszą infrastrukturę typu miejskiego niż infrastruktura typu wiejskiego na prawym brzegu Sanu, w mieście mogą być tworzone dogodne warunki dla rozwoju usług, przemysłu, rzemiosła itp. związanego z obsługą całego przyległego terenu.

Plan zagospodarowania Dynowa

	 <p><i>Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Miasta Dynów</i></p>
Ukształtowanie centrum gminy	<p>Centrum miasta Dynowa stanowi Rynek z zachowanym średniowiecznym, urbanistycznym układem ulic z niego wychodzących. Rynek miasta wraz z pomnikiem Jagiełły położony jest w obrębie pozostałości fortyfikacji miejskich i zamkowych wpisanych do rejestru zabytków.</p> <p>W lipcu 2012 r. Miasto rozpoczęło inwestycję polegającą na pracach rewitalizacyjnych mających na celu poprawę wizerunku i funkcjonalności Rynku. Inwestycja swym zakresem objęła remont płyty Rynku i przyległych ulic tj.: Rynek, Zamkowa, Handlowa, Kościuszki, Kazimierza Wielkiego. Rewitalizacja Rynku polegała na zmianie układu zagospodarowania rynku poprzez nadanie płycie rynku w pełni funkcji rekreacyjnej z nowym układem alejek i zieleńców oraz publicznej w postaci otwartego placu przy pomniku przeznaczonego do organizowania uroczystości.</p>

5.2. Dokumenty i decyzje w gospodarce przestrzennej i przewidywane w nich zmiany

Obecnie na terenie Gminy Miejskiej Dynów obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dynów uchwalone Uchwałą Nr XXXXI/260/02 Rady Miasta Dynowa z dnia 9 października 2002 r. oraz następujące plany miejscowe:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Bartkówka I” - Uchwała Nr XXVII/214/96 Rady Miasta Dynowa z dnia 30 sierpnia 1996 r.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Bartkówka II” - Uchwała Nr XXIX/224/96 Rady Miasta Dynowa z dnia 18 grudnia 1996 r.
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Bartkówka III” - Uchwała Nr XXVII/213/96 Rady Miasta Dynowa z dnia 30 sierpnia 1996 r.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Karolówka II” - Uchwała Nr XXVII/212/96 Rady Miasta Dynowa z dnia 30 sierpnia 1996 r.
5. Miejscowe plan zagospodarowania przestrzennego „Działowa” - Uchwała Nr XXVII/211/96 Rady Miasta Dynowa z dnia 30 sierpnia 1996 r.
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Węgierska” - Uchwała Nr XXVII/ 210/96 Rady Miasta Dynowa z dnia 30 sierpnia 1996 r.
7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Grunwaldzka I” - Uchwała Nr XXIX/ 225/ 96 Rady Miasta Dynowa z dnia 18 grudnia 1996 r.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Polna I” - Uchwała Nr XXIX/ 228/96 Rady Miasta Dynowa z dnia 18 grudnia 1996 r.
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Polna II” - Uchwała Nr XXXV/265/97 Rady Miasta Dynowa z dnia 28 kwietnia 1997 r.
10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Karolówka I” - Uchwała Nr XXXV/264/97 Rady Miasta Dynowa z dnia 28 kwietnia 1997 r .
11. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Osiedle 1 Maja – Garaże” - Uchwała Nr XXXIV/327/98 Rady Miasta Dynowa z dnia 30 marca 1998 r .
12. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Kard. Stefana Wyszyńskiego - część południowa” - Uchwała Nr XXXXI/306/97 Rady Miasta Dynowa z dnia 30 grudnia 1997 r.
13. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Łazienna 1/99” - Uchwała Nr XIII/77/99 Rady Miasta Dynowa z dnia 27 października 1999 r.
14. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Łazienna 2/99” - Uchwała Nr XIII/78/99 Rady Miasta Dynowa z dnia 27 października 1999 r.
15. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Sikorskiego 1/99” - Uchwała Nr XIII/79/99 Rady Miasta Dynowa z dnia 27 października 1999 r.
16. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Bartkówka 1/99” - Uchwała Nr XIII/80/99 Rady Miasta Dynowa z dnia 27 października 1999 r.
17. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Polna 1/99” - Uchwała Nr XVIII/129/00 Rady Miasta Dynowa z dnia 16 czerwca 2000 r.
18. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 1 /03 teren rekreacji indywidualnej w rejonie ul. Bartkówka w Dynowie - Uchwała Nr XLVI/245/06 Rady Miasta Dynowa z dnia 24 lutego 2006 r.
19. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 2/03 teren rekreacji, turystyki i sportu przy ul. Plażowej – Uchwała Nr XLVI/246/06 Rady Miasta Dynowa z dnia 24 lutego 2006 r.
20. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Szkolnej oraz ul. Strażackiej – Uchwała Nr XIX/113/12 Rady Miasta Dynów z dnia 29 marca 2012 r.

Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydawanych w kolejnych latach 2010-2014 i sumaryczne powierzchnia objętych nimi terenów	2010 – 47 2011 – 37 2012 – 36 2013 – 35 2014 – 23
Wydatki na sporządzanie dokumentów planowania przestrzennego	2011 – 18300 zł 2012 – 16000 zł 2013 – 15550 zł 2014 – 13550 zł 2015 – 8250 zł
Wydatki na odszkodowania i wykup gruntów – wynikające z uchwalenia planów miejscowych (art. 36 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) w kolejnych latach 2010-2014 – ogółem i na 1 mieszkańca gminy	Nie dotyczy

6. Potencjał ekologiczny

6.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa

Według danych Zakładu Gospodarki Komunalnej Dynów na koniec 2013 r. z czynnej sieci wodociągowej (wodociągi komunalne i zakładowe) korzystało 40% mieszkańców miasta, natomiast pozostali mieszkańcy zaopatrują się w wodę z własnych źródeł. Długość sieci wodociągowej w Gminie Miejskiej Dynów wynosi: sieć magistralna 8,2 km, sieć rozdzielcza 16,4 km. Miasto Dynów jest zasobne w wody podziemne, znajdujące się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 430 „Dolina Sanu”. System wodociągowy zaopatrujący mieszkańców miasta Dynowa w wodę składa się z ujęcia wody, które tworzy siedem studni głębinowych oraz stacji uzdatniania wody. Stacja uzdatniania wody zlokalizowana jest przy ulicy Szkolnej¹². Poniżej zamieszczone tabele stanowią charakterystykę porównawczą wybranych wskaźników charakteryzujących infrastrukturę wodociągową w gminie w roku 2015 w stosunku do roku 2010.

Tabela 36. Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej (km)

Wyszczególnienie	2010	2015
Polska (obszar miejski)	42486,9	46518,5
Województwo podkarpackie (obszar miejski)	1935,2	2162,7
Gmina Miejska Dynów	7,9	19,9

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Długość czynnej sieci wodociągowej w gminie w 2015 r. wynosiła 19,9 km i wzrosła o 12 km w stosunku do 2010 roku.

Tabela 37. Woda dostarczona gospodarstwu domowemu w dam³

Wyszczególnienie	2010	2015
Polska (obszar miejski)	676866,6	651207,4
Województwo podkarpackie (obszar miejski)	22644,5	22498,2
Gmina Miejska Dynów	65,0	71,5

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Ilość wody dostarczanej gospodarstwu domowemu w gminie w 2015 r. wynosiła 71,5 dam³ i wzrosła o ponad 6,5 dam³ w stosunku do 2010 roku.

Tabela 38. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m³

Wyszczególnienie	2010	2015
Polska (obszar miejski)	35,9	35,0
Województwo podkarpackie (obszar miejski)	32,1	32,2
Gmina Miejska Dynów	10,4	11,6

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z powyżej zamieszczonymi danymi w 2015 roku, w stosunku do roku 2010 nastąpił wzrost analizowanego wskaźnika na terenie gminy o 1,2 m³.

Sieć kanalizacji sanitarnej

Charakterystykę sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej w Gminie Miejskiej Dynów przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Tabela 39. Charakterystyka sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej w Gminie Miejskiej Dynów

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2011	2012	2013	2014	2015
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	33,8	33,8	33,8	33,8	33,8
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji	km	33,8	33,8	33,8	33,8	33,8
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	33,8	33,8	33,8	33,8	33,8
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	756	786	800	825	841
ścieki odprowadzone	dam ³	115	108	112,0	109,0	115
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	4 020	4 053	4 068	4 099	4 020

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

¹² Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów. Okres sprawozdawczy 2011-2013. s.10

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Według danych GUS w 2015 roku długość czynnej sieci kanalizacyjnej w granicach gminy wyniosła 33,8 km i jej długość nie zmieniła się od 2011 roku. Do przedmiotowej sieci kanalizacyjnej w 2015 roku podłączonych było 841 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z sieci kanalizacyjnej korzystało wówczas 4020 mieszkańców, co stanowiło ponad 65% ogółu ludności zamieszkującej Gminę Miejską Dynów. Ścieki w ilości 115 dam³ zostały odprowadzone do oczyszczalni ścieków.

Wskaźnik: długość sieci / 1 odbiorcę, na 1 mieszkańca korzystającego w gminie i w jednostkach porównywanych prezentuje poniżej zamieszczona tabela.

Tabela 40. Długość sieci kanalizacyjnej /1 odbiorcę, na 1 mieszkańca korzystającego w gminie i w jednostkach porównywanych

Jednostka	Ogółem		Dynamika w latach (2011 r. = 100)
	2011 [km/osoba]	2015 [km/osoba]	2011-2015
Polska (obszar miejski)	0,002	0,002	0%
woj. podkarpackie (obszar miejski)	0,003	0,004	133%
Gmina Miejska Dynów	0,005	0,005	0%

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z powyżej zamieszczonymi danymi w analizowanych jednostkach wzrost wartości wskaźnika: długość sieci/1osobę/mieszkańca korzystającego z sieci kanalizacyjnej nastąpił tylko w gminach miejskich województwa podkarpackiego.

Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w 2015 roku w Gminie wyniosła 1,7, podczas gdy w gminach miejskich kraju 0,95, a Podkarpacia 1,2.

W Dynowie funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Obiekt położony jest w północnej części miasta, na ogrodzonej działce o powierzchni 1,67 ha, zlokalizowanej na lewym brzegu rzeki San w km 232. Oczyszczalnia przeznaczona jest do oczyszczania ścieków miejskich – komunalnych, przemysłowych oraz częściowo wód opadowych. Przepustowość nominalna oczyszczalni wynosi 2200 m³/d. Aktualnie, z uwagi na ilość ścieków doprowadzanych do oczyszczalni, eksploatowany jest jeden ciąg o przepustowości nominalnej 1200 m³/d. Ciągi pracują naprzemiennie, w cyklach dwuletnich. Na ciągu nieeksploatowanym prowadzone są prace remontowe i konserwacyjne¹³.

Systemy indywidualne gospodarki ściekowej

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne z dn. 18.07.2001 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.) w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacyjnych nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ochronę środowiska.

Do rozwiązań takich zaliczyć należy:

- budowa zbiorników bezodpływowych (szamb),
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Poniżej w tabelach zamieszczono wykaz ilości zbiorników bezodpływowych.

Tabela 41. Wykaz ilości zbiorników bezodpływowych

Wyszczególnienie	Zbiorniki bezodpływowe					
	2010 szt.	2011 szt.	2012 szt.	2013 szt.	2014 szt.	2015 szt.
Gmina Miejska Dynów	300	300	300	300	300	300

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zarządzanie systemem wodociągowo-kanalizacyjnym

Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie utworzony został Uchwałą Nr XVIII/112/04 Rady Miasta Dynowa z dnia 23 stycznia 2004 roku w wyniku połączenia:

- Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dynowie;
- Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Dynowie;

¹³ *Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów. Okres sprawozdawczy 2011-2013. s.10-11*

- Zakładu Kanalizacji i Oczyszczania Ścieków w Dynowie;

w jeden zakład budżetowy.

Zakład wykonuje zadania użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.

Do zadań Zakładu należy:

- administracja komunalnymi zasobami mieszkaniowymi oraz komunalnymi lokalami użytkowymi,
- konserwacja i kształtowanie zieleni miejskiej,
- oczyszczanie miasta, utrzymanie porządku i czystości na terenie miasta,
- prowadzenie składowiska odpadów komunalnych i zbieranie nieczystości stałych i płynnych,
- produkcja wody i konserwacja urządzeń wodnych, sieci wodociągowych i stacji uzdatniania wody,
- przyjmowanie i oczyszczanie ścieków na oczyszczalni miejskiej, sprawdzanie jakości ścieków oczyszczonych,
- konserwacja ciec i urządzeń kanalizacyjnych wraz z przepompowniami ścieków,
- świadczenie usług pogrzebowych i utrzymanie cmentarza komunalnego.

Oprócz działalności statutowej Zakład może prowadzić działalność gospodarczą o profilu zbliżonym do działalności statutowej wyłącznie w zakresie użyteczności publicznej¹⁴.

6.2. Oczyszczanie gminy i gospodarka odpadami stałymi

Ilość odpadów komunalnych w 2015 r powstałych w gminie (wg rodzajów) prezentuje poniżej zamieszczone zestawienie:

- odpady komunalne zmieszane: 590,5 tony;
- odpady komunalne zebrane selektywnie: 304,8 tony.

Wyszczególnienie			Ogółem
Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku	Razem:		304,8
	papier i tektura		12,1
	szkło		83,2
	tworzywa sztuczne		82,6
	metale		8,4
	odzież i tekstylia	tony	0
	niebezpieczne		0
	wielkogabarytowe		6,1
	zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny		4,2
	biodegradowalne		108,2
Nielegalne wysypiska	istniejące – stan w dniu 31. XII	szt.	0
		m ²	0
	zlikwidowane	szt.	4
	odpady komunalne zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk	tony	8,8
Budynki mieszkalne objęte zbiórką odpadów komunalnych			Ogółem
Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych – stan w dniu 31. XII	zbiorniki bezodpływowe		300
	oczyszczalnie przydomowe	szt.	0
	stacje zlewne		1

Od dnia 9 listopada 2013 r. został otworzony Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Dynowie przy ul. Wuśki 126 (wysypisko odpadów komunalnych). Punkt jest czynny w każdą drugą i ostatnią sobotę miesiąca w godzinach od 9:00 do 14:00. Punkt przyjmuje w szczególności zużyty sprzęt RTV i AGD, zużyte meble oraz odpady budowlane pochodzące z remontów gospodarstw domowych¹⁵.

7. Potencjał przyrodniczy

¹⁴ <http://bip.zgk.dynow.pl/index.php?id=103>

¹⁵ <http://www.dynow.pl/dla-mieszkanow/gospodarka-odpadami/punkt-selektywnej-zbiorki-odpadow/>

7.1. Walory przyrodnicze i krajobrazowe

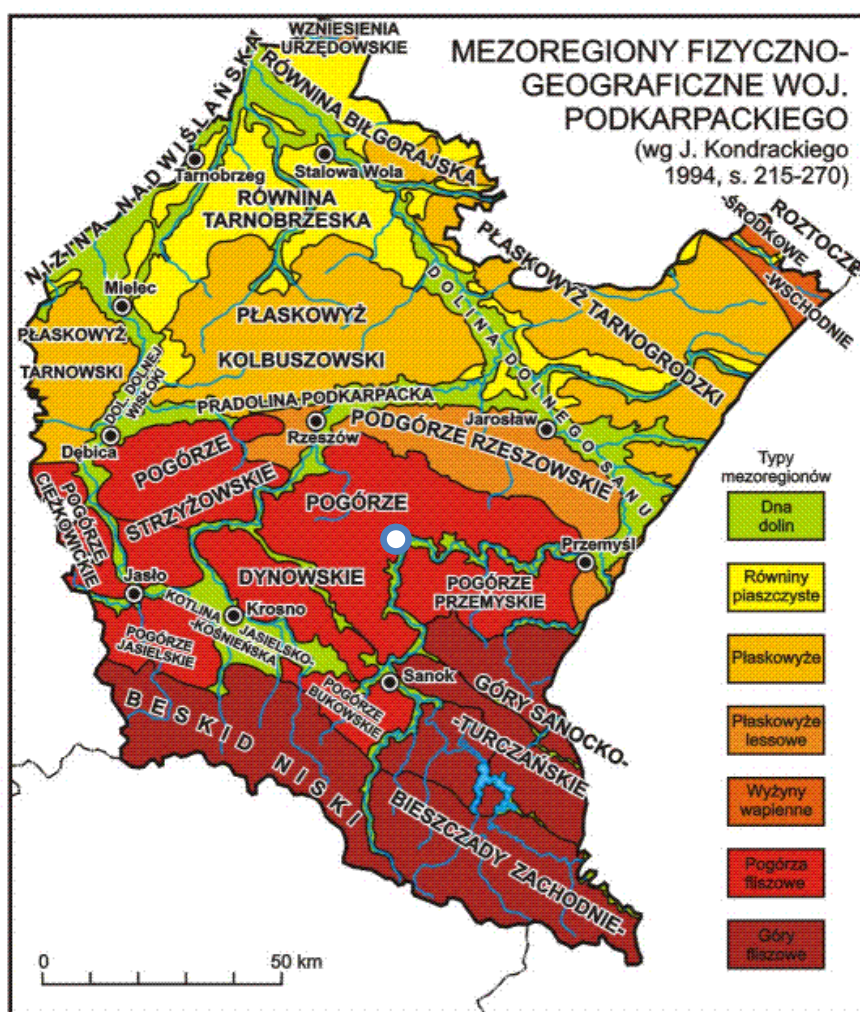
Charakterystyka fizyczno-geograficzna

Podział fizycznogeograficzny obszaru Gminy Miejskiej Dynów przedstawia poniższa tabela.

Nazwa jednostki podziału regionalnego		Symbol dziesiętny
Makroregion	REGION KARPACKI	
Prowincja	KARPATY ZACHODNIE Z PODKARPACIEM ZACHODNIM	51
Podprowincja	ZEWNĘTRZNE KARPATY ZACHODNIE	513
Makroregion	POGÓRZE DYNOWSKIE	513.64
Mezoregion	-	-

Źródło: Fizyczno-geograficzna regionalizacja Polski wg Jerzego Kondrackiego

Rysunek 4. Lokalizacja Dynowa na tle podziału fizyczno-geograficznego województwa podkarpackiego na mezoregiony

Źródło: http://www.wlad.com.pl/województwo_podkarpackie.htm

Gmina Miejska Dynów leży na południu powiatu rzeszowskiego na Pogórzu Karpackim, którego część nazywana jest Pogórzem Dynowskim. Usytuowana jest na niskich wzgórzach w dolinie Sanu. Swym zasięgiem obejmuje powierzchnię 25 km².

Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Miasto Dynów położone jest na pogórzu Karpackim, w dolinie Sanu na wysokości 250-270 m n.p.m., otoczone wzniesieniami. Szeroki pas pogórza, który dzieli Beskidy od Kotliny Sandomierskiej we wschodniej części bierze swą nazwę od Dynowa i jest nazywany Pogórzem Dynowskim. Zasięg przestrzenny Pogórza Dynowskiego określany jest bardzo różnie, w zależności od przyjętych kryteriów. W najbliższym sąsiedztwie Dynowa wydzielono kilka mniejszych jednostek. Sam Dynów należy do jednostki o nazwie Obniżenie Dubieckie, od zachodu nad Dynowem wznosi się Płaskowyż Niebylca, od północy Płaskowyż Jawornicki, a od wschodu Płaskowyż Cisowej. Dynów leży po obu stronach Sanu, którego dno doliny znajduje się na wysokości 240 m n.p.m. Na południe od miasta strome zbocza schodzą do samego koryta rzeki, tworząc charakterystyczne dla rzeźby podgórskiej zwężenia doliny. Na północ od miasta dolina rozszerza się do ponad 2 km, a przed Bachórczem ulega ponownie zwężeniu. Lewy brzeg Sanu w rejonie miasta to szeroka, wyrównana powierzchnia pocięta rowami i korytami małych potoków. Samo miasto położone jest w sposób typowy dla osiedli w Karpatach: jest odsunięte od rzeki, leży poza zasięgiem wód powodziowych. Zwarta zabudowa miasta znajduje się na wysokości 250-270 m n.p.m. Grzbiety wznoszące się nad miastem od zachodu osiągają wysokości rzędu 370-400 m n.p.m. Pod względem geologicznym Dynów leży w centralnej części wielkiej jednostki tektonicznej, nazywanej płaszczowina skolską. Płaszczowina skolska zbudowana jest z piaskowców, ilów, łupków, które w wyniku procesów tektonicznych uległy silnemu sfałdowaniu. Miąższowość osadów płaszczowiny skolskiej na wschód od Dynowa przekracza 4000 m, a poziome przesunięcie wynosi około 20 km. Miasto Dynów leży na łupkach i piaskowcach należących do warstw menilitowych wieku paleogeńskiego¹⁶.

Klimat

Klimat Dynowa zalicza się do piętra klimatu podgórskiego, umiarkowanie ciepłego o cechach kontynentalnych, ze średnią roczną 5-7 °C. Najwyższe temperatury notuje się w lipcu ze średnią 17-18 °C. Średnie temperatury zimowe wynoszą -3 do -5 °C.

W okresie letnim przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, natomiast w czasie jesieni i zimy wschodnie i północno-wschodnie. Dużą rolę odgrywają wiatry fenowe wiejące z dużą prędkością z południa. Dużą rolę w sterowaniu wiatrami odgrywa dolina Sanu.

Przeciętna roczna ilość opadów wynosi 750-800 mm. Pokrywa śnieżna utrzymuje się od 60 do 150 dni. Pierwsze przymrozki notowane są w październiku, ostatnie w maju.

Surowce mineralne

W południowym rejonie Pogórza Dynowskiego występują złoża bitumitów ropy naftowej i gazu ziemnego. Odkryto tu również złoża łupków bitumicznych. Na terenie gminy wiejskiej Dynów eksploatuje się gliny używane niegdyś w cegielniach w Dynowie i Harcie.

W dolinie Sanu występują udokumentowane złoża żwirów, z których największe znajdują się w miejscowościach Bachórz i Pawłokoma.

Flora i fauna

Obecnie na terenie Gminy nie ma dużych kompleksów leśnych. Nieduże lasy i zagajniki znajdują się na północ od Bachórze i Harty, na zachodzie gminy, w okolicy Łubna i Wyrębów oraz pomiędzy Pawłokomą i Dąbrówką Starzeńską.

Siedliska leśne reprezentowane są przez las świeży wyżynny. Drzewostan składa się głównie z buka, modrzewia, jodły i dębu. Lokalnie występuje ols jesionowy.

Podszybie tworzy warstwa krzewiasta składająca się m.in. z czarnego bzu, leszczyny, jarzębiny i rosnącej na obrzeżach lasów śliwy tarniny i dzikiej róży. Nad Sanem rosną różne gatunki wierzb (krucha, wiciowa, szara) i olsza szara.

Runo leśne tworzą: m.in. majownik dwulistny, dąbrówka rozłogowa, bluszcz, szczawik zajęczy, malina, jeżyna, kopytnik, marzanka wonna i wiele innych.

Lasy obfitują w grzyby. Opisując świat roślinny nie sposób zapomnieć o roślinach charakterystycznych dla tych terenów. Stoki Żurawca upodobał sobie przebiśnieg – zwiastun wiosny. W lasach dynowskich,

¹⁶ *Strategia Rozwoju Miasta Dynów na lata 2007-2013*. s. 14-15

i na niektórych łąkach rośnie cebulica dwulistna, która nadaje miejscom gdzie występuje piękny niebieski kolor.

Bogaty jest świat zwierzęcy. Reprezentują go sarny, lisy, kuny, tchórze, borsuki, zające, popielice, koszatki i wiewiórki. W większych kompleksach leśnych, na południu gminy, żyją jelenie i dziki. Przedstawicielami ptaków są jastrzębie, sokoły-pustułki i sowy. Wśród pól i łąk żyją bażanty, kuropatwy, przepiórki i jarząbki. Nad Sanem spotyka się dzikie kaczki, czaple i czarne bociany. Z gadów na terenach tych występują: żmije, zaskrońce, jaszczurki żyworódki, zwinki i padalce.

San i niektóre jego dopływy to raj dla wędkarzy. Można tu złowić klenie, leszcze, okonie, jelce, płocie, brzany, szczupaki, węgorze, świnki, kielbie, ukleje. Niestety coraz rzadziej występuje pstrąg, a całkowicie wyginęły raki.

Najbardziej wartościowe elementy przyrody występujące na terenie Dynowa zostały objęte ochroną.

Obszar miasta częściowo położony jest w Parku Krajobrazowym Pogórza Przemyskiego, który pokrywa się z obszarem Natura 2000 - część wschodnia miasta na prawym brzegu Sanu i częściowo (do torów kolejki wąskotorowej) po lewej stronie Sanu. Granicę Parku i obszaru Natura 2000 stanowią tory kolejki wąskotorowej.

Wody powierzchniowe

Występujące na terenie Gminy Miejskiej Dynów zasoby wód powierzchniowych pochodzą wyłącznie ze zlewni rzeki San tj.: San i jego dopływy: Dynówka, Ulenka, Młynówka. Jakość wód powierzchniowych na terenie Dynowa prezentuje się na średnim poziomie. Zróżnicowanie walorów jakościowych i użytkowych zależy jest od ilości i jakości zanieczyszczeń pochodzenia naturalnego jak i powstałych w wyniku działalności człowieka. Do czynników naturalnych zaliczyć należy: eutrofizację, wymywanie składników humusowych, gnicie obumierającej szaty roślinnej oraz erozji wodnej i skał. Z czynników wytworzonych sztucznie wymienić należy rozwój gospodarczy, przemysłowy, intensyfikacja rolnictwa. Wskaźnikami zanieczyszczeń wód powierzchniowych są czynniki fizykochemiczne lub biologiczne. Najczęściej zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne pochodzą ze źródeł punktowych oraz powierzchniowych związanych z działalnością człowieka. Do źródeł punktowych należy zakwalifikować zrzuty ścieków oczyszczonych jak i nieoczyszczonych. Na wpływ jakości wód Sanu mają miejscowości położone wyżej Dynowa: Solina, Lesko, Sanok¹⁷.

Wody podziemne

Wody podziemne wypełniają pory, szczeliny i lun kawerny skalne. Ich zasobność zależy od wodochłonności skał miąższości warstwy wodonośnej. Wody podziemne znajdują się często na kilku poziomach, uwarunkowanych, przepuszczalnością skał, przy czym największe znaczenie z hydrologicznego punktu widzenia mają wody płytkie, stanowiące retencję gruntową czynną, zużywaną na zasilanie rzek. Występowanie wód podziemnych w powiecie rzeszowskim związane jest z wielkimi jednostkami geologicznymi, stanowiące jednocześnie regiony hydrologiczne. Czwartorzędowe – horyzont wodonośny jest uzależniony od warunków hydrologicznych. Poziom ten jest związany z utworami czwartorzędu i stanowią go wody gruntowe śródwarstwowe w obrębie glin, przejawiające się w postaci sączeń. Charakteryzują się lekko napiętym zwierciadłem wody. Poziom ten jest zasilany drogą infiltracji odpadów atmosferycznych. Zasobność tego poziomu jest niewielka. Charakteryzują się wahaniami stanów zwierciadła wody w zależności od okresów mokrych lub suchych. Trzeciorzędowy – horyzont wodonośny występuje w utworach fliszowych. Wodonośność tych utworów jest uzależniona od systemów szczelin i spękań w ławicach piaskowców. Są to wody o charakterze szczelinowo-porowym. Stopień zawodnienia utworów fliszowych uzależniony jest głównie od intensywności ich zeszczerelinowania. Zwierciadło wody ma charakter naporowy i występuje na głębokości od kilku do kilkunastu metrów. p.p.t. Dynów zaliczany jest do utworów trzeciorzędowych (warstwy krośnieńskie) i czwartorzędowych, w których poziomy wodonośny związane są z warstwami piaszczystymi, które do głębokości 200 m stanowią około połowę profilu. Wydajność tych wód na większych głębokościach dochodzi do 200 m³/h, jednak w utworach płytszych, do głębokości 60-70 m, nie jest większa niż 30 – 40m³/h. Na wahania wód podziemnych wpływają zarówno czynniki atmosferyczne (opady, niedosyt wilgoci), jak i litologia warstw wodonośnych, położenie morfologiczne oraz związek zwierciadła wód podziemnych z wodami powierzchniowymi. Miejscami wypływu wód podziemnych są źródła, dające początek ciekom powierzchniowym. Gęstość źródeł na Pogórzu Dynowskim waha się od 3 do 6 na km².

¹⁷ Raport z Wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów. s. 5

W miarę wzrostu głębokości zwiększa się mineralizacja wód podziemnych. Pod względem jakości wody pozyskiwane z warstw fliszowych posiadają najczęściej dobre parametry fizyko-chemiczne. Pod względem bakteriologicznym jakość wód jest często uzależniona od stanu sanitarnego wokół ujęcia, a także od jakości wód płytszych poziomów wodonośnych. Większość zasobów powiatu rzeszowskiego rozmieszczonych jest w Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych (GZWP). Na obszarze Gminy Miejskiej Dynów znajduje się jeden zbiornik o zasobach udokumentowanych: wody podziemne – Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Dolina Sanu”¹⁸.

7.2. Stan środowiska

Stan środowiska w Gminie Miejskiej Dynów jest w zadowalającej formie, występują tu korzystne warunki ekologiczne sprzyjające rozwojowi ruchu turystycznego, przyrodniczego oraz gospodarczego. Ponadto Dynów jest częściowo objęty Parkiem Krajobrazowym Pogórza Przemyskiego oraz obszarem Natura 2000¹⁹.

Obszary chronione w otoczeniu istniejące i planowane

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku ustanowiła dziesięć form ochrony przyrody. Poza ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów są to parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Poniżej zamieszczony opis przedstawia charakterystykę istniejących na terenie Gminy Miejskiej Dynów form ochrony przyrody.

Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego – park krajobrazowy w województwie podkarpackim, na południowy zachód od Przemyśla. Powstał w 1991, zajmuje powierzchnię 61 862 ha i jest czwartym co do wielkości parkiem krajobrazowym w Polsce. Park leży na terenach gmin: Bircza, Dubiecko, Dynów, Fredropol, Krasieczyn, Krzywca, Przemyśl i miasta Dynów, w powiecie przemyskim i rzeszowskim. Otulinę o powierzchni 48 914 ha stanowi Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu. Zadaniem Parku jest ochrona charakterystycznych na tym obszarze suchych dolin, przejściowych i wysokich torfowisk – Bachórzec. Znajdują się tu również odkrywki fliszu karpackiego. Jodłowo-bukowe lasy tych terenów są ostoją m.in. żbików, rysiów, niedźwiedzi, jeleni karpackich oraz bardzo rzadkiej żaby dalmatyńskiej. Gatunki chronione flory reprezentują na tym terenie kłokoczka południowa, bluszcz pospolity, wawrzynek wilczełyko, goryczka orzęsiona, zimowit jesienny i kilka gatunków storczykowatych. Fauna fruująca to przede wszystkim orzeł przedni, orlik krzykliwy, gadożer, dzięcioł trójpalczasty, puszczyk uralski, oraz zalatujący tu czasami znad Uralu orzeł cesarski.

– obszary objęte programem Natura 2000

Pogórze Przemyskie

Powierzchnia: 65 366,31 ha

Kod obszaru: PLB180001

Obszar obejmuje fragment najbardziej wysuniętych na zachód pogórzy Karpat Wschodnich - Pogórza Przemyskiego i Pogórza Dynowskiego. Krajobraz naturalny jest tu dobrze zachowany, posiada charakterystyczny rusztowy układ grzbietów górskich, poprzecinanych równoleżnikowo dolinami Sanu i Wiaru. Sieć hydrograficzna jest mocno rozbudowana. Wzgórza pokrywają lasy liściaste z dominującą buczyną karpacką w najwyższych położeniach, zaś na terenach położonych niżej dominują grądy. W dolinach rzecznych występują lasy łęgowe i olszynki karpackie. Tereny otwarte stanowią pola uprawne i łąki oraz suche ugory, zajęte przez zbiorowiska roślinności kserotermicznej.

Rzeka San

Kod obszaru: PLH180007

Powierzchnia: 1 374,76 ha

Obszar obejmuje odcinek środkowego Sanu położony pomiędzy Sanokiem i Jarosławiem. Jest to wartościowy przyrodniczo odcinek dużej podgórskiej rzeki o naturalnych brzegach i słabo przekształconym korycie. Ważna ostoja wielu gatunków ryb cennych z ochroniarskiego i gospodarczego punktu widzenia, zasiedlona m.in. przez zdecydowanie największą w kraju populację kielbja Kesslera,

¹⁸ Raport z Wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów. s. 6

¹⁹ Raport z Wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów. s. 9

stanowiącą przypuszczalnie około 80% całej populacji tego gatunku na obszarze Polski. W części rzeki położonej poniżej Przemyśla liczny jest kiełb białopłetwy i boleń. Łącznie stwierdzono tu występowanie 8 gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występuje tu także liczna i stabilna osiadła populacja certy oraz jedna z najliczniejszych w Polsce populacji piekielnicy.

– **pomniki przyrody**

- Drzewa rosnące na terenie cmentarza rzymsko-katolickiego przy ul. Grunwaldzkiej w Dynowie (lipa szerokolistna – 8 sztuk oraz lipa drobnolistna – 2 sztuki).
- Lipa drobnolistna, wiek około 400 lat. Zabytek znajduje się w części ogrodu otaczającego plebanię przy ul. Ożoga.
- Lipa drobnolistna, wiek około 200 lat. Zabytek znajduje się przy kościele w Dynowie.
- Dąb szypułkowy, wiek około 350 lat. Pomnik zlokalizowany jest w parku podworskim przy ul. Dworskiej.
- 2 lipy drobnolistne, wiek około 400 i 250 lat. Zabytki znajdują się obok plebanii.
- 12 lip drobnolistnych, 18 grabów pospolitych i dwa jesiony wyniosłe w wieku od 80 - 150 lat²⁰.

Źródła zanieczyszczeń środowiska (powietrza, wód) w otoczeniu i możliwy wpływ na gminę:

Gmina Miejska Dynów należy do słabej uprzemysłowionych gmin miejskich powiatu rzeszowskiego. Główne kierunki działalności produkcyjnej i gospodarczej to: produkcja wyrobów z drewna oraz obróbka drewna, produkcja rolna, budownictwo, działalność usługowa-handlowa i inne. Z ewidencji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie wynika, że na terenie miasta Dynowa nie występują zakłady zakwalifikowane jako szczególnie szkodliwe dla środowiska. Stan środowiska w Gminie Miejskiej Dynów jest w zadowalającej formie, występują tu korzystne warunki ekologiczne sprzyjające rozwojowi ruchu turystycznego, przyrodniczego oraz gospodarczego.

Badania i pomiary zanieczyszczeń powietrza, wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie wykazały, że stopień zanieczyszczeń mieści się w kategoriach wartości przyjętych dla obszarów specjalnie chronionych. Czyste powietrze na terenie miasta wynika z braku większych zakładów pracy, które powodowałyby emisję zanieczyszczeń. Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie Dynowa zaliczyć należy zanieczyszczenia komunalne – spalanie paliw (systemy ogrzewania domów) oraz utylizację odpadów i ścieków (składowisko odpadów, oczyszczalnia ścieków). W dalszej kolejności są to zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł liniowych (zanieczyszczenia komunikacyjne) oraz zanieczyszczenia rolnicze. Stopień koncentracji źródeł i wielkość emisji w mieście są zróżnicowane. Najliczniejszą grupę stanowią źródła punktowe – są to komunalne i zakładowe kotłownie węglowe i gazowe oraz paleniska domowe. Jako czynnik grzewczy stosowane są najczęściej: węgiel kamienny, gaz ziemny, olej opałowy a także trociny i odpady drzewne. Na terenie miasta emitowane są gazy i pyły, pochodzące głównie ze spalania energetycznego paliw stałych. Na obszarze Gminy Miejskiej Dynów, średnioroczne stężenia podstawowych zanieczyszczeń powietrza (SO₂, NO₂) nie przekraczają dopuszczalnych norm. W przypadku zanieczyszczeń powietrza pyłami (PM₁₀, PM_{2.5}) odnotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń średniorocznych, które charakteryzują się zmiennością sezonową (w okresie grzewczym odnotowuje się zwiększone stężenia pyłów, ponieważ nadal podstawowym paliwem stosowanym do ogrzewania domów jest węgiel kamienny)²¹.

²⁰ http://pogorzedynowskie.pl/zwiazek_gmin_turystycznych_pogorza_dynowskiego_dynow/pomniki-przyrody.html

²¹ Raport z Wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów. s. 11

8. Potencjał kulturowy

Zachowane dziedzictwo materialne, duchowe i społeczne (intelektualne) Gminy Miejskiej Dynów stanowi jej potencjał kulturowy, który znacząco wpływa na rozwój społeczny i gospodarczy lokalnego środowiska. Poniżej zamieszczony opis identyfikuje analizowany potencjał gminy w poszczególnych sferach.

8.1. Dziedzictwo materialne

W dziedzinie materialnej potencjał kulturowy Gminy Miejskiej Dynów obejmuje:

Obiekt	Zdjęcie
Zespół kościelny gotycko-renesansowy z wyposażeniem barokowym: kościół św. Wawrzyńca z 1663 roku, barokowa dzwonnica murowana z XVII wieku, renesansowa brama, starodrzew.	
Ziemne fortyfikacje miejskie i zamkowe z XIV i XV wieku – ul. Zamkowa.	
Zespół dworski z pocz. XIX w. wraz z drewnianą studnią i parkiem – ul. Dworska.	
Szkoła murowana XIX/XX wieku z bogatą dekoracją snycerską – ul. Ks. J. Ożoga.	
Cmentarz rzymsko-katolicki z pocz. XIX wieku wraz z kaplicą z 1829 roku – ul. Grunwaldzka.	
Rynek z pomnikiem Władysława Jagiełły z 1910 roku.	
Dworzec kolejki wąskotorowej na linii Przeworsk – Dynów wraz z budynkiem administracyjnym, magazynem spedycji kolejowej, budynkiem wagi kolejowej, urządzeniami sygnalizacyjnymi i torowiskiem z końca XIX wieku – ul. Kolejowa.	
Cmentarz żydowski z II poł. XIX wieku.	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Schron bojowy od ognia czołowego tzw. „Linia Mołotowa” – ul. Bartkówka obok nr 18.	
Schron bojowy tradytorowy – „Linia Mołotowa” – ul. Bartkówka obok nr 145.	

Źródło: <http://wspolpraca.pogorzedydnowskie.pl/index.php?lf=11&ls=25>,

Zabytki zlokalizowane w Gminie Miejskiej Dynów wpisane do rejestru zabytków prowadzonego przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Obiekt	Numer w wojewódzkim rej. zabytków	Datowanie
kościół p.w. św. Wawrzyńca	A-121/20 z 20.10.1960	1604-17
dzwonnica		k. XVIII
ogrodzenie z bramą		1663
cmentarz rzym.-kat., ul. Grunwaldzka	A-367 z 6.09.1990	pocz. XX
kaplica		1829
fortyfikacje ziemne	A-370 z 10.04.1968	XVII
oficyna dworska, tzw. „Dworek”, ul. Dworska 25, park, studnia	A-746 z 6.09.1994	XVIII/XIX
szkoła, ob. dom, ul. Waryńskiego 2	A-795 z 21.02.1995	XIX/XX
zespół dworca kolejki wąskotorowej	A-463 z 30.09.1991	XIX/XX
obelisk – latarnia, ul. Piłsudskiego	A-706 z 3.09.1971	2 poł. XVIII

Źródło: <http://bip.wuozprzemysl.pl/index.php?id=230>

8.2. Dziedzictwo duchowe

Dla zrozumienia lokalnej tradycji konieczna jest znajomość tworzących ją wyznań, religii i związanych z nimi duchowości. Kultura religijna jest szczególnym wyróżnikiem regionu Podkarpacia. Składają się na nią religia rzymskokatolicka, grekokatolicka, prawosławna, protestancka (Luteranie, Kalwini, Arianie) i żydowska (kultura żydowska).

Żydzi

Pierwsi Żydzi osiedlili się w Dynowie na początku XVI w. Jest pewne, że mieszkali tu już w 1552 roku. W następnym roku osiedliły się 4 rodziny izraelskie. Początkowo Żydzi dynowscy należeli do kahału przemyskiego, co zostało potwierdzone pismem króla Władysława IV z 1638 r.

Samodzielność tutejsza gmina żydowska uzyskała, jak się wydaje, już pod koniec XVII w. Posiadała drewnianą synagogę i cmentarz. Była mykwa, szpital oraz bejt ha midrasz (dom nauki przy synagodze). Na przełomie XVII/XVIII w. odnotowano istnienie w mieście ulicy Żydowskiej. W Dynowie należało wówczas do Żydów 52 domy, z czego jednaście w samym rynku.

Miasto na przełomie XVII i XIX w. stało się znaczącym ośrodkiem chasydyzmu. Cadykami byli tutaj wówczas Jehoszua Heschl i Jakow Cwi Jalish.

W pierwszej połowie XIX wieku w mieście miał swoją siedzibę cadyk Cwi Elimelech Szapiro (1783-1841), autor wielu kabalistycznych komentarzy, założyciel dynastii cadyków dynowskich, zdecydowany przeciwnik haskali. Później, jako rabin i cadyk, przewodził on wspólnotom chasydzkim w Rybotyczach, Strzyżowie, Oleszycach, na Rusi zakarpackiej oraz był rabinem w Łańcucie. Wiek XIX przyniósł ożywienie gospodarcze miasteczka – odbywały się tu słynne na całą Galicję targi bydła i koni, handlowano także płótnem. Dynów w tym czasie miał dwie synagogi, dwóch rabinów i dwa cmentarze.

W okresie międzywojennym w mieście były trzy synagogi (w tym jedna murowana). W mieście działał Cech Zjednoczonych Rzemieślników Żydowskich - należało do niego 36 osób, a jego starszym był piekarz Leib Grosman. Niezależnie od Cechu istniało także Stowarzyszenie Rękodzielników Żydowskich Jad Charuzim. Z partii politycznych największe wpływy miała Agudas Israel, młodzież należała do Ha-Szomer HaCair. Gmina utrzymywała szkołę Talmud-Tora dla chłopców, zaś Agudas

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Israel szkołę Bejt Jakow dla dziewcząt, w miasteczku działał klub sportowy MAKKABI. Ostatnim rabinem dynowskim był Mendel Spira, zaś podrabinami - David Halberstein i Abraham Schoor.

Po zajęciu miasta 15 września 1939 r. hitlerowcy wypędzili z domów mężczyzn żydowskiego pochodzenia i zgromadzili na szkolnym podwórku. Tego samego dnia dokonano strasznej egzekucji, mordując 200 osób. W dniu 28 września 1940 roku Niemcy zebrali grupę około 1500 Żydów, sformułowali kolumnę i wypędzili ich w przez San. Tylko nielicznym udało się przeprawić na drugi brzeg. Tam czekali żołnierze Armii Czerwonej. Żydzi w strasznych warunkach oczekiwali na dalszy los. Zostali zesłani w głąb ZSRR. Po tej akcji w Dynowie zostały tylko dwie rodziny żydowskie, które z czasem zostały przeniesione do getta w Brzozowie. Latem 1940 r. Niemcy wysadzili w powietrze murowana synagogę a gruz użyto do naprawy ulic²².

Chrześcijański Zbór Świadków Jehowy – Sala Królestwa w Dynowie

W Gminie Miejskiej Dynów funkcjonują 2 parafie rzymskokatolickie - **pod wezwaniem Świętego Wawrzyńca i pod wezwaniem Świętego Bartłomieja** należące do dekanatu Dynów w archidiecezji przemyskiej. Przy parafii działają wspólnoty, organizacje i instytucje zasłużone dla kształtowania nowych wymiarów duchowości, religijności i kultury lokalnej.

²² <http://www.fzp.net.pl/spoleczenstwo/zaproszenie-do-dynowa>

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

8.3. Instytucje kultury

Upowszechnianiem i ochroną kultury na terenie Miasta Dynowa zajmuje się Miejski Ośrodek Kultury, szkoły podstawowe oraz średnie, Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Regionu Dynowskiego - Towarzystwo Przyjaciół Dynowa, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” artyści indywidualni oraz Ochotnicze Straże Pożarne. Szkoły skupiają uzdolnioną młodzież w kołach zainteresowań i zespołach. Tradycje kultywuje Chór „AKORD”, Kapela „DYNOWIANIE”, Kabaret „NASZ”, Zespół Tańca Ludowego, Orkiestra Dęta, Izba Regionalna przy Miejskiej Bibliotece Publicznej, Amatorski Teatr prowadzony przez TG „Sokół”, Rzeźbiarz Bogusław Kędzierski (Galeria Pniak), malarka Jolanta Pyś-Miklasz (Galeria Na Zabramie), rzeźbiarz Tadeusz Pindyk (Galeria Dworska) i inni.

Instytucja	Podstawy prawne	Zadania statutowe	Zasoby lokalowe	Zasoby sprzętowe i wyposażenie	Zasoby ludzkie (stanowiska i liczba osób zatrudnionych)
Miejska Biblioteka Publiczna w Dynowie 23	Podstawę prawną działalności placówki stanowią: – ustawa o bibliotekach, – ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, – ustawa o samorządzie gminnym, – statut Miejskiej Biblioteki Publicznej	Zadania statutowe jednostki obejmują m. in.: – gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, – obsługa użytkowników, udostępnianie zbiorów, – prowadzenie działalności informacyjnej zwłaszcza w zakresie własnych zbiorów, innych bibliotek, muzeów i ośrodków informacji naukowej. Biblioteka Miejska organizuje wystawy, odczyty, spotkania autorskie i z ciekawymi ludźmi.	Do 1996 r. biblioteka była jednostką samodzielną. Od 1 marca tego roku została podporządkowana wraz z filią w Bartkówce Miejskiemu Ośrodkowi Kultury i Rekreacji w Dynowie. W sierpniu 2001 r. rozpoczął się remont i przygotowanie lokalu przy ulicy Ks. Ożoga 6 dla potrzeb biblioteki. Przeniesienie zbiorów biblioteki nastąpiło 12 lutego 2002 r. Nowe przestrzenne pomieszczenie, interesujący wystrój wnętrza, ciekawy księgozbiór zwiększyły zainteresowanie czytelnictwem. Od stycznia 2004 r. w bibliotece można korzystać bezpłatnie z Internetu. 1 stycznia 2009 r. na podstawie: Uchwały Nr XXV/168/2008 Rady Miasta Dynowa z dnia 7 listopada 2008 r. dokonano podziału Miejskiego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Dynowie na dwie instytucje kultury: – Miejski Ośrodek Kultury z siedzibą w Dynowie, ul. Ks. Józefa Ożoga 10, – Miejską Bibliotekę Publiczną z siedzibą w Dynowie, ul. Ks. Ożoga 6. Tą samą uchwałą nadano bibliotece Statut jako samodzielnej instytucji samorządowej.	Na wyposażenie placówki składają się: księgozbiór liczący ponad 20 000 woluminów wraz z programem komputerowym z modułami, który tworzy katalog komputerowy książek oraz 6 komputerów (2 dla pracowników i 4 dla użytkowników), 4 laptopy, 2 urządzenia wielofunkcyjne.	Jednostka zatrudnia dwóch pracowników.

²³ http://www.biblioteka.dynow.pl/BIBLIOTEKA_MIEJSKA_W_DYNOWIE/biblioteka.html

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

			 <table border="1" data-bbox="1153 295 1590 462"> <thead> <tr> <th></th> <th>2014</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Biblioteki i filie</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Czytelniczy w bibliotekach publicznych</td> <td>1115</td> </tr> <tr> <td>Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach</td> <td>14</td> </tr> </tbody> </table> <p>Źródło: http://rzeszow.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_podkarpackie/portrety_gmin/rzeszowski/miasto_dynow.pdf</p> <p>Budynek, w którym mieści się Miejska Biblioteka Publiczna układem funkcjonalnym obejmuje następujące pomieszczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypożyczalnia z antresolą, - mała kawiarenka internetowa, - pomieszczenie socjalne, - toaleta. 		2014	Biblioteki i filie	1	Czytelniczy w bibliotekach publicznych	1115	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	14		
	2014												
Biblioteki i filie	1												
Czytelniczy w bibliotekach publicznych	1115												
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	14												
<p>Miejski Ośrodek Kultury²⁴</p>	<p>Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie działa na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym, ustawy z dnia 25 października 1997 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalno oświatowej i statutu Miejskiego Ośrodka Kultury w Dynowie.</p>	<p>Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie jest instytucją, działającą w obrębie placówek kulturalnych, oświatowych i sportowych miasta Dynowa. Prowadzi działalność w zakresie animacji życia kulturalnego na terenie miasta. Ośrodek świadczy w szczególności usługi w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upowszechniania wiedzy i sztuki, • nadzoruje i koordynuje amatorski ruch artystyczny, • jest organizatorem imprez rekreacyjnych i turystycznych. <p>Pod patronatem Miejskiego Ośrodka Kultury w Dynowie działają:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amatorski Zespół Teatralny (80 lat działalności), • Zespół Chórny "AKORD" (20 lat), Orkiestra Dęta (70 lat), 	<p>Budynek, w którym mieści się Miejski Ośrodek Kultury układem funkcjonalnym obejmuje następujące pomieszczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - główna sala prób dla zespołów i spotkań, I piętro, - dwa biura, I piętro, - pomieszczenie socjalne z toaletą dla pracowników, - toalety, 3 szt., - strych: dwa pomieszczenia - pracownie edukacji kulturalnej utworzone w 2012 r., - kotłownia/ pomieszczenie na piec gazowy i małe pomieszczenie magazynowe (pomieszczenia te dzielone są z pogotowiem ratunkowym), - parter: magazyn na sprzęt nagłośnieniowy. 	<p>Ośrodek posiada w swoich zasobach scenę widowiskową, sprzęt nagłośnieniowy, oświetleniowy, projektor z ekranem, sprzęt biurowy (w tym 3 komputery i 2 laptopy), 2 aparaty fotograficzne, Kamerę GoPro, komplet sprzętu do fotografii bezcieniowej, instrumenty muzyczne, sztalugi.</p>	<p>Jednostka zatrudnia 5 osób, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 osoba – cały etat - 1 osoba – 3/4 etatu - 1 osoba – 3/4 etatu - 1 osoba – 3/8 etatu - 1 osoba – 1/2 etatu 								

²⁴ http://mok.dynow.pl/osrodek_kultury_dynow/informacje-o-nas.html

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

	<ul style="list-style-type: none">• Kabaret "NASZ", Kapela „DYNOWIANIE”,• Zespół poezji śpiewanej "Bocca della verita",• zespoły muzyczne, taneczne i poetyckie działające przy szkołach a będące pod merytoryczną opieką Ośrodka Kultury. <p>Miejski Ośrodek Kultury jest organizatorem:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dni Pogórza Dynowskiego, które odbywają się od ponad 50 - ciu lat,• Regionalnego Konkursu Kolęd i Pastorałek,• Regionalnego Konkursu Poezji Patriotycznej,• Wojewódzkiego Przeglądu Kapel i Śpiewaków Ludowych,• Dynowskich Sobótek,• Dynowskich Mikołajek,• wystaw twórczości amatorskiej i profesjonalnej,• imprez rekreacyjnych i turystycznych,• konkursów plastycznych i krasomówczych.			
--	--	--	--	--

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Biblioteka oraz działające na terenie gminy stowarzyszenia wiele wnoszą dla ożywienia i rozwoju kultury. Corocznie powiększane księgozbiory biblioteczne zachęcają do czytelnictwa, szczególnie młodzież szkolną, dla której organizowane są różne imprezy i konkursy.

Dowodem dużej aktywności kulturalnej Dynowa i okolic są organizowane ważne imprezy kulturalne, wykraczające rangą poza jego obszar. Od 50 lat miasto jest organizatorem imprez Dni Pogórza Dynowskiego, które nawiązują do bogatych tradycji kultury ludowej tego terenu. W Dynowie odbywają się również Regionalny Konkurs Kolęd i Pastorałek, Regionalny Konkurs Poezji Patriotycznej jak i również wielu innych cyklicznych imprez²⁵.

²⁵ http://pogorzedynowskie.pl/zwiazek_gmin_turystycznych_pogorza_dynowskiego_dynow/ciekawe-miejsca-w-miescie-dynow.html

Największe imprezy kulturalne:

- Regionalny Konkurs Kolęd i Pastorałek,
- Środowiskowy Turniej Tenisa Stołowego,
- Podkarpacka Tęcza,
- Obchody Ustanowienia Konstytucji 3 Maja,
- SZPAK – Szkolne Prezentacje Artystyczne,
- Pogórzańska Nuta,
- Dni Pogórza Dynowskiego,
- Plenerowe widowiska teatralne,
- Festyny rodzinne „Mama tata i Ja”,
- Obchody Święta Niepodległości,
- Dynowska Jesień Teatralna,
- Regionalny Konkurs Poezji Patriotycznej,
- Dynowskie Mikołajki Artystyczne,
- W drodze do Betlejem – widowisko jasełkowe, dynowski opłatek.

Zespoły artystyczne:

- Amatorski Zespół Teatralny,
- Chór Akord,
- Kapela Dynowianie,
- Młodzieżowa Kapela „Pogórzanie”,
- Kabaret Nasz,
- Zespół Tańca FIX,
- Kapela Podwórkowa Tońko,
- Orkiestra Dęta,
- Bocca Della Verita.

Na terenie gminy działają organizacje pozarządowe:

- Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Dynowie,
- Stowarzyszenie „Aktywny Dynów”,
- Towarzystwo Sportowe „Dynovia”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Zawodowych w Dynowie,
- Towarzystwo Pomocy im. św. Alberta - Koło Dynowskie,
- Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Regionu Dynowskiego - Towarzystwo Przyjaciół Dynowa,
- Dynowskie Bractwo Motocyklowe „Byk”,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta i Gminy Dynów,
- Lokalna Organizacja Turystyczna „Pogórze Travel”,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dynowie ul. Szkolna,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dynowie - Przedmieście,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dynowie ul. Bartkówka,
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Przemyślu – Koło Miejskie w Dynowie,
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Przemyślu – Koło Miejskie w Dynowie – Wędkarski klub Sportowy „Sów-Pol”,
- Wędkarski klub Sportowy „SanSport”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Pogórze”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Bartkowiak”.

9. Potencjał turystyczny

Główne walory tego terenu to malownicze położenie geograficzne, rzeka San, czyste środowisko przyrodnicze, liczne zabytki, szlaki turystyczne. Walory te podnosi ponadto bogata historia, interesujące zabytki architektury i żywy po dzień dzisiejszy folklor.

Miasto posiada znakomite warunki do rozwoju turystyki. Urozmaicony krajobraz i bogata przyroda chroniona jest w Parku Krajobrazowym Pogórza Przemyskiego, w którego zasięgu znajduje się część Dynowa. Obszar Parku pokrywa się z obszarem Natura 2000.

Walory przyrodnicze

Gmina Miejska Dynów należy do miejsc o szczególnych walorach przyrodniczych. Szczególnym bogactwem jest tu właśnie przyroda i urocze krajobrazy. Walory i osobliwości przyrodnicze pozwalają sprostać wszelkim gustom i oczekiwaniom odwiedzających.

Ze względu na unikalne cechy walory krajobrazowe i przyrodnicze obszar ten został w części objęty ochroną poprzez następujące formy:

- **obszary objęte programem Natura 2000:**
 - Rzeka San;
 - Pogórze Przemyskie.
- **pomniki przyrody:**

Na terenie Gminy Miejskiej Dynów znajdują się pomniki przyrody ożywionej w postaci 45 drzew.

Walory antropogeniczne (kulturowe)

Dziedzictwo kulturowe jest ściśle powiązane z aktywnością turystyczną, przyciąga bowiem coraz liczniejsze rzesze turystów (współcześnie obserwuje się fascynację obiektami historycznymi i podążanie śladami dziedzictwa kulturowego), a sama turystyka często skupia się na dziedzictwie kulturowym jako produkcie.

Infrastruktura turystyczna

- **szlaki turystyczne**

Przez miasto przebiegają trzy oznakowane szlaki turystyczne²⁶:

- ✓ Szlak niebieski karpacki Dynów – Ustrzyki Dolne przebiegający przez Dynów – Krasiczyn – Kalwarię Paclawską – Arłamów – Ustrzyki Dolne o długości 113 km.
- ✓ Szlak niebieski biegnący od Rzeszowa (Biała) – Jawornik Polski – Bachórz do Dynowa o długości 40 km.
- ✓ Szlak żółty biegnący od Dynowa przez Ujazdy – Wilcze (506 m) – Połomię do Czudca liczący 43 km.

Szlaki te przebiegają przez najciekawsze miejsca na terenie okolic Dynowa, ukazując różnorodność przyrody, naturalne krajobrazy, w które wplecione są zabytki kultury materialnej, szczególnie drewniane domostwa, cerkwie, kościoły oraz zespoły pałacowe i dworskie.

- **baza noclegowa**

- ✓ „Aleksandria” Dom Weselny & Restauracja s.c.
- ✓ Noclegi „Oberża”

- **baza gastronomiczna:**

- ✓ „Aleksandria” Dom Weselny & Restauracja s.c.
- ✓ Noclegi „Oberża”
- ✓ Zajazd „Na Rozdrożu”
- ✓ Cafe-Bar – „Paradise”
- ✓ „Bar Myśliwski”

²⁶ <http://www.dynow.pl/dla-turystow/walory-turystyczne/>

- ✓ Club „LA LOCO”
- ✓ Pizzeria "Torino"
- ✓ „Karczma pod Semaforem”

- **obiekty sportowe i rekreacyjne²⁷:**

- ✓ Kompleks boisk wielofunkcyjnych ORLIK w Dynowie,
- ✓ Boisko wielofunkcyjne przy Parku Miejskim w Dynowie,
- ✓ Stadion Miejski w Dynowie,
- ✓ Kort Tenisowy z nawierzchnią sztuczną przy ORLIKU w Dynowie,
- ✓ Kort Tenisowy z nawierzchnią sztuczną przy Parku Miejskim w Dynowie,
- ✓ Plac zabaw na terenie Parku Miejskiego w Dynowie,
- ✓ Ośrodek turystyczny z zapleczem „Błękitny San”.

- **kluby sportowe:**

- ✓ Towarzystwo Sportowe Dynovia Dynów.

²⁷ <http://www.dynow.pl/dla-mieszkancow/sport-i-rekreacja/obiekty-sportowe/>

10. Potencjał instytucjonalny

10.1. Władze i administracja i ich zasoby

Gmina Miejska Dynów jest jednostką samorządu terytorialnego powołaną do organizacji życia publicznego na swoim terytorium. Status samorządu gminnego reguluje w Polsce ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515), na podstawie której gmina posiada osobowość prawną.

Podstawę prawną funkcjonowania Wnioskodawcy stanowią też:

- Konstytucja RP – rozdział VII Samorząd Terytorialny,
- Ustawa z 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa²⁸,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁹.

Organami Gminy są Rada Miasta i Burmistrz Miasta Dynowa. Rada Miasta jest organem stanowiącym i kontrolnym gminy. W jej skład wchodzi 15 radnych. Rada rozpatruje i rozstrzyga w formie uchwał wszystkie sprawy należące do jej kompetencji, określone art.18 ustawy o samorządzie gminnym oraz w innych ustawach i przepisach wykonawczych. Rada gminy obraduje na sesjach zwoływanych przez jej przewodniczącego, zgodnie z planem pracy, nie rzadziej niż raz na kwartał. Informacja o terminie, miejscu i porządku obrad podawana jest do wiadomości publicznej.

Działalność Rady jest jawna, obywatele mają prawo wstępu na sesję. Organizowanie pracy Rady i prowadzenie jej obrad jest zadaniem przewodniczącego rady. Z przebiegu sesji sporządza się protokół. Podjęte przez Radę Miasta uchwały przechowuje się w Urzędzie Miejskim wraz z protokołami z sesji i ewidencjonuje w rejestrze.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym do właściwości Rady Miasta należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

Do wyłącznej właściwości Rady należy:

- uchwalanie statutu gminy,
- ustalanie wynagrodzenia burmistrza, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie sprawozdań z jego działalności,
- powoływanie i odwoływanie skarbnika gminy, który jest głównym księgowym budżetu, oraz sekretarza gminy - na wniosek burmistrza
- uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwał w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu,
- uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uchwalanie programów gospodarczych,
- ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych, zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki,
- podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach,
- podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących:
 - określania zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; do czasu określenia zasad burmistrz może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą Rady Miasta
 - emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez burmistrza,
 - zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
 - ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych zaciąganych przez burmistrza w roku budżetowym,

²⁸Dz. U. z 1998 r. Nr 96, poz. 603 z późn. zm.

²⁹ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

- zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez Radę Miasta,
 - tworzenia i przystępowania do spółek i spółdzielni oraz rozwiązywania i występowania z nich,
 - określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez burmistrza,
 - tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek,
 - ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez burmistrza w roku budżetowym,
 - określania wysokości sumy, do której wójt może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
 - podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zadań, o których mowa wyżej.
- podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku,
 - podejmowanie uchwał w sprawach współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych,
 - podejmowanie uchwał w sprawach: herbu gminy, nazw ulic i placów publicznych oraz wznoszenia pomników,
 - nadawanie honorowego obywatelstwa gminy,
 - podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów,
 - stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji Rady Miasta.

Rada powołuje następujące komisje:

- Komisję Rewizyjną,
- Komisję Rozwoju Gospodarczego, Budżetu i Finansów,
- Komisję Spraw Społecznych.

Organem wykonawczym Gminy jest Burmistrz. Do zakresu zadań Burmistrza należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie Gminy na zewnątrz,
- 2) kierowanie bieżącymi sprawami Gminy,
- 3) podejmowanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i wyznaczanie innych osób do podejmowania tych czynności,
- 4) wykonywanie uprawnień zwierzchnika służbowego wobec wszystkich pracowników Urzędu,
- 5) zapewnianie przestrzegania prawa przez wszystkie referaty i stanowiska pracy,
- 6) okresowe zwoływanie narad z udziałem Sekretarza, Skarbnika oraz pracowników zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach pracy w celu uzgadniania współdziałania i realizacji zadań,
- 7) rozstrzyganie sporów w zakresie dotyczącym podziału zadań,
- 8) udzielanie odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych,
- 9) upoważnianie pracowników Urzędu do wydawania w jego imieniu decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej,
- 10) przyjmowanie oświadczeń o stanie majątkowym od Zastępcy Wójta, Sekretarza i Skarbnika oraz pracowników Urzędu, upoważnionych przez Burmistrza do wydawania w jego imieniu decyzji administracyjnych,
- 11) ogólny nadzór nad wykonywaniem przez pracowników Urzędu czynności kancelaryjnych i stosowania przepisów - Kodeksu Postępowania Administracyjnego,
- 12) podejmowanie czynności związanych z bezpośrednim zagrożeniem interesu publicznego,
- 13) wykonywanie innych zadań zastrzeżonych do kompetencji Burmistrza przepisami prawa.

Struktura Urzędu Miejskiego Dynów:

- Referat Budżetowo - Finansowy – RBF,
- Referat Rozwoju Gospodarczego – RRG,
- Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP,
- Urząd Stanu Cywilnego – USC,
- Samodzielne stanowisko ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki – UP,
- Samodzielne stanowisko ds. transportu, komunikacji, ewidencji działalności gospodarczej i spraw wojskowych – TKW,

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

- Sekretarz Gminy - SG,
- Samodzielne stanowisko ds. obsługi Rady Miejskiej, samorządów mieszkańców i przeciwdziałania uzależnieniom – RM,
- Samodzielne stanowisko ds. obsługi klienta, sekretariatu i spraw pracowniczych – KS,
- Samodzielne stanowisko ds. oświatowych i archiwum zakładowego – OA,
- Stanowisko ds. gospodarki nieruchomościami – GN,
- Informatyk - Administrator Systemów Informatycznych – ASI,
- Pełnomocnik ds. informacji niejawnych – IN,
- Szef Gminnego Zespołu Reagowania – GZR,
- Wieloosobowe stanowisko ds. technicznej obsługi Urzędu – SU.

Liczba pracowników Urzędu Miejskiego Dynów na dzień 31.12.2015 r. wyniosła **29 osób**. Struktura wykształcenia pracowników Urzędu jest następująca:

Wyszczególnianie stanowisk pracy	Wykształcenie wyższe	Wykształcenie średnie	Wykształcenie zasadnicze zawodowe	Wykształcenie podstawowe
Przedstawiciele władz publicznych	2	0	0	0
Kierownicy referatów	6	0	0	0
Główny specjalista	1	0	0	0
Inspektorzy	8	6	0	0
Starszy informatyk	1	0	0	0
Podinspektor	1	0	0	0
Referent	0	0	0	0
Pracownicy gospodarczy	0	0	3	0
Pomoc administracyjna	1	0	0	0
Razem	20	6	3	0

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Pracownicy Urzędu Miejskiego są zobowiązani do podnoszenia swoich kompetencji poprzez wszelakie kursy i szkolenia poprawiające kwalifikacje urzędników. Pracownicy Urzędu Gminy uczestniczą w obowiązkowych szkoleniach dotyczących m.in. zakresu KPA, instrukcji kancelaryjnej.

Budynek Urzędu Miejskiego o powierzchni użytkowej 907,02 m² jest odpowiedni do potrzeb, funkcjonalny i właściwie wyposażony. Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

e-Urząd

Obecne potrzeby w zakresie elektronicznych form kontaktu z urzędami są prawdopodobnie wynikiem przyzwyczajania się i stopniowej akceptacji elektronicznego kontaktu w sprawach urzędowych. Wraz z wchodzeniem w dorosłość nowych pokoleń, dla których Internet jest naturalnym środowiskiem komunikowania się, proces ten będzie przyspieszał. Istnieje oczywiście możliwość wpływania na tempo procesu akceptacji poprzez odpowiednie kampanie informacyjne i promocyjne.

Urząd Miejski czerpie informacje na temat oceny sprawności i kompetencji obsługi interesantów głównie z wyników ankiet, które są przeprowadzane wśród mieszkańców. Również podziękowania i oczekiwania interesantów kierowane bezpośrednio do pracowników, kierowników referatów czy Burmistrza mogą stanowić źródło informacji na temat funkcjonowania Urzędu. Ponadto sam Urząd wykonuje liczne analizy pod kątem ilości załatwionych spraw i przyjmowanych wniosków, co pozwala na stworzenie statystyki oraz wprowadzanie ulepszeń w zakresie funkcjonowania Urzędu. Każda uwaga, spostrzeżenie, jest analizowana i o ile to możliwe Urząd stara się uwzględnić to w pracy.

10.2. Inne podmioty instytucjonalne działające w gminie

W celu wykonania zadań Gmina tworzy jednostki organizacyjne, w tym zakłady i jednostki budżetowe. Tworzenie, likwidacja lub reorganizacja jednostek organizacyjnych następuje w drodze uchwały Rady. Rada uchwała statuty tworzonych gminnych jednostek organizacyjnych. Kierowników gminnych jednostek organizacyjnych zatrudnia i zwalnia Burmistrz, będący ich zwierzchnikiem służbowym.

Jednostkami budżetowymi działającymi w Gminie Miejskiej Dynów są:

- Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Dynowie,

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

- Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie,
- Zespół Szkół w Dynowie,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Dynowie,
- Miejskie Przedszkole w Dynowie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dynowie,
- Szkoła Muzyczna I st. w Dynowie.

Jednostki pomocnicze

Jednostkę pomocniczą tworzy Rada Miasta, w drodze uchwały, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy. Zasady tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostki pomocniczej określa statut gminy. Organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa Rada odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami.

Na terenie Gminy Miejskiej Dynów wyodrębniono 4 jednostki pomocnicze:

- Osiedle Nr 1,
- Osiedle Nr 2,
- Osiedle Nr 3,
- Osiedle Nr 4.

Osiedle jest częścią wspólnoty samorządowej obejmującej wszystkich mieszkańców określonego obszaru i stanowi jednostkę pomocniczą wspólnoty samorządowej. Osiedle tworzy się, łączy i dzieli w celu pogłębienia więzi między organami władzy miasta a mieszkańcami, dla lepszego poznania opinii społecznej oraz aktywności obywatelskiej na terenie całego miasta. Przy tworzeniu, łączeniu, dzieleniu i znoszeniu osiedla oraz ustalaniu jego granic bierze się pod uwagę jednorodność układu osadniczego lub zasiedlającego oraz więź społeczną i gospodarczą zapewniającą zdolność wykonywania zadań o charakterze publicznym.

10.3. Inne działania prorozwojowe i ich skuteczność

Dokumenty strategiczne tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego definiują wizję przyszłości, pozwalają określić cele na nadchodzące lata oraz zaplanować działania podejmowane dla ich osiągnięcia. Posiadanie dobrze opracowanej strategii oraz towarzyszących jej planów rozwoju staje się niezbędnym warunkiem ubiegania się o środki dostępne w ramach funduszy europejskich. Wnikliwie opracowana i konsekwentnie wdrażana strategia rozwoju stanowi jeden z elementów przyciągających inwestorów, dla których stabilna wizja rozwoju miejsca, w którym działają lub zamierzają działać, jest bardzo istotnym czynnikiem w planowaniu inwestycji. Poniższe zestawienie prezentuje dokumenty strategiczne obowiązujące w Gminie Miejskiej Dynów.

Dokumenty strategiczne Gminy Miejskiej Dynów:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Dynów na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019,
- Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Dynów,
- Program Rozwoju Gospodarczego Przeworsko-Dynowskiego Obszaru Wsparcia,
- Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Rozwoju Gospodarczego Przeworsko-Dynowskiego Obszaru Wsparcia,
- Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gospodarczego Przeworsko-Dynowskiego Obszaru Wsparcia,
- Studium komunikacyjne Przeworsko-Dynowskiego Obszaru Wsparcia,
- Analiza potencjału gospodarczego, turystycznego i społecznego Przeworsko-Dynowskiego Obszaru Wsparcia.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

11. Gospodarka i struktura gospodarki

11.1. Struktura podmiotowa i potencjał gospodarki

W Gminie Miejskiej Dynów działalność prowadzi 443 podmioty gospodarcze (dane GUS według stanu na koniec 2015 roku), z czego ponad 94% swoją działalność prowadzi w sektorze prywatnym. Charakterystykę podmiotów gospodarki narodowej według sektorów własności i rodzajów charakteryzuje poniższa tabela.

Tabela 42. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własności i rodzajów (stan na koniec 2014 r.).

Jednostka terytorialna	Sektor własności	Rodzaje	Wartość
Gmina Miejska Dynów	Sektor publiczny	Ogółem	25
		Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	19
	Sektor prywatny	Ogółem	418
		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	326
		Spółki handlowe	22
		Spółdzielnie	3
		Fundacje	1
		Stowarzyszenia i organizacje społeczne	18

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W strukturze podmiotów gospodarczych według rodzaju prowadzonej działalności przeważają podmioty prowadzące pozostałą działalność (325), 116 podmiotów działa w zakresie przemysłu i budownictwa, a 2 w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie.

Wskaźnik liczebności firm (dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Miejskiej Dynów wynosi 8,25, a liczba jednostek nowo zarejestrowanych na 10000 ludności wynosi 113,95.

Tabela 43. Podmioty gospodarcze: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan na koniec 2014 r.).

Jednostka terytorialna	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności.
Gmina Miejska Dynów	8,25	113,95

Źródło: GUS, Bank danych lokalnych

Tabela 44. Podmioty gospodarki narodowej według klas wielkości (stan na koniec 2015 r.)

Jednostka terytorialna	Według klas wielkości - o liczbie pracujących					
	Ogółem	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej
Gmina Miejska Dynów	443	419	19	5	0	0

Źródło: GUS, Bank danych lokalnych

W strukturze podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Gminie Miejskiej Dynów dominują mikroprzedsiębiorstwa i stanowią one ponad 94%, następnie przedsiębiorstwa małe, nieco ponad 4%.

11.2. Struktura rodzajowa gospodarki

Do najczęściej stosowanych mierników struktury rodzajowej gospodarki należy struktura zatrudnienia, która według dostępnych danych GUS w województwie podkarpackim w latach 2010-2013 prezentowała się następująco:

Tabela 45. Pracujący według sekcji PKD w latach 2010-2013 na Podkarpaciu

Sekcja wg PKD	ROK			
	2010	2011	2012	2013
Ogółem	781765	794727	784946	792771
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, rybactwo	259524	259764	259769	259686
Przemysł i budownictwo	191735	196744	189243	192221
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie	140683	145436	138975	138789
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości	15549	15754	15217	15746
Pozostałe usługi	174274	177029	181742	186329

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Specyfiką Gminy Miejskiej Dynów jest duża liczba podmiotów zatrudniających do 9 osób (419 mikroprzedsiębiorstw), 19 podmiotów zatrudnia od 10 do 49 osób. Na terenie Gminy Miejskiej Dynów jest 5 podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 50 osób.

Poniżej zaprezentowane dane (tabela 46 i 47) przedstawiają dynamikę podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy w latach 2007-2011 według sekcji PKD 2004 i PKD 2007 oraz w roku 2014 i 2015 (na tle jednostek porównywalnych).

Tabela 46. Podmioty wg sekcji PKD 2004 i PKD 2007

Sekcje PKD	PKD 2004			Sekcje PKD	PKD 2007		
	ROK				ROK		
	2007	2008	2009		2009	2010	2011
A	5	5	4	A	4	5	5
B	0	0	0	B	1	1	1
C	0	0	1	C	36	37	45
D	43	42	38	D	0	0	0
E	1	1	1	E	2	2	2
F	34	41	48	F	48	53	55
G	117	117	123	G	118	122	117
H	12	11	14	H	20	23	29
I	17	16	17	I	14	20	22
J	10	8	6	J	11	13	12
K	47	45	41	K	6	7	6
L	7	7	7	L	4	4	5
M	17	17	19	M	20	26	27
N	16	14	14	N	8	6	7
O	26	30	31	O	7	7	7
P	0	0	0	P	19	19	17
Q	0	0	0	Q	14	15	15
ogółem	352	354	364	R	9	9	10
				SiT	23	26	26
				U	0	0	0
				ogółem	364	395	408

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Legenda:

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie
- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe
- Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- Sekcja F – Budownictwo
- Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa
- Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- Sekcja J – Informacja i komunikacja
- Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- Sekcja P – Edukacja
- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- Sekcja S – Pozostała działalność usługowa
- Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)

Tabela 47. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji w 2014 i 2015 roku

Podmioty gospodarcze według sekcji	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U
2014 rok																				
Gmina Miejska Dynów	3	1	50	0	2	59	116	37	19	10	7	8	27	7	7	19	17	12	39	0
Województwo podkarpackie (gminy miejskie)	345	80	5847	120	171	6524	21939	4140	2167	2522	2368	3384	8423	2240	350	3165	5631	1544	5895	3
Polska (gminy wiejskie)	13462	2162	198589	5482	6708	239588	642982	150181	77805	96924	90829	166547	287049	77132	5981	89892	150137	43047	160875	219
2015 rok																				
Gmina Miejska Dynów	2	1	51	0	2	62	118	34	19	9	7	10	27	7	7	18	18	12	40	0
Województwo podkarpackie (gminy miejskie)	357	84	5891	129	168	6674	21710	4216	2152	2522	2353	3524	8734	2305	344	3202	5631	1562	6007	3
Polska (gminy miejskie)	13368	2226	199467	5860	6879	241917	635570	150971	76668	104017	90273	172730	299462	81157	5885	90910	150012	44133	160309	220

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Legenda:

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie
- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe
- Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- Sekcja F – Budownictwo
- Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa
- Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- Sekcja J – Informacja i komunikacja
- Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- Sekcja P – Edukacja
- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- Sekcja S – Pozostała działalność usługowa
- Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne

11.3. Informacje o wybranych sekcjach i segmentach gospodarki

Miasto to stanowi często dla okolicznej ludności jedyne miejsce zatrudnienia, nauki dla młodzieży, ośrodek życia kulturalnego i więzła komunikacyjnego. Są tu m. in. takie zakłady jak: Moeschle-Polska, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, Centrum medyczne „Dynmed”, „Aleksandria” Dom Weselny i Restauracja, Spółdzielnia Inwalidów.

11.3.1. Działalność produkcyjna

Do większych zakładów produkcyjnych funkcjonujących na terenie gminy należą:

- Moeschle-Polska,
- Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy „Brykiet” s.c.,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „Rek-Fol”,
- Piekarnia Małgorzata i Stanisław Krupa s.c.,
- Piekarnia GS „Samopomoc Chłopska”.

11.3.2. Działalność budowlana

Działalność budowlana obejmuje szeroki wachlarz usług, m.in.:

- Usługi w zakresie wykonywania robót budowlanych (malowanie, wykładanie podłóg i ścian),
- Usługi w zakresie przygotowania terenu pod budowę (roboty ziemne, wykonywanie wkopów, rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych),
- Usługi w zakresie wykonywania budynków i budowli (wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych, wykonywanie specjalistycznych robót budowlanych, budownictwo ogólne i inżynieria lądowa, wykonywanie robót budowlanych drogowych, budowa obiektów inżynierii wodnej wykonywanie pozostałych robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów inżynierskich),
- Usługi w zakresie wykonywania instalacji budowlanych (wykonywanie instalacji elektrycznych, wykonywanie robót budowlanych izolacyjnych, wykonywanie instalacji cieplnych, wodnych, wentylacyjnych i gazowych, wykonywanie instalacji centralnego ogrzewania i wentylacyjnych, wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych).

W sekcji budowlanej (F: Obiekty budowlane i roboty budowlane) według danych GUS na koniec 2015 roku działało 62 podmioty gospodarcze.

11.3.3. Pozostałe usługi

W Gminie Miejskiej Dynów znajduje się 17 sklepów samoobsługowych, w tym 9 o powierzchni powyżej 100 m².

Szpital

Na terenie Gminy Miejskiej Dynów nie ma zlokalizowanych szpitali. Tutejsi mieszkańcy w zakresie stacjonarnej opieki zdrowotnej, korzystają przede wszystkim z usług szpitali w Rzeszowie (ok. 38 km od Dynowa) i szpitala w Brzozowie (ok. 30 km od Dynowa)

Przychodnie³⁰

Świadczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej dla mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów realizowane są przez:

- Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 2 w Rzeszowie Samodzielny Publiczny ZOZ w Dynowie,
- Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie/ Oddział Dynów,
- NZOZ Dynmed Przychodnia Lekarzy Rodzinnych i Specjalistów,
- Gabinety prywatne lek. stomatolog Agnieszka Banaś-Mohsin,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny lek. stomatolog Małgorzata Kołt,
- Specjalistyczny Gabinet Lekarski lek. med. Irena Kędzierska,

³⁰ <http://www.dynow.pl/dla-mieszkancow/katalog-adresowy-miasta/>

- Praktyka Lekarska Mirosław Teplicki,
- Usługi Pielęgniarskie „Korona” Monika Lubińska-Sochacka.

Apteki

- Apteka „Pod Zegarem” Danuta Kontek,
- Apteka Animed,
- Apteka Różana,
- Apteka Lafarma.

11.3.4. Usługi otoczenia biznesu

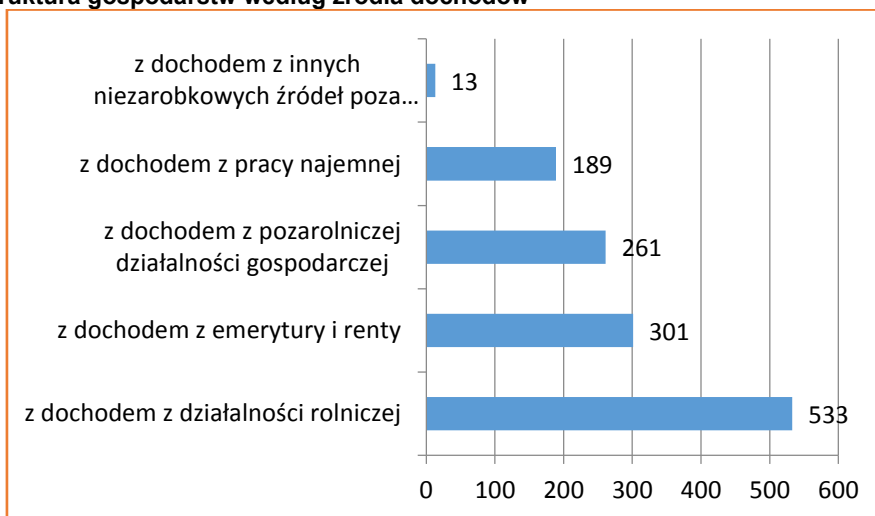
W Gminie Miejskiej Dynów znajdują się następujące placówki bankowe:³¹

- PKO Bank Polski Oddział w Dynowie,
- Bank Spółdzielczy w Dynowie,
- Alior Bank S.A. Placówka Partnerska.

11.3.5. Rolnictwo

Produkcja rolna w Dynowie oparta jest o rozdrobniony sektor prywatny. W analizowanej Gminie zgodnie z zamieszczonym poniżej wykresem najczęściej gospodarstw domowych utrzymuje się z działalności rolniczej (533 gospodarstwa), następnie z emerytury i renty (301) oraz z dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (261), z kolei najmniej gospodarstw utrzymuje się z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą (13 gospodarstw). 189 gospodarstw z dochodów z pracy najemnej. Są to gospodarstwa zlokalizowane najczęściej w dzielnicy Bartkówka.

Wykres 11. Struktura gospodarstw według źródła dochodów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku

Poniżej zamieszczony opis przedstawia charakterystykę warunków do prowadzenia działalności rolniczej w Gminie Miejskiej Dynów oraz samą prowadzoną na analizowanym obszarze działalność rolniczą.

Warunki glebowe

Obszar Pogórza Dynowskiego jest pokryty utworami pyłowymi zalegającymi na utworach fliaszowych, nazywanymi lessami karpackimi lub utworami lessopodobnymi. Są one podłożem gleb płowych oraz brunatnych, które dominują w tym regionie.

W dolinach rzecznych występują urodzajne mady rzeczne, korzystne dla rolnictwa.

Na terenie miasta Dynowa występują gleby brunatne. Są to gleby jakości I – IV klasy bonitacyjnej. Grunty orne na tych glebach stanowią kompleks pszenny górski, natomiast słabsze są od nich gleby gliniaste, pyłowe i ilaste.

Poniżej zamieszczona tabela prezentuje charakterystykę gleb występujących w Dynowie.

³¹ http://pogorzedydnowskie.pl/baza_adresowa_turysty_adres/23/banki-bankomaty-miasto-dynow.html

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Tabela 48. Powierzchnia użytków rolnych w Gminie Miejskiej Dynów z podziałem na klasy gleboznawcze

Powierzchnia gruntów w ha																				
Użytki rolne							Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione			Grunty zabudowane i zurbanizowane							Grunty pod wodami-powierzchniami płynącymi	nieużytki	RAZEM	
grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe	grunty rolne zabudowane	grunty pod rowami	RAZEM	lasy	grunty zadrzewione i zakrzewione	RAZEM	tereny mieszkalne	inne tereny zabudowane	zurbanizowane tereny	tereny rekreacyjne, sportowe, kulturowe	tereny komunikacyjne		użytki kopalne				RAZEM
														drogi	tereny kolejowe					
1508	19	79	168	119	2	1895	299	43	342	20	23	2	5	89	5	1	145	66	7	2455
Powierzchnia ogólna gruntów: 2455 ha																				

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynowie

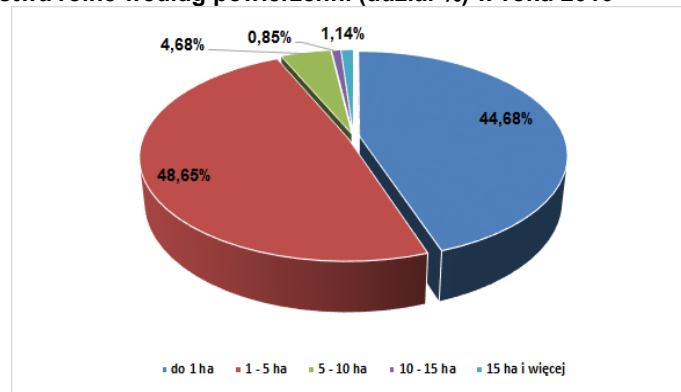
Na terenie Gminy Miejskiej Dynów w 2010 roku działalność rolniczą prowadziło 704 gospodarstwa indywidualne, spośród 705 gospodarstw rolnych ogółem. W strukturze gospodarstw według powierzchni przeważają gospodarstwa o areale od 1 do 5 ha (ponad 48%), ponad 44% stanowią gospodarstwa o powierzchni do 1 ha. Ponad 4% gospodarstw mieści się w przedziale od 5 do 10 ha. Na terenie Gminy Miejskiej Dynów jest też 0,85% gospodarstw domowych o powierzchni od 10 do 15 ha i 1,14% o powierzchni powyżej 15ha.

Tabela 49. Udział gospodarstw rolnych według powierzchni w 2010 roku (%)

Gospodarstwa rolne według powierzchni (udział %)	do 1 ha	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 15 ha	15 ha i więcej
Gmina Miejska Dynów	44,68%	48,65%	4,68%	0,85%	1,14%
Polska	31,39%	37,84%	15,44%	6,69%	8,64%
województwo podkarpackie	44,56%	45,54%	7,42%	1,24%	1,24%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku

Wykres 12. Gospodarstwa rolne według powierzchni (udział %) w roku 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku

W większości gospodarstw produkcja ma wciąż wszechstronny, niewyspecjalizowany charakter. Dominuje uprawa okopowych, głównie ziemniaków oraz zbóż, a w produkcji zwierzęcej chów drobiu, bydła i trzody chlewnej.

Tabela 50. Gospodarstwa rolne według pogłowia zwierząt gospodarskich w 2010 roku

Liczba gospodarstw według pogłowia zwierząt gospodarskich	bydło	trzoda chlewna	konie	drób
Gmina Miejska Dynów	125	28	27	2
Województwo podkarpackie	41 706	33 239	10 285	109 662
Polska	525 472	397 676	101 256	788 968

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku

Tabela 51. Gospodarstwa rolne według zasiewów wybranych upraw w 2010 roku

Liczba gospodarstw według zasiewów wybranych upraw	zboża	ziemniaki	uprawy przemysłowe	warzywa gruntowe
Gmina Miejska Dynów	316	357	30	133
Województwo podkarpackie	126 721	120 777	8 264	17 882
Polska	1 296 681	747 749	134 430	110 210

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

12. Potencjał materialno-finansowy gminy

12.1. Majątek komunalny

12.1.1. Nieruchomości budynkowe i inne komunalne obiekty/urządzenia

Ustawową definicję mienia komunalnego zawiera art. 43 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r. poz.1515). Zgodnie z tym przepisem mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe, należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw. W skład mienia komunalnego wchodzi zatem wyłącznie prawa majątkowe, nie wchodzi natomiast prawa niemajątkowe, w stosunku zarówno do dóbr materialnych, jak i niematerialnych. Oprócz własności gminie i innym gminnym osobom prawnym mogą przysługiwać inne prawa majątkowe, np. użytkowanie wieczyste, ograniczone prawa rzeczowe, wierzytelności itp. Mienie komunalne to także środki finansowe, które mogą pochodzić z różnych źródeł. Generalnie można stwierdzić, że mienie komunalne obejmuje aktywa.

Poniżej zamieszczono wykaz mienia komunalnego Gminy Miejskiej Dynów według stanu na dzień 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie		Wartość brutto PLN
Budowle		
Kanalizacja (sanitarna i deszczowa)		3154288,41
Wodociągi		338973,80
Drogi		2784423,74
Oświetlenie		1811001,69

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Wyszczególnienie					Wartość	
Budynki i budowle						
Lp.	Nr inwentarzowy	Nazwa	J.m.	Ilość	Wartość początkowa	Umorzenie
1.	UM-610/1/03	Ośrodek turystyczny „Błękitny San” /wiata, kioski/	szt.	1	994758,40	172955,22
2.	UM-607/1/109	Ośrodek turystyczny „Błękitny San” /pawilon portierni/	szt.	1	297374,82	59428,92
3.	UM-608/1/109	Ośrodek turystyczny „Błękitny San” /budynek sanitariatów/	szt.	1	195491,06	34158,56
4.	UM-608/1/109	Ośrodek turystyczny „Błękitny San” /budynek informacji/	szt.	1	322679,26	56416,64
5.	UM-54/2/221	Ośrodek turystyczny „Błękitny San” /bocznica kolejki wąskotorowej z rampą/	szt.	1	196017,59	30422,30
6.	UM-613/2/24	Ośrodek turystyczny „Błękitny San” /opaska brzegowa/	szt.	1	73025,48	12779,68
7.	UM-850/2/220	Parking przy ośrodku „Błękitny San” wraz z kanalizacją deszczową	szt.	1	881431,72	145782,70
8.	UM-614/2/290	Ośrodek turystyczny „Błękitny San” / pole namiotowe/	szt.	1	17630,49	3085,32
9.	UM-711/2/290	Boisko do siatkówki plażowej, utwardzenie terenu 5674/1	szt.	1	346151,92	51922,80
10.	UM-0001/1/05	Budynek administracyjny UM	szt.	1	446197,36	445034,16
11.	UM-2/1/106	Budynek – Środowiskowy Dom Samopomocy	szt.	1	1007522,20	377820,40
12.	UM-0003/1/107	Budynek – Miejski Ośrodek Kultury, Pogotowie	szt.	1	536456,61	248369,50
13.	UM-6/1/109	Budynek – OSP Dynów Przedmieście	szt.	1	1322977,35	200435,59

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

14.	UM-7/1/09	Budynek – OSP Bartkówka	szt.	1	297374,82	59428,92
15.	UM-8/1/109	Budynek – Dom Ludowy Bartkówka	szt.	1	165898,61	89441,89
16.	UM-1052/1/109	Budynek techniczno-socjalny park. Ul. Dworska	szt.	1	213547,20	0,00
17.	UM-5/1/109	Budynek – OSP Dynów Miasto	szt.	1	392800,81	382390,73
18.	UM-846/2/290	Taras widokowe	szt.	6	362738,57	35016,36
19.	UM-847/2/290	Plaża nad Sanem dz. 5660	szt.	1	103921,36	10339,02
20.	UM-848/2/290	Plaża nad Sanem „Na zakręcie” dz. 5657	szt.	1	175455,24	17455,72
21.	UM-910/2/211	Studnie głębinowe	szt.	7	145411,26	13087,02
22.	UM-912/2/290	Kompleks boisk sportowych Orlik z zapleczem sanitarno-szatniowym	szt.	1	1261378,98	63068,94
23.	UM-1030/2/290	Fontanna	szt.	1	711386,24	0,00
24.	UM-1049/2/290	Boisko wielofunkcyjne i kort	szt.	2	773019,78	0,00
RAZEM					11240647,13	2508840,39

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Gmina nie dysponuje lokalami socjalnymi.

12.1.2. Grunty komunalne

Powierzchnia gruntów komunalnych

Gminny zasób nieruchomości tworzą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste. Zasób nieruchomości umożliwia skuteczną realizację polityki przestrzennej i inwestycyjnej gminy. Powierzchnia nieruchomości stanowiących własność Gminy Miejskiej Dynów nieoddanych w użytkowanie wieczyste wynosi **144,95** ha, powierzchnia gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste wynosi **2,72** ha, a powierzchnia gruntów oddanych w dzierżawę **27,80** ha.

Szczegółowe zestawienie powierzchni stanowiących zasób Gminy Miejskiej Dynów.

Wyszczególnienie	Sposób użytkowania w ha				
	Grunty zabudowane i pod zabudowę	Drogi	Grunty rolne	Lasy i grunty zalesione	Grunty różne
Powierzchnia	12,60	28,00	87,00	16,60	0,75
Ogółem	144,95				

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Formy udostępniania nieruchomości zasobu Gminy Miejskiej Dynów w 2015 roku.

Dzierżawa gruntów (w ha)	26,70
Najem lokali użytkowych (w szt.)	4
Najem lokali mieszkalnych (w szt.)	30
Użyczenie (w szt.)	4
Trwały zarząd (w ha)	3,8332

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Zbycie nieruchomości z zasobu Gminy Miejskiej Dynów w 2015 roku.

Sprzedaż nieruchomości rolnych i leśnych (ha)	0
Sprzedaż nieruchomości budowlanych (ha)	0
Sprzedaż budynków (szt.)	1 (budynek użytkowy)

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

12.2. Budżet i inwestycje gminy

12.2.1. Dochody budżetu gminy

W dużym stopniu odbiciem poziomu rozwoju gospodarczego gminy jest jej budżet – dochody własne, w tym wpływy podatkowe. Budżet gminy ilustrują poniższe tabele.

Tabela 52. Dochody budżetu gminy wg rodzajów

Wyszczególnienie	w zł.		
	2013	2014	2015
OGÓŁEM	17891938,97	22183539,25	21432887,32
W tym:			
Dochody majątkowe	1618472,55	3839122,03	2734029,69
Dochody własne	4827425,07	5593978,48	6073818,99
<i>w tym:</i>			
Podatek od nieruchomości	1641714,61	1681531,99	1830861,27
Podatek od środków transportowych	61833,00	76812,00	80264,00
Podatek rolny i leśny	262768,55	257285,10	254548,82
Opłata skarbową	28804,00	29319,00	29750,00
Wpływy z usług	33466,87	94767,51	211119,10
Dochody z dzierżawy i leasingu	161767,85	160256,33	106607,77
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa z tego:	1977533,18	2141083,07	2361162,51
od osób prawnych	97371,18	87985,07	108587,51
od osób fizycznych	1880162,00	2053098,00	2252575,00
Dotacje celowe z budżetu państwa	3222943,51	3669809,96	3586890,38
Na zadania gminy: zlecone	2411792,64	2485687,96	2532403,25
własne	811150,87	1184122,00	1054487,13
Subwencje ogólne z budżetu państwa	7687309,00	8795913,00	8813044,00

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

O możliwościach rozwojowych danej jednostki terytorialnej w dużej mierze stanowi udział dochodów własnych w dochodach ogółem. W gminie w 2015 roku udział ten wyniósł blisko 27%.

12.2.2. Wydatki budżetu gminy

Poniżej zamieszczone tabele prezentują wydatki budżetu Gminy Miejskiej Dynów w latach 2013-2015.

Tabela 53. Wydatki budżetu gminy

Wyszczególnienie	w zł		
	2013	2014	2015
OGÓŁEM	17410062,40	22491365,71	21806168,76
<i>w tym:</i>			
Dotacje	439062,65	427430,11	485656,75
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2290208,96	2305134,95	2337776,89
Wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy	8398867,68	9166146,18	9797321,25
Zakup materiałów i usług	2832047,93	4133178,58	3765437,82
<i>w tym: energia</i>	474503,98	457944,33	501144,56
Rozliczenia z bankami	171027,48	165000,00	167279,45
Wydatki (bieżące) na realizację programów finansowanych z udziałem środków unijnych	120503,50	111550,88	52475,73
Wydatki majątkowe	2721606,53	5717770,55	4600804,64
W tym inwestycyjne	2721606,53	5717770,55	4600804,64
<i>w tym: na budynki i budowlę</i>	1163793,74	5087450,77	4220900,49

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Tabela 54. Wydatki budżetu gminy wg rodzajów

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zł		
	2013	2014	2015
OGÓLEM	17410062,40	22491365,71	21806168,76
Rolnictwo	42165,90	39226,12	38668,43
Transport	644956,16	1476685,36	1184356,25
Gospodarka komunalna	981965,76	1168610,89	1297325,14
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	1265249,98	5035650,92	4159415,67
Oświata i wychowanie	6195644,11	7158121,11	7517687,48
Kultura i sztuka	334500,00	331858,21	391500
Ochrona zdrowia	103202,98	84554,21	91982,12
Opieka społeczna	3504758,45	3501749,3	3603711,37
Kultura fizyczna i sport	71809,37	95537,33	86859,87
Turystyka i wypoczynek	119537,95	17432,3	40883,05
Administracja samorządowa	2395503,72	2394076,88	2446725,84
Obrona narodowa	-	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	780205,28	132023,24	6150
Działalność usługowa	45276,67	157220,79	57681,90
Informatyka	327716,51	132710,67	-
Urzędy naczelnych organów	1070,00	44700,00	57958,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	119241,49	264578,39	343839,98
Dochody od osób prawnych	-	-	-
Obsługa długu publicznego	171027,48	165000,00	167279,45
Różne rozliczenia	-	-	-
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	306230,59	291629,99	314144,21
Leśnictwo	-	-	-

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Tabela 55. Wydatki budżetu gminy wg rodzajów - struktura % w ogółu wydatków

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
OGÓLEM	100%	100%	100%
Rolnictwo	0,24%	0,17%	0,18%
Transport	3,70%	6,56%	5,43%
Gospodarka komunalna	5,64%	5,20%	5,95%
Gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	7,28%	22,38%	19,07%
Oświata i wychowanie	35,59%	31,83%	34,47%
Kultura i sztuka	1,92%	1,48%	1,80%
Ochrona zdrowia	0,59%	0,38%	0,42%
Opieka społeczna	20,13%	15,57%	16,53%
Kultura fizyczna i sport	0,41%	0,42%	0,40%
Turystyka i wypoczynek	0,69%	0,08%	0,19%
Administracja samorządowa	13,76%	10,64%	11,22%
Obrona narodowa	-	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	4,48%	0,59%	0,02%
Działalność usługowa	0,26%	0,70%	0,26%
Informatyka	1,88%	0,59%	0,00%
Urzędy naczelnych organów	0,01%	0,20%	0,27%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,68%	1,18%	1,58%
Dochody od osób prawnych	0,00%	0,00%	0,00%
Obsługa długu publicznego	0,98%	0,73%	0,77%
Różne rozliczenia	-	-	-
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,76%	1,30%	1,44%
Leśnictwo	-	-	-

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

12.2.3. Inwestycje gminne

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Realizowane w ostatnim okresie programowania przez gminę zadania inwestycyjne wpisywały się w cele strategiczne określone w dokumencie pod nazwą: „Strategia Rozwoju Miasta Dynów na lata 2007-2013”. Zadania te - zarówno jednoroczne jak i wieloletnie - umieszczane były w budżecie gminy, zatwierdzanym przez Radę Miasta.

Najważniejszym źródłem dotacji do realizowanych wówczas inwestycji były środki Unii Europejskiej, pochodzące m.in. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i budżetu państwa. W latach 2007-2015 gmina zrealizowała ze środków UE oraz krajowych 11 projektów inwestycyjnych o łącznej wartości 26 524 152,95 PLN pozyskując dofinansowanie w formie dotacji w kwocie 18 991 019,94 PLN. Najważniejsze z nich to:

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Lp.	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Beneficjent	Lata realizacji	Koszty
1.	Transgraniczna wymiana doświadczeń – opracowanie dokumentacji technicznej kanalizacji i wodociągów w Dynowie	Program Sąsiedztwa Polska – Białoruś – Ukraina INTERREG IIIA / TACIS CBC	Miasto Dynów	2007 - 2008	Koszt całkowity: 313 040,00 zł Dotacja: 192 840,00 zł
2.	„Budowa stacji uzdatniania wody wraz z ujęciami wody, zbiornikami wody, remontem, budową i przebudową sieci wodociągowych wraz z urządzeniami towarzyszącymi dla Miasta Dynowa”	Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Miasto Dynów	2008-2011	Koszt całkowity: 3 917 325,99 zł Dofinansowanie: 1 984 819,97 zł
3.	Poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy Miejskiej Dynów i Gminy Dynów poprzez utworzenie na ich terenie obiektów infrastruktury turystycznej oraz renowację zabytków	Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Miasto Dynów Gmina Dynów	2010-2011	Koszt całkowity: 2 936 719,16 zł Dofinansowanie: 2 492 301,27 zł Nr umowy: UDA-RPPK.06.00.00-18-019/09-00 Całkowite koszty poniesione przez Gminę Miejską Dynów: 1 784 112,20 zł, Dofinansowanie: 1 516 495,37 zł
4.	Rozbudowa, przebudowa, nadbudowa budynku OSP w Dynowie Przedmieściu i wyposażenie jednostek OSP w Dynowie Przedmieściu i OSP w Dynowie (ul. Szkolna)	Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Miasto Dynów	2010-2011	Koszt całkowity: 2 304 301,89 zł Dofinansowanie: 1 941 087,09 zł
5.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Miejskiej Dynów	Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Miasto Dynów	2007-2010	Koszt całkowity: 1784 422,95 zł Dofinansowanie: 1 428 732,55 zł
6.	Przebudowa drogi gminnej nr 108031 R bocznej do ul. Grunwaldzkiej w Dynowie	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011	Miasto Dynów	2011	Koszt całkowity: 611 531,52 zł Dofinansowanie: 310 000,00 zł
7.	Poprawa wizerunku miasta Dynów poprzez rewitalizację Rynku i przyległych ulic, parku przydworskiego oraz remont infrastruktury komunikacyjnej w obrębie Obszaru I	Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Miasto Dynów Fundacja „Wzrastanie”	2011-2015	Koszt całkowity: 11 258 595,87 PLN Dofinansowanie: 8 295 337,26 PLN
8.	Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej wraz z przyłączami na terenie miasta Dynów – etap I	Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Miasto Dynów	2011-2013	Koszt całkowity projektu: 2 345 121,12 zł Dofinansowanie 1 640 887,37 zł
9.	Poprawa zniszczonego przez podtopienia układu komunikacyjnego w Dynowie	Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Miasto Dynów	2011-2012	Koszt całkowity projektu: 470 274,86 zł Dofinansowanie: 442 917,33 zł
10.	Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko-Orlik 2012” (boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym) w Dynowie	Ministerstwo Sportu i Turystyki / Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	Miasto Dynów	2012	Koszt całkowity: 1 253 579,55 zł Dofinansowanie MSiT: 500 000,00 zł Urząd Marszałkowski: 333 000,00 zł
11.	„PSeAP – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej.”	Regionalny Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Miasto Dynów	2014	Koszt całkowity: 481 847,00 zł Dofinansowanie: 404 903,00 zł

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Spis ilustracji

Tabele

Tabela 1. Struktura wieku według grup ekonomicznych w 2015 r.	14
Tabela 2. Udział kobiet	15
Tabela 3. Urodzenia, zgoni, przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w poszczególnych latach 2012-2015	16
Tabela 4. Małżeństwa zawarte na 1 000 mieszkańców w latach 2012-2015.....	17
Tabela 5. Zameldowania i wymeldowania na pobyt stały w poszczególnych latach 2012-2015.....	18
Tabela 6. Prognoza ludności dla Gminy Miejskiej Dynów według płci na lata 2017-2035	18
Tabela 7. Wyniki sprawdzianu uczniów i szkół podstawowych w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2014 ...	20
Tabela 8. Średnie wyniki uczniów i szkół w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2014	22
Tabela 9. Wskaźniki charakteryzujące rynek pracy w Gminie Miejskiej Dynów.....	23
Tabela 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Miejskiej Dynów	23
Tabela 11. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w Gminie Miejskiej Dynów i w jednostkach porównywalnych w grudniu 2015 roku.....	23
Tabela 12. Liczba ofert pracy w powiecie rzeszowskim	23
Tabela 13. Wskaźniki warunków mieszkaniowych	27
Tabela 14. Charakterystyka mieszkań oddanych do użytku	28
Tabela 15. Obowiązujące stawki czynszu w zasobach komunalnych w Gminie Miejskiej Dynów w 2016 roku (w zł na 1m ² p.u. miesięcznie)	28
Tabela 16. Liczba i kwota dodatków mieszkaniowych wypłacanych w roku: 2012, 2013, 2014, 2015	28
Tabela 17. Wyposażenie mieszkań w instalacje.....	28
Tabela 13. Udział w działaniach ratowniczych jednostek Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) w Dynowie Przedmieściu w latach 2011-2015	34
Tabela 14. Ambulatoryjna opieka zdrowotna i apteki w Gminie Miejskiej Dynów według stanu na koniec 2015 roku	37
Tabela 15. Pomoc społeczna wg powodów udzielenia w latach 2012-2015	41
Tabela 16. Wydatki na pomoc społeczną, w tym w ramach zadań własnych oraz w ramach zadań zleconych w latach 2012-2015 w PLN.....	41
Tabela 17. Pomoc społeczna wg rodzajów świadczeń w latach 2014-2015.....	41
Tabela 18. Pomoc społeczna wg rodzajów świadczeń w latach 2014-2015 w PLN	41
Tabela 19. Pomoc społeczna w latach 2012-2015	41
Tabela 25. Charakterystyka przedszkoli w gminie w latach 2013-2015.....	42
Tabela 26. Szkoły podstawowe w Gminie Miejskiej Dynów w roku szkolnym 2014/2015	42
Tabela 27. Komputeryzacja szkół podstawowych w gminie i jednostkach porównywalnych	43
Tabela 28. Szkoły gimnazjalne w Gminie Miejskiej Dynów.....	43
Tabela 29. Komputeryzacja szkół gimnazjalnych w Gminie i jednostkach porównywalnych	43
Tabela 30. Stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz fundacje w 2015 r.	45
Tabela 31. Stan techniczny szkół funkcjonujących w Gminie Miejskiej Dynów i zakres bieżących potrzeb inwestycyjnych	50
Tabela 32. Wykaz i specyfikacja obiektów o charakterze sportowym i rekreacyjnym zlokalizowanych w Gminie Miejskiej Dynów	52
Tabela 33. Podstawowe dane charakteryzujące sieć gazową w Gminie Miejskiej Dynów na koniec 2014 roku i jej odbiorców	57
Tabela 29. Drogi i ich stan	62
Tabela 35. Wartość nakładów na utrzymanie, w tym remonty dróg gminnych i obiektów mostowych w porównaniu z potrzebami 2015 r.	62
Tabela 36. Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej (km)	66
Tabela 37. Woda dostarczona gospodarstwom domowym w dam ³	66
Tabela 38. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	66
Tabela 39. Charakterystyka sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej w Gminie Miejskiej Dynów	66
Tabela 40. Długość sieci kanalizacyjnej /1 odbiorcę, na 1 mieszkańca korzystającego w gminie i w jednostkach porównywalnych	67
Tabela 41. Wykaz ilości zbiorników bezodpływowych	67
Tabela 42. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własności i rodzajów (stan na koniec 2014 r.).....	87
Tabela 38. Podmioty gospodarcze: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan na koniec 2014 r.)	87
Tabela 39. Podmioty gospodarki narodowej według klas wielkości (stan na koniec 2015 r.)	87
Tabela 45. Pracujący według sekcji PKD w latach 2010-2013 na Podkarpaciu	87
Tabela 46. Podmioty wg sekcji PKD 2004 i PKD 2007	88
Tabela 47. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji w 2014 i 2015 roku.....	89
Tabela 48. Powierzchnia użytków rolnych w Gminie Miejskiej Dynów z podziałem na klasy gleboznawcze	92
Tabela 49. Udział gospodarstw rolnych według powierzchni w 2010 roku (%).....	92
Tabela 50. Gospodarstwa rolne według pogłowia zwierząt gospodarskich w 2010 roku.....	92

Strategia Rozwoju Miasta Dynów do roku 2026
Tom I: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
(ilościowa)

Tabela 51. Gospodarstwa rolne według zasiewów wybranych upraw w 2010 roku.....	92
Tabela 52. Dochody budżetu gminy wg rodzajów	96
Tabela 53. Wydatki budżetu gminy.....	96
Tabela 54. Wydatki budżetu gminy wg rodzajów.....	96
Tabela 55. Wydatki budżetu gminy wg rodzajów - struktura % w ogółu wydatków.....	97

Wykresy

Wykres 1. Zmiany liczby ludności faktycznie zamieszkującej Gminę Miejską Dynów w latach 2012 – 2016	13
Wykres 2. Ludność wg grup wiekowych w Gminie Miejskiej Dynów (stan na 2015 rok).....	14
Wykres 3. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Miejskiej Dynów (stan na 2015 rok).....	15
Wykres 4. Urodzenia na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2015	16
Wykres 5. Zgony na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2015.....	17
Wykres 6. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2012-2015.....	17
Wykres 7. Małżeństwa zawarte na 1000 mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów w latach 2011-2014	18
Wykres 8. Procent uczniów, którzy uzyskali na sprawdzianie w 2014 roku uzyskali wyniki niskie, średnie i wysoki	21
Wykres 9. Struktura gospodarstw według źródła dochodów (w szt.)	25
Wykres 10. Stopień zadowolenia gospodarstw domowych z użytkowanego mieszkania według miejsca zamieszkania	29
Wykres 11. Struktura gospodarstw według źródła dochodów.....	91
Wykres 12. Gospodarstwa rolne według powierzchni (udział %) w roku 2010	92

Rysunek

Rysunek 1. Stan szkieletowych sieci informatycznych w województwie podkarpackim (stan na 2011 r.)	46
Rysunek 2. Stan światłowodowych linii informatycznych podwieszanych na liniach NN i SN w województwie podkarpackim	47
Rysunek 3. Wykaz dróg krajowych (w tym autostrad i szybkiego ruchu) zlokalizowanych w województwie podkarpackim	61
Rysunek 4. Lokalizacja Dynowa na tle podziału fizyczno-geograficznego województwa podkarpackiego na mezoregiony	69

**TOM II: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy
(jakościowa)**

**Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów
do roku 2026**

Dokument opracowany w oparciu o wyniki konsultacji społecznych i warsztatów diagnostyczno-projektowych z przedstawicielami partnerów społecznych Gminy.

Dynów, maj 2017 roku

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. ANALIZA PROBLEMÓW GMINY.....	6
1. Problemy w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców	6
1.1. Zabezpieczenie materialne	6
1.2. Schronienie.....	6
1.3. Bezpieczeństwo życia, zdrowia i mienia	6
1.4. Ochrona zdrowia i życia	6
1.5. Opieka	7
1.6. Rozwój ludzi	7
1.7. Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek, przyjemności	7
1.8. Kontakty społeczne, więź grupowa, tożsamość z gminą.....	7
1.9. Swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych.....	8
2. Problemy w zakresie potencjałów i zasobów Gminy	9
2.1. Zasoby techniczne	9
2.2. Potencjał i ład przestrzenny	9
2.3. Potencjał kulturowy	10
2.4. Potencjał ekologiczny	10
2.5. Potencjał ludzki	10
3. Problemy w zakresie gospodarki i promocji Gminy.....	11
3.1. Mikroprzedsiębiorstwa, MŚP	11
3.2. Polityka gospodarcza i promocja gospodarcza Gminy	11
II. CZYNNIKI ROZWOJOWE GMINY.....	12
1. Czynniki rozwojowe w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców	12
2. Czynniki rozwojowe w zakresie potencjałów i zasobów Gminy	15
3. Czynniki rozwojowe w zakresie gospodarki i promocji Gminy.....	17

Wprowadzenie

Prace nad strategią były prowadzone przez „Zespół Zadaniowy ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026” powołany Zarządzeniem Nr 185/2016 Burmistrza Miasta Dynów z dnia 12 kwietnia 2016r., w skład którego weszły następujące osoby:

Lp.	Nazwisko i imię	Instytucja/funkcja
1.	Baran-Michalak Anna	Główny specjalista ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki w Urzędzie Miejskim w Dynowie
2.	Barański Wojciech	Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego w Urzędzie Miejskim w Dynowie
3.	Biernasz Maria	Dyrektor Przedszkola Miejskiego w Dynowie
4.	Jarosz Joanna	Inspektor ds. obsługi Rady Miasta, samorządów mieszkańców i przeciwdziałania uzależnieniom w Urzędzie Miejskim w Dynowie
5.	Marszałek Wiesława	Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Dynowie
6.	Mryczko Roman	Radny Rady Miasta Dynowa, Przewodniczący Komisji Spraw Społecznych
7.	Niemiec Bogumiła	Kierownik Referatu Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej w Urzędzie Miejskim w Dynowie
8.	Nowicka-Hardulak Anna	Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego
9.	Owsiany Artur	p.o. Dyrektora Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dynowie
10.	Pantoł Zofia	Sekretarz Gminy
11.	Papiernik Henryka	Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dynowie
12.	Paździorny Grażyna	Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Dynowie
13.	Pepaś Aneta	Dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury w Dynowie
14.	Potoczna Renata	Z-ca Skarbnika Gminy
15.	Święś Tadeusz	Dyrektor Zespołu Szkół w Dynowie
16.	Wandas Anna	Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Dynowie
17.	Zięzio Michał	Radny Rady Miasta Dynowa

Prace nad opracowaniem Strategii były prowadzone z udziałem mieszkańców, w drodze konsultacji społecznych.

Organizacja warsztatów diagnostyczno-projektowych wraz z opracowaniem **Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026** zostały powierzone firmie Res Management s.c. z Brzozowa.

Strategia składa się z czterech części:

- I Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa)
- II Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy
- III Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
- IV Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

W pierwszej części przedstawione zostały ogólne informacje o gminie, ze wykorzystaniem danych statystycznych – tzw. analiza ilościowa. W drugiej części zaprezentowano wyniki warsztatów diagnostyczno-projektowych: zidentyfikowane problemy we wszystkich sferach życia Gminy oraz analizę SWOT – tzw. analiza jakościowa. Trzecia część to również wynik warsztatów diagnostyczno-projektowych, podczas których sformułowano misję Gminy, cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania realizacyjne. W czwartej części zapisano zasady zarządzania strategią i monitorowania jej wdrażania.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

W trakcie prac nad opracowaniem Strategii zostały zorganizowane **warsztaty diagnostyczno-projektowe**, na które zostali zaproszeni mieszkańcy (zaproszenie do włączenia się prace nad Strategią zostało umieszczone na oficjalnej stronie gminy www.dynow.pl, ponadto na warsztaty diagnostyczno-projektowe pisemne zaproszenia otrzymało 15 osób reprezentujących partnerów społeczno-gospodarczych Gminy, w tym do pracy w podzespołach:

- ✓ Podzespół I – do spraw społecznych – 9 osób,
- ✓ Podzespół II – do spraw zasobów i potencjałów Gminy - 6 osób,
- ✓ Podzespół III – do spraw gospodarczych i promocji Gminy – 6 osób.

Ponadto zaproszenia drogą elektroniczną (35) wysłano do stowarzyszeń i fundacji działających na terenie Dynowa, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Zawodowych) i Szkoły Muzycznej z Dynowa, Nadleśnictwa Dynów, Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku, Starostwa Przeworskiego, Domu Pogodnej Starości w Dynowie, NZOZ Dynmed, instytucji i większych firm działających w Dynowie.

Poniżej zamieszczono wykaz osób, które uczestniczyły w warsztatach diagnostyczno-projektowych w dniu 29 czerwca 2016r.:

Lp.	Nazwisko i imię	Instytucja/funkcja
1.	Baran-Michalak Anna	Główny specjalista ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki - Urząd Miejski Dynów
2.	Barański Wojciech	Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego - Urząd Miejski Dynów
3.	Bujdasz Tadeusz	Urząd Miejski Dynów
4.	Dudek Roman	Prezes Zarządu - Spółdzielnia Mieszkaniowa w Przeworsku
5.	Domin Łukasz	Stowarzyszenie „Aktywny Dynów”, TS „Dynovia”
6.	Frańczak Zygmunt	Burmistrz Miasta Dynów
7.	Jarosz Joanna	Inspektor ds. obsługi rady miejskiej, samorządu mieszkańców i przeciwdziałania uzależnieniom - Urząd Miejski Dynów
8.	Kędziński Piotr	Stowarzyszenie „Aktywny Dynów”, „Dynovia Dynów”
9.	Krupa Piotr	Radny Miasta Dynów, Z.H.U. „KRUPP” Piotr Krupa Dynów
10.	Marszałek Wiesława	Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Dynowie
11.	Niemiec Bogumiła	Kierownik Referatu Inwestycji, Remontów i Gospodarki Przestrzennej - Urząd Miejski Dynów
12.	Nowicka-Hardulak Anna	Urząd Miejski Dynów – Kierownik USC
13.	Owsiany Artur	Dyrektor ZGK Dynów
14.	Pantoł Zofia	Sekretarz Gminy, Urząd Miejski Dynów
15.	Paściak Marek	OSP Bartkówka
16.	Papiernik Henryka	Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dynowie
17.	Paździorny Grażyna	Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Dynowie
18.	Pilch Adam	Nadleśnictwo Dynów
19.	Polewka Andrzej	Przewodniczący Osiedla nr 4
20.	Potoczna Renata	Urząd Miejski Dynów
21.	Siry Marek	Radny Miasta Dynów
22.	Święś Tadeusz	Dyrektor Zespołu Szkół w Dynowie
23.	Wandas Anna	Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Dynowie

Konsultanci RES MANAGEMENT s.c. Brzozów:

1. Tomasz Bartnicki	Konsultant i moderator, prace redakcyjne
2. Maciej Jednakiewicz	Konsultant i moderator, prace redakcyjne
3. Paweł Mentelski	Konsultant, prace redakcyjne
4. Justyna Kostecka	Analiza danych statystycznych, prace redakcyjne
5. Barbara Kurczab	Prace redakcyjno-edycyjne
6. Justyna Bartnicka	Prace redakcyjno-edycyjne

Zapisy zawarte w ocenie problemów i analizie SWOT są odzwierciedleniem sposobu widzenia aktualnej sytuacji przez członków Zespołu Zadaniowego ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów oraz wynikają z analizy dokumentu Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa). Analiza ta ma charakter prospektywny. Oznacza to, iż szczególne znaczenie mają te czynniki (problemy), które będą wpływały na sytuację w przyszłości.

W trakcie prac warsztatowych ich uczestnicy zidentyfikowali problemy w następujących zakresach:

- zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców Gminy;
- zasobów technicznych, ładu przestrzennego, potencjału ekologicznego, potencjału ludzkiego i potencjału kulturowego Gminy;
- w sferze gospodarczej i promocji Gminy.

Problem jest tu rozumiany jako nieakceptowana sytuacja odnosząca się do podmiotu strategii, uniemożliwiająca utrzymanie pożądanego stanu lub osiągnięcie zamierzonych celów/rezultatów. Problem to także nieakceptowany skutek oddziaływania wewnętrznych lub zewnętrznych czynników rozwojowych.

W rozdziale II przedstawione są problemy określone w zespołach roboczych dla każdego z zakresów.

Świadomość i rozumienie sytuacji przedstawionej w ocenie problemów i analizie SWOT stanowią punkt odniesienia do ustalania celów i zadań realizacyjnych oraz miały decydujący wpływ na kształt strategii.

Przedstawiona w tomie II analiza stanu Gminy Miejskiej Dynów ma charakter oceny jakościowej, natomiast opis faktograficzny stanu Gminy został zaprezentowany w tomie I Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa).

Istotnym uzupełnieniem analizy problemów i analizy SWOT dokonanej przez Zespół jest ocena sytuacji Gminy dokonana w badaniach ankietowych skierowanych do mieszkańców Gminy. Raport z wynikami badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy w dniach 3 czerwca do 29 czerwca 2016 roku jest załącznikiem do niniejszej Diagnozy jakościowej.

I. Analiza problemów Gminy

1. Problemy w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców

1.1. Zabezpieczenie materialne

Pojęcie „zabezpieczenia materialnego” zawiera w sobie m.in. następujące elementy: źródła i poziom dochodów, struktura dochodów, możliwość aktywności zawodowej (możliwość zachowania, odtwarzania i powiększania dochodów), poziom satysfakcji materialnej.

W zakresie zabezpieczenia materialnego zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- wysokie bezrobocie;
- emigracja zarobkowa;
- bardzo ograniczony rynek pracy;
- zubożenie społeczeństwa;
- niski poziom przedsiębiorczości.

1.2. Schronienie

Pojęcie schronienia zawiera w sobie m.in. następujące elementy: mieszkalnictwo, możliwość samodzielnego zamieszkiwania, standard mieszkań, typ budynków mieszkalnych, skala ewentualnej bezdomności.

W zakresie „schronienia” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- przypadki bezdomności na terenie miasta;
- bardzo ograniczone możliwości zapewnienia schronienia osobom będącym w trudnej sytuacji losowej;
- niezadowalający standard mieszkań w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych.

1.3. Bezpieczeństwo życia, zdrowia i mienia

Pojęcie bezpieczeństwa życia, zdrowia i mienia zawiera w sobie m.in. następujące elementy: zagrożenia przestępczością, zagrożenia spokoju publicznego, zagrożenia związane z ruchem komunikacyjnym, zagrożenia zdarzeniami losowymi.

W zakresie „bezpieczeństwa życia, zdrowia i mienia” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- wzrost zagrożeń w ruchu komunikacyjnym;
- rosnące zjawisko przemocy w rodzinach i bierna postawa mieszkańców wobec przemocy;
- niewystarczający poziom zabezpieczenia przeciwpożarowego;
- niezadowalający poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- niewystarczające zabezpieczenie mieszkańców w zakresie dostępności służb ratunkowych (pogotowia ratunkowego).

1.4. Ochrona zdrowia i życia

Pojęcie ochrona zdrowia i życia zawiera w sobie m.in. następujące elementy: przeciętna długość trwania życia, umieralność niemowląt, zachorowalność, w tym na choroby przewlekłe, choroby cywilizacyjne, zagrożenia zdrowia i życia wynikające z zachowań patologicznych, udział niepełnosprawnych, dostęp do otwartego i zamkniętego leczenia, styl życia, skala ewentualnego niedożywienia, dostęp do wysokiej jakości żywności i wody pitnej.

W zakresie „ochrona zdrowia i życia” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- rosnąca liczba osób uzależnionych od alkoholu;
- nierozpoznane zjawisko używania narkotyków i dopalaczy;
- ograniczony dostęp do leczenia specjalistycznego;
- niska jakość świadczonej podstawowej opieki zdrowotnej (małe zasoby kadrowe);

- brak poradni zdrowia psychicznego na terenie miasta;
- mało aktywny tryb życia - niska świadomość mieszkańców w zakresie zdrowego stylu życia;
- brak dostępności usług rehabilitacji ruchowej i innych na terenie miasta, ograniczona dostępność rehabilitacji poza miastem;
- rosnąca liczba dzieci z wadami postawy;
- bardzo słaba profilaktyka;
- ograniczony dostęp do dobrej jakości wody pitnej.

1.5. Opieka

Pojęcie opieki zawiera w sobie m.in. następujące elementy: opieka nad: dziećmi, niepełnosprawnymi, osobami starszymi i osobami niedostosowanymi społecznie.

W zakresie „opieki” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- rosnąca liczba osób wymagających opieki społecznej, szczególnie starszych;
- niedostateczna liczba miejsc w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Dynowie, Domu Pogodnej Starości
- brak zorganizowanej opieki nad dziećmi do 3 roku życia;
- ograniczona dostępność opieki przedszkolnej;
- słaba oferta opieki nad dziećmi w czasie wolnym od nauki (wsparcia dziennego).

1.6. Rozwój ludzi

Pojęcie rozwoju ludzi zawiera w sobie m.in. następujące elementy: długość kształcenia szkolnego, jakość kształcenia, poziom wykształcenia mieszkańców, czas poświęcony rozwojowi fizycznemu, poziom rozwoju fizycznego, czas na rozwój emocjonalny i duchowy.

W zakresie „rozwoju ludzi” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- niezadowolająca jakość i warunki kształcenia.

1.7. Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek, przyjemności

Pojęcie kultury, sportu, rekreacji, wypoczynku, przyjemności zawiera w sobie m.in. następujące elementy: ilość czasu wolnego, dostęp do różnorodnych form rekreacji i wypoczynku, jakość (poziom rekreacji i wypoczynku), poziom biernego uczestnictwa w kulturze, poziom uczestnictwa czynnego w kulturze, dostęp do różnorodnej oferty kulturalnej, możliwość oddziaływania na otoczenie materialne i społeczne.

W zakresie „kultury, sportu, rekreacji, wypoczynku, przyjemności” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- niezadowolająca jakość usług oferowanych przez bibliotekę;
- ograniczona oferta zajęć i imprez kulturalnych;
- ograniczona oferta zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych;
- ograniczone możliwości rozwoju sportowych organizacji pozarządowych.

1.8. Kontakty społeczne, więź grupowa, tożsamość z gminą

Pojęcie kontaktów społecznych, więzi grupowej, łatwości kontaktów przestrzennych, tożsamość z gminą zawiera w sobie m.in. następujące elementy: stopień integracji społeczności lokalnych, poczucie tożsamości z Gminą, stopień zorganizowania społeczności lokalnych, możliwość aktywności pozazawodowej, uczestnictwo w zarządzaniu gminą, tolerancyjność, ofiarność, lojalność grupowa, wartości moralne, poziom satysfakcji niematerialnej.

W zakresie „kontaktów społecznych, więzi grupowej, łatwości kontaktów przestrzennych, tożsamość z gminą” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- niska aktywność obywatelska;

- niski stopień integracji społeczności lokalnych;
- mała liczba osób aktywnie działających w organizacjach pozarządowych.

1.9. Swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych

Pojęcie „swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych” zawiera w sobie m.in. takie elementy: różnorodność, niezawodność i wygoda w nawiązywaniu kontaktów, koszt kontaktów, czas zużywany na realizowanie kontaktów.

W zakresie „swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- wąska oferta e-usług oferowanych przez Urząd Miejski;
- niski stopień korzystania przez mieszkańców z e-usług świadczonych przez Urząd Miejski;
- zagrożenie wykluczeniem cyfrowym niektórych obszarów miasta;
- zagrożenie wykluczeniem cyfrowym osób starszych.

2. Problemy w zakresie potencjałów i zasobów Gminy

2.1. Zasoby techniczne

W skład zasobów technicznych w gminie wchodzi budynek i budowle, infrastruktura techniczna, infrastruktura społeczna, systemy zabezpieczeń przed: powodzią, ogniem i skażeniem oraz systemy eksploatacji i odnowy zasobów technicznych.

W zakresie zasobów technicznych zdiagnozowano następujące problemy:

- wysoka energochłonność budynków użyteczności publicznej;
- wysoka energochłonność wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni;
- wymagająca modernizacji sieć ciepłownicza budynków wielorodzinnych należących do Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku;
- niezadawalający stan techniczny i estetyczny budynków użyteczności publicznej;
- niezadawalający stan techniczny dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich;
- niewystarczająca ilość chodników wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- niezadawalająca ilość miejsc parkingowych;
- niezadawalający standard istniejących parkingów;
- braki w oświetleniu dróg,
- wysoka energochłonność oświetlenia ulicznego;
- istniejące bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej i w przestrzeni publicznej;
- niewystarczająco rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej;
- wymagająca modernizacji i rozbudowy oczyszczalnia ścieków;
- niewystarczająco rozwinięta sieć wodociągowa;
- niewystarczająca ilość ujęć wody;
- brak mieszkań socjalnych, komunalnych, chronionych;
- brak obwodnicy miasta;
- konieczność zmiany napowietrznej sieci elektrycznej na kablową;
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna;
- brak zaplecza dla prowadzenia działalności kulturalnej i funkcjonowania organizacji pozarządowych wraz z salą widowiskowo-koncertową (Centrum aktywizacji społecznej) oraz zły stan obiektu biblioteki;
- niewystarczające zaplecze dla zapewnienia opieki nad dziećmi – żłobek, przedszkole (w tym nad dziećmi niepełnosprawnymi);
- niedostateczna liczba miejsc w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Dynowie;
- niewystarczające wyposażenie w sprzęt ratowniczo-gaśniczy jednostek OSP;
- niedostateczna liczba punktów poboru wody dla potrzeb p.poż na terenie miasta;
- słabe zaplecze techniczne Urzędu Miejskiego do świadczenia e-usług;
- zagrożenie wykluczeniem cyfrowym niektórych obszarów miasta.

2.2. Potencjał i ład przestrzenny

W ramach potencjału i ładu przestrzennego pod uwagę brana jest dostępność terenów i stan zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie potencjału i ładu przestrzennego zdiagnozowano następujące problemy:

- niezagospodarowane pod względem rekreacyjnym tereny nad Sanem;
- niewystarczająca powierzchnia urządzonych terenów zielonych - wymagające uzupełnienia i urządzenia tereny zieleni miejskiej;
- brak kompleksowo uzbrojonych terenów inwestycyjnych;
- duża powierzchnia niezagospodarowanych terenów rolniczych;
- nieuregulowany stan prawny części działek;
- nieuporządkowana przestrzeń cmentarzy komunalnych;
- brak zabezpieczenia brzegów Sanu;
- niewystarczająca liczba obiektów małej architektury w przestrzeni publicznej;
- niska estetyka przestrzeni publicznej;

- zaniedbane, niezagospodarowane tereny w mieście wymagające działań rewitalizacyjnych.

2.3. Potencjał kulturowy

Potencjał kulturowy to obiekty zabytkowe, przedmioty kultury materialnej, tradycje, zwyczaje, zdolność do jego zachowania, upowszechniania i udostępniania.

W zakresie potencjału kulturowego zdiagnozowano następujące problemy:

- niezadawalający stan zachowania obiektów zabytkowych;
- brak zaplecza dla prowadzenia działalności kulturalnej i funkcjonowania organizacji pozarządowych wraz z salą widowiskowo-koncertową (Centrum aktywizacji społecznej);
- niewystarczająca baza lokalowa i braki w wyposażeniu w Szkole Muzycznej I-go stopnia;
- niedostateczne wyposażenie w sprzęt muzyczny i stroje zespołów i kapel ludowych, orkiestry dętej;
- niewystarczająca liczba publikacji tematycznie związanych z Dynowem;
- niewystarczająca kadra zaangażowana w działania z zakresu kultury (brak animatorów, instruktorów kultury).

2.4. Potencjał ekologiczny

Potencjał ekologiczny to zasoby naturalne, systemy i urządzenia proekologiczne, a także ekoświadomość.

W ramach potencjału ekologicznego wskazano następujące problemy:

- niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE);
- niewykorzystane zasoby gliny ceramicznej;
- duże szkody rolnicze ze strony dzikich zwierząt;
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców;
- braki w sprzęcie komunalnym ZGK do utrzymania czystości i porządku w Dynowie;
- braki sprzętu i pojazdów w ZGK do utrzymania infrastruktury technicznej.

2.5. Potencjał ludzki

Pojęcie potencjału ludzkiego zawiera przede wszystkim w sobie potencjał demograficzny/biologiczny, także dotyczy kwalifikacji zawodowych.

W ramach pojęcia potencjału ludzkiego zdiagnozowano następujące problemy:

- pogłębiający się niż demograficzny - starzejące się społeczeństwo;
- rosnąca liczba dzieci i młodzieży z wadami postawy;
- ograniczone możliwości kształcenia mieszkańców w atrakcyjnych zawodach;
- odpływ ludzi wykształconych w związku z emigracją zarobkową;
- niewystarczająca liczba ofert pracy na lokalnym rynku.

3. Problemy w zakresie gospodarki i promocji Gminy

3.1. Mikroprzedsiębiorstwa, MŚP

Problemy zgłoszone w zakresie „Mikroprzedsiębiorstwa, MŚP oraz duże przedsiębiorstwa”:

- niski poziom rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta.

3.2. Polityka gospodarcza i promocja gospodarcza Gminy

Problemy zgłoszone w zakresie „polityka gospodarcza i promocja gospodarcza Gminy”:

- słaba promocja potencjału turystycznego gminy;
- mało wykorzystany potencjał środowiskowy i kulturowy do rozwoju turystyki (dolina Sanu, kolejka wąskotorowa).

Kluczowe branże dla rozwoju gospodarczego Gminy Miejskiej Dynów:

1) Obecnie kluczowymi branżami są:

- handel i usługi;
- budownictwo;
- transport.

2) Problemy:

- mała siła nabywcza mieszkańców i osób przyjeżdżających do Dynowa– niski poziom popytu;
- słaba zdolność inwestycyjna firm;
- brak instytucji otoczenia biznesu na terenie miasta.

II. Czynniki rozwojowe Gminy

1. Czynniki rozwojowe w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców

W trakcie spotkań warsztatowych uczestnicy identyfikowali czynniki sprzyjające (mocne strony i szanse) oraz niesprzyjające (słabości i zagrożenia) w sferze społecznej Gminy. Identyfikacja dokonana została odrębnie dla czynników rozwojowych wewnętrznych (mocne strony i słabości), odnoszących się do Gminy (na które Gmina w dużym stopniu może wpływać) oraz czynników rozwojowych zewnętrznych (szanse i zagrożenia) odnoszących się do otoczenia Gminy (na które Gmina nie może wpływać lub może wpływać tylko w bardzo ograniczonym stopniu).

Mocne strony Gminy	Słabości Gminy
<ul style="list-style-type: none">+ funkcjonujące szkolne koło Caritas i klub wolontariatu;+ funkcjonujący Uniwersytet Trzeciego Wieku;+ funkcjonujący Związek Emerytów i Rencistów;+ funkcjonujące Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”;+ funkcjonująca Szkoła Muzyczna I stopnia;+ rosnąca liczba czytelników biblioteki;+ bezpłatny dostęp do Internetu w bibliotece i centrum miasta;+ dysponowanie terenami dla rozwoju bazy sportowo-sportowej;+ dostępność podstawowych usług medycznych;+ zmieniający się (korzystnie dla zdrowia) styl życia mieszkańców w związku z rosnącą dostępnością infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;+ rozwinięta działalność instytucji pomocy społecznej (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Koło w Dynowie, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Dynowie);+ rozwinięta sieć szkół;+ dostępne place zabaw i boiska wielofunkcyjne;+ funkcjonujące jednostki OSP;+ funkcjonujące na terenie Gminy organizacje pozarządowe (liczba organizacji na 10 tys. mieszkańców porównywalna do średniej wojewódzkiej i krajowej);+ czyste powietrze na terenie miasta;+ systematyczna poprawa stanu środowiska przyrodniczego (w gminie funkcjonuje rozbudowany system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych);+ funkcjonujący Komisariat Policji w Dynowie;+ niski poziom przestępczości i zagrożenia spokoju publicznego;+ systematyczna poprawa infrastruktury technicznej (w latach 2007-2015 gmina zrealizowała ze środków UE oraz krajowych 11 projektów inwestycyjnych o łącznej wartości 26 524 152,95 PLN pozyskując dofinansowanie w formie dotacji w kwocie 18 991 019,94 PLN);+ działające zespoły ludowe i sportowe;+ istniejące zabytki kultury i historii;+ duże zagęszczenie ludności (251 osób/ km²);+ organizacja prac interwencyjnych;	<ul style="list-style-type: none">- niski poziom wynagrodzeń z tytułu zatrudnienia;- niskie świadczenia emerytalne i rentowe;- spadek liczby mieszkańców pobierających dodatki mieszkaniowe - odpływ młodych ludzi do dużych ośrodków miejskich;- ograniczone możliwości kształcenia mieszkańców w atrakcyjnych zawodach;- pogarszająca się kondycja finansowa lokalnych podmiotów gospodarczych związana z zastojem w gospodarce i z ograniczonymi możliwościami pozyskania środków zewnętrznych,- brak działających podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielni socjalnych);- zubożenie społeczeństwa i brak wystarczających środków własnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej;- wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej;- duże obciążenie budżetu miasta – ograniczone środki na prowadzenie działań wspierających przedsiębiorców;- istniejące ograniczenia formalno-prawne przy sięganiu po środki na prowadzenie działalności;- wymagająca modernizacji sieć ciepłownicza na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku;- wysoka energochłonność wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni;- utrudnienia w ruchu komunikacyjnym - brak obwodnicy miasta;- niewystarczająca ilość chodników

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

<ul style="list-style-type: none">+ istniejący potencjał dla rozwoju turystyki;+ wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy;+ przyjęta decyzja w sprawie budowy obwodnicy miasta;+ rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna;+ bardzo dobra sieć zabezpieczenia konsumenckiego.	<p>wzdłuż ciągów komunikacyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none">– niedostosowanie dróg wewnętrznych, dojazdowych do potrzeb służb ratowniczych (wąskie drogi);– niedostateczna liczba punktów poboru wody dla potrzeb p.poż na terenie miasta;– niedostateczne wyposażenie w sprzęt jednostek OSP;– brak zawodowej jednostki straży pożarnej (jest tylko posterunek);– niedostateczna liczba osób zatrudnionych w posterunkach policji na terenie miasta w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie bezpieczeństwa;– niewystarczający monitoring na terenie miasta, zwłaszcza w miejscach szczególnie zagrożonych;– niedostateczna liczba karetek pogotowia ratunkowego stacjonujących na terenie miasta;– brak na terenie miasta placówki rehabilitacyjnej zwłaszcza dla dzieci niepełnosprawnych;– zła jakość wody pozyskiwanej z ujęć zlokalizowanych na terenie miasta;– istniejące bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej;– brak żłobka;– niedostateczna liczba miejsc w przedszkolach;– brak świetlicy socjoterapeutycznej;– ograniczone możliwości rozwoju bazy sportowo-rekreacyjnej w mieście;– niedostateczne wyposażenie szkół w sprzęt i pomoce dydaktyczne;– niewystarczające zaplecze sportowe w szkołach;– niewykorzystane tereny dla rozwoju bazy sportowo-rekreacyjnej za Sanem;– niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna;– wymagające remontu pomieszczenia biblioteki;– niewystarczające wyposażenie biblioteki;
--	--

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

	<ul style="list-style-type: none">– ograniczone zasoby kadrowe w bibliotece dla stworzenia atrakcyjnej oferty;– brak sali widowiskowo-koncertowej z zapleczem dla prowadzenia działalności kulturalnej i funkcjonowania organizacji pozarządowych (Centrum aktywizacji społecznej);– brak jednej instytucji zarządzającej kulturą, sportem, rekreacją i czytelnictwem;– słabe zaplecze techniczne Urzędu Miejskiego do świadczenia e-usług.
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ul style="list-style-type: none">+ szkolenia zawodowe realizowane przez PUP i WUP Rzeszów;+ dofinansowanie przez PUP aktywizacji zawodowej tj. stażu i prac społ. użytecznych;+ realizacja przez PUP i Gminę projektów finansowanych przez Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny (np. w ramach POKL), w tym dla osób niepełnosprawnych;+ wspieranie tworzenia i utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych przez PFRON;+ dostępne kredyty hipoteczne na budowę lub zakup mieszkań;+ ustawowy obowiązek współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w realizowaniu zadań publicznych.	<ul style="list-style-type: none">– spodziewane trudności w utrzymaniu szkół i kadry nauczycielskiej ze względu na reformę szkolnictwa (likwidacja gimnazjów, wprowadzenie szkół podstawowych 8-klasowych);– oddalone rynki pracy (Rzeszów i inne);– ograniczona pomoc państwa przy budowie mieszkań;– istniejące ograniczenia formalno-prawne w dostępie do mieszkań w ramach dostępnych programów rządowych;– wysokie koszty świadczenia opieki nad osobami starszymi.

2. Czynniki rozwojowe w zakresie potencjałów i zasobów Gminy

W trakcie spotkań warsztatowych uczestnicy identyfikowali czynniki sprzyjające (mocne strony i szanse) oraz niesprzyjające (słabości i zagrożenia) w sferze zasobów i potencjałów Gminy. Identyfikacja dokonana została odrębnie dla czynników rozwojowych wewnętrznych (mocne strony i słabości), odnoszących się do Gminy (na które gmina w dużym stopniu może wpływać) oraz czynników rozwojowych zewnętrznych (szanse i zagrożenia) odnoszących się do otoczenia Gminy (na które gmina nie może wpływać lub może wpływać tylko w bardzo ograniczonym stopniu).

Atuty Gminy	Słabości Gminy
<ul style="list-style-type: none">+ organizowane Dni Pogórza Dynowskiego;+ dobry układ sieci drogowej w Gminie umożliwiający dogodne warunki do rozwoju powiązań komunikacyjnych z całym województwem podkarpackim i Polską;+ wysoki poziom zgazyfikowania Gminy;+ wysoki stopień elektryfikacji Gminy;+ funkcjonujące na terenie Gminy lokalne instytucje kultury (Miejski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna w Dynowie);+ organizowanie cyklicznych imprez masowych;+ funkcjonujące zespoły artystyczne;+ przebiegające przez Gminę trasy turystyczne;+ uruchomiony system selektywnej zbiórki odpadów (segregacja odpadów u źródła – przez mieszkańców);+ wysoki poziom standardu technicznego i estetyka większości obiektów oświatowych;+ istniejące w Gminie obiekty sportowo-rekreacyjne;+ dostępne tereny pod budownictwo mieszkaniowe socjalne;+ dostępne tereny na cele inwestycyjne.	<ul style="list-style-type: none">– ujemny przyrost naturalny;– wzrost udziału w populacji ludności w wieku poprodukcyjnym;– ograniczone perspektywy rozwoju dla ludzi młodych;– nierozwinięte doradztwo zawodowe dla uczniów i dorosłych;– brak kompleksowo uzbrojonych terenów inwestycyjnych;– niski stopień zwodociągowania Gminy (z sieci wodociągowej korzysta jedynie 40% ogółu mieszkańców gminy);– niezadowalający stopień skanalizowania Gminy (z sieci kanalizacyjnej korzysta 65% ogółu ludności zamieszkującej Gminę Miejską Dynów);– niedostateczna ilość i standard miejsc parkingowych;– zły stan i standard techniczny części dróg,– braki w oświetleniu dróg,– zbyt mała ilość chodników;– wysoka energochłonność części budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej;– nieuregulowany stan prawny części gruntów;– niski standard części infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej oraz przestrzeni publicznych;– ograniczone środki na rozwój organizacji pozarządowych;– mała promocja potencjału kulturowego i środowiskowego Gminy;– duże potrzeby związane z utrzymaniem i restaurowaniem zabytków;– niewystarczająca dostępność materiałów promocyjnych o Gminie;– brak zaplecza dla prowadzenia działalności kulturalnej i funkcjonowania organizacji pozarządowych.
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ul style="list-style-type: none">+ bliskość Rzeszowa - ośrodka administracyjno-gospodarczego;	<ul style="list-style-type: none">– skomplikowane procedury uzyskania dotacji zewnętrznych na poprawę stanu technicznego

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

<ul style="list-style-type: none">+ dostępne i planowane środki dotacyjne na uruchamianie i rozwój działalności gospodarczej;+ dostępne i planowane środki dotacyjne na rozwój infrastruktury;+ dostępne kredyty hipoteczne na budowę lub zakup mieszkań;+ prowadzony monitoring stanu zagrożeń na terenie gminy;+ wspieranie tworzenia i utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych przez PFRON;+ dofinansowanie przez PUP i WUP aktywizacji zawodowej tj. stażu i prac społ. użytecznych;+ przygotowywany projekt ścieżek rowerowych na Pogórze Dynowskim.	<ul style="list-style-type: none">zasobów komunalnych;– rosnące koszty budowy, remontów, modernizacji i utrzymania infrastruktury;– skomplikowane procedury formalno-prawne przygotowywania i realizacji inwestycji budowlanych (np. pozwolenia na budowę, nadzór, geodezja, decyzje środowiskowe);– regulacje prawne uniemożliwiające szybkie ustalenie warunków zabudowy w odniesieniu do dokumentacji formalno-prawnej;– wysokie koszty budowy instalacji do wykorzystania odnawialnych źródeł energii;– wysokie ceny ekologicznych nośników energii (gaz, prąd);– wysokie koszty modernizacji systemów grzewczych;– niedostateczna informacja na temat istniejących kredytów i dotacji na inwestycje proekologiczne;– ograniczenia prawne związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii np. związanych z lokalizacją na obszarach lub w pobliżu terenów objętych prawną ochroną;– ograniczone możliwości utrzymania i restaurowania zabytków pozostających własnością osób prywatnych;– niski poziom dofinansowania remontów, rewitalizacji, konserwacji obiektów zabytkowych ze strony państwa;– niedostosowania przepisów prawa w zakresie własności gruntów, (samoistny posiadacz – właściciel);– niekorzystne regulacje prawne w zakresie rozwijania OZE.
--	---

3. Czynniki rozwojowe w zakresie gospodarki i promocji Gminy

W trakcie spotkań warsztatowych uczestnicy identyfikowali czynniki sprzyjające (mocne strony i szanse) oraz niesprzyjające (słabości i zagrożenia) w sferze gospodarki i promocji Gminy. Identyfikacja dokonana została odrębnie dla czynników rozwojowych wewnętrznych (mocne strony i słabości), odnoszących się do Gminy (na które gmina w dużym stopniu może wpływać) oraz czynników rozwojowych zewnętrznych (szanse i zagrożenia) odnoszących się do otoczenia Gminy (na które gmina nie może wpływać lub może wpływać tylko w bardzo ograniczonym stopniu).

Atuty	Słabości
<ul style="list-style-type: none">+ wsparcie udzielane podmiotom gospodarczym inwestującym na terenie miasta;+ dobra dostępność komunikacyjna;+ walory turystyczne – zabytki, krajobraz, przyroda;+ łatwa komunikacja z sąsiednimi gminami;+ rozwinięta infrastruktura społeczna (edukacja, ochrona zdrowia, kultura, sport i rekreacja);+ dostępność taniej siły roboczej wynikająca z wysokiego poziomu bezrobocia;+ dostępność usług bankowych;+ dostępność usług doradczych przy pozyskiwaniu środków dla przedsiębiorców;+ Dynów jest lokalnym centrum wzrostu;+ Korzystna dla rolnictwa jakość gruntów.	<ul style="list-style-type: none">– brak fachowców;– silna konkurencja ze strony sieciowych, wielkopowierzchniowych sklepów;– ograniczone możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój działalności gospodarczej;– małe wyposażenie firm w kapitał trwały i obrotowy;– mały, wewnętrzny rynek zleceń;– słabo rozwinięta kooperacja między firmami;– zbyt niskie zainteresowanie zakładaniem własnej firmy pomimo dotacji;– ograniczone możliwości mikro przedsiębiorstw w zakresie konkurowania poprzez niskie ceny;– zbyt niski poziom stosowania wysokich technologii i innowacyjności;– występujące zjawisko szarej strefy zatrudnienia (umowy śmieciowe);– niski poziom stabilności zatrudnienia na rynku pracy;– bardzo ograniczony rynek lokalny produktów i usług;– peryferyjne położenie Gminy w skali kraju;– brak badań w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy;– duży odpływ wykwalifikowanej kadry;– duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych.
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ul style="list-style-type: none">+ bliskość Rzeszowa - ośrodka administracyjno-gospodarczego;+ możliwość pozyskania środków zewnętrznych na tworzenie lub rozwój przedsiębiorstw;+ dostępne środki dotacyjne na uruchamianie i rozwój działalności gospodarczej;+ rozwój sektora ekonomii społecznej;+ szkolenia zawodowe realizowane przez PUP i WUP Rzeszów;+ dofinansowanie przez PUP i WUP Rzeszów aktywizacji zawodowej tj. stażu i	<ul style="list-style-type: none">– wysokie podatki;– wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej;– wysokie koszty pracy;– bliskość dużych miejskich ośrodków handlowych i usługowych;– ograniczenia formalno-prawne dla podmiotów gospodarczych przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych;– zbyt małe zainteresowanie inwestorów lokowaniem swoich przedsięwzięć w Gminie;

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

<ul style="list-style-type: none">+ prac społ. użytecznych;+ wspieranie tworzenia i utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych przez PFRON;+ dopłaty bezpośrednie (ze środków UE) do gospodarstw rolnych;+ atrakcje turystyczne w najbliższym otoczeniu;+ wzrastający popyt na usługi turystyczne;+ dostępność funduszy kredytowych, pożyczkowych i dotacyjnych na podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej;+ rozwijająca się Dolina Lotnicza;+ tworzony klaster turystyczny (Rzeszów).	<ul style="list-style-type: none">– sposób przeprowadzania przetargów (zawierania kontraktów) zorientowany na duże przedsiębiorstwa;– nieprzyjazność otoczenia prawnego w zakresie przepisów celnych;– niekorzystne (bardzo restrykcyjne) prawo budowlane w zakresie odbioru obiektów budowlanych służących działalności gospodarczej;– rygorystyczność przepisów związanych z ochroną środowiska;– rozpad szkolnictwa zawodowego;– zbyt duże obciążenia, fiskalne, administracyjne;– wysokie koszty energii;– odchodzenie wysoko wykwalifikowanych pracowników do większych ośrodków gospodarczych;– małe wykorzystanie potencjału wzrostu technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT);– niedostateczna pomoc państwa w tworzeniu miejsc pracy;– brak publicznej płaszczyzny kontaktów, konsultacji i współdziałania przedsiębiorców z otoczeniem biznesu i z sektorem publicznym oraz organizacjami pozarządowymi;– wykluczenie Gminy przez wyznaczenie w strategii wojewódzkiej ośrodków rozwoju obejmujących duże miasta.
---	---

Raport wynikami badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów w dniach od 3 czerwca do 29 czerwca 2016 roku.

Raport z badania ankietowego w ramach projektu „Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026”

1. Metodologia badania

W dniach 03.06.-29.06.2016 roku przeprowadzone zostało badanie ankietowe w ramach projektu „Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026”. Badanie było realizowane za pomocą papierowych kwestionariuszy do samodzielnego wypełniania PAPI (ang. Paper and Pencil Interview).

2. Próba

W badaniu wzięły udział łącznie 91 osób, wśród których przeważały kobiety (50 osób, 54,95%).

Tabela 1. Płeć respondentów

Płeć	liczba	%
Kobieta	50	54,95%
Mężczyzna	41	45,05%
Łącznie	91	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wśród biorących udział w badaniu przeważały osoby z wykształceniem wyższym – ponad połowa respondentów miała wykształcenie wyższe (48 osób, 53,33%), drugą co do liczebności była grupa z wykształceniem średnim (23 osoby, 25,56%). Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi.

Tabela 2. Wykształcenie respondentów

Wykształcenie	liczba	%
Podstawowe	3	3,33%
Zasadnicze zawodowe	7	7,78%
Średnie	23	25,56%
Policealne	9	10,00%
Wyższe	48	53,33%
Łącznie	90	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Jeśli chodzi o sytuację na rynku pracy, najliczniejszą grupę stanowili pracujący (57 osoby, 62,64%). Drugą co do liczebności była grupa uczących się (14 osób, 15,38%).

Tabela 3. Status zawodowy respondentów

Status zawodowy	liczba	%
Uczę się	14	15,38%
Pracuję	57	62,64%
Nie pracuję zawodowo, zajmuję się domem	4	4,40%
Jestem bezrobotna/y	10	10,99%
Jestem emerytem, rencistą	5	5,49%
Inne	1	1,10%
Łącznie	91	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Blisko 71,43% osób biorących udział w badaniu mieszka w Gminie Miejskiej Dynów od urodzenia. Jest to bardzo ważne z punktu widzenia merytorycznej wartości badania – osoby te bardzo dobrze znają gminę, jej atuty i słabości, a także potrzeby rozwojowe.

Tabela 4. Czas zamieszkiwania w Gminie Miejskiej Dynów

Czas zamieszkiwania	liczba	%
od urodzenia	65	71,43%
nie od urodzenia	26	28,57%
Łącznie	91	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wszyscy respondenci mieszkają w Gminie Miejskiej Dynów. Najwięcej spośród osób biorących udział w ankiecie mieszka na Osiedlu nr 4 (38 osób, 41,76%), najmniej osób reprezentowało Osiedle nr 2 (15 osób, 16,48%).

Tabela 5. Miejsce zamieszkania respondentów

Nazwa osiedla	Liczba	%
Osiedle nr 1	18	19,78%
Osiedle nr 2	15	16,48%
Osiedle nr 3	20	21,98%
Osiedle nr 4	38	41,76%
Łącznie	91	100,0%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

3. Wyniki

Pierwsze pytanie w ankiecie dotyczyło ogólnej opinii mieszkańców na temat życia w Dynowie. Z odpowiedzi wyłania się optymistyczny obraz – najliczniejsze były odpowiedzi „dobrze” (54 osoby, 59,34%) oraz „średnio” (25 osób, 27,47%), zaś łącznie odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze” udzieliła ponad połowa ankietowanych. Odpowiedzi negatywnych „źle” udzieliło niespełna 6,59% respondentów. Nikt nie wybrał odpowiedzi „bardzo źle”.

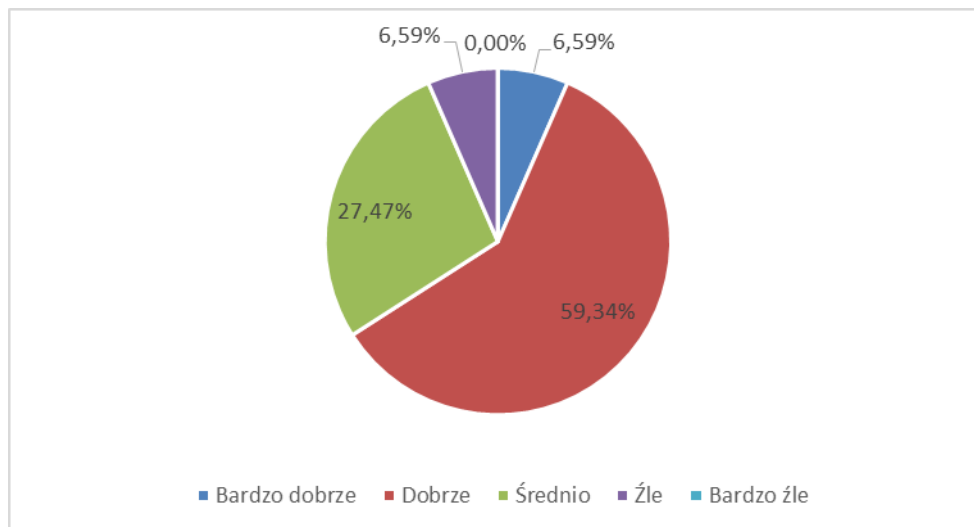
Tabela 6. Ogólna ocena życia w Gminie Miejskiej Dynów

Odpowiedź	liczba	%
Bardzo dobrze	6	6,59%
Dobrze	54	59,34%
Średnio	25	27,47%
Źle	6	6,59%
Bardzo źle	0	0,00%
Łącznie	91	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 1. Ogólna ocena życia w Gminie Miejskiej Dynów

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Kwestia ta została pogłębiona o wskazanie najważniejszych problemów społecznych, gospodarczych oraz problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, zagospodarowaniem przestrzennym i stanem infrastruktury technicznej w Gminie Miejskiej Dynów.

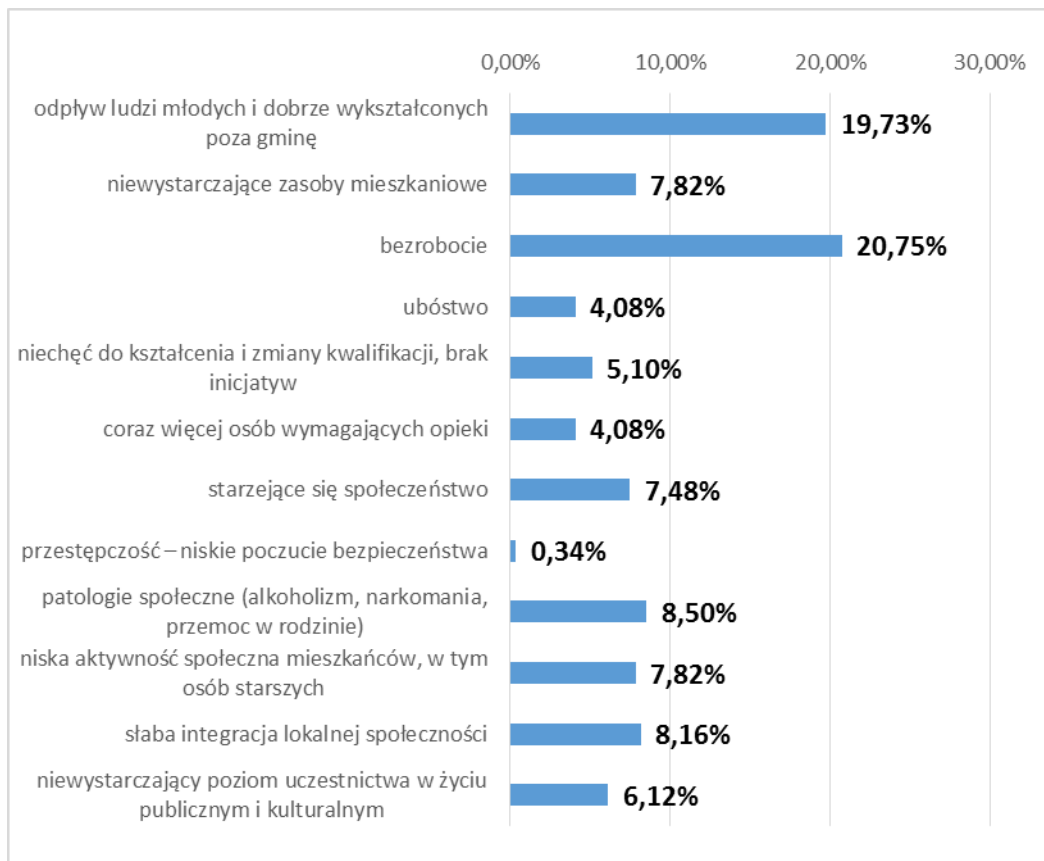
W zakresie problemów społecznych Gminy Miejskiej Dynów, za najważniejsze problemy uznano wysoki poziom bezrobocia (61 wskazań, 20,75%), następnie odpływ ludzi młodych i dobrze wykształconych poza gminę (58 wskazań, 19,73%) oraz patologie społeczne (25 wskazań, 8,50%).

Tabela 7. Wskazanie najpoważniejszych problemów społecznych Gminy Miejskiej Dynów (max 4 odpowiedzi)

Problemy	liczba	%
odpływ ludzi młodych i dobrze wykształconych poza gminę	58	19,73%
niewystarczające zasoby mieszkaniowe	23	7,82%
bezrobocie	61	20,75%
ubóstwo	12	4,08%
niechęć do kształcenia i zmiany kwalifikacji, brak inicjatyw	15	5,10%
coraz więcej osób wymagających opieki	12	4,08%
starzejące się społeczeństwo	22	7,48%
przestępczość – niskie poczucie bezpieczeństwa	1	0,34%
patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)	25	8,50%
niska aktywność społeczna mieszkańców, w tym osób starszych	23	7,82%
słaba integracja lokalnej społeczności	24	8,16%
niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	18	6,12%
Łącznie	294	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 2. Wskazanie najpoważniejszych problemów społecznych Gminy Miejskiej Dynów (max 4 odpowiedzi)

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

W zakresie problemów gospodarczych Gminy Miejskiej Dynów, za najważniejsze problemy uznano niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy (49 wskazań, 18,01%), następnie niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie (37 wskazań, 13,60%) oraz niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorstw (31 wskazań, 11,40%).

Tabela 8. Wskazanie najpoważniejszych problemów gospodarczych Gminy Miejskiej Dynów (max 4 odpowiedzi)

Problemy	liczba	%
pogorszenie konkurencyjności i atrakcyjności sektora mikroprzedsiębiorstw i MŚP	12	4,41%
niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorstw	31	11,40%
niewystarczający poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie	37	13,60%
bardzo mało uzbrojonych terenów inwestycyjnych	18	6,62%
słabo rozwinięty sektor usług	16	5,88%
niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy	49	18,01%
niewystarczająca promocja gminy	22	8,09%
ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii	25	9,19%
niska przedsiębiorczość mieszkańców	21	7,72%
niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców	11	4,04%
słaba kondycja finansowa miejscowych firm	30	11,03%
Łącznie	272	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 3. Wskazanie najpoważniejszych problemów gospodarczych Gminy Miejskiej Dynów (max 4 odpowiedzi)

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

W zakresie problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, zagospodarowaniem przestrzennym oraz stanem infrastruktury technicznej w Gminie Brzozów, za najważniejsze problemy uznano słabo rozwiniętą infrastrukturę turystyczną, rekreacyjną i sportową (41 wskazań, 16,08%), następnie niską ekoświadomość mieszkańców (37 wskazań, 14,51%) oraz niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną: drogi, parkingi, chodniki, oświetlenie (36 wskazań, 14,12%).

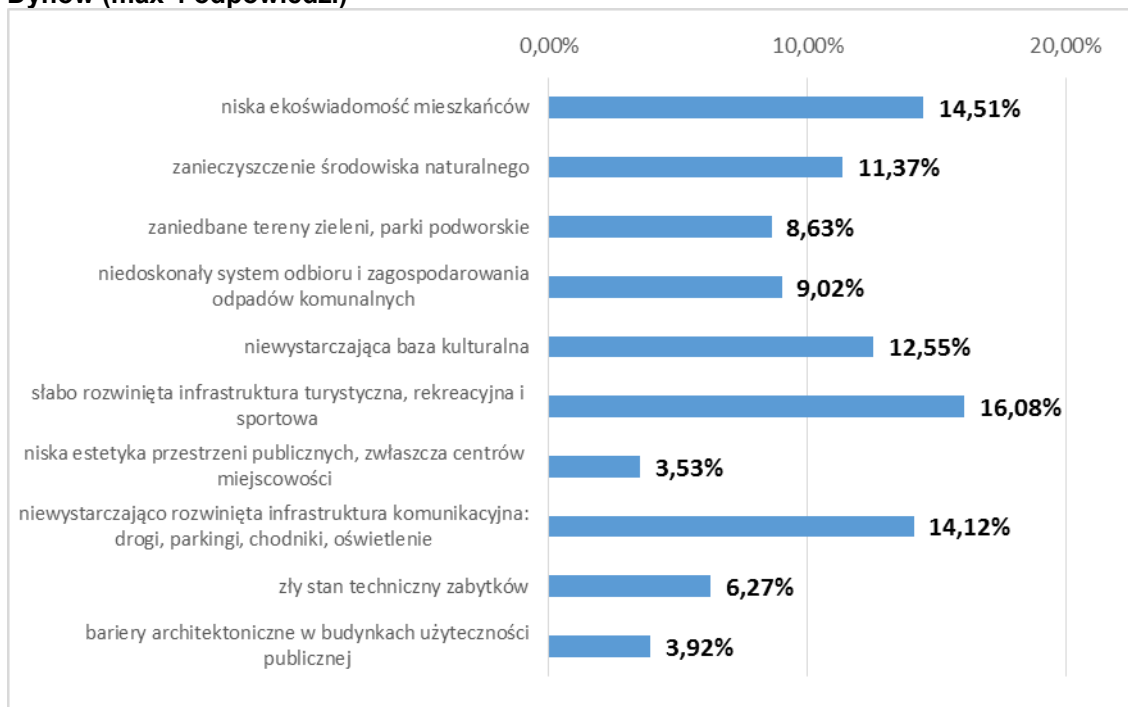

Tabela 9. Wskazanie najpoważniejszych problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, zagospodarowaniem przestrzennym oraz stanem infrastruktury technicznej w Gminie Miejskiej Dynów (max 4 odpowiedzi)

Problemy	liczba	%
niska ekoświadomość mieszkańców	37	14,51%
zanieczyszczenie środowiska naturalnego	29	11,37%
zaniedbane tereny zieleni, parki podworskie	22	8,63%
niedoskonały system odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych	23	9,02%
niewystarczająca baza kulturalna	32	12,55%
slabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, rekreacyjna i sportowa	41	16,08%
niska estetyka przestrzeni publicznych, zwłaszcza centrów miejscowości	9	3,53%
niewystarczająco rozwinięta infrastruktura komunikacyjna: drogi, parkingi, chodniki, oświetlenie	36	14,12%
zły stan techniczny zabytków	16	6,27%
bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej	10	3,92%
Łącznie	255	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 4. Wskazanie najpoważniejszych problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, zagospodarowaniem przestrzennym oraz stanem infrastruktury technicznej w Gminie Miejskiej Dynów (max 4 odpowiedzi)

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Dodatkowo kwestia opinii poziomu życia mieszkańców w Gminie Miejskiej Dynów, została pogłębiona poprzez pytania szczegółowe o konkretne obszary działalności władz gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

Jeśli chodzi o usługi społeczne i komunalne, zdecydowanie najkorzystniej oceniona została oferta edukacyjna (łącznie 57, a więc 72,16% pozytywnych odpowiedzi – „bardzo dobra” i „dobra”) oraz dostęp do opieki przedszkolnej (51 odpowiedzi pozytywnych, co daje 57,96%).

Za obszary problematyczne uznać można natomiast stan infrastruktury wodno-kanalizacyjną (łącznie 48 odpowiedzi „źle” i „bardzo źle”, co daje 54,55% odpowiedzi negatywnych), ułatwienia dla osób niepełnosprawnych (36 odpowiedzi negatywnych, 43,37%).

Poniższa tabele oraz wykres przedstawiają, jak mieszkańcy Gminy Miejskiej Dynów oceniają poszczególne obszary działań powiatu z zakresu usług komunalnych i społecznych.

Tabela 10. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – usługi komunalne i społeczne (cz. 1)

	dostęp do opieki przedszkolnej		oferta edukacyjna		wodociągi i kanalizacja	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Bardzo dobrze	6	6,82%	8	10,13%	0	0,00%
Dobrze	45	51,14%	49	62,03%	16	18,18%
Średnio	30	34,09%	16	20,25%	24	27,27%
Źle	6	6,82%	4	5,06%	20	22,73%
Bardzo źle	1	1,14%	2	2,53%	28	31,82%
Łącznie	88	100,00%	79	100,00%	88	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Tabela 11. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – usługi komunalne i społeczne (cz. 2)

	dostęp do Internetu		infrastruktura drogowa		infrastruktura sportowa (boiska itp..)	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Bardzo dobrze	9	10,34%	0	0,00%	12	14,29%
Dobrze	27	31,03%	28	32,94%	34	40,48%
Średnio	24	27,59%	36	42,35%	15	17,86%
Źle	12	13,79%	13	15,29%	14	16,67%
Bardzo źle	15	17,24%	8	9,41%	9	10,71%
Łącznie	87	100,00%	85	100,00%	84	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Tabela 12. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – usługi komunalne i społeczne (cz. 3)

	działania na rzecz integracji mieszkańców		działania na rzecz podtrzymania tradycji lokalnych		oferta kulturalna	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Bardzo dobrze	1	1,12%	3	3,49%	0	0,00%
Dobrze	22	24,72%	44	51,16%	39	45,35%
Średnio	46	51,69%	28	32,56%	33	38,37%
Źle	18	20,22%	7	8,14%	7	8,14%
Bardzo źle	2	2,25%	4	4,65%	7	8,14%
Łącznie	89	100,00%	86	100,00%	86	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Tabela 13. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – usługi komunalne i społeczne (cz. 4)

	oferta rekreacyjno-sportowa		działania na rzecz środowiska naturalnego/ochrona przyrody (rozwój infrastruktury proekologicznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, likwidacja dzikich wysypisk śmieci itp.)		jakość komunikacji autobusowej na terenie gminy		estetyka i czystość na terenie gminy	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Bardzo dobrze	10	11,63	1	1,16	4	4,71	3	3,66
Dobrze	26	30,23	16	18,18	19	22,35	37	45,12
Średnio	27	31,40	35	39,77	33	38,82	37	45,12
Źle	17	19,77	26	29,55	18	21,18	2	2,44
Bardzo źle	6	6,98	8	9,09	11	12,94	3	3,66
Łącznie	86	100	86	100	85	100	82	100

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

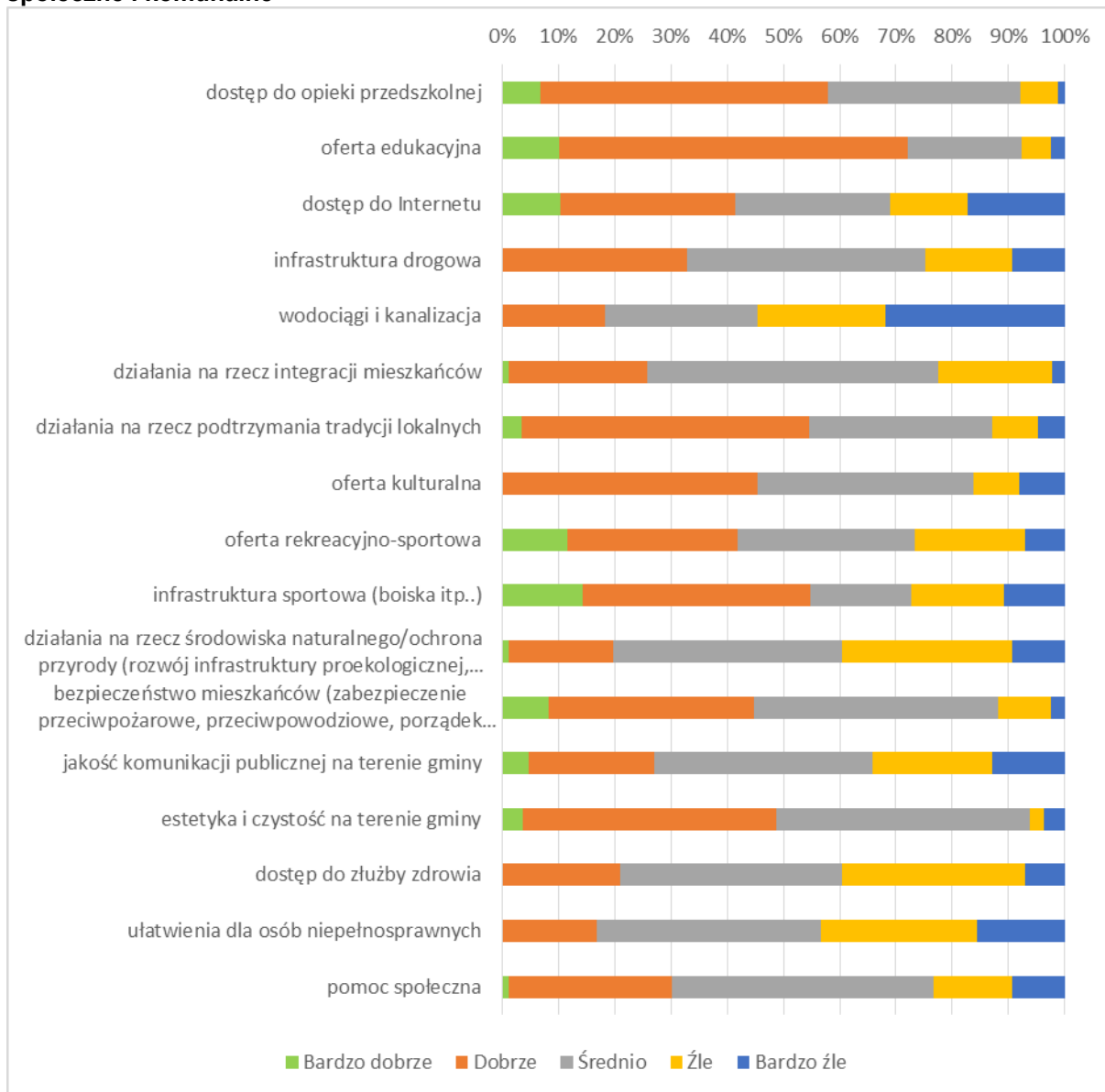
Tabela 14. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – usługi komunalne i społeczne (cz. 5)

	dostęp do służby zdrowia		ułatwienia dla osób niepełnosprawnych		bezpieczeństwo mieszkańców (zabezpieczenie przeciwpożarowe, przeciwpowodziowe, porządek publiczny itp..)		pomoc społeczna	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Bardzo dobrze	0	0,00	0	0,00	7	8,24	1	1,16
Dobrze	18	20,93	14	15,91	31	36,47	25	29,07
Średnio	34	39,53	33	37,50	37	43,53	40	46,51
Źle	28	32,56	23	26,14	8	9,41	12	13,95
Bardzo źle	6	6,98	13	14,77	2	2,35	8	9,30
Łącznie	86	100,00	83	100,00	85	100,00	86	100,00

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 3. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – usługi społeczne i komunalne

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

W zakresie polityki gospodarczej gminy przeważały oceny negatywne nad pozytywnymi we wszystkich obszarach. W tej niekorzystnej sytuacji najlepiej ocenione były: dostępność uzbrojonych i dobrze skomunikowanych terenów inwestycyjnych (45 odpowiedzi „średnio”, 53,57%) oraz funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu/ współpraca gminy z instytucjami otoczenia biznesu (43 odpowiedzi „średnio”, 51,19%), zaś najwięcej ocen negatywnych odnosiło się do wsparcia dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą (43 odpowiedzi negatywnych, 50,59%) oraz do dostępu do nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych (39 odpowiedzi negatywnych, 45,88%).

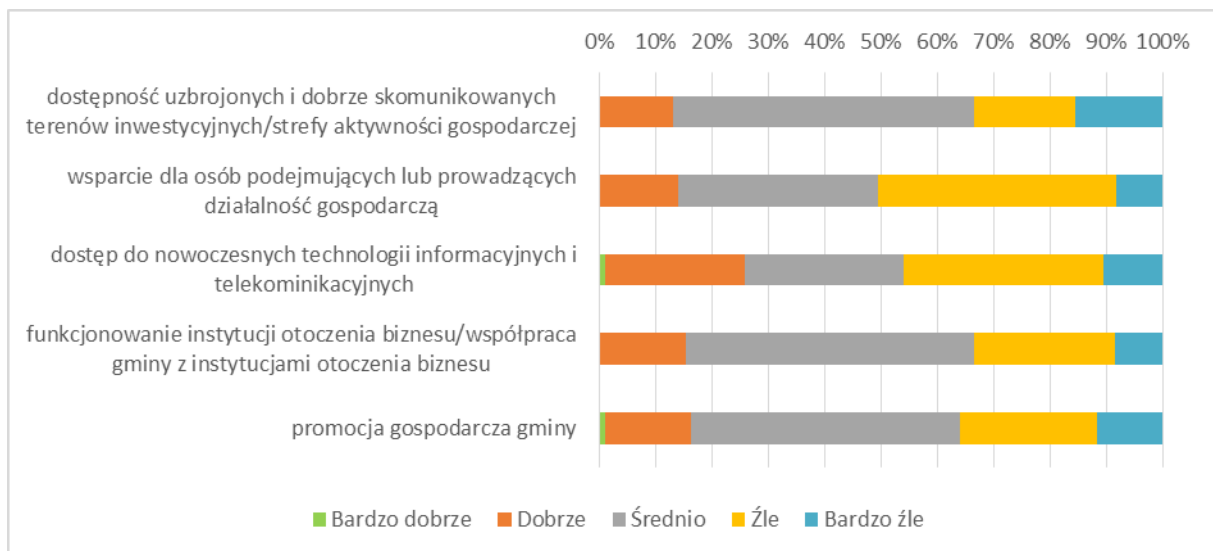

Tabela 15. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – polityka gospodarcza

Ocena		dostępność uzbrojonych i dobrze skomunikowanych terenów inwestycyjnych/strefy aktywności gospodarczej	wsparcie dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą	dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych	funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu/współpraca gminy z instytucjami otoczenia biznesu	promocja gospodarcza gminy
Bardzo dobrze	liczba	0	0	1	0	1
	%	0,00%	0,00%	1,18%	0,00%	1,16%
Dobrze	liczba	11	12	21	13	13
	%	13,10%	14,12%	24,71%	15,48%	15,12%
Średnio	liczba	45	30	24	43	41
	%	53,57%	35,29%	28,24%	51,19%	47,67%
Źle	liczba	15	36	30	21	21
	%	17,86%	42,35%	35,29%	25,00%	24,42%
Bardzo źle	liczba	13	7	9	7	10
	%	15,48%	8,24%	10,59%	8,33%	11,63%
Suma	liczba	84	85	85	84	86
	%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 4. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – polityka gospodarcza

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

W zakresie turystyki i promocji Gminy Miejskiej Dynów najlepiej oceniana była wizualizacja turystyczna gminy - oznaczenia ułatwiające orientację na terenie gminy (42 odpowiedzi pozytywne, 50,00%), zaś najwięcej ocen negatywnych odnosiło się do atrakcyjności oferty turystycznej gminy (22 odpowiedzi negatywne, 25,58%). W ocenie wszystkich obszarów z zakresu turystyki i promocji gminy, respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „średnio”, wyjątkiem był obszar: wizualizacja

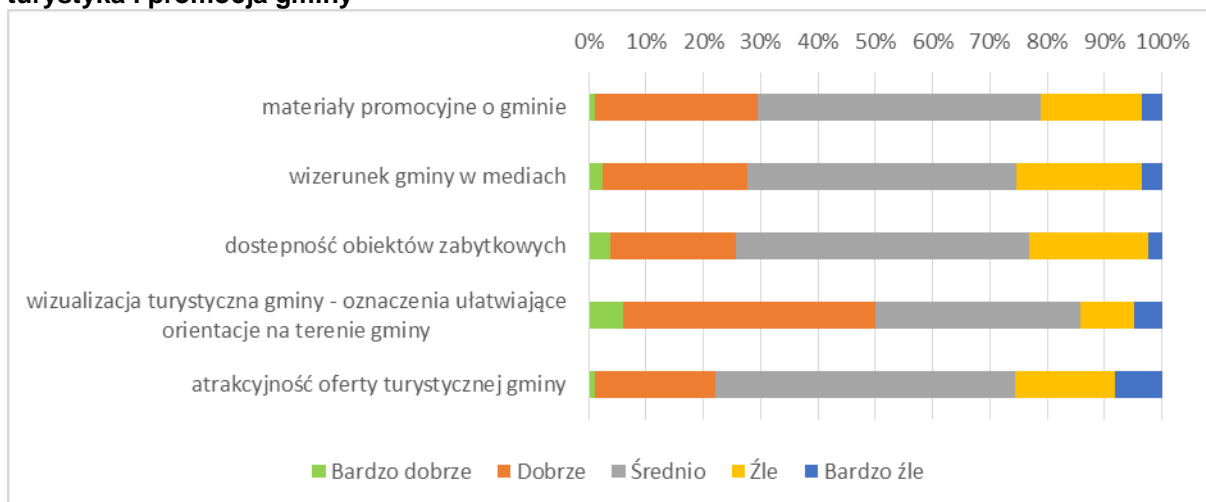
turystyczna gminy - oznaczenia ułatwiające orientację na terenie gminy, który uzyskał najwięcej odpowiedzi „dobrze”.

Tabela 16. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – turystyka i promocja gminy

		materiały promocyjne o gminie	wizerunek gminy w mediach	dostępność obiektów zabytkowych	wizualizacja turystyczna gminy - oznaczenia ułatwiające orientację na terenie gminy	atrakcyjność oferty turystycznej gminy
Bardzo dobrze	liczba	1	2	3	5	1
	%	1,18%	2,41%	3,66%	5,95%	1,16%
Dobrze	liczba	24	21	18	37	18
	%	28,24%	25,30%	21,95%	44,05%	20,93%
Średnio	liczba	42	39	42	30	45
	%	49,41%	46,99%	51,22%	35,71%	52,33%
Źle	liczba	15	18	17	8	15
	%	17,65%	21,69%	20,73%	9,52%	17,44%
Bardzo źle	liczba	3	3	2	4	7
	%	3,53%	3,61%	2,44%	4,76%	8,14%
Suma	liczba	85	83	82	84	86
	%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 5. Ocena poszczególnych obszarów działalności władz Gminy Miejskiej Dynów – turystyka i promocja gminy

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

W zakresie usługi komunalnych i społecznych jako obszary wymagające najpilniejszego wsparcia respondenci wskazali infrastrukturę wodno-kanalizacyjną (20,53%) oraz infrastrukturę drogową (12,17%). Powyższe wskazania pokrywają się z oceną poszczególnych obszarów działalności gminy.

Tabela 17. Obszary wymagające najpilniejszego wsparcia – usługi społeczne i komunalne¹

¹ Pytanie wielokrotnego wyboru – każda osoba mogła wybrać do trzech obszarów

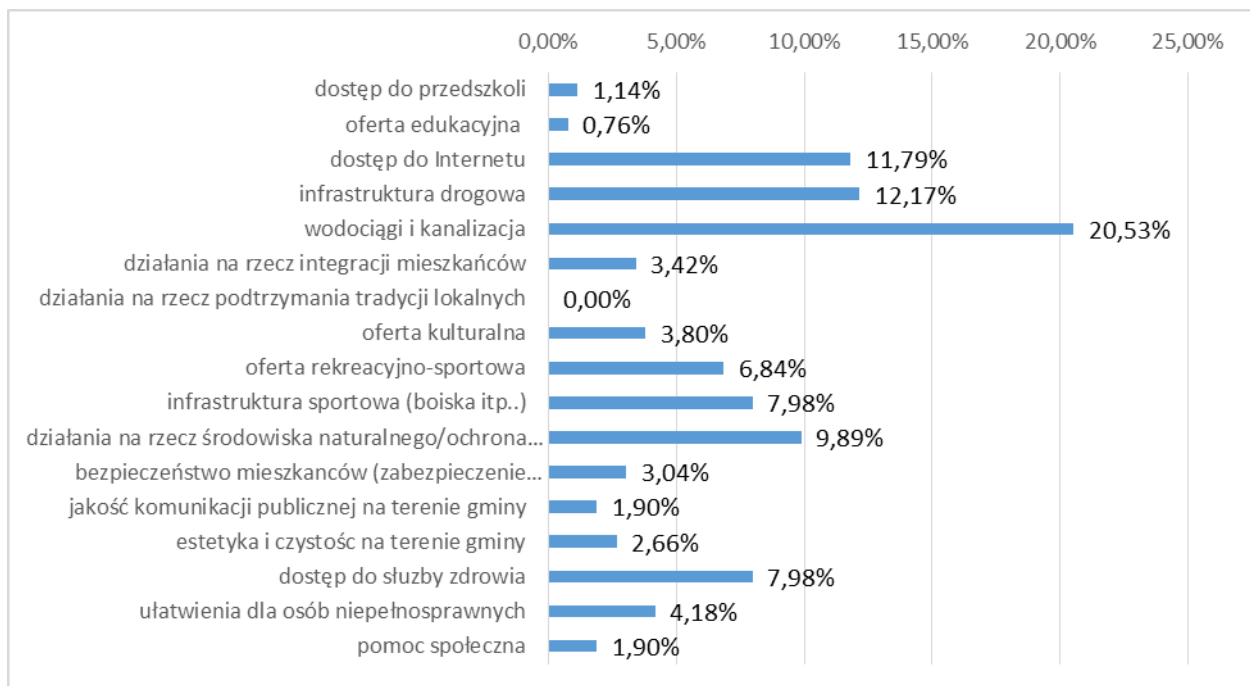

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy

obszar	liczba	%
dostęp do przedszkoli	3	1,14%
oferta edukacyjna	2	0,76%
dostęp do Internetu	31	11,79%
infrastruktura drogowa	32	12,17%
wodociągi i kanalizacja	54	20,53%
działania na rzecz integracji mieszkańców	9	3,42%
działania na rzecz podtrzymania tradycji lokalnych	0	0,00%
oferta kulturalna	10	3,80%
oferta rekreacyjno-sportowa	18	6,84%
infrastruktura sportowa (boiska itp..)	21	7,98%
działania na rzecz środowiska naturalnego/ochrona przyroda	26	9,89%
bezpieczeństwo mieszkańców (zabezpieczenie przeciwpożarowe, przeciwpowodziowe, porządek publiczny)	8	3,04%
jakość komunikacji autobusowej na terenie gminy	5	1,90%
estetyka i czystość na terenie gminy	7	2,66%
dostęp do służby zdrowia	21	7,98%
ułatwienia dla osób niepełnosprawnych	11	4,18%
pomoc społeczna	5	1,90%
łącznie:	263	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 6. Obszary wymagające najpilniejszego wsparcia – usługi społeczne i komunalne

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

W zakresie polityki gospodarczej gminy priorytetem są zmiany dotyczące wsparcia dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą (29,41% wskazań) oraz dotyczące promocji gospodarczej gminy (25,00% wskazań). Równie istotna jest poprawa w dostępie do nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych – 20,10% wskazań.

Tabela 18. Obszary wymagające najpilniejszego wsparcia – polityka gospodarcza²

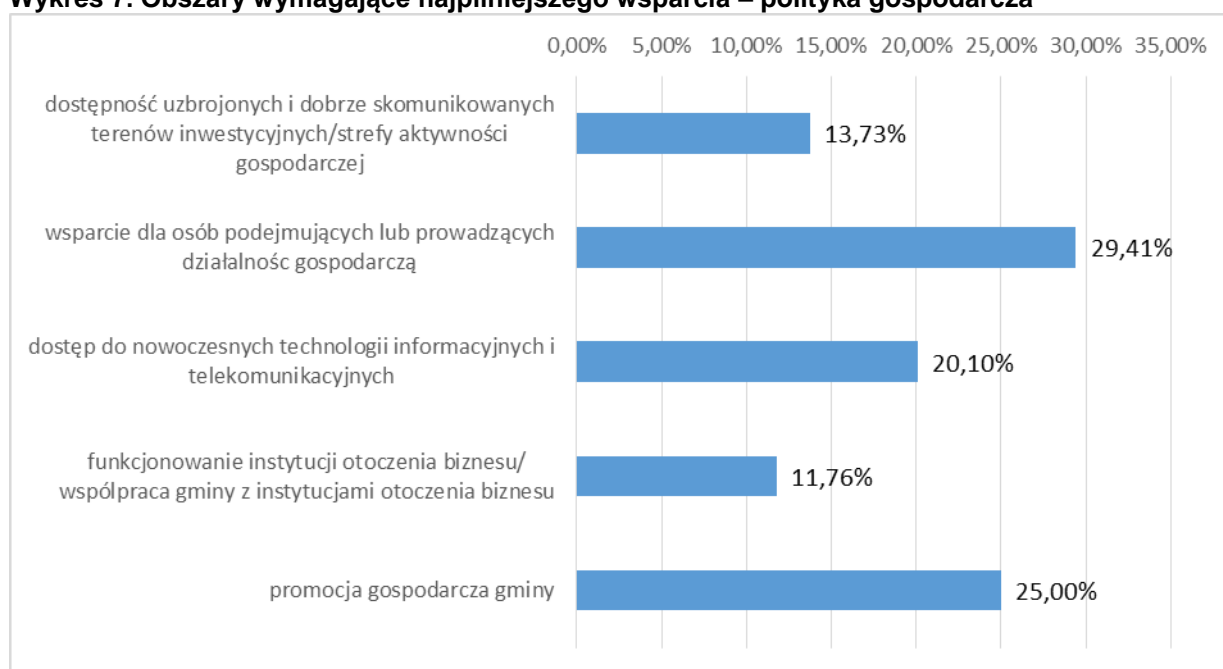
² Pytanie wielokrotnego wyboru – każda osoba mogła wybrać do trzech obszarów

obszar	liczba	%
dostępność uzbrojonych i dobrze skomunikowanych terenów inwestycyjnych/strefy aktywności gospodarczej	28	13,73%
wsparcie dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą	60	29,41%
dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych	41	20,10%
funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu/ współpraca gminy z instytucjami otoczenia biznesu	24	11,76%
promocja gospodarcza gminy	51	25,00%
łącznie:	204	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 7. Obszary wymagające najpilniejszego wsparcia – polityka gospodarcza

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

W zakresie turystyki i promocji gminy priorytetem są zmiany dotyczące oferty turystycznej gminy (33,15% wskazań) oraz kształtowania wizerunku gminy w mediach (22,10% wskazań). Równie istotne są poprawa dostępności obiektów zabytkowych gminy oraz zintensyfikowanie materiałów promocyjnych o gminie – każdy obszar uzyskał po tyle samo wskazań tj. 16,57%.

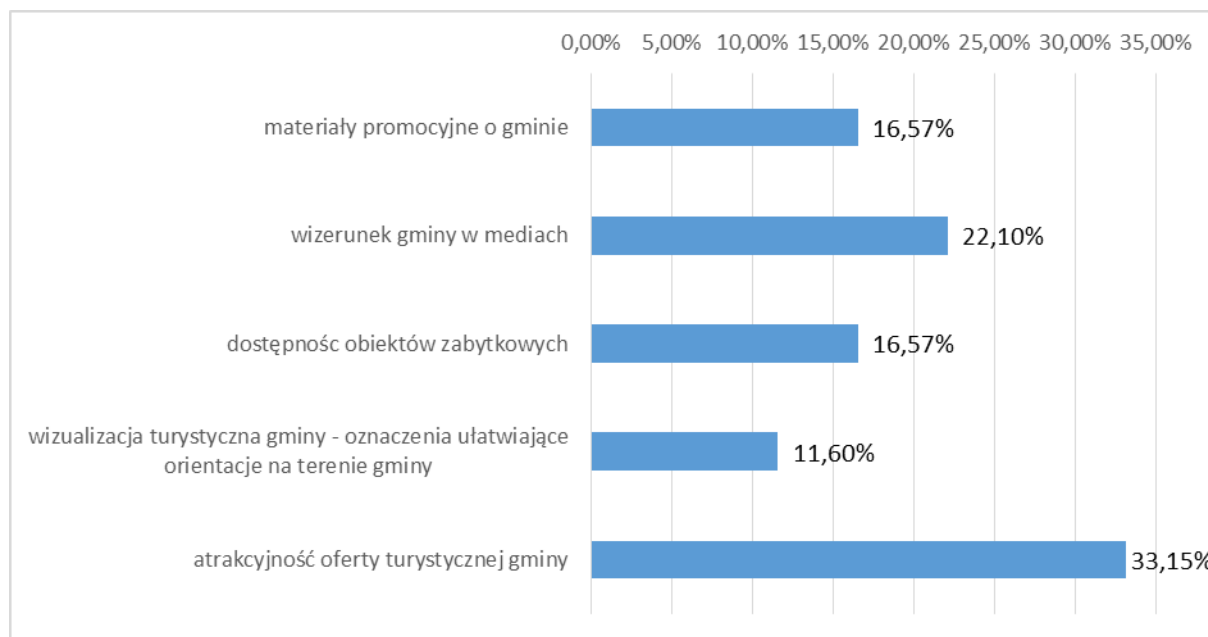

Tabela 19. Obszary wymagające najpilniejszego wsparcia – turystyka i promocja³

obszar	liczba	%
materiały promocyjne o gminie	30	16,57%
wizerunek gminy w mediach	40	22,10%
dostępność obiektów zabytkowych	30	16,57%
wizualizacja turystyczna gminy - oznaczenia ułatwiające orientację na terenie gminy	21	11,60%
atrakcyjność oferty turystycznej gminy	60	33,15%
łącznie	181	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Wykres 8. Obszary wymagające najpilniejszego wsparcia – turystyka i promocja

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Respondenci zostali poproszeni także o wskazanie najważniejszych miejsc w Gminie Miejskiej Dynów. Mieszkańcy gminy za najważniejszy uznali Rynek Miasta wraz z otoczeniem oraz tereny położone nad rzeką San.

Pełne dane na temat odpowiedzi znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 20. Miejsca ważne dla mieszkańców na terenie Gminy Miejskiej Dynów

Miejsce	Liczba
Rynek Miasta wraz z otoczeniem	32
Tereny położone nad rzeką San	22
Park miejski	4
Kościół	2
Inne	6
brak odpowiedzi	25

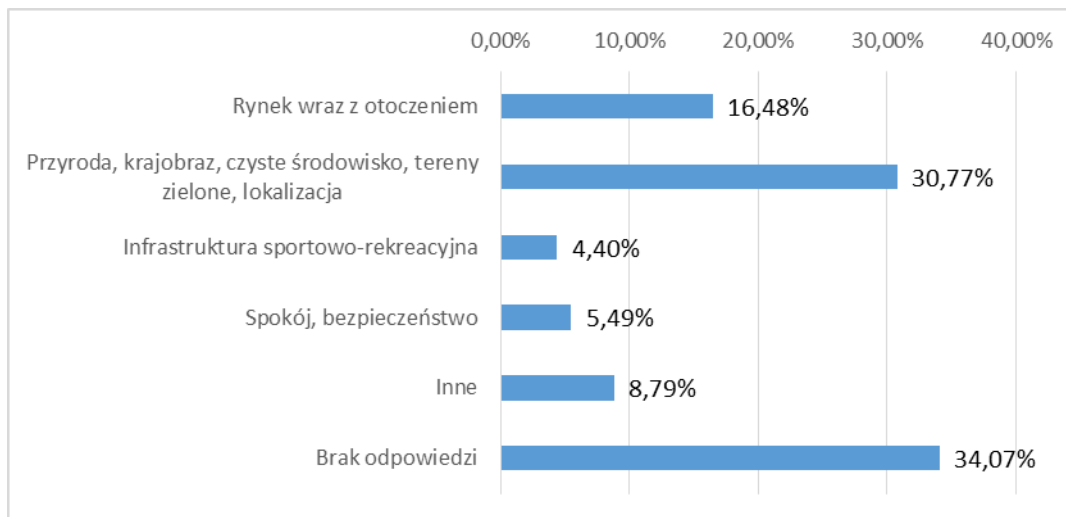
Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

³ Pytanie wielokrotnego wyboru – każda osoba mogła wybrać do trzech obszarów

Mieszkańcy cenią w swojej gminie przede wszystkim przyrodę, krajobraz, czyste środowisko, lokalizację (30,77% wskazań). Licznej grupie respondentów podoba się również Rynek Miasta wraz z otoczeniem (16,67% wskazań). Na uwagę zasługuje fakt, że blisko 34% ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi.

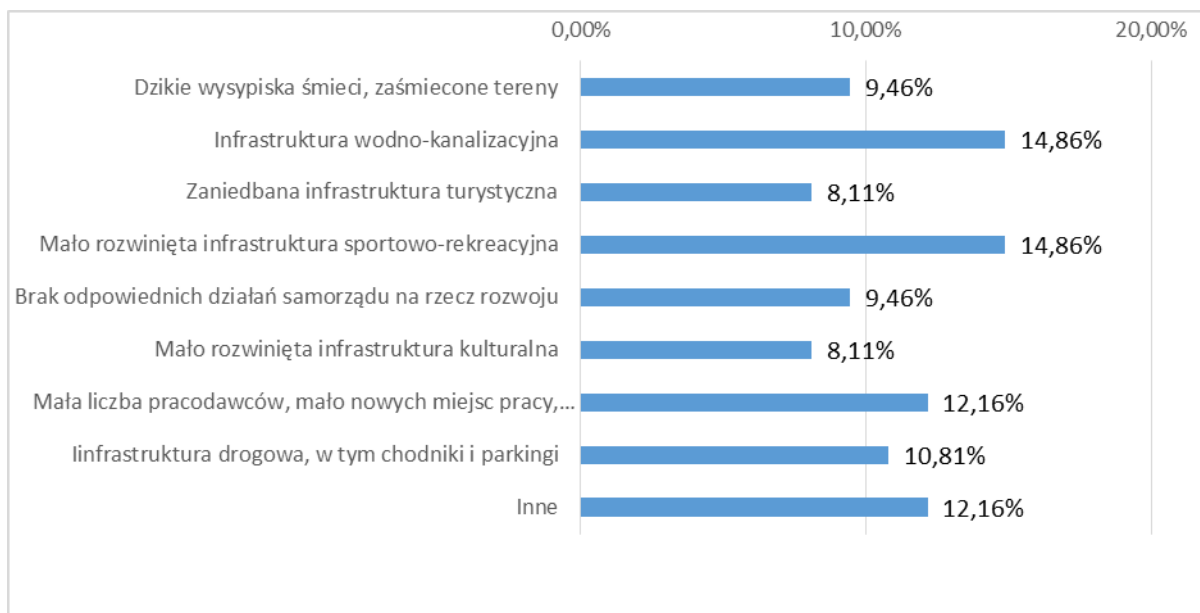
Wykres 9. Odpowiedzi respondentów na pytania o to, co najbardziej podoba im się w Gminie Miejskiej Dynów

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Jeśli chodzi natomiast o to, co respondentom podoba się najmniej, to bez wątpienia są to: stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (po tyle samo wskazań tj. 14,86%), następnie mała liczba pracodawców i nowych miejsc pracy co przekłada się na wysokie bezrobocie (12,16% odpowiedzi), a także stan infrastruktury drogowej (10,81% odpowiedzi).

Wykres 10. Odpowiedzi respondentów na pytania o to, co najmniej podoba im się w Gminie Miejskiej Dynów

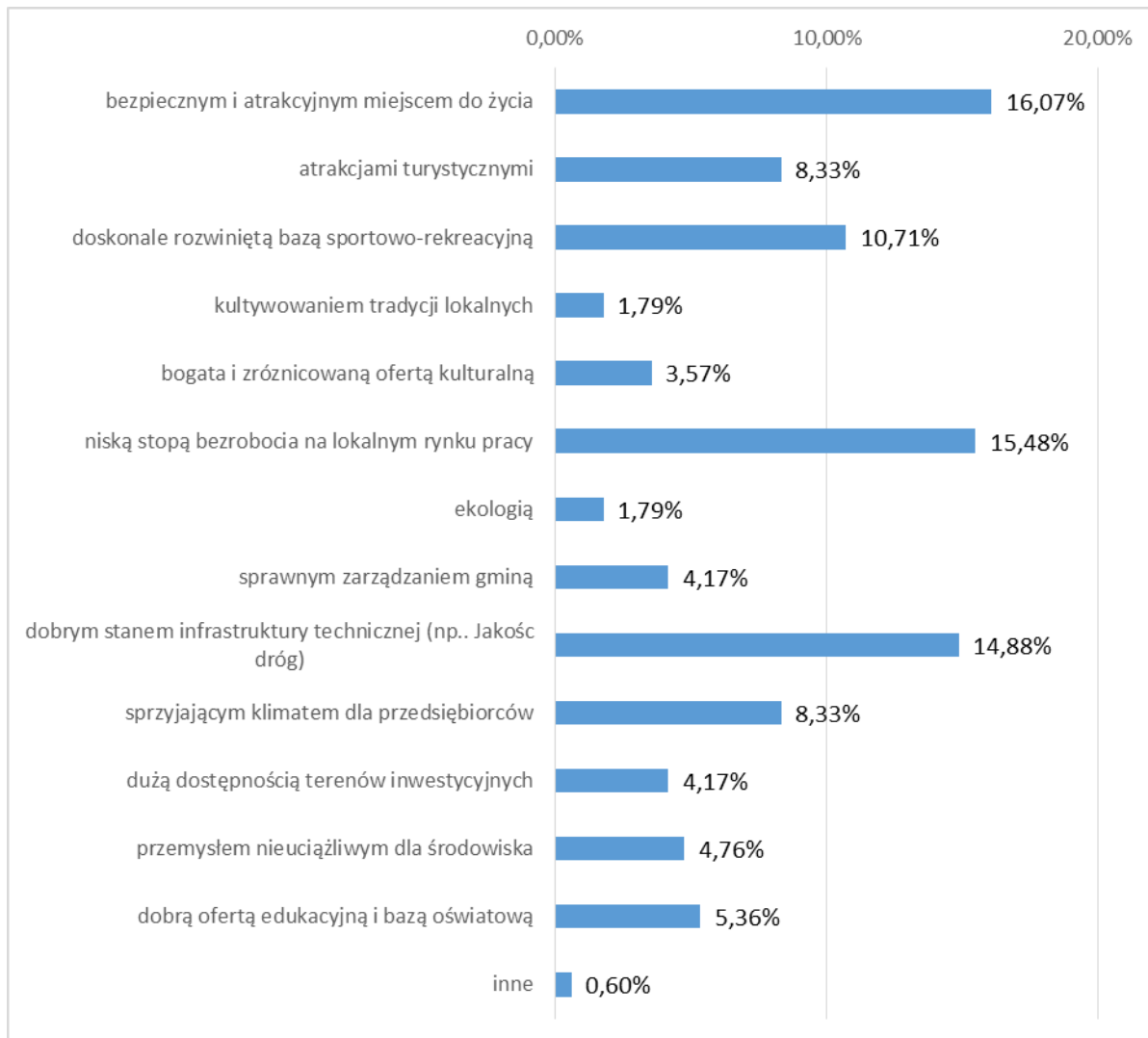
Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Odpowiedzi respondentów na pytanie o to, jaka powinna być ich zdaniem Gmina Miejska Dynów w przyszłości koncentrowały się na dostrzeganych przez nich aktualnie problemach do rozwiązania.

Mieszkańcy chcieliby, aby gmina była bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia – z rozwiniętą infrastrukturą techniczną (kanalizacja, drogi) i z rynkiem pracy, który sprzyja rozwijaniu przedsiębiorczości i obniżaniu stopy bezrobocia.

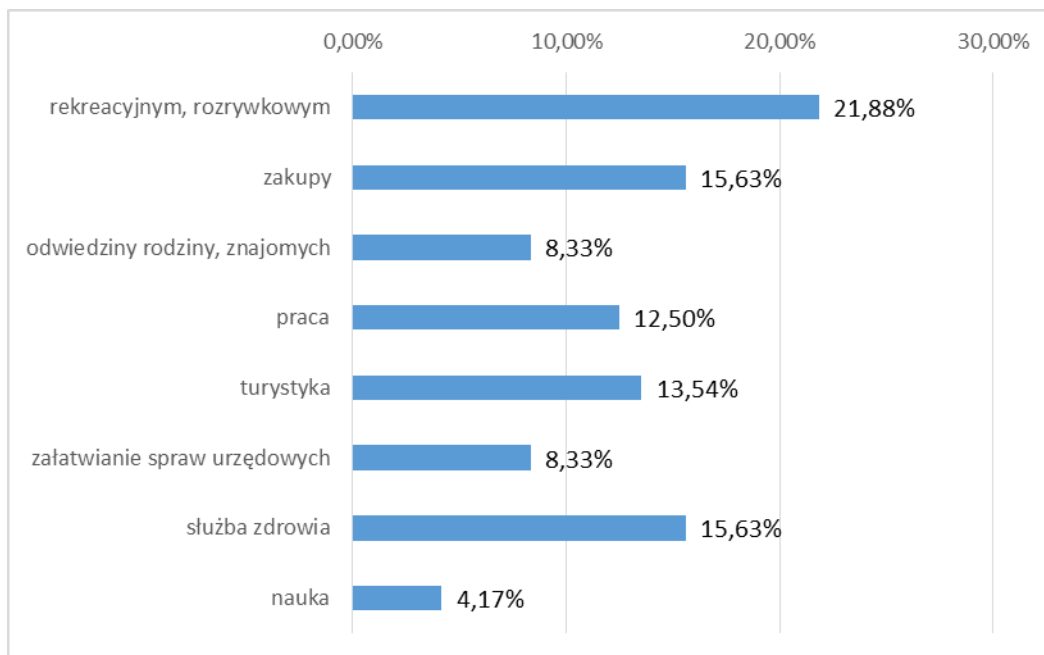
Wykres 11. Preferencje respondentów odnośnie do przyszłości gminy

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Do innych gmin i miast respondenci jeżdżą przede wszystkim w celu rekreacyjnych i rozrywkowych (21,88% odpowiedzi), na zakupy (15,63% odpowiedzi) oraz w celu skorzystania z placówek służby zdrowia (15,63% odpowiedzi).

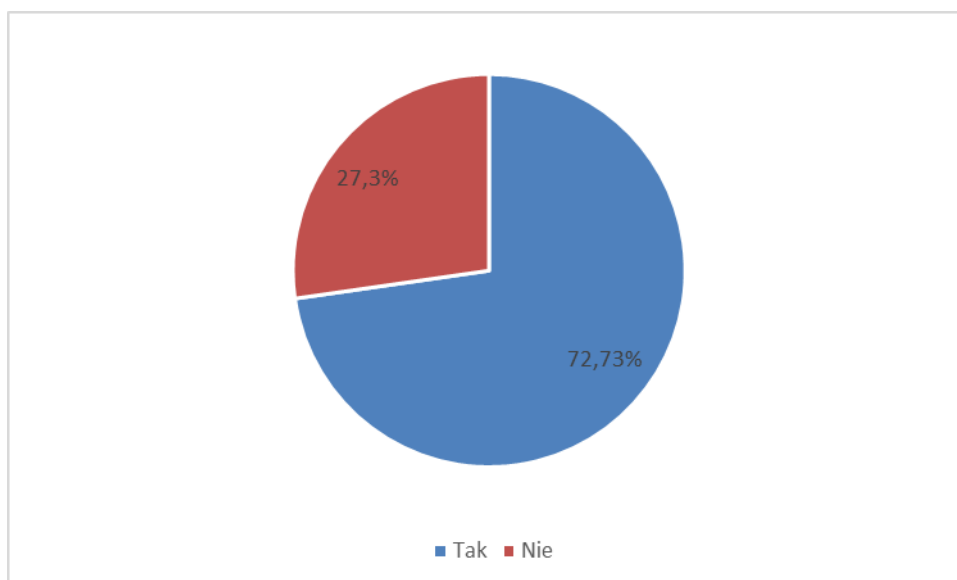
Wykres 12. Odpowiedź na pytanie, w jakim celu respondenci jeżdżą do innych gmin i miast

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

Można powiedzieć, że osoby biorące udział w badaniu są istotnymi interesariuszami strategii rozwoju Gminy Miejskiej Dynów, ponieważ blisko 3/4 mieszkańców (72,73%) wiąże z gminą swoją przyszłość. Natomiast ponad 3/5 chciałoby, aby również przyszłość ich dzieci była związana z Gminą Miejską Dynów (64,80%).

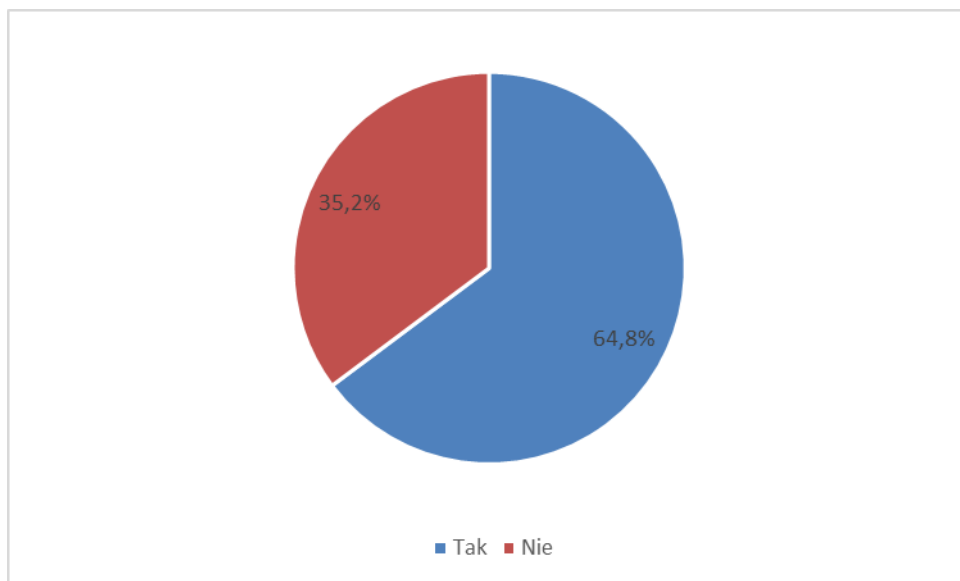
Wykres 13. Odpowiedzi respondentów na pytanie, czy respondenci wiążą swoją przyszłość z Gminą Miejską Dynów

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=49

Wykres 14. Odpowiedzi respondentów na pytanie, czy respondenci chcieliby, aby ich dzieci wiązały swoją przyszłość z Gminą Miejską Dynów

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, N=91

TOM III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

**Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów
do roku 2026**

Dokument opracowany w oparciu o wyniki konsultacji społecznych i warsztatów diagnostyczno-projektowych z przedstawicielami partnerów społecznych Gminy.

Dynów, maj 2017 roku

Prace nad strategią były prowadzone przez „Zespół Zadaniowy ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026” powołany Zarządzeniem Nr 185/2016 Burmistrza Miasta Dynów z dnia 12 kwietnia 2016r., w skład którego weszły następujące osoby:

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja/funkcja
1.	Baran-Michałak Anna	Główny specjalista ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki w Urzędzie Miejskim w Dynowie
2.	Barański Wojciech	Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego w Urzędzie Miejskim w Dynowie
3.	Biernasz Maria	Dyrektor Przedszkola Miejskiego w Dynowie
4.	Jarosz Joanna	Inspektor ds. obsługi Rady Miasta, samorządów mieszkańców i przeciwdziałania uzależnieniom w Urzędzie Miejskim w Dynowie
5.	Marszałek Wiesława	Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Dynowie
6.	Mryczko Roman	Radny Rady Miasta Dynowa, Przewodniczący Komisji Spraw Społecznych
7.	Niemiec Bogumiła	Kierownik Referatu Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej w Urzędzie Miejskim w Dynowie
8.	Nowicka-Hardulak Anna	Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego
9.	Owsiany Artur	p.o. Dyrektora Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dynowie
10.	Pantoł Zofia	Sekretarz Gminy
11.	Papiernik Henryka	Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dynowie
12.	Paździorny Grażyna	Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Dynowie
13.	Pepaś Aneta	Dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury w Dynowie
14.	Potoczna Renata	Z-ca Skarbnika Gminy
15.	Święs Tadeusz	Dyrektor Zespołu Szkół w Dynowie
16.	Wandas Anna	Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Dynowie
17.	Zięzio Michał	Radny Rady Miasta Dynowa

Prace nad opracowaniem Strategii były prowadzone z udziałem mieszkańców, w drodze konsultacji społecznych.

W celu zdiagnozowania potrzeb mieszkańców gminy w najistotniejszych obszarach życia społecznego (usługi komunalne i społeczne, polityka gospodarcza, turystyka i promocja) w dniach od 3 czerwca do 29 czerwca 2016 roku przeprowadzone zostało **badanie ankietowe**. Badanie było realizowane za pomocą techniki papierowych kwestionariuszy do samodzielnego wypełniania. W badaniu wzięło udział 91 osób.

W trakcie prac nad opracowaniem Strategii zostały zorganizowane **warsztaty diagnostyczno-projektowe**, na które zostali zaproszeni mieszkańcy (zaproszenie do włączenia się prace nad Strategią zostało umieszczone na oficjalnej stronie gminy www.dynow.pl). Ponadto na warsztaty diagnostyczno-projektowe pisemne zaproszenia otrzymało 15 osób reprezentujących partnerów społeczno-gospodarczych Gminy, w tym:

Podzespół I – do spraw społecznych – 9 osób,

Podzespół II – do spraw zasobów i potencjałów Gminy - 6 osób,

Podzespół III – do spraw gospodarczych i promocji Gminy – 6 osób.

Lista osób, które uczestniczyły w warsztatach zamieszczona jest w Tomie II „Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (jakościowa)”.

Spis treści

I. WPROWADZENIE	5
II. ZAŁOŻENIA STRATEGII	7
III. MISJA GMINY	8
IV. CELE GMINY MIEJSKIEJ DYNÓW	9
4.1. Cele strategiczne	9
4.2. Zadania realizacyjne dla poszczególnych celów operacyjnych	11
4.3. Lista dokumentów Gminy o znaczeniu strategicznym	21
4.4. Ocena zgodności strategii z dokumentami zewnętrznymi	22

I. WPROWADZENIE

Gmina jest wspólnotą samorządową tworzoną z mocy prawa przez mieszkańców, w której splatają się złożone procesy społeczno-gospodarcze przebiegające w środowisku naturalnym i w określonej przestrzeni.

Zaspokajanie potrzeb mieszkańców, rozwijanie infrastruktury technicznej i społecznej, ochrona środowiska naturalnego oraz rozwój gospodarczy warunkowane są wieloma czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Gmina jest instytucją, która jest ustawowo odpowiedzialna za zarządzanie określonym kompleksem przestrzenno-terytorialnym i sferami życia publicznego – za prowadzenie polityki rozwoju. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹ w art. 2. wskazuje się, że „Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub **lokalnej**”. W artykule 3 jest mowa o tym, kto ma prowadzić politykę rozwoju. I tak:

- w skali kraju – Rada Ministrów;
- w skali regionu – samorząd województwa;
- w skali lokalnej – samorząd powiatowy i gminny.

Kolejne wskazanie z cytowanej ustawy znajduje się w art. 4. – „**Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju**”.

Zatem można przyjąć, że strategię rozwoju opracowuje się dla instytucji, które dostarczają usługi publiczne oraz inicjują i wspierają działania związane ze współdziałaniem partnerów społecznych w tych zakresach. Dokumenty takie winny spełniać standardy stosowane przez instytucje zarządzające środkami strukturalnymi UE. Głównymi standardami są: prowadzenie pracy z udziałem partnerów społecznych/interesariuszy oraz zgodność z wymaganiami wynikającymi z metodologii Zarządzania Cyklem Projektu (Project Cycle Management), przyjętej przez Komisję Europejską. Strategie mogą być opracowywane, jako całkowicie nowe lub aktualizacje istniejących dokumentów. W przypadku jednostek samorządu terytorialnego rekomendowane jest opracowywanie strategii zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Strategie rozwoju mają charakter ogólny i są nadrzędne w stosunku do pozostałych dokumentów planistycznych danej instytucji.

Biorąc powyższe pod uwagę władze Gminy podjęły decyzję o opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy.

Od 3 do 29 czerwca 2016 roku trwały konsultacje społeczne i pracował Zespół Zadaniowy ds. opracowania strategii.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w następujących etapach:

Etap I	<p style="text-align: center;">Ankieta dla mieszkańców</p> <p>W formie ankiety zwrócono się do mieszkańców gminy o wydanie opinii, dotyczących codziennych, ważnych dla każdego spraw, takich jak: usługi komunalne i społeczne, polityka gospodarcza oraz turystyka i promocja.</p>
Etap II	<p style="text-align: center;">Raport z badań ankietowych</p> <p>9 sierpień 2016 r. zamieszczono na stronie internetowej gminy Raport z badań ankietowych</p> <p style="text-align: center;">Prace mieszkańców nad strategią.</p> <p>W dniu 29 czerwca 2016 roku w sali narad Urzędu Miejskiego w Dynowie odbyły się konsultacje z mieszkańcami prowadzone w formie warsztatów w trzech podzespołach. Tematyka prac w podzespołach objęła:</p> <ul style="list-style-type: none">– sposób i organizacji pracy nad opracowaniem strategii,– określenie zakresu planowanych prac,– prezentacja wyników badania opinii mieszkańców,– identyfikacja głównych problemów i czynników warunkujących rozwój Gminy Miejskiej Dynów.
Etap III	<p>Konsultacje społeczne efektów prac zespołów roboczych w postaci uszeregowanych celów strategicznych, celów operacyjnych i zadań realizacyjnych „Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026” – zgłaszanie uwag i wniosków 29.06.2016 r.</p>

¹ Dz. U. 2006 Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.

Przy formułowaniu celów strategicznych uwzględnione zostały występujące uwarunkowania zawarte m.in. w Diagnozie ilościowej i Diagnozie jakościowej sytuacji społeczno-gospodarczej w Gminie Miejskiej Dynów.

Cele strategiczne dotyczą spraw, co do których Gmina i partnerzy społeczni, każdy w zakresie swoich kompetencji, mogą podejmować autonomiczne działania. Autonomiczność działań oznacza, że Gmina i partnerzy społeczni mają do tego prawo i nie są uwarunkowani decyzjami zewnętrznymi podejmowanymi poza Gminą.

Proponowane w strategii cele i zadania służące ich realizacji, obejmują wszystkie sfery życia i funkcjonowania Gminy. W pracach nad strategią wyodrębnione zostały trzy sfery funkcjonowania Gminy prezentowane poniżej:

1. Sfera społeczna,
2. Sfera potencjałów i zasobów Gminy,
3. Gospodarka i promocja gospodarcza Gminy.

Tym samym Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 jest dokumentem kierunkowym, swoistą „mapą drogową”, stanowiącą podstawę do podejmowania skoordynowanych działań przez wszystkich partnerów społecznych Gminy.

Pozwala to na kompleksowe ujęcie zrównoważonego rozwoju Gminy. Kompleksowe podejście, będące cechą planowania strategicznego powoduje, iż realizacja tak określonej strategii jest wspólnym zadaniem władz samorządowych i wszystkich partnerów społecznych w Gminie.

Dokument Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 składa się z następujących elementów (opracowań):

1. **Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026** - Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy (ilościowa),
2. **Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026** - Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy wraz z Raportem z wynikami badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy w dniach od 3 czerwca do 29 czerwca 2016 roku.
3. **Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026,**
4. **Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026.**

Bardzo ważnym aspektem jest uspołecznienie procesu opracowania i wdrażania strategii przy udziale wszystkich głównych partnerów społecznych.

Do realizacji strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:

- samodzielnych przez władze Gminy,
- samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
- samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
- indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
- wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów (publicznego, prywatnego i pozarządowego).

Wynika z tego, iż bardzo ważnym, a jednocześnie trudnym zadaniem będzie zaangażowanie wszystkich, kluczowych dla rozwoju Gminy partnerów społecznych. Powodzenie w tym zakresie jest uzależnione od zdolności do wzajemnej komunikacji, radzenia sobie z różnicami interesów poszczególnych partnerów i grup, wspólnego definiowania problemów i celów, a następnie wspólnych przedsięwzięć.

W okresie wdrażania strategii władze Gminy mogą występować w różnych rolach, w tym jako:

- bezpośredni samodzielny realizator działań,
- inicjator i animator działań,
- uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami,
- wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów lokalnych,
- administrator centrum lokalnej informacji i komunikacji w Gminie.

Wdrożenie strategii przez władze Gminy wymaga stosowania operacyjnych narzędzi planistycznych, pozwalających na podjęcie ostatecznych decyzji, które działania i przy jakich zaangażowanych środkach własnych oraz zewnętrznych będą realizowane. Tymi narzędziami władz Gminy będą:

- wieloletnia prognoza finansowa,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- budżet Gminy,
- konkretne projekty i programy,
- aplikacje o zewnętrzne źródła dofinansowania,
- polityki szczegółowe Gminy (stanowiące zbiór spójnych zasad odnoszących się do określonej dziedziny życia/funkcjonowania Gminy), pozwalające podejmować powtarzalne decyzje według tych samych kryteriów,
- zadania wyznaczane urzędnikom Gminy i jednostkom podległym Gminie.

Planowanie i wdrażanie strategii w opisany powyżej sposób daje szansę świadomego wpływania na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne. Pozwoli to na zarządzanie rozwojem w kolejnych kadencjach i ponad występującymi w środowisku lokalnym naturalnymi konfliktami interesów.

II. ZAŁOŻENIA STRATEGII

Założenia stanowią warunki brzegowe niezbędne do prawidłowego sformułowania strategii rozwoju i były określane na początku jej powstawania.

Założenia dotyczące dokumentu strategii:

- ✓ Perspektywa planowania: 2026 rok.
- ✓ Strategia opracowana jest z udziałem przedstawicieli społeczności lokalnej (interesariuszy).
- ✓ Decyzje zawarte w strategii rozwoju będą służyły mieszkańcom Gminy.
- ✓ Strategia będzie najogólniejszym dokumentem planistycznym Gminy i tym samym wraz ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego będzie nadrzędna w stosunku do pozostałych dokumentów przyjętych przez władze Gminy.
- ✓ Strategia będzie spójna z zamierzeniami zewnętrznych dokumentów planistycznych.
- ✓ Zadaniem strategii jest ułatwienie władzom samorządowym utrzymania głównych, długookresowych celów rozwoju Gminy.
- ✓ Strategia będzie wskazywała zadania wspólne partnerów społecznych.
- ✓ Realizacją strategii będą kierowały władze wykonawcze gminy.
- ✓ Przygotowanie strategii i jej realizacja będzie uwzględniała zasady zrównoważonego rozwoju.

Założenia dotyczące procesu pracy nad opracowaniem dokumentu strategii:

1. Strategia opracowywana jest z udziałem przedstawicieli społeczności lokalnej (interesariuszy).

Założenia dotyczące zrównoważonego rozwoju:

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, zrównoważony rozwój oznacza integrację działań politycznych, gospodarczych oraz społecznych, z zachowaniem równowagi i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.

1. Przygotowanie strategii i jej realizacja będzie uwzględniała zasady zrównoważonego rozwoju.

Termin „zrównoważony rozwój” oznacza:

1. Zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb.
2. Poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność.
3. Harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju.
4. Długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

III. MISJA GMINY (proponujemy zmienić wykorzystując tekst poniżej)

Misja to opis wizji Gminy (najczęściej jednozdaniowy) zawierający główne pola aktywności w przyszłości, stanowiący najogólniejszy cel Gminy.

Poniżej zapisana misja została sformułowana na podstawie wizji rozwoju wyrażanej przez uczestników warsztatów diagnostyczno-projektowych oraz na podstawie badania ankietowego, w którym respondenci wskazywali jak widzieliby Miasto Dynów w 2026 roku. Najczęściej wskazywany i pożądaný stan w przyszłości obejmował następujące postulaty:

- Miasto Dynów w 2026 roku będzie gwarantować swoim mieszkańcom relatywnie wysoką jakość życia we wszystkich istotnych dla nich obszarach;
- w mieście zapewniona zostanie wysoka dostępność i jakość usług, bogata oferta edukacyjna i zdrowotna, oferta spędzania czasu wolnego,
- miasto z rozwiniętą infrastrukturą rekreacyjno-sportową, turystyczną oraz kulturalną;
- Miasto Dynów to atrakcyjne miejsce do zamieszkania, pracy, wypoczynku i inwestowania, czyste i zadbane – stworzone warunki powinny być magnesem dla wszystkich ceniących sobie wygodę i komfort życia;
- Dynów w 2026 roku to miasto podkreślające swoją tożsamość i unikalność, bogate aktywnością i kreatywnością swoich mieszkańców, w pełni wykorzystujące swój potencjał turystyczny;
- chcemy by Dynów na miarę swoich możliwości stał się miastem szerokich perspektyw, partnerskiej współpracy i wysokiej aktywności obywatelskiej, miastem przyciągającym do siebie ludzi.

Misję Gminy Miejskiej Dynów określono w perspektywie do roku 2026.

**Miasto Dynów to atrakcyjne miejsce do zamieszkania, pracy, wypoczynku i inwestowania, czyste i zadbane, z bogatą ofertą edukacyjną, rekreacyjno-sportową, turystyczną oraz kulturalną, gwarantujące swoim mieszkańcom wygodę i wysoki komfort życia, ceniące swoją tożsamość.
To miasto bogate aktywnością i kreatywnością swoich mieszkańców.**

Misja spełnia ważne funkcje w okresie wdrażania strategii, w tym:

- pozwala koncentrować się na priorytetowych, długookresowych celach,
- pozwala planować i koordynować działania partnerów rozwoju lokalnego zgodnie z długookresowymi celami,
- wspiera motywację i integrację mieszkańców, wzmacniając ich identyfikację z Gminą,
- promuje Gminę w otoczeniu, zwiększa zainteresowanie, w szczególności wobec potencjalnych inwestorów i wobec odbiorców oferty Gminy.

IV. CELE GMINY MIEJSKIEJ DYNÓW

4.1. Cele strategiczne

Cele strategiczne określone są do roku 2026 i służą realizacji wizji Gminy.

Cele strategiczne określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju Gminy. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów Gminy, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im **cele operacyjne** wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla rozwoju Gminy.

Cele strategiczne i operacyjne Gminy powstały na podstawie oceny aktualnej sytuacji uwzględniającej zidentyfikowane w uświadomionym procesie pracy problemy i czynniki wewnętrzne wpływające na możliwość rozwoju Gminy (słabe i mocne strony) oraz zewnętrzne (szanse i zagrożenia w otoczeniu).

Cele strategiczne zostały opracowane w 3 głównych wyznaczonych wcześniej obszarach funkcjonowania Gminy. Cele strategiczne w podziale na obszary prezentują się następująco:

Obszar: Zaspokojenie potrzeb mieszkańców.

1. Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy.

Obszar: Potencjały i zasoby Gminy.

2. Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta.
3. Skuteczna gospodarka przestrzenna, zachowany ład przestrzenny i estetyka miasta.
4. Poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście i najbliższym otoczeniu.
5. Wszechstronnie rozwijająca się i aktywna społeczność miasta.
6. Zachowany i wykorzystany potencjał kulturowy miasta.

Obszar: Gospodarka i promocja Gminy.

7. Wzmocnienie potencjału gospodarczego miasta.

Osiągnięcie celów w sferze gospodarczej jest zadaniem, które mogą realizować tylko podmioty działające w sferze gospodarczej. Zadania Gminy dotyczą przede wszystkim tworzenia warunków do działalności gospodarczej, wspierania podmiotów przez odpowiednią politykę i promocję Gminy. Ważnym elementem wsparcia będą również działania związane z planowaniem przestrzennym i rozwojem infrastruktury technicznej na terenach wykorzystywanych i możliwych do wykorzystania do celów gospodarczych.

Cele strategiczne w sferze gospodarczej powinny wpływać na decyzje podejmowane przez wszystkie podmioty działające w Gminie oraz przyszłych inwestorów zewnętrznych i wewnętrznych.

Drzewo celów strategicznych

Misja:

Miasto Dynów to atrakcyjne miejsce do zamieszkania, pracy, wypoczynku i inwestowania, czyste i zadbane, z bogatą ofertą edukacyjną, rekreacyjno-sportową, turystyczną oraz kulturalną, gwarantujące swoim mieszkańcom wygodę i wysoki komfort życia, ceniące swoją tożsamość. To miasto bogate aktywnością i kreatywnością swoich mieszkańców.

Cele strategiczne	Cele operacyjne
1. Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy	1.1. Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców. 1.2. Zabezpieczone możliwości schronienia dla osób i rodzin wymagających wsparcia. 1.3. Poprawa warunków zamieszkiwania i zwiększenie dostępności mieszkań czynszowych. 1.4. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie miasta. 1.5. Poprawa dostępności i jakości usług medycznych i rehabilitacyjnych na terenie miasta. 1.6. Ograniczenie zjawisk patologicznych i kryzysowych w rodzinach. 1.7. Poprawa jakości życia osób wymagających opieki. 1.8. Poprawa dostępności i jakości opieki przedszkolnej i edukacji na terenie miasta. 1.9. Poprawa dostępności opieki dla dzieci do lat 3 na terenie miasta. 1.10. Szeroka i atrakcyjna oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna. 1.11. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne.
2. Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta	2.1. Poprawa stanu technicznego, funkcjonalności i estetyki obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych. 2.2. Poprawa stanu technicznego i standardu wielorodzinnych budynków mieszkalnych. 2.3. Poprawa stanu rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta. 2.5. Rozwinięta infrastruktura kultury oraz turystyczna i sportowo-rekreacyjna. 2.6. Poprawa stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego. 2.7. Poprawa stanu i poziomu rozwoju infrastruktury IT i e-usług.
3. Skuteczna gospodarka przestrzenna i zachowany ład przestrzenny i estetyka miasta	3.1. Dostępne komunalne tereny inwestycyjne. 3.2. Poprawa stanu w zakresie ładu przestrzennego i architektonicznego oraz estetyki przestrzeni miasta.

4. Poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście i najbliższym otoczeniu	4.1. Ograniczenie szkód rolniczych wyrządzanych przez zwierzęta dziko żyjące. 4.2. Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w mieście i najbliższym otoczeniu. 4.3. Podwyższenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
5. Wszechstronnie rozwijająca się i aktywna społeczność miasta	5.1. Ograniczenie negatywnych zjawisk demograficznych. 5.2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców. 5.3. Podniesienie poziomu zaangażowania społecznego, aktywności obywatelskiej i integracji mieszkańców.
6. Zachowany i wykorzystany potencjał kulturowy miasta	6.1. Zachowane i wyeksponowane lokalne dziedzictwo kulturowe. 6.2. Aktywne życie kulturalne miasta.
7. Wzmocnienie potencjału gospodarczego miasta	7.1. Stworzona spójna oferta gminy dla przedsiębiorstw. 7.2. Efektywna promocja miasta. 7.3. Wykreowana oferta turystyczna.

4.2. Zadania realizacyjne dla poszczególnych celów operacyjnych

4.2.1. Podzespół ds. spraw społecznych

Podzespół I: Zaspokojenie potrzeb społecznych

Cel strategiczny nr 1: Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy.

Cele operacyjne	Zadania realizacyjne
1.1. Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none">✓ Aktywizacja osób bezrobotnych w kierunku poszukiwania pracy (współorganizowanie kursów, szkoleń, doradztwa, promowanie zawodów atrakcyjnych na rynku pracy).✓ Współpraca gminy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o ofertach pracy, ofertach szkoleń i innych.✓ Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” m.in. w zakresie przekazywania informacji o dotacjach dla przedsiębiorców, organizowanie szkoleń i spotkań informacyjnych przygotowujących do aplikowania o środki.✓ Wspieranie podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	<ul style="list-style-type: none">✓ Systematyczna rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.✓ Pozyskiwanie terenów i przygotowywanie ich pod inwestycje gospodarcze.✓ Podejmowanie działań związanych z zagospodarowaniem terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.✓ Propagowanie i wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej.✓ Promowanie oferty lokalnych wytwórców i usługodawców.
1.2. Zabezpieczone możliwości schronienia dla osób i rodzin wymagających wsparcia.	<ul style="list-style-type: none">✓ Utrzymywanie wysokiej zdolności reagowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w sytuacjach kryzysowych – np. pomoc dla osób bezdomnych.✓ Pozyskanie mieszkań chronionych, kryzysowych i socjalnych poprzez adaptację niezagospodarowanych zasobów.✓ Pozyskiwanie obiektów pod adaptację na mieszkania chronione, kryzysowe i socjalne.✓ Budowa mieszkań chronionych, kryzysowych i socjalnych.
1.3. Poprawa warunków zamieszkiwania i zwiększenie dostępności mieszkań czynszowych	<ul style="list-style-type: none">✓ Pozyskiwanie zasobów pod adaptację na mieszkania czynszowe (komunalne).✓ Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni (zadanie właścicieli budynków).✓ Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej „Przeworsk” (zadanie właścicieli).✓ Budowa mieszkań czynszowych (komunalnych).✓ Budowa mieszkań socjalnych.✓ Modernizacja i rozbudowa systemu oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz kanalizacji deszczowej.✓ Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej z przyłączami wraz z modernizacją stacji uzdatniania wody.✓ Współpraca z mieszkańcami w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.✓ Konsekwentne interweniowanie w sprawie modernizacji sieci energetycznej.
1.4. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie miasta.	<ul style="list-style-type: none">✓ Poprawa stanu technicznego i standardu dróg wewnętrznych.✓ Rozbudowa chodników dla pieszych.✓ Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego.✓ Podejmowanie działań wspierających budowę obwodnicy.✓ Rozwijanie i modernizowanie systemu monitoringu wizyjnego w miejscach szczególnie narażonych na ryzyko negatywnych zdarzeń.✓ Prowadzenie działań prewencyjnych z Policją i Strażą Pożarną (dla dzieci, młodzieży i dorosłych).✓ Systematyczna poprawa wyposażenia jednostek OSP w sprzęt i tabor gaśniczy.✓ Urządzenie punktów czerpania wody do celów gaśniczych.✓ Podejmowanie działań w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

1.5. Poprawa dostępności i jakości usług medycznych i rehabilitacyjnych na terenie miasta.	<ul style="list-style-type: none">✓ Podejmowanie działań na rzecz poprawy dostępności pogotowia ratunkowego.✓ Współpraca z właściwymi podmiotami służby zdrowia w zakresie prowadzenia okresowych badań diagnostycznych i konsultacji specjalistycznych oraz realizacji programów profilaktycznych.✓ Rozwijanie usług rehabilitacyjnych.✓ Wpieranie podmiotów opieki zdrowotnej w organizowaniu pracowni rehabilitacji.✓ Organizacja poradni specjalistycznych np. poradni zdrowia psychicznego.✓ Organizowanie zajęć gimnastyki korekcyjnej dla dzieci w szkołach.
1.6. Ograniczenie zjawisk patologicznych i kryzysowych w rodzinach.	<ul style="list-style-type: none">✓ Ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinach i biernej postawy mieszkańców wobec przemocy.✓ Prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolu.✓ Propagowanie zdrowego stylu życia.✓ Wspieranie profilaktyki uzależnień.✓ Monitorowanie natężenia zjawiska używania narkotyków i dopalaczy.
1.7. Poprawa jakości życia osób wymagających opieki.	<ul style="list-style-type: none">✓ Aktywizowanie środowiska seniorów.✓ Rozszerzanie zasięgu oferty spędzania czasu dla osób starszych.✓ Współpraca z domami pomocy społecznej i zakładami opieki zdrowotnej w celu zapewnienia opieki dla osób starszych, przewlekle i nieuleczalnie chorych.✓ Rozwijanie bazy podmiotów oferujących zorganizowane formy opieki jak np. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy czy Dom Pogodnej Starości.✓ Likwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej i w przestrzeni publicznej.✓ Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie tworzenia instytucjonalnych form pomocy społecznej.✓ Tworzenie warunków dla powstawania grup samopomocowych dla osób uzależnionych, niedostosowanych społecznie i innych osób potrzebujących wsparcia.✓ Wspieranie powstawania wolontariatu.
1.8. Poprawa dostępności i jakości opieki przedszkolnej i edukacji na terenie miasta.	<ul style="list-style-type: none">✓ Rozbudowa bazy lokalowej przedszkoli.✓ Uruchomienie świetlicy socjoterapeutycznej.✓ Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w sprzęt i pomoce dydaktyczne.✓ Rozszerzanie oferty zajęć pozaszkolnych, w tym zajęć sportowych.✓ Rozszerzanie oferty edukacyjnej dla dzieci w wieku przedszkolnym.✓ Rozwijanie dydaktycznej bazy sportowej i likwidacja barier architektonicznych w szkołach.
1.9. Poprawa dostępności opieki dla dzieci do lat 3 na terenie miasta.	<ul style="list-style-type: none">✓ Budowa bazy lokalowej żłobków.✓ Wspieranie inicjatyw powstawania prywatnych żłobków.

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

1.10. Szeroka i atrakcyjna oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna.	<ul style="list-style-type: none">✓ Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia biblioteki miejskiej.✓ Systematyczne rozszerzanie oferty biblioteki m.in. poprzez uzupełnianie zasobów kadrowych.✓ Systematyczne uzupełnianie wyposażenia i rozwój zaplecza technicznego do prowadzenia działalności kulturalnej (organizacji imprez, wydarzeń kulturalnych).✓ Rozwijanie oferty ogólnodostępnych zajęć.✓ Zwiększenie ilości imprez kulturalnych na terenie miasta.✓ Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie”.✓ Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.✓ Modernizacja istniejących obiektów sportowych i infrastruktury rekreacyjnej.✓ Poszerzanie oferty imprez sportowych i rekreacyjnych.✓ Stworzenie i wdrożenie instytucjonalnego modelu organizacyjnego w zakresie zarządzania kulturą, sportem i rekreacją w mieście oraz współpracy z sektorem organizacji pozarządowych.✓ Kontynuacja rewitalizacji miasta – budowa i organizacja centrum aktywizacji społecznej z zapleczem dla prowadzenia działalności kulturalnej i funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz centrum rekreacji (stadion, bieżnia itp. wraz z zapleczem).✓ Wspieranie i propagowanie działań organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury, sportu i rekreacji.
1.11. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne.	<ul style="list-style-type: none">✓ Propagowanie e-usług publicznych oferowanych przez Urząd Miejski.✓ Organizowanie szkoleń, kursów z zakresu obsługi komputerów i korzystania z Internetu dla osób dorosłych.
4.2.2. Podzespół ds. zasobów i potencjałów gminy Zasoby techniczne	
Podzespół II ds. zasobów i potencjałów gminy	
Cel strategiczny nr 2: Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta.	
Cele operacyjne	Zadania realizacyjne
2.1. Poprawa stanu technicznego, funkcjonalności i estetyki obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych	<ul style="list-style-type: none">✓ Remonty, rozbudowa, przebudowa, modernizacja energetyczna budynków komunalnych (Zespół Szkół, Przedszkole Miejskie i inne komunalne obiekty użyteczności publicznej).✓ Remont, rozbudowa, przebudowa, modernizacja energetyczna Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	<ul style="list-style-type: none">✓ Rewitalizacja przestrzeni publicznych miasta – poprawa estetyki i funkcjonalności poprzez budowę parkingów i przebudowę/remonty dróg, chodników i oświetlenia ulicznego.✓ Zagospodarowywanie, nadawanie nowych funkcji niezagospodarowanym obiektom komunalnym.✓ Systematyczne likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i przestrzeni publicznej.
2.2. Poprawa stanu technicznego i standardu wielorodzinnych budynków mieszkalnych	<ul style="list-style-type: none">✓ Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych prowadzona przez spółdzielnię mieszkaniową i wspólnoty mieszkaniowe.✓ Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku.
2.3. Poprawa stanu rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.	<ul style="list-style-type: none">✓ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków komunalnych.✓ Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej.✓ Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej z przyłączami modernizacja istniejącej sieci wodociągowej oraz rozbudowa sieci wodociągowej, ujęć wody i stacji uzdatniania wody.
2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta	<ul style="list-style-type: none">✓ Przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych wraz z modernizacją chodników oraz oświetlenia ulicznego.✓ Budowa dróg i chodników oraz oświetlenia ulicznego.✓ Współpraca ze Starostwem Powiatowym i Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie poprawy stanu powiatowej i wojewódzkiej infrastruktury drogowej.✓ Wspieranie prac przy budowie obwodnicy.✓ Budowa parkingów i miejsc postojowych oraz modernizacja istniejących.
2.5. Rozwinięta infrastruktura kultury oraz turystyczna i sportowo-rekreacyjna.	<ul style="list-style-type: none">✓ Modernizacja i budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.✓ Modernizacja istniejących boisk sportowych.✓ Budowa nowych ogólnodostępnych obiektów i elementów infrastruktury sportowej, w tym basenu.✓ Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia biblioteki miejskiej.✓ Systematyczne uzupełnianie wyposażenia i rozwój zaplecza technicznego do prowadzenia działalności kulturalnej.✓ Kontynuacja rewitalizacji miasta – budowa obiektu centrum aktywizacji społecznej z zapleczem dla prowadzenia działalności kulturalnej (sala widowiskowa) i funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz centrum rekreacji (stadion, bieżnia itp. wraz z zapleczem).
2.6. Poprawa stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego.	<ul style="list-style-type: none">✓ Systematyczne doposażanie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w sprzęt ratowniczy i tabor.

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	<ul style="list-style-type: none">✓ Zorganizowanie punktów poboru wody dla celów gaśniczych.✓ Systematyczne uzupełnianie wyposażenia jednostek OSP w zakresie ratownictwa powodziowego oraz szkolenia.
2.7. Poprawa stanu i poziomu rozwoju infrastruktury IT i e-usług	<ul style="list-style-type: none">✓ Systematyczna modernizacja zaplecza technicznego Urzędu Miejskiego do świadczenia e-usług.✓ Rozwijanie e-usług publicznych w Urzędzie Miejskim.✓ Rozwijanie infrastruktury teleinformatycznej np. tworzenie nieodpłatnych punktów dostępu do Internetu, itp.

Potencjał i ład przestrzenny

Podzespół II ds. zasobów i potencjałów	
Cel strategiczny nr 3: Skuteczna gospodarka przestrzenna i zachowany ład przestrzenny i estetyka miasta	
Cele operacyjne	Zadania realizacyjne
3.1. Dostępne komunalne tereny inwestycyjne.	<ul style="list-style-type: none">✓ Pozyskanie terenów pod inwestycje.✓ Regulowanie stanu prawnego działek.✓ Dążenie do zagospodarowanie niewykorzystywanych terenów/gruntów rolniczych.✓ Uzbrajanie terenów inwestycyjnych.
3.2. Poprawa stanu w zakresie ładu przestrzennego i architektonicznego oraz estetyki przestrzeni miasta	<ul style="list-style-type: none">✓ Opracowywanie i aktualizowanie dokumentów z zakresu zagospodarowania przestrzennego terenów miasta.✓ Dalsza rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta: poprawa estetyki, budowa i instalowanie elementów małej architektury, zamiana napowietrznej sieci energetycznej na kablową (podziemną), porządkowanie przestrzeni cmentarzy komunalnych, zabezpieczenie i zagospodarowanie brzegów Sanu, zagospodarowywanie terenów zaniedbanych, niewykorzystywanych, uzupełnianie i urządzenie terenów zielonych.✓ Organizacja przestrzeni wraz z infrastrukturą do organizacji wydarzeń życia rekreacyjno-kulturalnego (m.in. tereny nad Sanem).

Potencjał ekologiczny

Podzespół II ds. zasobów i potencjałów	
Cel strategiczny nr 4: Poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście i najbliższym otoczeniu.	
Cele operacyjne	Zadania realizacyjne
4.3. Ograniczenie szkód rolniczych wyrządzanych przez zwierzęta dziko żyjące	<ul style="list-style-type: none">✓ Wpływanie na zwiększanie planów odstrzału zwierząt dziko żyjących.✓ Współpraca z Izbą Rolniczą w zakresie ograniczenia szkód (wspólne występowanie do Kół Łowieckich).

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	<ul style="list-style-type: none">✓ Propagowanie działań prewencyjnych zabezpieczających przed szkodami ze strony dzikich zwierząt.
4.4. Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w mieście i najbliższym otoczeniu	<ul style="list-style-type: none">✓ Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.✓ Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej.✓ Realizowanie działań podnoszących poziom świadomości ekologicznej mieszkańców.✓ Prowadzenie edukacji ekologicznej dla wszystkich grup wiekowych.✓ Konsekwentne egzekwowanie uczestnictwa w systemie odbioru odpadów stałych.✓ Monitorowanie stanu zaśmiecenia środowiska.✓ Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Dynowie.✓ Systematyczne uzupełnianie wyposażenia Zakładu Gospodarki Komunalnej w sprzęt i pojazdy do utrzymania infrastruktury technicznej oraz porządku i czystości w mieście.
4.5. Podwyższenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none">✓ Instalowanie systemów wykorzystujących odnawialnych źródeł energii (OZE) w obiektach użyteczności publicznej.✓ Propagowanie wykorzystania OZE w budynkach prywatnych.

Potencjał ludzki

Podzespół II ds. zasobów i potencjałów	
Cel strategiczny nr 5: Wszechstronnie rozwijająca się i aktywna społeczność miasta.	
Cele operacyjne	Zadania realizacyjne
5.1. Ograniczenie negatywnych zjawisk demograficznych	<ul style="list-style-type: none">✓ Stwarzanie warunków do zamieszkiwania na terenie gminy – systematyczna poprawa poziomu zaspokajanie potrzeb społecznych i rozwój infrastruktury.✓ Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.
5.2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none">✓ Aktywizacja mieszkańców w kierunku poszukiwania pracy (współorganizowanie kursów, szkoleń, doradztwa, promowanie zawodów atrakcyjnych na rynku pracy).✓ Współpraca gminy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o ofertach pracy, ofertach szkoleń i innych.✓ Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” m.in. w zakresie przekazywania informacji o konkursach dotacyjnych dla przedsiębiorców, organizowanie szkoleń i spotkań informacyjnych przygotowujących do aplikowania o środki.✓ Wspieranie podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.✓ Systematyczna rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.✓ Pozyskiwanie terenów i przygotowywanie ich pod inwestycje gospodarcze.

	<ul style="list-style-type: none">✓ Podejmowanie działań związanych z zagospodarowaniem terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.✓ Propagowanie i wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej.✓ Promowanie oferty lokalnych wytwórców i usługodawców.
5.3. Podniesienie poziomu zaangażowania społecznego, aktywności obywatelskiej i integracji mieszkańców	<ul style="list-style-type: none">✓ Aktywizacja organizacji społecznych m.in. poprzez zlecenie realizacji zadań własnych gminy.✓ Podnoszenie świadomości obywatelskiej, propagowanie postaw obywatelskich.✓ Organizacja imprez integrujących mieszkańców.✓ Organizacja imprez integrujących mieszkańców reprezentujących różne pokolenia.✓ Wspieranie i propagowanie działań organizacji pozarządowych działających na terenie miasta.✓ Kontynuacja rewitalizacji miasta – budowa centrum aktywizacji społecznej z zapleczem dla funkcjonowania organizacji pozarządowych.

Potencjał kulturowy

Podzespół II ds. zasobów i potencjałów	
Cel strategiczny nr 6: Zachowany i wykorzystany potencjał kulturowy miasta	
Cele operacyjne	Zadania realizacyjne
6.1. Zachowane i wyeksponowane lokalne dziedzictwo kulturowe	<ul style="list-style-type: none">✓ Publikacja opracowań tematycznie związanych z dziedzictwem kulturowym Dynowa i okolic.✓ Organizacja miejsca eksponującego dziedzictwo historyczne i kulturowe miasta.✓ Wyznaczenie i oznakowanie szlaków historycznych, ścieżek dydaktycznych, tras rowerowych z wykorzystaniem elementów dziedzictwa lokalnego.✓ Restaurowanie zabytków oraz miejsc historycznych.✓ Eksponowanie zabytków oraz miejsc historycznych – np. budowa infrastruktury dostępu, oznakowanie itp.✓ Współdziałanie w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi i regionalnymi instytucjami kultury i innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań związanych z zachowaniem dziedzictwa kulturowego i edukacji historycznej.
6.2. Aktywne życie kulturalne miasta	<ul style="list-style-type: none">✓ Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia biblioteki miejskiej.

- ✓ Systematyczne rozszerzanie oferty biblioteki m.in. poprzez uzupełnianie zasobów kadrowych.
- ✓ Systematyczne uzupełnianie wyposażenia i rozwój zaplecza technicznego do prowadzenia działalności kulturalnej (organizacji imprez, wydarzeń kulturalnych).
- ✓ Rozwijanie oferty ogólnodostępnych zajęć z obszaru kultury.
- ✓ Zwiększanie ilości imprez kulturalnych na terenie miasta.
- ✓ Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko – Dynowskie” w zakresie organizacji życia kulturalnego miasta.
- ✓ Stworzenie i wdrożenie instytucjonalnego modelu organizacyjnego w zakresie zarządzania kulturą w mieście oraz współpracy z sektorem organizacji pozarządowych.
- ✓ Systematyczne uzupełnianie/angażowanie kadry (animatorów, instruktorów) do realizacji zadań z zakresu kultury.
- ✓ Kontynuacja rewitalizacji miasta – budowa i organizacja centrum aktywizacji społecznej z zapleczem dla prowadzenia działalności kulturalnej (m.in. sala widowiskowa) i funkcjonowania organizacji pozarządowych.
- ✓ Rozbudowa bazy lokalowej Szkoły Muzycznej wraz z jej systematycznym doposażaniem.
- ✓ Wspieranie i propagowanie działań organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury.
- ✓ Aktywizowanie i wspieranie działań zespołów i kapel ludowych oraz orkiestry dętej – m.in. doposażanie w sprzęt muzyczny i stroje.

4.2.3. Podzespół ds. gospodarczych i promocji gminy

Podzespół III ds. gospodarczych i promocji gminy

Cel strategiczny nr 7: Wzmocnienie potencjału gospodarczego miasta

Cele operacyjne

Zadania realizacyjne

7.1. Stworzona spójna oferta gminy dla przedsiębiorstw

- ✓ Pozyskiwanie terenów inwestycyjnych, uzbrajanie i udostępnianie inwestorom.
- ✓ Systematyczna rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.
- ✓ Podejmowanie działań związanych z zagospodarowaniem terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.
- ✓ Wspieranie inwestycji zgodnych z profilem rozwoju miasta, głównie w sektorze mikro i małej przedsiębiorczości - wytwórczej i usługowej (m.in. turystyki).
- ✓ Współpraca z sąsiednimi gminami i podmiotami np. w zakresie kreowania rozwoju gospodarczego.
- ✓ Współpraca z instytucjami i podmiotami posiadającymi informacje o możliwościach pozyskiwania środków (dotacji) na finansowanie inwestycji gospodarczych.

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	<ul style="list-style-type: none">✓ Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” m.in. w zakresie przekazywania informacji o konkursach dotacyjnych dla przedsiębiorców, organizowanie szkoleń i spotkań informacyjnych przygotowujących do aplikowania o środki.✓ Wspieranie podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.✓ Promowanie oferty lokalnych wytwórców i usługodawców.
7.2. Efektywna promocja miasta	<ul style="list-style-type: none">✓ Promocja możliwości lokowania inwestycji.✓ Wspólna promocja z sąsiednimi gminami.✓ Stworzenie internetowej platformy promocji oferty turystycznej miasta i okolic.✓ Organizowanie imprez prezentujących lokalne produkty i usługi.
7.3. Wykreowana oferta turystyczna	<ul style="list-style-type: none">✓ Dookreślenie unikalności wizerunku turystycznego gminy powiązanego z lokalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym (dolina Sanu, zabytki, kolejka wąskotorowa itp.).✓ Rewitalizacja obiektów Przeworskiej Kolejki Dojazdowej Przeworsk-Dynów.✓ Współpraca z sąsiednimi gminami i powiatem oraz lokalnymi i regionalnymi organizacjami turystycznymi i pozarządowymi w zakresie wykreowania spójnej, atrakcyjnej oferty turystycznej.✓ Identyfikacja i wykształcenie produktów turystycznych.✓ Organizacja cyklicznej imprezy plenerowej o zasięgu ponad wojewódzkim.✓ Wyznaczanie i znakowanie tras turystycznych i edukacyjnych (przyrodniczych i historycznych) wraz wyposażeniem w małą architekturę/miejsca odpoczynku turystów – wspólnie z sąsiednimi gminami i powiatem.✓ Wyznaczanie i znakowanie ścieżek rowerowych.✓ Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej atrakcyjnej z punktu widzenia turysty.✓ Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Dynowsko-Przemyskie” w zakresie tworzenia i promocji oferty turystycznej.

4.3. Lista dokumentów Gminy o znaczeniu strategicznym

Poniższe dokumenty warunkują skuteczną realizację Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2016. Dokumenty te są planami i programami realizacyjnymi Strategii, a część z nich ustanawia warunki do działania oraz określa, jakie zachowania są zgodne z celami Strategii dla uczestników życia społecznego i gospodarczego.

Tytuł
Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dynów
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA dla Gminy Miejskiej Dynów na lata 2012 - 2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019
PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA DYNÓW
Program Rozwoju Gospodarczego Przeworsko-Dynowskiego Obszaru Wsparcia
Studium komunikacyjne Przeworsko-Dynowskiego Obszaru Wsparcia
Analiza potencjału gospodarczego, turystycznego i społecznego Przeworsko-Dynowskiego Obszaru Wsparcia

Źródło: dane Urzędu Miejskiego Dynów

4.4. Ocena zgodności strategii z dokumentami zewnętrznymi

Analiza spójności *Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026* jest niezwykle ważna gdyż pozwoli właściwie wpasować dokument w istniejący na poziomie regionalnym zewnętrzny dokument planistyczny, jakim jest *Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020* (aktualizacja) – sierpień 2013 r.

Przyjęta Strategia wskazuje na cztery podstawowe obszary tj.:

- „Konkurencyjna i Innowacyjna Gospodarka”,
- „Kapitał Ludzki i Społeczny”
- „Sieć Osadnicza”,
- „Środowisko i Energetyka”,

na których w pierwszej kolejności koncentrować się będą działania samorządu województwa. Zakładane w programach operacyjnych formy interwencji zewnętrznej kierowane do wskazanych wyżej obszarów służyć będą wzmocnieniu przewag konkurencyjnych i niwelowaniu barier rozwojowych, a tym samym zmniejszeniu nadmiernych dysproporcji wewnątrz regionu w poziomie społeczno-gospodarczego rozwoju. Konsekwencją tych działań w okresie wyznaczonym przez Strategię będzie wzmocnienie konkurencyjności regionu w stosunku do innych, bardziej rozwiniętych obszarów kraju, a także UE.

1. Przyjęta metoda oceny

Ocenę zgodności dokonano metodą ekspercką w odniesieniu do celów zawartych w porównywanych ze sobą dokumentach.

W celu dokonania oceny do porównań przyjęto skalę czterostopniową, gdzie:

- 0 – oznacza brak odniesienia do danego celu z dokumentu porównywanego;**
- 1 – oznacza niską zgodność/integralności celów;**
- 2 – oznacza średni stopień zgodności/integralności celów;**
- 3 – oznacza wysoki stopień zgodności/integralności celów.**

W poniższej tabeli ujęto ocenę stopnia zgodności/integralności celów strategii z zapisami dokumentu porównywanego. Stopień zgodności w ramach każdego z celów głównych dokumentu porównywanego został następnie podsumowany punktacją łączną, której maksymalna wysokość jest zmienna i jest zależna od ilości celów pochodzących z dokumentu porównywanego.

2. Układ wniosków wynikających z oceny zgodności celów

W układzie tabelarycznym zawarto całościową ocenę stopnia zgodności *Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026* z zapisami dokumentu *Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020* (aktualizacja) – sierpień 2013 r.

Ocena zgodności celów:

Cele Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020		Cele Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026		Ocena zgodności	
		Cele strategiczne	Cele operacyjne		
KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA	Cel 1 Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej	Priorytet 1.1. Przemysł Cel: Przemysł nowoczesnych technologii wzmacniający konkurencyjność regionalnej gospodarki	7. Wzmocnienie potencjału gospodarczego miasta	7.1. Stworzona spójna oferta gminy dla przedsiębiorstw	2
			5. Wszelchstronnie rozwijająca się i aktywna społeczność miasta	5.2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	
		Priorytet 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe Cel: Rozwój konkurencyjnego szkolnictwa wyższego i sfery badawczo-rozwojowej jako kluczowych czynników stymulujących rozwój regionu	Nie dotyczy	Nie dotyczy	0
		Priorytet 1.3. Turystyka Cel: Budowa konkurencyjnej, atrakcyjnej oferty rynkowej opartej na znacznym potencjale turystycznym regionu	7. Wzmocnienie potencjału gospodarczego miasta	7.1. Stworzona spójna oferta gminy dla przedsiębiorstw 7.3. Wykreowana oferta turystyczna	3
	Priorytet 1.4. Rolnictwo Cel: Poprawa konkurencyjności sektora rolno-spożywczego	1. Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy	1.1. Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców	3	
		3. Skuteczna gospodarka przestrzenna i zachowany ład przestrzenny i estetyka miasta	3.1. Dostępne komunalne tereny inwestycyjne		
		4. Poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście i najbliższym otoczeniu	4.1. Ograniczenie szkód rolniczych wyrządzanych przez zwierzęta dziko żyjące		

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

			7. Wzmocnienie potencjału gospodarczego miasta	7.1. Stworzona spójna oferta gminy dla przedsiębiorstw	
		Priorytet 1.5. Instytucje otoczenia biznesu Cel: Rozwój przedsiębiorczość poprzez ofertę instytucji otoczenia biznesu	7. Wzmocnienie potencjału gospodarczego miasta	7.1. Stworzona spójna oferta gminy dla przedsiębiorstw	1
KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	Cel 2 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców	Priorytet 2.1. Edukacja Cel: Dostosowanie systemu edukacji do aktualnych potrzeb i wyzwań przyszłości	1. Wyższy poziom zaspokojenia mieszkańców gminy	1.8. Poprawa dostępności i jakości opieki przedszkolnej i edukacji na terenie miasta. 1.9 Poprawa dostępności opieki dla dzieci do lat 3 na terenie miasta. 1.11. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne.	3
			5. Wszelkstronnie rozwijająca się i aktywna społeczność miasta	5.1. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	
			6. Zachowany i wykorzystany potencjał kulturowy miasta	6.1. Zachowane i wyeksponowane lokalne dziedzictwo kulturowe 6.2. Aktywne życie kulturalne miasta	
			5. Wszelkstronnie rozwijająca się i aktywna społeczność miasta	5.2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	
		Priorytet 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe Cel: Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu	6. Zachowany i wykorzystany potencjał kulturowy miasta	6.1. Zachowane i wyeksponowane lokalne dziedzictwo kulturowe 6.2. Aktywne życie kulturalne miasta	2
Priorytet 2.3. Społeczeństwo obywatelskie	5. Wszelkstronnie rozwijająca się i aktywna społeczność miasta	5.2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	2		

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	<p>Cel: Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne</p>		<p>5.3. Podniesienie poziomu zaangażowania społecznego, aktywności obywatelskiej i integracji mieszkańców</p>	
	<p>Priorytet 2.4. Włączenie społeczne Cel: Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie</p>	<p>5. Wszelkierne rozwijająca się i aktywna społeczność miasta</p>	<p>5.1. Ograniczenie negatywnych zjawisk demograficznych 5.2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców 5.3. Podniesienie poziomu zaangażowania społecznego, aktywności obywatelskiej i integracji mieszkańców</p>	<p>3</p>
	<p>Priorytet 2.5. Zdrowie publiczne Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez poprawę dostępności i jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia</p>	<p>1. Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy</p>	<p>1.5. Poprawa dostępności i jakości usług medycznych i rehabilitacyjnych na terenie miasta 1.6. Ograniczenie zjawisk patologicznych i kryzysowych w rodzinach 1.7. Poprawa jakości życia osób wymagających opieki</p>	<p>3</p>
	<p>Priorytet 2.6. Sport powszechny Cel: Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa</p>	<p>1. Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy 2. Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta</p>	<p>1.10. Szeroka i atrakcyjna oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna 1.8. Poprawa dostępności i jakości opieki przedszkolnej i edukacji na terenie miasta 2.5. Rozwinięta infrastruktura kultury oraz</p>	<p>3</p>

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

				turystyczna i sportowo-rekreacyjna	
SIEĆ OSADNICZA	Cel 3 Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu	Priorytet 3.1. Dostępność komunikacyjna Cel: Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności przestrzennej województwa ze szczególnym uwzględnieniem Rzeszowa jako ponadregionalnego ośrodka wzrostu	2. Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta	2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta	1
		Priorytet 3.2. Dostępność technologii informacyjnych Cel: Rozbudowa wysokiej jakości sieci telekomunikacyjnej oraz zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych na terenie całego województwa	1. Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy	1.11. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne	2
			2. Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta	2.7. Poprawa stanu i poziomu rozwoju infrastruktury IT i e-usług	
		Priorytet 3.3. Funkcje metropolitalne Rzeszowa Cel: Wzmacnianie pozycji Rzeszowa w przestrzeni krajowej i europejskiej dynamizujące procesy rozwojowe w obrębie województwa	Nie dotyczy	Nie dotyczy	-
Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku	Nie dotyczy	Nie dotyczy	-		

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<p>Priorytet 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu Cel: Wzmacnianie podstaw rozwojowych oraz dywersyfikacja funkcji biegunów wzrostu, w tym ośrodków subregionalnych w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym</p>	Nie dotyczy	Nie dotyczy	-
ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	Cel 4 Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa	<p>Priorytet 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków Cel: Zabezpieczenie mieszkańców województwa podkarpackiego przed negatywnymi skutkami zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi oraz wynikającymi z działalności człowieka</p>	<p>1. Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy</p>	<p>1.4. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie miasta</p>	2
			<p>2. Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta</p>	<p>2.6. Poprawa stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego</p>	
		<p>Priorytet 4.2. Ochrona środowiska Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa</p>	<p>4. Poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście i najbliższym otoczeniu</p>	<p>1.2. Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w mieście i najbliższym otoczeniu</p>	3
			<p>2. Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta</p>	<p>1.3. Podwyższenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii</p> <p>2.3. Poprawa stanu rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej</p>	
	<p>Priorytet 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa</p>	<p>4. Poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście i najbliższym otoczeniu</p>	<p>4.3. Podwyższenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii</p>	2	

Tom III: Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		energetycznego i efektywności energetycznej województwa podkarpackiego poprzez racjonalne wykorzystanie paliw i energii z uwzględnieniem lokalnych zasobów, w tym odnawialnych źródeł energii.	1. Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy	1.3. Poprawa warunków zamieszkiwania i zwiększenie dostępności mieszkań czynszowych	
Razem:					35

Poniżej prezentowane są wyniki analizy spójności Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 z najważniejszym dla Gminy dokumentem zewnętrznym. Syntetyczny wynik pozwala ocenić zgodność opracowanej Strategii w odniesieniu do otoczenia, jakim jest Region Podkarpacia:

Dokument planistyczny	Ocena		
	Maksymalna możliwa liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Procent maksymalnej liczby punktów
Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpacie 2020 (aktualizacja) – sierpień 2013 r.	57	35	61,40

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 w przeprowadzonej analizie spójności z dokumentem strategicznym województwa podkarpackiego uzyskała 35 punktów na 57 możliwych do zdobycia. Oznacza to, że cele Strategii są spójne z celami kluczowego dla regionu dokumentu strategicznego prawie w 61,5%. Stopień integralności celów jest bardzo wysoki. Wśród celów Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 właściwie nie ma takich zapisów, które nie odnosiłyby się do analizowanego dokumentu strategicznego (z pominięciem celów dotyczących funkcji metropolitalnych).

Na tej podstawie można stwierdzić, że Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 bardzo dobrze wpisuje się w podstawowy dokument strategiczny dla naszego regionu.

**TOM IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów
do roku 2026**

**Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów
do roku 2026**

Dynów, maj 2017 roku

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
2.	ZASADY ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ.....	4
3.	PROGRAMOWANIE ROZWOJU GMINY (ELEMENTY SYSTEMU ZARZĄDZANIA STRATEGIA)	5
4.	SYSTEM MONITOROWANIA.....	6
5.	WSKAŹNIKI DLA POSZCZEGÓLNYCH CELÓW OPERACYJNYCH I ZADAŃ REALIZACYJNYCH.....	7
6.	WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI SPOŁECZNYMI PRZY REALIZACJI STRATEGII.....	35

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026 jest dokumentem kierunkowym, swoistą mapą drogową, stanowiącą podstawę do podejmowania skoordynowanych działań przez wszystkich partnerów społecznych Gminy.

Pozwala to na kompleksowe ujęcie zrównoważonego rozwoju Gminy. Kompleksowe podejście, będące cechą planowania strategicznego powoduje, iż realizacja tak określonej strategii jest wspólnym zadaniem władz samorządowych i wszystkich partnerów społecznych w Gminie.

Bardzo ważnym aspektem jest uspołecznienie procesu wdrażania Strategii przy udziale głównych partnerów społecznych.

Dla realizacji Strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:

- samodzielnych przez władze Gminy,
- samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
- samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
- indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
- wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów (publicznego, prywatnego i pozarządowego).

Wynika z tego, iż bardzo ważnym, a jednocześnie trudnym zadaniem będzie zaangażowanie wszystkich kluczowych dla rozwoju Gminy partnerów społecznych. Powodzenie w tym zakresie jest uzależnione od zdolności do wzajemnej komunikacji, radzenia sobie z różnicami interesów poszczególnych partnerów i grup, wspólnego definiowania problemów i celów, a następnie wspólnych przedsięwzięć.

W okresie wdrażania Strategii władze Gminy mogą występować w różnych rolach, w tym jako:

- bezpośredni samodzielny realizator działań,
- inicjator i animator działań,
- uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami,
- wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów lokalnych,
- operator centrum lokalnej informacji i komunikacji w Gminie.

Wdrożenie Strategii przez władze Gminy wymaga stosowania operacyjnych narzędzi planistycznych, pozwalających na podjęcie ostatecznych decyzji, które działania i przy jakich zaangażowanych środkach własnych oraz zewnętrznych będą realizowane. Tymi narzędziami władz Gminy będą:

- wieloletnia prognoza finansowa,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- budżet Gminy,
- konkretne projekty i programy,
- aplikacje o zewnętrzne źródła dofinansowania,
- polityki szczegółowe Gminy (stanowiące zbiór spójnych zasad odnoszących się do określonej dziedziny życia/funkcjonowania Gminy), pozwalające podejmować powtarzalne decyzje według tych samych kryteriów,
- zadania wyznaczane urzędnikom Gminy i jednostkom podległym Gminie.

2. ZASADY ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

Skuteczna realizacja strategii opiera się na następujących zasadach:

1. Kompleksowe (całościowe) podejście.
2. Posiadanie zintegrowanych celów strategicznych i operacyjnych oraz zadań realizacyjnych.
3. Koncentracja środków na zadania o największych korzyściach społecznych.
4. Weryfikowanie planów i działań z punktu widzenia zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju.
5. Rozwijanie współpracy partnerów społecznych.
6. Otwarta komunikacja z mieszkańcami.
7. Współpraca z partnerami w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
8. Stały monitoring realizacji strategii.
9. Konsekwencja w realizacji zadań dla długookresowych celów strategii.

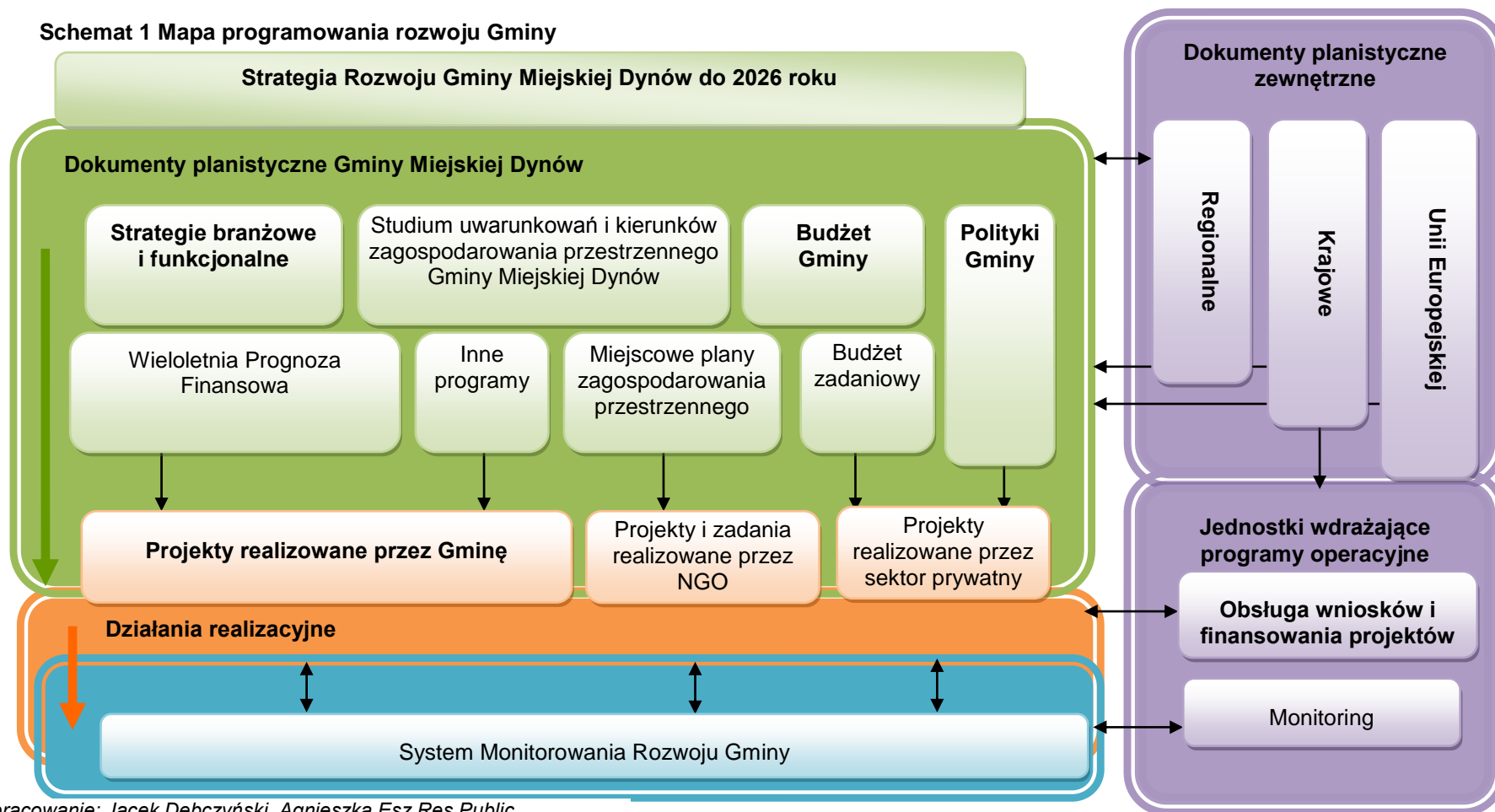
Zasady zrównoważonego rozwoju:

1. Zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb.
2. Poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność.
3. Harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju.
4. Długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

3. PROGRAMOWANIE ROZWOJU GMINY (ELEMENTY SYSTEMU ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ)

Schemat 1 Mapa programowania rozwoju Gminy

Opracowanie: Jacek Dębczyński, Agnieszka Esz Res Public

4. SYSTEM MONITOROWANIA

Proces monitorowania obejmuje:

- zdefiniowanie wskaźników dla poszczególnych celów operacyjnych i zadań realizacyjnych Strategii,
- określenie procedury monitorowania,
- wyznaczenie wydziałów, referatów i osób odpowiedzialnych za pozyskiwanie, przetwarzanie i udostępnianie poszczególnych grup wskaźników,
- koordynowanie procesu monitorowania i administrowania bazą danych.

Schemat 2 Procedura monitorowania

Opracowanie: Jacek Dębczyński, Agnieszka Esz Res Public

5. WSKAŹNIKI DLA POSZCZEGÓLNYCH CELÓW OPERACYJNYCH I ZADAŃ REALIZACYJNYCH

Do każdego z celów operacyjnych i możliwych zadań realizacyjnych zostały zaprojektowane wskaźniki dla systemu monitorowania rozwoju Gminy, które będą mogły być również wykorzystane przy opracowywaniu wniosków o dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych.

Do każdego z celów operacyjnych zostały przypisane odpowiednie jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego odpowiedzialne za realizację i monitorowanie poszczególnych celów operacyjnych i zadań realizacyjnych. Każdy z celów ma wskazaną wiodącą komórkę organizacyjną. Jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego będą prowadziły działania w oparciu o programy i dokumenty operacyjne odpowiednio do swojej odpowiedzialności za realizację poszczególnych celów, zgodnie **Mapą programowania rozwoju Gminy** (Schemat 1).

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

OBSZAR: Zaspokojenie potrzeb mieszkańców			Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego/inne instytucje, partnerzy
Cel strategiczny nr 1: Wyższy poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy			
Cele operacyjne	Proponowane zadania realizacyjne	Proponowane wskaźniki	
1.1. Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców	1.1.1. Aktywizacja osób bezrobotnych w kierunku poszukiwania pracy; (współorganizowanie kursów, szkoleń, doradztwa, promowanie zawodów atrakcyjnych na rynku pracy).	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z form aktywizacji zawodowej typu: staże; przygotowania zawodowe; - liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę zawodową; - ilość środków przyznanych na podjęcie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych; - liczba zorganizowanych szkoleń, kursów, doradztwa (współorganizowanych z innymi podmiotami dla osób bezrobotnych); - liczba osób bezrobotnych, które wzięły udział w szkoleniach, kursach, doradztwie (współorganizowanych z innymi podmiotami). 	Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie Urząd Miejski Dynów: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej - RIRP
	1.1.2. Współpraca gminy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o ofertach pracy, ofertach szkoleń i innych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zawiązanych współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o ofertach pracy, ofertach szkoleń i innych; - liczba osób, które skorzystały z informacji o ofertach pracy, ofertach szkoleń i innych przygotowanych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. 	
	1.1.3. Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko – Dynowskie” m.in. w zakresie przekazywania informacji o konkursach dla przedsiębiorców, organizowanie szkoleń i spotkań informacyjnych przygotowujących do aplikowania o środki.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zawiązanych współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” m.in. w zakresie przekazywanie informacji o możliwościach pozyskiwania wsparcia finansowego na założenie lub rozwój przedsiębiorstwa; - liczba osób, które skorzystały z informacji o możliwościach pozyskiwania wsparcia finansowego na założenie lub rozwój przedsiębiorstwa przygotowanych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie”; - liczba osób, które założyły działalność gospodarczą dzięki informacji o możliwościach pozyskiwania 	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<p>wsparcia finansowego na założenie przedsiębiorstwa przygotowanych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie”;</p> <p>– liczba osób, które rozwinęły działalność gospodarczą dzięki informacji o możliwościach pozyskiwania wsparcia finansowego na rozwój przedsiębiorstwa przygotowanych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko – Dynowskie”.</p>	
	1.1.4. Wspieranie podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	<p>– liczba wspartych podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy;</p> <p>– liczba nowych miejsc pracy, które powstały w wyniku wsparcia podmiotów, inwestorów.</p>	
	1.1.5. Systematyczna rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.	<p>– liczba wybudowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej;</p> <p>– powierzchnia wybudowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej;</p> <p>– długość wybudowanych liniowych elementów infrastruktury technicznej;</p> <p>– liczba zmodernizowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej;</p> <p>– powierzchnia zmodernizowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej;</p> <p>– długość zmodernizowanych liniowych elementów infrastruktury technicznej.</p>	
	1.1.6. Pozyskiwanie terenów i przygotowywanie ich pod inwestycje gospodarcze.	<p>– powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych;</p> <p>– powierzchnia pozyskanych terenów inwestycyjnych;</p> <p>– liczba przeprowadzonych akcji promujących potencjał terenów inwestycyjnych w gminie;</p> <p>– powierzchnia zagospodarowanych przez inwestorów terenów inwestycyjnych gminy.</p>	
	1.1.7. Podejmowanie działań związanych z zagospodarowaniem terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.	<p>– powierzchnia zagospodarowanych terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.</p>	
	1.1.8. Propagowanie i wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej.	<p>– liczba utworzonych nowych podmiotów ekonomii społecznej;</p> <p>– liczba dostępnych form prawnych sektora ekonomii</p>	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		społecznej w gminie.	
	1.1.9. Promowanie oferty lokalnych wytwórców i usługodawców	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych akcji promujących oferty lokalnych wytwórców i usługodawców; – liczba wytwórców i usługodawców, których oferty zostały wypromowane. 	
1.2. Zabezpieczone możliwości schronienia dla osób i rodzin wymagających wsparcia	1.2.1. Utrzymywanie wysokiej zdolności reagowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w sytuacjach kryzysowych – np. pomoc dla osób bezdomnych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba udzielonych świadczeń w sytuacjach kryzysowych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS); – liczba osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej objętych świadczeniem MOPS. 	Urząd Miejski Dynów: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej - RIRP
	1.2.2. Pozyskanie mieszkań chronionych, kryzysowych i socjalnych poprzez adaptację niezagospodarowanych zasobów.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba odremontowanych/ zmodernizowanych istniejących niezagospodarowanych zasobów z przeznaczeniem na mieszkania chronione, kryzysowe i socjalne, – powierzchnia odremontowanych/ zmodernizowanych istniejących niezagospodarowanych zasobów z przeznaczeniem na mieszkania chronione, kryzysowe i socjalne. 	
	1.2.3. Pozyskiwanie zasobów pod adaptację na mieszkania chronione, kryzysowe i socjalne.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba pozyskanych zasobów z przeznaczeniem na mieszkania chronione, kryzysowe i socjalne, – powierzchnia pozyskanych zasobów z przeznaczeniem na mieszkania chronione, kryzysowe i socjalne. 	
	1.2.4. Budowa mieszkań chronionych, kryzysowych i socjalnych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych mieszkań chronionych, kryzysowych i socjalnych; – powierzchnia wybudowanych mieszkań chronionych, kryzysowych i socjalnych. 	
1.3. Poprawa warunków zamieszkiwania i zwiększenie dostępności mieszkań czynszowych	1.3.1. Pozyskiwanie zasobów pod adaptację na mieszkania czynszowe (komunalne).	<ul style="list-style-type: none"> – liczba pozyskanych zasobów pod adaptację na mieszkania czynszowe (komunalne); – powierzchnia pozyskanych zasobów pod adaptację na mieszkania czynszowe (komunalne); – liczba mieszkań czynszowych (komunalnych) zaadoptowanych w pozyskanych zasobach. 	Urząd Miejski Dynów: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP Spółdzielnia Mieszkaniowa
	1.3.2. Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni (zadanie właścicieli budynków).	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji; – powierzchnia wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot 	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<p>mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji;</p> <ul style="list-style-type: none">- kubatura wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji;- ilość zaoszczędzonej energii w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji;- liczba użytkowników wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji.	w Przeworsku Wspólnoty mieszkaniowe
	1.3.3. Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku (zadanie właścicieli).	<ul style="list-style-type: none">- długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku;- liczba wybudowanych / zmodernizowanych węzłów ciepłych;- ilość zaoszczędzonej energii cieplnej.	
	1.3.4. Budowa mieszkań czynszowych (komunalnych).	<ul style="list-style-type: none">- liczba wybudowanych mieszkań czynszowych (komunalnych);- powierzchnia wybudowanych mieszkań czynszowych (komunalnych).	
	1.3.5. Budowa mieszkań socjalnych.	<ul style="list-style-type: none">- liczba wybudowanych mieszkań socjalnych;- powierzchnia wybudowanych mieszkań socjalnych.	
	1.3.6. Modernizacja i rozbudowa systemu oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz kanalizacji deszczowej.	<ul style="list-style-type: none">- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej;- długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej;- liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków;- przepustowość zmodernizowanej oczyszczalni ścieków;- liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków;- przepustowość wybudowanych oczyszczalni ścieków;- długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej;- długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej.	
	1.3.7. Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej z przyłączami wraz z modernizacją stacji uzdatniania wody.	<ul style="list-style-type: none">- długość wybudowanej sieci wodociągowej;- długość przebudowanej sieci wodociągowej;	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<ul style="list-style-type: none"> – liczba zmodernizowanych ujęć wody; – liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody. 	
	1.3.8. Współpraca z mieszkańcami w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zainstalowanych w gminie mikroinstalacji wykorzystujących OZE; – liczba budynków wykorzystujących instalacje OZE. 	
	1.3.9. Konsekwentne interweniowanie w sprawie modernizacji sieci energetycznej.	<ul style="list-style-type: none"> – ilość przeprowadzonych interwencji w sprawie modernizacji sieci energetycznej; – długość zmodernizowanej sieci energetycznej. 	
1.4. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie miasta	1.4.1. Poprawa stanu technicznego i standardu dróg wewnętrznych.	<ul style="list-style-type: none"> – długość zmodernizowanych dróg wewnętrznych. 	<p style="text-align: center;">Urząd Miejski Dynów:</p> <p style="text-align: center;">Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP</p> <p style="text-align: center;">Jednostki OSP</p> <p style="text-align: center;">Komisariat Policji w Dynowie</p>
	1.4.2. Rozbudowa chodników dla pieszych.	<ul style="list-style-type: none"> – długość wybudowanych chodników dla pieszych. 	
	1.4.3. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego.	<ul style="list-style-type: none"> – długość wybudowanego oświetlenia ulicznego; – długość zmodernizowanego oświetlenia ulicznego. 	
	1.4.4. Podejmowanie działań wspierających budowę obwodnicy	<ul style="list-style-type: none"> – ilość podjętych działań wspierających budowę obwodnicy miasta. 	
	1.4.5. Rozwijanie i modernizowanie systemu monitoringu wizyjnego w miejscach szczególnie narażonych na ryzyko negatywnych zdarzeń.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zainstalowanych systemów monitoringu; – liczba zmodernizowanych systemów monitoringu. 	
	1.4.6. Prowadzenie działań prewencyjnych z Policją i Strażą Pożarną (dla dzieci, młodzieży i dorosłych).	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych działań prewencyjnych z Policją i Strażą Pożarną (dla dzieci, młodzieży i dorosłych); – liczba uczestników działań prewencyjnych z Policją i Strażą Pożarną. 	
	1.4.7. Systematyczna poprawa wyposażenia jednostek OSP w sprzęt i tabor gaśniczy.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zakupionego wyposażenia dla jednostek OSP; – wartość zakupionego wyposażenia dla jednostek OSP; – ilość doposażonych jednostek OSP. 	
	1.4.8. Urządzanie punktów czerpania wody do celów gaśniczych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba urządzonych punktów czerpania wody do celów gaśniczych. 	
	1.4.9. Podejmowanie działań w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba podjętych działań w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego; – liczba notowanych rocznie wykroczeń zagrażających bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu. 	
1.5. Poprawa dostępności i jakości usług medycznych	1.5.1. Podejmowanie działań na rzecz poprawy dostępności pogotowia ratunkowego.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zawiązanych współpracy w zakresie poprawy dostępności pogotowia ratunkowego; – liczba dostępnych na terenie Dynowa karetek 	Urząd Miejski Dynów:

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

i rehabilitacyjnych na terenie miasta		pogotowia.	Samodzielne stanowisko ds. obsługi Rady Miejskiej, samorządów mieszkańców i przeciwdziałania uzależnieniom – RM Samodzielne stanowisko ds. oświatowych i archiwum zakładowego - OA Placówki oświatowe
	1.5.2. Współpraca z właściwymi podmiotami służby zdrowia w zakresie prowadzenia okresowych badań diagnostycznych i konsultacji specjalistycznych oraz realizacji programów profilaktycznych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zawiązanych współpracy z podmiotami służby zdrowia w zakresie prowadzenia okresowych badań diagnostycznych i konsultacji specjalistycznych oraz realizacji programów profilaktycznych; – liczba przeprowadzonych rocznie okresowych badań diagnostycznych i konsultacji specjalistycznych oraz zrealizowanych programów profilaktycznych; – liczba osób objętych okresowymi badaniami diagnostycznymi i konsultacjami specjalistycznymi oraz programami profilaktycznymi. 	
	1.1.1. Rozwijanie usług rehabilitacyjnych.	– liczba dostępnych usług rehabilitacyjnych w gminie.	
	1.1.2. Wspieranie podmiotów opieki zdrowotnej w organizowaniu pracowni rehabilitacji.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wspartych podmiotów opieki zdrowotnej w organizowaniu pracowni rehabilitacji; – liczba zorganizowanych pracowni rehabilitacji przez podmioty opieki zdrowotnej. 	
	1.1.3. Organizacja poradni specjalistycznych np. poradni zdrowia psychicznego.	– liczba zorganizowanych poradni specjalistycznych.	
	1.1.4. Organizowanie zajęć gimnastyki korekcyjnej dla dzieci w szkołach.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zorganizowanych zajęć gimnastyki korekcyjnej dla dzieci w szkołach; – liczba dzieci i młodzieży szkolnej korzystających z zajęć korekcyjnych. 	
1.2. Ograniczenie zjawisk patologicznych i kryzysowych w rodzinach	1.2.1. Ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinach i biernej postawy mieszkańców wobec przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych działań mających na celu ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinach i biernej postawy mieszkańców wobec przemocy; – liczba odnotowanych przypadków przemocy w rodzinie; – liczba/wysokość udzielonej pomocy z powodu przemocy w rodzinie. 	Urząd Miejski Dynów: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Samodzielne stanowisko ds. obsługi Rady Miejskiej, samorządów mieszkańców i przeciwdziałania uzależnieniom – RM Placówki oświatowe
	1.2.2. Prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolu.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba szkół w których prowadzone jest dożywianie dla dzieci i młodzieży; – liczba dzieci i młodzieży szkolnej korzystającej z dożywiania. 	
	1.2.3. Propagowanie zdrowego stylu życia.	– liczba przeprowadzonych akcji/szkoleń propagujących zdrowy styl życia.	
	1.2.4. Wspieranie profilaktyki uzależnień.	– liczba przeprowadzonych akcji/szkoleń w zakresie profilaktyki uzależnień.	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	1.2.5. Monitorowanie natężenia zjawiska używania narkotyków i dopalaczy.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych działań służących monitorowaniu zjawiska używania narkotyków i dopalaczy; – liczba odnotowanych przypadków używania narkotyków i dopalaczy. 	
1.3. Poprawa jakości życia osób wymagających opieki	1.3.1. Aktywizowanie środowiska seniorów.	– liczba przeprowadzonych działań służących aktywizowaniu środowiska seniorów.	Urząd Miejski Dynów: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Dom Pogodnej Starości
	1.3.2. Rozszerzanie zasięgu oferty spędzania czasu dla osób starszych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba dostępnych ofert spędzania wolnego czasu dla osób starszych; – liczba osób starszych korzystających z dostępnej oferty spędzania wolnego czasu. 	
	1.3.3. Współpraca z domami pomocy społecznej i zakładami opieki zdrowotnej w celu zapewnienia opieki dla osób starszych, przewlekle i nieuleczalnie chorych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zawiązanych współpracy z domami pomocy społecznej i zakładami opieki zdrowotnej w celu zapewnienia opieki dla osób starszych, przewlekle i nieuleczalnie chorych; – liczba osób starszych, przewlekle i nieuleczalnie chorych, korzystających z domów pomocy społecznej, zakładów opieki zdrowotnej. 	
	1.3.4. Rozwijanie bazy podmiotów oferujących zorganizowane formy opieki jak np. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy czy Dom Pogodnej Starości.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba dostępnych podmiotów oferujących zorganizowane formy opieki; – liczba osób korzystających z oferty podmiotów w zakresie organizowania form opieki. 	
	1.3.5. Likwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej i w przestrzeni publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba budynków użyteczności publicznej dostępnych dla osób niepełnosprawnych; – liczba budynków użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne; – powierzchnia przestrzeni publicznej udostępnionej dla osób niepełnosprawnych; – powierzchnia przestrzeni publicznych, w których zlikwidowano bariery architektoniczne. 	
	1.3.6. Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie tworzenia instytucjonalnych form pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zawiązanych współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie tworzenia instytucjonalnych form pomocy społecznej; – liczba utworzonych instytucjonalnych form pomocy społecznej w wyniku współpracy z sąsiednimi gminami. 	
	1.3.7. Tworzenie warunków dla powstawania grup samopomocowych dla osób uzależnionych, niedostosowanych społecznie i innych osób	– liczba utworzonych grup samopomocowych dla osób uzależnionych, niedostosowanych społecznie i innych osób potrzebujących wsparcia;	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	potrzebujących wsparcia.	– liczba osób należących do grup samopomocowych.	
	1.3.8. Wspieranie powstawania wolontariatu.	– liczba podjętych działań na rzecz wsparcia wolontariatu.	
1.4. Poprawa dostępności i jakości przedszkolnej i edukacji na terenie miasta	1.4.1. Rozbudowa bazy lokalowej przedszkoli.	– liczba działających w gminie przedszkoli; – liczba wybudowanych przedszkoli; – powierzchnia wybudowanych przedszkoli; – liczba lokali pozyskanych na potrzeby przedszkoli; – powierzchnia lokali pozyskanych na potrzeby przedszkoli.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP Placówki oświatowe
	1.4.2. U uruchomienie świetlicy socjoterapeutycznej.	– liczba działających świetlic socjoterapeutycznych; – liczba osób korzystających ze świetlic socjoterapeutycznych.	
	1.4.3. Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w sprzęt i pomoce dydaktyczne.	– liczba zakupionego sprzętu i wyposażenia do placówek oświatowych; – wartość zakupionego sprzętu i wyposażenia do placówek oświatowych; – liczba doposażonych placówek oświatowych.	
	1.4.4. Rozszerzanie oferty zajęć pozaszkolnych, w tym zajęć sportowych.	– liczba przygotowanych ofert zajęć pozaszkolnych, w tym sportowych; – liczba szkół oferujących zajęcia pozaszkolne, w tym sportowe; – liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty zajęć pozaszkolnych, w tym sportowych.	
	1.4.5. Rozszerzanie oferty edukacyjnej dla dzieci w wieku przedszkolnym.	– liczba dostępnych ofert edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym; – liczba dzieci w wieku przedszkolnym korzystających z przygotowanej oferty zajęć edukacyjnych.	
	1.4.6. Rozwijanie dydaktycznej bazy sportowej i likwidacja barier architektonicznych w szkołach.	– liczba wybudowanych przyszkolnych obiektów sportowych; – powierzchnia wybudowanych przyszkolnych obiektów sportowych; – liczba rozbudowanych/zmodernizowanych przyszkolnych obiektów sportowych; – powierzchnia rozbudowanych/zmodernizowanych przyszkolnych obiektów sportowych; – liczba budynków oświatowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych; – liczba budynków oświatowych, w których	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		zlikwidowano bariery architektoniczne.	
1.5. Poprawa dostępności opieki dla dzieci do lat 3 na terenie miasta	1.5.1. Budowa bazy lokalowej żłobków.	– liczba wybudowanych żłobków; – powierzchnia wybudowanych żłobków.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP Placówki oświatowe
	1.5.2. Wspieranie inicjatyw powstawania prywatnych żłobków.	– liczba podjętych działań mających na celu wsparcie tworzenia żłobków; – liczba utworzonych prywatnych żłobków.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP Placówki oświatowe
1.6. Szeroka i atrakcyjna oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna	1.6.1. Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia biblioteki miejskiej.	– liczba wybudowanych/pozyskanych budynków na potrzeby biblioteki miejskiej; – powierzchnia wybudowanych/pozyskanych budynków na potrzeby biblioteki miejskiej; – liczba zmodernizowanych zasobów lokalowych; biblioteki miejskiej; – powierzchnia zmodernizowanych zasobów lokalowych; biblioteki miejskiej; – liczba zakupionego wyposażenia dla biblioteki miejskiej; – wartość zakupionego wyposażenia dla biblioteki miejskiej.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP Biblioteka Miejska Miejski Ośrodek Kultury
	1.6.2. Systematyczne rozszerzanie oferty biblioteki m.in. poprzez uzupełnianie zasobów kadrowych.	– liczba ofert przygotowanych przez bibliotekę miejską; – liczba osób zaangażowanych w realizację przygotowanych przez bibliotekę miejską ofert; – liczba osób korzystających z ofert biblioteki miejskiej.	
	1.6.3. Systematyczne uzupełnianie wyposażenia i rozwój zaplecza technicznego do prowadzenia działalności kulturalnej (organizacji imprez, wydarzeń kulturalnych).	– liczba zakupionego sprzętu i wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej; – wartość zakupionego sprzętu i wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej;	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<ul style="list-style-type: none">– liczba pozyskanej/wybudowanej infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności kulturalnej;– powierzchnia pozyskanej/wybudowanej infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności kulturalnej.	
	1.6.4. Rozwijanie oferty ogólnodostępnych zajęć.	<ul style="list-style-type: none">– liczba przygotowanych ofert zajęć ogólnodostępnych;– liczba osób korzystających z zajęć ogólnodostępnych.	
	1.6.5. Zwiększenie ilości imprez kulturalnych na terenie miasta.	<ul style="list-style-type: none">– liczba imprez kulturalnych dostępnych na terenie miasta;– liczba osób uczestniczących w imprezach kulturalnych na terenie miasta.	
	1.6.6. Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko – Dynowskie”.	<ul style="list-style-type: none">– liczba działań przeprowadzonych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie”.	
	1.6.7. Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	<ul style="list-style-type: none">– liczba wybudowanych elementów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;– powierzchnia wybudowanych elementów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;– liczba osób korzystających rocznie z wybudowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	
	1.6.8. Modernizacja istniejących obiektów sportowych i infrastruktury rekreacyjnej.	<ul style="list-style-type: none">– liczba zmodernizowanych elementów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;– powierzchnia zmodernizowanych elementów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;– liczba osób korzystających rocznie ze zmodernizowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	
	1.6.9. Poszerzanie oferty imprez sportowych i rekreacyjnych.	<ul style="list-style-type: none">– liczba dostępnych nowych ofert imprez sportowych i rekreacyjnych;– liczba osób korzystających z nowych ofert imprez sportowych i rekreacyjnych.	
	1.6.10. Stworzenie i wdrożenie instytucjonalnego modelu organizacyjnego w zakresie zarządzania kulturą, sportem i rekreacją w mieście oraz współpracy z sektorem organizacji pozarządowych.	<ul style="list-style-type: none">– liczba stworzonych modeli organizacyjnych w zakresie zarządzania kulturą, sportem i rekreacją w mieście oraz współpracy z sektorem organizacji pozarządowych;– liczba wdrożonych modeli organizacyjnych w zakresie zarządzania kulturą, sportem i rekreacją	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		w mieście oraz współpracy z sektorem organizacji pozarządowych.	
	1.6.11. Kontynuacja rewitalizacji miasta – budowa i organizacja Centrum Aktywizacji Społecznej z zapleczem dla prowadzenia działalności kulturalnej i funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz Centrum rekreacji (stadion, bieżnia itp. Wraz z zapleczem).	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta; – wartość zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta. 	
	1.6.12. Wspieranie i propagowanie działań organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury, sportu i rekreacji.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wspartych organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury, sportu i rekreacji; – liczba prowadzonych rocznie działań w obszarze kultury, sportu i rekreacji prowadzonych przez organizacje pozarządowe. 	
1.7. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne	1.7.1. Poprawa zaplecza technicznego Urzędu Miejskiego do świadczenia e-usług.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych działań służących poprawie zaplecza technicznego Urzędu Miejskiego do świadczenia e-usług; – wartość przeprowadzonych działań służących poprawie zaplecza technicznego Urzędu Miejskiego do świadczenia e-usług; – liczba świadczonych przez Urząd Miejski e-usług. 	Urząd Miejski Dynów: Informatyk - Administrator Systemów Informatycznych - ASI
	1.7.2. Rozwijanie e-usług publicznych w Urzędzie Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba świadczonych przez Urząd Miejski e-usług; – liczba osób korzystających z e-usług. 	
	1.7.3. Propagowanie e-usług publicznych oferowanych przez Urząd Miejski.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych działań propagujących e-usługi świadczone przez Urząd Miejski; – liczba e-usług świadczonych przez Urząd Miejski; – liczba osób korzystających z e-usług. 	
	1.7.4. Rozwijanie infrastruktury teleinformatycznej np. tworzenie nieodpłatnych punktów dostępu do Internetu.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba utworzonych nieodpłatnych punktów dostępu do Internetu. 	
	1.7.5. Organizowanie szkoleń, kursów z zakresu obsługi komputerów i korzystania z Internetu dla osób dorosłych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zorganizowanych szkoleń, kursów z zakresu obsługi komputerów i korzystania z Internetu dla osób dorosłych; – liczba osób dorosłych korzystających ze szkoleń, kursów z zakresu obsługi komputerów i korzystania z Internetu. 	
OBSZAR: Potencjały i zasoby Gminy			Odpowiedzialne jednostki
Cel strategiczny nr 2: Poprawa stanu rozwoju zasobów technicznych miasta			

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

Cele operacyjne	Zadania realizacyjne	Wskaźniki	organizacyjne Urzędu Miejskiego/inne instytucje, partnerzy
2.1. Poprawa stanu technicznego, funkcjonalności i estetyki obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych	2.1.1. Remonty, rozbudowa, przebudowa, modernizacja energetyczna budynków komunalnych (Zespół Szkół, Przedszkole Miejskie i inne komunalne obiekty użyteczności publicznej).	<ul style="list-style-type: none"> – liczba odremontowanych budynków komunalnych; – powierzchnia odremontowanych budynków komunalnych; – liczba rozbudowanych budynków komunalnych; – powierzchnia rozbudowanych budynków komunalnych; – liczba przebudowanych budynków komunalnych; – powierzchnia przebudowanych budynków komunalnych; – liczba zmodernizowanych budynków komunalnych; – powierzchnia zmodernizowanych budynków komunalnych. 	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP Starostwo Powiatowe w Rzeszowie
	2.1.2. Remont, rozbudowa, przebudowa, modernizacja energetyczna Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba odremontowanych budynków Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, – liczba rozbudowanych budynków Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, – liczba przebudowanych budynków Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, – liczba zmodernizowanych budynków Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, – powierzchnia odremontowanych budynków Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, – powierzchnia rozbudowanych budynków Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, – powierzchnia przebudowanych budynków Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, – powierzchnia zmodernizowanych budynków Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego. 	
	2.1.3. Rewitalizacja przestrzeni publicznych miasta – poprawa estetyki i funkcjonalności poprzez budowę parkingów i przebudowę/remonty dróg, chodników i oświetlenia ulicznego.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta; – wartość zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta. 	
	2.1.4. Zagospodarowywanie, nadawanie nowych funkcji niezagospodarowanym obiektom komunalnym.	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zagospodarowanych przestrzeni komunalnych; – liczba budynków komunalnych, którym nadano nowe funkcje; 	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<ul style="list-style-type: none">– powierzchnia budynków komunalnych, którym nadano nowe funkcje.	
	2.1.5. Systematyczne likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i przestrzeni publicznej.	<ul style="list-style-type: none">– liczba budynków użyteczności publicznej dostępnych dla osób niepełnosprawnych;– liczba budynków użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne;– powierzchnia przestrzeni publicznej udostępnionej dla osób niepełnosprawnych;– powierzchnia przestrzeni publicznych, w których zlikwidowano bariery architektoniczne.	
2.2. Poprawa stanu technicznego i standardu wielorodzinnych budynków mieszkalnych	2.2.1. Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych prowadzona przez spółdzielnie mieszkaniową i wspólnoty mieszkaniowe.	<ul style="list-style-type: none">– liczba wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji;– powierzchnia wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji;– kubatura wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji;– ilość zaoszczędzonej energii w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji;– liczba użytkowników wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni poddanych termomodernizacji.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP Spółdzielnia Mieszkaniowa w Przeworsku Wspólnoty mieszkaniowe
	2.2.2. Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku	<ul style="list-style-type: none">– długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku;– liczba wybudowanych / zmodernizowanych węzłów ciepłych;– ilość zaoszczędzonej energii cieplnej.	
2.3. Poprawa stanu rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	2.3.1. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków komunalnych.	<ul style="list-style-type: none">– długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej;– liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków;– przepustowość zmodernizowanej oczyszczalni ścieków;– liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków;– przepustowość wybudowanych oczyszczalni	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		ścieków.	
	2.3.2.Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej.	– długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej; – długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej.	
	2.3.3.Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej z przyłączami modernizacja istniejącej sieci wodociągowej oraz rozbudowa sieci wodociągowej, ujęć wody i stacji uzdatniania wody	– długość wybudowanej sieci wodociągowej; – długość przebudowanej sieci wodociągowej; – liczba zmodernizowanych ujęć wody; – liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody.	
2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta	2.4.1.Przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych wraz z modernizacją chodników oraz oświetlenia ulicznego.	– długość wybudowanych dróg gminnych; – długość zmodernizowanych dróg gminnych; – długość wybudowanych dróg wewnętrznych; – długość zmodernizowanych dróg wewnętrznych; – długość zmodernizowanych chodników dla pieszych; – długość zmodernizowanego oświetlenia ulicznego.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP
	2.4.2.Budowa dróg i chodników oraz oświetlenia ulicznego.	– długość wybudowanych dróg; – długość wybudowanych chodników dla pieszych; – długość wybudowanego oświetlenia ulicznego.	
	2.4.3.Współpraca ze Starostwem Powiatowym i Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie poprawy stanu powiatowej i wojewódzkiej infrastruktury drogowej.	– liczba wykonanych inwestycji we współpracy ze Starostwem Powiatowym i Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie poprawy stanu powiatowej i wojewódzkiej infrastruktury drogowej; – wartość wykonanych inwestycji we współpracy ze Starostwem Powiatowym i Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie poprawy stanu powiatowej i wojewódzkiej infrastruktury drogowej; – długość dróg powiatowych i wojewódzkich, których stan techniczny uległ poprawie w wyniku realizacji inwestycji we współpracy ze Starostwem Powiatowym i Zarządem Dróg Wojewódzkich.	
	2.4.4.Podejmowanie działań wspierających budowę obwodnicy miasta.	– podejmowanie działań wspierających budowę obwodnicy.	
	2.4.5.Budowa parkingów i miejsc postojowych oraz modernizacja istniejących	– liczba wybudowanych parkingów; – powierzchnia wybudowanych parkingów; – liczba wybudowanych miejsc postojowych; – liczba zmodernizowanych parkingów; – powierzchnia zmodernizowanych parkingów;	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

2.5. Rozwinięta infrastruktura kultury oraz turystyczna i sportowo-rekreacyjna	2.5.1.Modernizacja i budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zmodernizowanych miejsc postojowych. – liczba zmodernizowanych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej; – powierzchnia zmodernizowanych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej; – liczba wybudowanych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej; – powierzchnia wybudowanych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. 	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP
	2.5.2.Modernizacja istniejących boisk sportowych	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zmodernizowanych boisk sportowych; – powierzchnia zmodernizowanych boisk sportowych. 	
	2.5.3.Budowa nowych ogólnodostępnych obiektów i elementów infrastruktury sportowej, w tym basenu.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych nowych ogólnodostępnych obiektów i elementów infrastruktury sportowej; – powierzchnia wybudowanych nowych ogólnodostępnych obiektów i elementów infrastruktury sportowej. 	
	2.5.4.Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia biblioteki miejskiej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych/pozyskanych budynków na potrzeby biblioteki miejskiej; – powierzchnia wybudowanych/pozyskanych budynków na potrzeby biblioteki miejskiej; – liczba zmodernizowanych zasobów lokalowych; biblioteki miejskiej; – powierzchnia zmodernizowanych zasobów lokalowych; biblioteki miejskiej; – liczba zakupionego wyposażenia dla biblioteki miejskiej; – wartość zakupionego wyposażenia dla biblioteki miejskiej. 	
	2.5.5.Systematyczna uzupełnianie wyposażenia i rozwój zaplecza technicznego do prowadzenia działalności kulturalnej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zakupionego sprzętu i wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej; – wartość zakupionego sprzętu i wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej; – liczba pozyskanej/wybudowanej infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności kulturalnej; – powierzchnia pozyskanej/wybudowanej infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności kulturalnej. 	
	2.5.6.Kontynuacja rewitalizacji miasta – budowa	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zrealizowanych inwestycji służących 	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	<p>obiekty Centrum Aktywizacji Społecznej z zapleczem dla prowadzenia działalności kulturalnej (sala widowiskowa) i funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz Centrum rekreacji (stadion, bieżnia itp. wraz z zapleczem).</p>	<p>rewitalizacji miasta; – wartość zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta.</p>	
<p>2.6. Poprawa stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego</p>	<p>2.6.1. Systematyczne doposażanie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w sprzęt ratowniczy i tabor.</p>	<p>– liczba zakupionego wyposażenia dla jednostek OSP; – wartość zakupionego wyposażenia dla jednostek OSP; – ilość doposażonych jednostek OSP.</p>	<p>Urząd Miejski Dynów:</p> <p>Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP</p> <p>Referat Rozwoju Gospodarczego - RRG</p>
	<p>2.6.2. Zorganizowanie punktów poboru wody dla celów gaśniczych.</p>	<p>– liczba urządzonych punktów poboru wody do celów gaśniczych.</p>	
	<p>2.6.3. Systematyczne uzupełnianie wyposażenia jednostek OSP w zakresie ratownictwa powodziowego oraz szkolenia.</p>	<p>– liczba zakupionego wyposażenia dla jednostek OSP; – wartość zakupionego wyposażenia dla jednostek OSP; – ilość doposażonych jednostek OSP; – liczba szkoleń w których wzięli udział członkowie jednostek OSP; – liczba członków jednostek OSP, którzy uczestniczyli w szkoleniach.</p>	
<p>2.7. Poprawa stanu i poziomu rozwoju infrastruktury IT i e-usług</p>	<p>2.7.1. Systematyczna modernizacja zaplecza technicznego Urzędu Miasta do świadczenia e-usług.</p>	<p>– liczba przeprowadzonych działań służących poprawie zaplecza technicznego Urzędu Miejskiego do świadczenia e-usług; – wartość przeprowadzonych działań służących poprawie zaplecza technicznego Urzędu Miejskiego do świadczenia e-usług; – liczba świadczonych przez Urząd Miejski e-usług.</p>	<p>Urząd Miejski Dynów:</p> <p>Informatyk - Administrator Systemów Informatycznych - ASI</p>
	<p>2.7.2. Rozwijanie e-usług publicznych w Urzędzie Miasta.</p>	<p>– liczba świadczonych przez Urząd Miejski e-usług; – liczba osób korzystających z e-usług.</p>	
	<p>2.7.3. Rozwijanie infrastruktury teleinformatycznej np. tworzenie nieodpłatnych punktów dostępu do Internetu, itp.</p>	<p>– liczba utworzonych nieodpłatnych punktów dostępu do Internetu.</p>	
Cel strategiczny nr 3: Skuteczna gospodarka przestrzenna i zachowany ład przestrzenny i estetyka miasta			
<p>3.1. Dostępne komunalne tereny inwestycyjne</p>	<p>3.1.1. Pozyskanie terenów pod inwestycje.</p>	<p>– powierzchnia pozyskanych terenów pod inwestycje.</p>	<p>Urząd Miejski Dynów:</p> <p>Referat Rozwoju</p>
	<p>3.1.2. Regulowanie stanu prawnego działek.</p>	<p>– liczba działek o uregulowanym stanie prawnym; – powierzchnia działek o uregulowanym stanie</p>	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<p>prawnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych postępowań dla uregulowania stanu prawnego działek. 	<p>Gospodarczego - RRG</p> <p>Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP</p> <p>Stanowisko ds. gospodarki nieruchomościami - GN</p>
	3.1.3. Dążenie do zagospodarowania niewykorzystywanych terenów/gruntów rolniczych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba podjętych działań służących zagospodarowaniu niewykorzystywanych terenów/gruntów rolniczych; – powierzchnia zagospodarowanych, dotychczas niewykorzystywanych terenów/gruntów rolniczych. 	
	3.1.4. Uzbrajanie terenów inwestycyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 	
3.2. Poprawa stanu w zakresie ładu przestrzennego i architektonicznego oraz estetyki przestrzeni miasta	3.2.1. Opracowywanie i aktualizowanie dokumentów z zakresu zagospodarowania przestrzennego terenów miasta.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba opracowanych dokumentów z zakresu zagospodarowania przestrzennego terenów miasta; – liczba zaktualizowanych dokumentów z zakresu zagospodarowania przestrzennego terenów miasta. 	<p>Urząd Miejski Dynów:</p> <p>Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej - RIRP</p>
	3.2.2. Dalsza rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta: poprawa estetyki, budowa i instalowanie elementów małej architektury, zamiana napowietrznej sieci energetycznej na kablową (podziemną), porządkowanie przestrzeni cmentarzy komunalnych, zabezpieczenie i zagospodarowanie brzegów Sanu, zagospodarowywanie terenów zaniedbanych, niewykorzystywanych, uzupełnianie i urządzenie terenów zielonych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta; – wartość zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta; – powierzchnia obszarów zrewitalizowanych. 	
	3.2.3. Organizacja przestrzeni wraz infrastrukturą do organizacji wydarzeń życia rekreacyjno-kulturalnego (m.in. tereny nad Sanem).	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zorganizowanej przestrzeni wraz infrastrukturą do organizacji wydarzeń życia rekreacyjno-kulturalnego. 	
Cel strategiczny nr 4: Poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście i najbliższym otoczeniu			
4.1. Ograniczenie szkód rolniczych wyrządzanych przez zwierzęta dziko żyjące	4.1.1. Wpływanie na zwiększanie planów odstrzału zwierząt dziko żyjących.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba podjętych działań na rzecz zwiększenia odstrzału zwierząt dziko żyjących. 	<p>Urząd Miejski Dynów:</p> <p>Referat Rozwoju Gospodarczego - RRG</p>
	4.1.2. Współpraca z Izba Rolniczą w zakresie ograniczenia szkód (wspólne występowanie do Kół Łowieckich).	<ul style="list-style-type: none"> – liczba podjętych we współpracy z Izba Rolniczą działań w zakresie ograniczenia szkód; – liczba zgłaszanych rocznie szkód. 	
	4.1.3. Propagowanie działań prewencyjnych zabezpieczających przed szkodami ze strony dzikich zwierząt.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych działań mających na celu propagowanie działań prewencyjnych zabezpieczających przed szkodami ze strony 	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

4.2. Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w mieście i najbliższym otoczeniu	4.2.1. Modernizacja i rozbudowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.	<p>dzikich zwierząt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej; - długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej; - liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków; - przepustowość zmodernizowanej oczyszczalni ścieków; - liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków; - przepustowość wybudowanych oczyszczalni ścieków. 	<p>Urząd Miejski Dynów:</p> <p>Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej - RIRP</p> <p>Referat Rozwoju Gospodarczego - RRG</p> <p>Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie</p>
	4.2.2. Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej.	<ul style="list-style-type: none"> - długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej; - długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej. 	
	4.2.3. Realizowanie działań podnoszących poziom świadomości ekologicznej mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych działań na rzecz podniesienia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców. 	
	4.2.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej dla wszystkich grup wiekowych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych szkoleń na rzecz podniesienia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców dla wszystkich grup wiekowych; - liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniu na rzecz podniesienia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców. 	
	4.2.5. Konsekwentne egzekwowanie uczestnictwa w systemie odbioru odpadów stałych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów. 	
	4.2.6. Monitorowanie stanu zaśmiecenia środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia gminy objęta systemem odbioru odpadów komunalnych; - liczba gospodarstw domowych objętych obowiązkiem odbioru odpadów komunalnych; - liczba dzikich składowisk śmieci w gminie; - powierzchnia dzikich składowisk śmieci w gminie. 	
	4.2.7. Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Dynowie.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba składowisk odpadów komunalnych poddanych rekultywacji; - powierzchnia składowisk odpadów komunalnych poddanych rekultywacji. 	
	4.2.8. Systematyczne uzupełnianie wyposażenia Zakładu Gospodarki Komunalnej w sprzęt i pojazdy do utrzymania infrastruktury technicznej oraz porządku i czystości w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakupionego sprzętu i wyposażenia Zakładu Gospodarki Komunalnej; - wartość zakupionego sprzętu i wyposażenia Zakładu Gospodarki Komunalnej; 	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakupionych pojazdów do utrzymania infrastruktury technicznej oraz porządku i czystości w mieście; - wartość zakupionych pojazdów do utrzymania infrastruktury technicznej oraz porządku i czystości w mieście. 	
4.3. Podwyższenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii	4.3.1. Instalowanie systemów wykorzystujących odnawialnych źródeł energii (OZE) w obiektach użyteczności publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zainstalowanych dla budynków użyteczności publicznej mikroinstalacji wykorzystujących OZE; - liczba budynków użyteczności publicznej wykorzystujących OZE. 	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej - RIRP
	4.3.2. Propagowanie wykorzystania OZE w budynkach prywatnych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zainstalowanych w gminie mikroinstalacji wykorzystujących OZE; - liczba budynków wykorzystujących instalacje OZE. 	
Cel strategiczny nr 5: Wszechstronnie rozwijająca się i aktywna społeczność miasta			
5.1. Ograniczenie negatywnych zjawisk demograficznych	5.1.1. Stwarzanie warunków do zamieszkiwania na terenie gminy – systematyczna poprawa poziomu zaspokajanie potrzeb społecznych i rozwój infrastruktury.	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia terenów przygotowanych pod zabudowę mieszkaniową; - liczba dostępnych lokali mieszkalnych; - powierzchnia dostępnych lokali mieszkalnych; - liczba dostępnych instytucji społecznych, pozwalających na zaspokajanie potrzeb zbiorowych. 	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej - RIRP
	5.1.2. Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia dostępnych terenów inwestycyjnych; - powierzchnia dostępnych uzbrojonych terenów inwestycyjnych; - liczba działających w gminie instytucji okołobiznesowych; - liczba działających w gminie podmiotów prowadzących usługi doradcze dla podmiotów z sektora przedsiębiorczości. 	
5.2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców	5.2.1. Aktywizacja mieszkańców w kierunku poszukiwania pracy; (współorganizowanie kursów, szkoleń, doradztwa, promowanie zawodów atrakcyjnych na rynku pracy).	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych/współorganizowanych kursów, szkoleń, doradztwa; - liczba przeprowadzonych działań na rzecz promocji zawodów atrakcyjnych na rynku pracy. 	Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej - RIRP
	5.2.2. Współpraca gminy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o ofertach pracy, ofertach szkoleń i innych.	- liczba przeprowadzonych we współpracy z PUP działań w zakresie przekazywania informacji o ofertach pracy, ofertach szkoleń i innych.	
	5.2.3. Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” m.in. w	- liczba przeprowadzonych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie”	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	zakresie przekazywania informacji o konkursach dotacyjnych dla przedsiębiorców, organizowanie szkoleń i spotkań informacyjnych przygotowujących do aplikowania o środki.	działań m.in. w zakresie przekazywania informacji o konkursach dotacyjnych dla przedsiębiorców; – liczba zorganizowanych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” szkoleń i spotkań informacyjnych przygotowujących do aplikowania o środki.	Referat Rozwoju Gospodarczego - RRG Samodzielne stanowisko ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki – UP
	5.2.4. Wspieranie podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	– liczba przeprowadzonych działań na rzecz wsparcia podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	
	5.2.5. Systematyczna rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.	– liczba wybudowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej; – powierzchnia wybudowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej; – długość wybudowanych liniowych elementów infrastruktury technicznej; – liczba zmodernizowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej; – powierzchnia zmodernizowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej; – długość zmodernizowanych liniowych elementów infrastruktury technicznej.	
	5.2.6. Pozyskiwanie terenów i przygotowywanie ich pod inwestycje gospodarcze.	– powierzchnia pozyskanych terenów inwestycyjnych; – powierzchnia przygotowanych pod inwestycje gospodarcze terenów.	
	5.2.7. Podjęmowanie działań związanych z zagospodarowaniem terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.	– powierzchnia zagospodarowanych terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.	
	5.2.8. Propagowanie i wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej.	– liczba utworzonych nowych podmiotów ekonomii społecznej; – liczba dostępnych form prawnych sektora ekonomii społecznej w gminie.	
	5.2.9. Promowanie oferty lokalnych wytwórców i usługodawców.	– liczba przeprowadzonych akcji promujących oferty lokalnych wytwórców i usługodawców; – liczba wytwórców i usługodawców, których oferty zostały wypromowane.	
5.3. Podniesienie poziomu zaangażowania społecznego, aktywności	5.3.1. Aktywizacja organizacji społecznych m.in. poprzez zlecenie realizacji zadań własnych gminy.	– liczba organizacji społecznych, które realizują zadania własne gminy.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów,
	5.3.2. Podnoszenie świadomości obywatelskiej,	– liczba przeprowadzonych działań na rzecz	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

obywatelskiej i integracji mieszkańców	propagowanie postaw obywatelskich.	propagowania postaw obywatelskich; – liczba lokalnych liderów.	Gospodarki Przestrzennej - RIRP Samodzielne stanowisko ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki – UP Miejski Ośrodek Kultury Biblioteka Miejska
	5.3.3. Organizacja imprez integrujących mieszkańców.	– liczba zorganizowanych imprez integrujących mieszkańców; – liczba osób uczestniczących w imprezach integracyjnych.	
	5.3.4. Organizacja imprez integrujących mieszkańców reprezentujących różne pokolenia.	– liczba zorganizowanych imprez integrujących mieszkańców; – liczba osób uczestniczących w imprezach integracyjnych.	
	5.3.5. Wspieranie i propagowanie działań organizacji pozarządowych działających na terenie miasta.	– liczba wspartych organizacji pozarządowych działających na terenie miasta.	
	5.3.6. Kontynuacja rewitalizacji miasta – budowa Centrum Aktywizacji Społecznej z zapleczem dla funkcjonowania organizacji pozarządowych.	– liczba zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta; – wartość zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta.	
Cel strategiczny nr 6: Zachowany i wykorzystany potencjał kulturowy miasta			
6.1. Zachowane i wyeksponowane lokalne dziedzictwo kulturowe	6.1.1. Publikacja opracowań tematycznie związanych z dziedzictwem kulturowym Dynowa i okolic.	– liczba opublikowanych opracowań tematycznie związanych z dziedzictwem kulturowym Dynowa i okolic.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej - RIRP Samodzielne stanowisko ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki – UP Miejski Ośrodek Kultury Biblioteka Miejska
	6.1.2. Organizacja miejsca eksponującego dziedzictwo historyczne i kulturowe miasta.	– liczba zorganizowanych miejsc eksponujących dziedzictwo historyczne i kulturowe miasta.	
	6.1.3. Wyznaczenie i oznakowanie szlaków historycznych, ścieżek dydaktycznych, tras rowerowych z wykorzystaniem elementów dziedzictwa lokalnego.	– liczba wyznaczonych szlaków historycznych, ścieżek dydaktycznych, tras rowerowych z wykorzystaniem elementów dziedzictwa lokalnego; – długość wyznaczonych szlaków historycznych, ścieżek dydaktycznych, tras rowerowych z wykorzystaniem elementów dziedzictwa lokalnego; – liczba oznakowanych szlaków historycznych, ścieżek dydaktycznych, tras rowerowych z wykorzystaniem elementów dziedzictwa lokalnego; – długość oznakowanych szlaków historycznych, ścieżek dydaktycznych, tras rowerowych z wykorzystaniem elementów dziedzictwa lokalnego.	
	6.1.4. Restaurowanie zabytków oraz miejsc historycznych.	– liczba odrestaurowanych zabytków oraz miejsc historycznych.	
	6.1.5. Ekspozycja zabytków oraz miejsc historycznych – np. budowa infrastruktury	– liczba wyeksponowanych zabytków oraz miejsc historycznych.	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	dostęp, oznakowanie itp.		
	6.1.6. Współdziałanie w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi i regionalnymi instytucjami kultury i innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań związanych z zachowaniem dziedzictwa kulturowego i edukacji historycznej.	– liczba zrealizowanych we współpracy w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi i regionalnymi instytucjami kultury i innymi podmiotami działań związanych z zachowaniem dziedzictwa kulturowego i edukacji historycznej.	
6.2. Aktywne życie kulturalne miasta	6.2.1. Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia biblioteki miejskiej.	– liczba wybudowanych/pozyskanych budynków na potrzeby biblioteki miejskiej; – powierzchnia wybudowanych/pozyskanych budynków na potrzeby biblioteki miejskiej; – liczba zmodernizowanych zasobów lokalowych; biblioteki miejskiej; – powierzchnia zmodernizowanych zasobów lokalowych, biblioteki miejskiej; – liczba zakupionego wyposażenia dla biblioteki miejskiej; – wartość zakupionego wyposażenia dla biblioteki miejskiej.	Urząd Miejski Dynów: Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP Biblioteka miejska Miejski Ośrodek Kultury
	6.2.2. Systematyczne rozszerzanie oferty biblioteki m.in. poprzez uzupełnianie zasobów kadrowych.	– liczba ofert przygotowanych przez bibliotekę miejską; – liczba osób zaangażowanych w realizację przygotowanych przez bibliotekę miejską ofert; – liczba osób korzystających z ofert biblioteki miejskiej.	
	6.2.3. Systematyczne uzupełnianie wyposażenia i rozwój zaplecza technicznego do prowadzenia działalności kulturalnej (organizacji imprez, wydarzeń kulturalnych).	– liczba zakupionego sprzętu i wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej; – wartość zakupionego sprzętu i wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej; – liczba pozyskanej/wybudowanej infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności kulturalnej; – powierzchnia pozyskanej/wybudowanej infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności kulturalnej.	
	6.2.4. Rozwijanie oferty ogólnodostępnych zajęć z obszaru kultury.	– liczba ogólnodostępnych zajęć z obszaru kultury; – liczba osób uczestniczących w ogólnodostępnych zajęciach z obszaru kultury.	
	6.2.5. Zwiększanie ilości imprez kulturalnych na terenie miasta.	– liczba imprez kulturalnych dostępnych na terenie miasta;	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		<ul style="list-style-type: none">- liczba osób uczestniczących w imprezach kulturalnych na terenie miasta.	
	6.2.6. Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” w zakresie organizacji życia kulturalnego miasta.	<ul style="list-style-type: none">- liczba działań przeprowadzonych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” w zakresie organizacji życia kulturalnego miasta.	
	6.2.7. Stworzenie i wdrożenie instytucjonalnego modelu organizacyjnego w zakresie zarządzania kulturą w mieście oraz współpracy z sektorem organizacji pozarządowych.	<ul style="list-style-type: none">- liczba stworzonych modeli organizacyjnych w zakresie zarządzania kulturą, sportem i rekreacją w mieście oraz współpracy z sektorem organizacji pozarządowych;- liczba wdrożonych modeli organizacyjnych w zakresie zarządzania kulturą, sportem i rekreacją w mieście oraz współpracy z sektorem organizacji pozarządowych.	
	6.2.8. Systematyczne uzupełnianie/angażowanie kadry (animatorów, instruktorów) do realizacji zadań z zakresu kultury.	<ul style="list-style-type: none">- liczba zatrudnionych animatorów/instruktorów w instytucjach kultury.	
	6.2.9. Kontynuacja rewitalizacji miasta – budowa i organizacja Centrum Aktywizacji Społecznej z zapleczem dla prowadzenia działalności kulturalnej (m.in. sala widowiskowa) i funkcjonowania organizacji pozarządowych.	<ul style="list-style-type: none">- liczba zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta;- wartość zrealizowanych inwestycji służących rewitalizacji miasta.	
	6.2.10. Rozbudowa bazy lokalowej Szkoły Muzycznej wraz z jej systematycznym doposażaniem.	<ul style="list-style-type: none">- liczba wybudowanych/pozyskanych budynków na potrzeby Szkoły Muzycznej;- powierzchnia wybudowanych/pozyskanych budynków na potrzeby Szkoły Muzycznej;- liczba zmodernizowanych zasobów lokalowych; Szkoły Muzycznej;- powierzchnia zmodernizowanych zasobów lokalowych Szkoły Muzycznej;- liczba zakupionego wyposażenia dla Szkoły Muzycznej;- wartość zakupionego wyposażenia dla Szkoły Muzycznej.	
	6.2.11. Wspieranie i propagowanie działań organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury.	<ul style="list-style-type: none">- liczba wspartych organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury;- liczba prowadzonych rocznie działań w obszarze kultury prowadzonych przez organizacje pozarządowe.	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	<p>6.2.12. Aktywizowanie i wspieranie działań zespołów i kapel ludowych oraz orkiestry dętej – m. in. doposażanie w sprzęt muzyczny i stroje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych działań na rzecz aktywizacji i wsparcia działań zespołów i kapel ludowych oraz orkiestry dętej; – liczba działających w gminie zespołów i kapel ludowych; – liczba zakupionego sprzętu muzycznego dla zespołów artystycznych; – wartość zakupionego sprzętu muzycznego dla zespołów artystycznych; – liczba zakupionych strojów dla zespołów artystycznych; – wartość zakupionych strojów dla zespołów artystycznych. 	
--	--	--	--

OBSZAR: Gospodarka i promocja Gminy			Odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego/inne instytucje, partnerzy
Cel strategiczny nr 7: Wzmocnienie potencjału gospodarczego miasta			
Cele operacyjne	Zadania realizacyjne	Wskaźniki	
7.1. Stworzona spójna oferta gminy dla przedsiębiorstw	7.1.1. Pozyskiwanie terenów inwestycyjnych, uzbrajanie i udostępnianie inwestorom.	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych; – powierzchnia pozyskanych terenów inwestycyjnych; – powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych; – liczba przeprowadzonych akcji promujących potencjał terenów inwestycyjnych w gminie; – powierzchnia zagospodarowanych przez inwestorów terenów inwestycyjnych gminy. 	<p>Urząd Miejski Dynów:</p> <p>Referat Inwestycji, Remontów, Gospodarki Przestrzennej – RIRP</p> <p>Samodzielne stanowisko ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki – UP</p>
	7.1.2. Systematyczna rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej; – powierzchnia wybudowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej; – długość wybudowanych liniowych elementów infrastruktury technicznej; – liczba zmodernizowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej; – powierzchnia zmodernizowanych kubaturowych elementów infrastruktury technicznej; – długość zmodernizowanych liniowych elementów 	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		infrastruktury technicznej.	
	7.1.3. Podejmowanie działań związanych z zagospodarowaniem terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.	– powierzchnia zagospodarowanych terenów nad Sanem na cele rekreacyjne.	
	7.1.4. Wspieranie inwestycji zgodnych z profilem rozwoju miasta, głównie w sektorze mikro i małej przedsiębiorczości - wytwórczej i usługowej (m.in. turystyki).	– liczba przeprowadzonych działań służących wspieraniu inwestycji zgodnych z profilem rozwoju miasta, głównie w sektorze mikro i małej przedsiębiorczości - wytwórczej i usługowej (m.in. turystyki); – liczba podmiotów gospodarczych działających w sektorze mikro i małej przedsiębiorczości - wytwórczej i usługowej.	
	7.1.5. Współpraca z sąsiednimi gminami i podmiotami np. w zakresie kreowania rozwoju gospodarczego.	– liczba przeprowadzonych działań z sąsiednimi gminami na rzecz kreowania rozwoju gospodarczego.	
	7.1.6. Współpraca z instytucjami i podmiotami posiadającymi informacje o możliwościach pozyskiwania środków (dotacji) na finansowanie inwestycji gospodarczych.	– liczba zawiązaných współpracy z instytucjami i podmiotami posiadającymi informacje o możliwościach pozyskiwania środków (dotacji) na finansowanie inwestycji gospodarczych.	
	7.1.7. Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” m.in. w zakresie przekazywania informacji o konkursach dotacyjnych dla przedsiębiorców, organizowanie szkoleń i spotkań informacyjnych przygotowujących do aplikowania o środki.	– liczba przeprowadzonych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” działań m.in. w zakresie przekazywania informacji o konkursach dotacyjnych dla przedsiębiorców; – liczba zorganizowanych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” szkoleń i spotkań informacyjnych przygotowujących do aplikowania o środki.	
	7.1.8. Wspieranie podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	– liczba przeprowadzonych działań na rzecz wsparcia podmiotów, inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	
	7.1.9. Promowanie oferty lokalnych wytwórców i usługodawców.	– liczba przeprowadzonych akcji promujących oferty lokalnych wytwórców i usługodawców; – liczba wytwórców i usługodawców, których oferty zostały wypromowane.	
7.2. Efektywna promocja miasta	7.2.1. Promocja możliwości lokowania inwestycji.	– liczba przeprowadzonych działań promujących możliwości lokowania inwestycji.	Urząd Miejski Dynów: Referat Rozwoju Gospodarczego – RRG
	7.2.2. Wspólna promocja z sąsiednimi gminami.	– liczba przeprowadzonych we współpracy z sąsiednimi gminami działań promocyjnych.	
	7.2.3. Stworzenie internetowej platformy promocji	– liczba stworzonych platform internetowych	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

	oferty turystycznej miasta i okolic.	promujących ofertę turystyczną miasta i okolic.	
	7.2.4. Organizowanie imprez prezentujących lokalne produkty i usługi	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych imprez prezentujących lokalne produkty i usługi; - liczba lokalnych produktów i usług prezentowanych na zorganizowanych imprezach. 	Samodzielne stanowisko ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki – UP Miejski Ośrodek Kultury
7.3. Wykreowana turystyczna oferta	7.3.1. Określenie unikalności wizerunku turystycznego gminy powiązanego z lokalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym (dolina Sanu, zabytki, kolejka wąskotorowa itp.).	- liczba określonych wizerunków turystycznych gminy powiązanych z lokalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym.	Urząd Miejski Dynów: Samodzielne stanowisko ds. funduszy unijnych, promocji miasta i turystyki – UP Miejski Ośrodek Kultury Referat Rozwoju Gospodarczego – RRG Starostwo Powiatowe w Przeworsku
	7.3.2. Rewitalizacja obiektów Przeworskiej Kolejki Dojazdowej Przeworsk-Dynów.	- liczba zrewitalizowanych obiektów	
	7.3.3. Współpraca z sąsiednimi gminami i powiatem oraz lokalnymi i regionalnymi organizacjami turystycznymi i pozarządowymi w zakresie wykreowania spójnej, atrakcyjnej oferty turystycznej.	- liczba stworzonych we współpracy z sąsiednimi gminami i powiatem oraz lokalnymi i regionalnymi organizacjami turystycznymi i pozarządowymi atrakcyjnych ofert turystycznych.	
	7.3.4. Identyfikacja i wykształcenie produktów turystycznych.	- liczba zidentyfikowanych i wykształconych produktów turystycznych.	
	7.3.5. Organizacja cyklicznej imprezy plenerowej o zasięgu ponad wojewódzkim.	- liczba zorganizowanych cyklicznych imprez plenerowych o zasięgu ponad wojewódzkim.	
	7.3.6. Wyznaczanie i oznakowanie tras turystycznych i edukacyjnych (przyrodniczych i historycznych) wraz wyposażeniem w małą architekturę/miejsca odpoczynku turystów – wspólnie z sąsiednimi gminami i powiatem.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wyznaczonych wspólnie z sąsiednimi gminami i powiatem tras turystycznych i edukacyjnych; - długość wyznaczonych wspólnie z sąsiednimi gminami i powiatem tras turystycznych i edukacyjnych; - liczba oznakowanych wspólnie z sąsiednimi gminami i powiatem tras turystycznych i edukacyjnych; - długość oznakowanych wspólnie z sąsiednimi gminami i powiatem tras turystycznych i edukacyjnych; - liczba wyposażonych (wspólnie z sąsiednimi 	

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026
Tom IV: Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026

		gminami i powiatem) w małą architekturę/miejsca odpoczynku turystów tras turystycznych i edukacyjnych.	
	7.3.7. Wyznaczanie i znakowanie ścieżek rowerowych.	<ul style="list-style-type: none">- liczba wyznaczonych ścieżek rowerowych;- długość wyznaczonych ścieżek rowerowych;- liczba oznakowanych ścieżek rowerowych;- długość oznakowanych ścieżek rowerowych.	
	7.3.8. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej atrakcyjnej z punktu widzenia turysty.	<ul style="list-style-type: none">- liczba wybudowanych kubaturowych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;- powierzchnia wybudowanych kubaturowych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;- długość wybudowanych liniowych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;- liczba zmodernizowanych kubaturowych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;- powierzchnia zmodernizowanych kubaturowych elementów turystycznej i rekreacyjnej;- długość zmodernizowanych liniowych elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.	
	7.3.9. Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Dynowsko-Przemyskie” w zakresie tworzenia i promocji oferty turystycznej.	<ul style="list-style-type: none">- liczba stworzonych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Dynowsko-Przemyskie” ofert turystycznych;- liczba wypromowanych we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Pogórze Dynowsko-Przemyskie” ofert turystycznych.	

6. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI SPOŁECZNYMI PRZY REALIZACJI STRATEGII

Cele współpracy:

1. Zwiększenie udziału społeczności w działaniach na rzecz realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Dynów do roku 2026, w tym poprawy warunków życia mieszkańców.
2. Zwiększenie poczucia tożsamości mieszkańców z Gminą.
3. Zbieranie opinii i wniosków niezbędnych przy podejmowaniu decyzji przez władze Gminy.
4. Wysoki poziom zaufania mieszkańców do działań podejmowanych przez władze Gminy.

Zasady współpracy:

- partnerstwo,
- respektowanie odmiennych opinii na wspólne sprawy,
- prawo do krytyki,
- zaangażowanie we wspólne sprawy,
- dobra wola, jasność intencji,
- gotowość do współpracy,
- respektowanie wspólnych uzgodnień.

Formy współpracy z partnerami społecznymi:

1. spotkania konsultacyjne,
2. warsztaty projektowe,
3. forum partnerów społecznych,
4. spotkania władz z mieszkańcami,
5. spotkania władz z przedstawicielami organizacji sektora prywatnego i pozarządowego,
6. konferencje,
7. seminaria,
8. imprezy promocyjne,
9. badania ankietowe,
10. strona internetowa.

Zadania Gminy w zakresie współpracy z partnerami społecznymi:

1. Prowadzenie bazy danych o partnerach społecznych i realizowanych z ich udziałem działań.
2. Utrzymywanie kontaktu drogą internetową z partnerami społecznymi.
3. Przygotowywanie harmonogramów bieżących działań w zakresie wspólnych działań i komunikacji.
4. Realizacja działań zgodnie z harmonogramem.
5. Zapewnianie warunków technicznych i lokalowych do spotkań.
6. Opracowywanie wyników spotkań i konsultacji.
7. Przygotowywanie materiałów dla mediów.
8. Przygotowywanie i udostępnianie prezentacji multimedialnych.
9. Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.
10. Organizowanie konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację programów społecznych zgodnych ze Strategią.